TaalCompleet A2

Nederlands voor anderstaligen

Klassikaal leren

Zelfstudie

Online leren

KLEURRIJKER
EDUCATIEVE UITGEVERIJ

TAALCOMPLEET A2

Nederlands voor anderstaligen

Taalniveau A1 naar A2

4e druk 2019
ISBN: 978-94-90807-24-5

© KleurRijker Educatieve Uitgeverij B.V.

Hoofdredactie: Janneke Blom, Wieke Meester

Eindredactie: Karine Bloks-Jekel

Auteurs: Karine Bloks-Jekel, Liesbeth Caron, Willemijn de Graaf, Joanneke Halbertsma, Mirjam Hordijk, Marieta Plattèl, Willemijn Steutel, Rosanne Vermaat

Illustraties: Jeroen van Schie 'Soulkoeien', Ekaterina Fedorovskaya (p. 173)
Sommige illustraties zijn geïnspireerd op afbeeldingen gebruikt onder licentie van Shutterstock.com.

Vormgeving: Arjan Steinz 'AG Media'

Vormgeving omslag: Brent Wouda 'Vanbrent'

Met dank aan Caroline Bakker voor haar input en feedback.

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

www.kleurrijker.nl

Inleiding

TaalCompleet is een lesmethode NT2 voor laag- en middenopgeleide volwassenen. TaalCompleet A1 leidt op vanaf niveau 0 tot niveau A1. En met TaalCompleet A2 verhoog je je niveau naar A2. Wil je het inburgeringsexamen doen? Of wil je een staatsexamentraject doen? Dan heb je niveau A2 nodig. Je kunt TaalCompleet KNM en TaalCompleet ONA gebruiken om je compleet voor te bereiden op alle onderdelen van het inburgeringsexamen. Je kunt TaalCompleet alleen of in een groep gebruiken.

Opbouw TaalCompleet

- TaalCompleet A1 en A2 bestaan allebei uit acht thema's met leesteksten, luisterteksten, grammaticakaders en opdrachten. Er wordt aan alle taalvaardigheden gewerkt: lezen, luisteren, schrijven en spreken.
- De thema's worden steeds iets moeilijker. De leesteksten worden langer. Het spreektempo in luisterfragmenten ligt in het begin laag en gaat daarna meer lijken op een natuurlijk spreektempo. De teksten, opdrachten en onderwerpen worden steeds moeilijker en gaan ook meer lijken op het inburgeringsexamen.
- Er is veel aandacht voor woordenschatuitbreiding. In alle lees- en luisterteksten staan ongeveer veertien blauwe woorden. Deze woorden komen minimaal zeven keer terug in opdrachten en teksten, zodat ze beklijven. Je leert op deze manier in TaalCompleet A1 en A2 zo'n 2.000 woorden.
- Grammatica en spelling komen ruim aan bod. Grammatica is geïntegreerd in de thema's. De grammaticaonderwerpen komen cyclisch aan bod. De uitleg volgt het principe van Focus on Form.
- De paragrafen zijn opgebouwd volgens het ABCD-model van Neuner. Veel opdrachten hebben dezelfde vorm als de opdrachten op het inburgeringsexamen.
- Aan het einde van een thema kun je een toets maken.

Icoontjes

Bij de opdrachten staan icoontjes:

lezen	schrijven	uitspraakopdracht
luisteren	een kruisje zetten	spreken in tweetallen
grammatica / spelling	een rondje zetten	spreken met de groep
filmpje over grammatica	een streep zetten	spel / praktijk
op de computer	werkblad	! Let op! / TIP tip

Sterren

Bij de opdrachten staan nul, één (*) of twee (**) sterren. De sterren geven aan hoe moeilijk de opdracht is en hoe belangrijk de opdracht is voor het inburgeringsexamen. In elke paragraaf loopt de moeilijkheidsgraad van de opdrachten op van receptief (nul sterren) naar productief (twee sterren). Vind je de stof moeilijk? Maak dan alle opdrachten. Leer je snel? Maak dan alleen de opdrachten met twee sterren.

elo.kleurrijker.nl

Op een computer, tablet of smartphone vind je alle online opdrachten die bij het boek horen. Ook staan op die website de vertaalde woordenlijsten, luisterteksten, filmpjes, werkbladen, een lijst met onregelmatige werkwoorden, het antwoordenboek en de docentenhandleiding. Met de *Memotrainer* herhaal je de lesstof tot je deze beheerst. De docent kan cursisten volgen en de resultaten zien.

Heb je nog vragen? Ga dan naar *kleurrijker.nl/klantenservice*.

Inhoudsopgave

Thema 1 Verhuizen 7

1.1 Nieuwe buren 8
1.2 **Zinnen maken** 11
Hoofdzinnen
1.3 **Dit is mijn familie.** 14
Dit is, dat is, dit zijn, dat zijn
1.4 **Huiswerk maken** 15
1.5 Hoe gaat het? 17
1.6 **Er is een tuin. – Er zijn drie kamers.** 20
Er is en *er zijn*
1.7 **En, maar, want, dus, of** 22
Hoofdzinnen en voegwoorden
1.8 Marktplaats 24
1.9 **De grote kast – de kleine spiegel** 28
Bijvoeglijke naamwoorden (1)
1.10 Op het station 30
1.11 **Ik begrijp, hij begrijpt, wij begrijpen** 34
Tegenwoordige tijd regelmatig
1.12 Geld op je OV-chipkaart zetten 37
1.13 **Woorden met *-lijk*** 40
1.14 Contact met de buren 41
1.15 **Klein, kleiner – groot, groter** 45
Vergelijkingen (1): vergrotende trap

Thema 2 Nederland 49

2.1 Feesten en gewoontes 50
2.2 **Groot, groter, het grootst** 54
Vergelijkingen (2): overtreffende trap
2.3 **Tips bij het lezen** 57
2.4 Uit eten 60
2.5 **Ik heb gewerkt – wij hebben gewoond** 64
Voltooide tijd regelmatige werkwoorden
2.6 Het nieuws 66
2.7 **Ik bel morgen. – Morgen bel ik.** 70
Hoofdzinnen met inversie (1)
2.8 Het weer 72
2.9 Pannenkoeken bakken 76
2.10 **Doe de deur maar open.** 81
Gebiedende wijs
2.11 Een uitnodiging 82
2.12 Een kaartje sturen 86

2.13 **Zussen, zonen, kinderen** 91
Meervoud zelfstandige naamwoorden (*-en, -s*) + uitzonderingen
2.14 **Heb je een leuke vakantie gehad?** 94
2.15 **Jij hebt gegeten – wij zijn gegaan** 97
Voltooide tijd onregelmatige werkwoorden

Thema 3 Kinderen 101

3.1 **Familie in het buitenland** 102
3.2 ***Omdat* en *als*** 105
Voegwoorden en bijzinnen
3.3 **Rapport bespreken** 107
3.4 **...om brood te kopen** 112
Om ... te + het hele werkwoord
3.5 **Een uitnodiging van het consultatiebureau** 114
3.6 **Ik maak schoon. – De docent legt uit.** 119
Tegenwoordige tijd scheidbare werkwoorden
3.7 **Berichten voor docenten** 121
3.8 **Hij zegt dat... – Hij vraagt of...** 125
Indirecte rede
3.9 **Een uitje organiseren** 126
3.10 **Woorden met *-ng* of *-nk*** 130
3.11 **Een nieuwsbrief** 131
3.12 **Foto – foto's, baby – baby's** 136
Meervoud zelfstandige naamwoorden (*'s*)
3.13 **Tips bij het schrijven** 138
3.14 **Het kinderdagverblijf** 140

Thema 4 Winkels 145

4.1 **Mijn werkdag** 146
4.2 **Morgen moet ik werken. – Daarom moet ik vroeg opstaan.** 149
Hoofdzinnen met inversie (2)
4.3 **Ik zoek een boek** 151
4.4 **Hij, het, ze** 155
Persoonlijke voornaamwoorden als onderwerp
4.5 **Tips bij het luisteren** 157
4.6 **Online bestellen** 159
4.7 **Ik heb een klacht** 163
4.8 **Uitleg over de kassa** 167
4.9 **Woorden met *-uw, -ieuw, -eeuw, -auw* of *-ouw*** 171
4.10 **Tim helpt mij. – Hij koopt een boek voor mij.** 172
Persoonlijke voornaamwoorden als lijdend voorwerp (1)
4.11 **Het werkoverleg** 174
4.12 **Het ontbijt is klaar. – Olga zet het op tafel.** 178
Persoonlijke voornaamwoorden als lijdend voorwerp (2)

Thema 5 Opleidingen 181

5.1 Scholen in Nederland 182
5.2 Het informatiebord 186
5.3 Een opleiding doen 190
5.4 Kapper, tuinman en schilder 194
5.5 Ik leerde – wij gingen 197
Verleden tijd regelmatige en onregelmatige werkwoorden
5.6 Scholen van vroeger en nu 200
5.7 Stage lopen 204
5.8 Een toets maken 208
5.9 Dat moet. – Dat mag. – Dat hoeft niet. 211
Modale werkwoorden (1)
5.10 Tips bij het spreken 213
5.11 Het huiswerk 215
5.12 Hij wil graag fietsen. – Zullen we gaan? 220
Modale werkwoorden (2)
5.13 Het weekend 221
5.14 Ik ga koken. – Ik kook morgen. 225
Toekomende tijd

Thema 6 Werk zoeken 227

6.1 Op zoek naar werk 228
6.2 Herhaling: praten over nu 231
Herhaling tegenwoordige tijd regelmatige en onregelmatige werkwoorden
6.3 Meerkeuzevragen beantwoorden 233
6.4 Vacatures 236
6.5 Luisteren naar – zorgen voor 241
Werkwoorden met vaste voorzetsels
6.6 Informatie vragen over een vacature 243
6.7 Ik heb opgeruimd – zij hebben samengewerkt 248
Voltooide tijd scheidbare werkwoorden
6.8 Formulier uitzendbureau 249
6.9 Herhaling: zinnen maken (1) 254
Herhaling hoofdzinnen
6.10 Het sollicitatiegesprek 255
6.11 Woorden met *-tie* 260
6.12 Ik heb bedoeld – hij heeft ontdekt 261
Voltooide tijd van werkwoorden met *be-*, *ge-*, *her-*, *ver-* of *ont-*

Thema 7 Werken 265

7.1 De rondleiding 266
7.2 Door de gang, langs de vergaderzaal 270
Voorzetsels van plaats
7.3 Let op de tijd 273

7.4	Wat moet ik doen?	276
7.5	Let op! Gevaar!	281
7.6	**Herhaling: je moet – je mag – je kunt** Herhaling modale werkwoorden	284
7.7	Ziek melden en vrij vragen	287
7.8	**Herhaling: zinnen maken (2)** Herhaling bijzinnen en indirecte rede	292
7.9	Het einde van de werkdag	293
7.10	**Herhaling: praten over vroeger** Herhaling voltooide tijd regelmatige en onregelmatige werkwoorden	297
7.11	Een nieuwe collega	299
7.12	**Herhaling: klein – kleine, groot – grote** Herhaling bijvoeglijke naamwoorden	302
7.13	De lunchpauze	304
7.14	**Soms of vaak?** Woorden van frequentie	309
7.15	**Herhaling: groot, groter, het grootst** Herhaling vergrotende en overtreffende trap	310

Thema 8 De gemeente

313

8.1	De website van de gemeente	314
8.2	**Ik voel me niet goed. – Jij meldt je ziek.** Wederkerende werkwoorden	317
8.3	Op het gemeentehuis	319
8.4	**Herhaling: praten over de toekomst** Herhaling toekomende tijd	325
8.5	Problemen in je huis	327
8.6	**Herhaling: zinnen maken (3)** Herhaling hoofdzinnen en bijzinnen	331
8.7	Bij de politie	332
8.8	**Een mooie tas – een mooi huis** Bijvoeglijke naamwoorden (2)	337
8.9	Nieuws uit Eindhoven	338
8.10	**Herhaling: vragen maken** Herhaling vragen maken met een vraagwoord of met een werkwoord	342
8.11	Afval	344
8.12	**Het inburgeringsexamen**	349

Onregelmatige werkwoorden 353
Handige zinnen 356

Thema 1 Verhuizen

Inhoudsopgave

1.1	Nieuwe buren	8
1.2	Zinnen maken	11
1.3	Dit is mijn familie.	14
1.4	Huiswerk maken	15
1.5	Hoe gaat het?	17
1.6	Er is een tuin. – Er zijn drie kamers.	20
1.7	En, maar, want, dus, of	22
1.8	Marktplaats	24
1.9	De grote kast – de kleine spiegel	28
1.10	Op het station	30
1.11	Ik begrijp, hij begrijpt, wij begrijpen	34
1.12	Geld op je OV-chipkaart zetten	37
1.13	Woorden met *-lijk*	40
1.14	Contact met de buren	41
1.15	Klein, kleiner – groot, groter	45

1.1 Nieuwe buren

1 Bespreek samen.

1. Je hebt nieuwe buren. Ze komen zich voorstellen. Welke vragen stel je?
2. En wat vertel jij over jezelf aan je nieuwe buren?

2 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 1.1.

Je hoort Abdel en Jannie. Abdel en Jannie zijn buren.

de buren	wordt (worden)	pas
ontmoeten	geboren	de hamer
voor het eerst	al	lenen
de oudste	zwanger	succes
de jongste	bevallen	

3 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Abdel en Jannie over? Kies de 3 goede antwoorden.

a. over hun werk
b. over hun gezin
c. over hun hobby's
d. over waar ze vandaan komen
e. over winkels
f. over een kapot meubel

4 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Abdel heeft twee dochters.	waar	niet waar
2. Jannie krijgt voor het eerst een kleinkind.	waar	niet waar
3. Abdel is in Marokko geboren.	waar	niet waar
4. De vrouw van Abdel woont al lang in Nederland.	waar	niet waar
5. Abdel mag de hamer van Jannie gebruiken.	waar	niet waar

5 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 1.1.

6 Vul in.

Bedenk zelf woorden.

1. Ik ben geboren in ___________________ .
2. De zus van Brian is voor het eerst zwanger. Brian wordt dus ___________________ !
3. 'Waar ontmoeten we elkaar?' 'We kunnen elkaar ___________________ ontmoeten.'
4. Fabio is nog niet lang in Nederland. Hij woont hier pas ___________________ .
5. Ik zit in de klas. Ik heb geen gum. Ik leen een gum van ___________________ .
6. Dominika woont al ___________________ in deze straat.
7. Wij hebben twee kinderen. De oudste is ___________________ en de jongste is vijf.
8. Kazem gaat voor het eerst naar ___________________ . Je zegt: 'Veel succes, Kazem!'

7 Welk woord past niet in het rijtje?

1. de pan
   de hamer
   de lepel
   het bord
2. bevallen
   zwemmen
   voetballen
   fietsen
3. de jongens
   de mannen
   de buren
   de broers
4. de baby
   het kind
   de jongste
   de oma

8 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. <u>zwan</u> - ger
2. ge - bo - ren
3. jong - ste
4. ha - mer
5. suc - ces
6. ont - moe - ten
7. be - val - len
8. le - nen
9. bu - ren

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

9 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ____
2. ____
3. ____
4. ____
5. ____

10 Vul in. **

1. Nico maakt een tafel. Hij gebruikt een h________________ .
2. Hanna is negen maanden z________________ van haar eerste kind. Zij gaat in het ziekenhuis b________________ .
3. Ik woon pas één jaar in Nederland. Mijn zus woont hier a________________ tien jaar.
4. Jana zit in de klas. Ze heeft geen pen. Ze vraagt: 'Mag ik een pen l________________ ?'
5. Het is morgen de eerste werkdag van Sam. Hij gaat met een bus rijden. Hij w________________ chauffeur.
6. Maria is een meisje van vier jaar. Zij gaat na de vakantie v________________ naar school.
7. Maya werkt hier al een jaar. Pascal werkt hier p________________ twee weken.

11 Praat samen. **

Maak zinnen met de woorden.

1. buren
2. ontmoeten
3. voor het eerst
4. de oudste
5. de jongste
6. geboren

12 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Hoelang woon jij in Nederland? *(al / pas)*
2. Hoeveel kinderen hebben je ouders? Hoe oud zijn ze? *(de oudste / de jongste)*
3. Hoe heten jouw buren? *(buren)*
4. Wat zeg je de eerste keer tegen je nieuwe buren? *(ontmoeten)*
5. Waar kom jij vandaan? *(geboren)*
6. Je broer heeft nieuw werk. Hij begint morgen. Wat zeg je? *(succes)*

13 Praat samen. **

Loop door de klas en praat met 4 cursisten.
Stel de vragen aan een andere cursist. Luister en schrijf de antwoorden kort op.
Klaar? Loop naar een andere cursist en stel de vragen nog een keer.

vragen	antwoorden cursist 1	antwoorden cursist 2	antwoorden cursist 3	antwoorden cursist 4
Hallo. Ik wil me graag voorstellen. Ik ben … . Hoe heet jij?				
Waar kom jij vandaan?				
Hoelang woon jij al in Nederland?				
Hoeveel kinderen heb jij?				
Hoe oud zijn ze?				

14 Vertel in de klas. **

Vertel in de klas over een cursist uit opdracht 13. Gebruik *Dit is* en *hij* of *zij*.

Voorbeeld

Dit is Pouyan.
Hij is geboren in Iran.
Hij woont pas vijf maanden in Nederland.
Hij heeft vier kinderen.
De oudste is vijftien jaar.
De tweede is twaalf jaar.
De derde is tien jaar.
De jongste is zeven jaar.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.1. **

1.2 Zinnen maken

15 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 8.4 van TaalCompleet A1 hoofdzinnen geleerd. Bijvoorbeeld:

1 wie of wat	2a eerste werkwoord	3 rest	2b tweede werkwoord
Ik	woon	in Nederland.	
Ik	ga	volgende maand	verhuizen.

In een hoofdzin staat het eerste werkwoord altijd op de tweede plaats.

Rest: tijd en plaats
Kijk naar de zinnen.

- Mijn zoon woont in Den Haag.
- Mijn dochter woont in Rotterdam.
- Ik woon al 56 jaar in dit huis.
- Ik woon acht jaar in Nederland.
- Mijn vrouw woont pas twee jaar in Nederland.

De rest van de zin staat op de derde plaats. De rest kan een tijd of een plaats zijn.

1	2	3: rest	
wie of wat	**werkwoord**	**tijd**	**plaats**
Mijn zoon	woont		in Den Haag.
Mijn dochter	woont		in Rotterdam.
Ik	woon	al 56 jaar	in dit huis.
Ik	woon	acht jaar	in Nederland.
Mijn vrouw	woont	pas twee jaar	in Nederland.

! De tijd staat vaak voor de plaats.

Rest: wie of wat
Kijk naar de zinnen.
- Ik koop morgen een broek in Utrecht.
- Ik leer Nederlands op school.

De rest van de zin kan ook iets anders zijn, bijvoorbeeld wie of wat.

1	2	3: rest		
wie of wat	**werkwoord**	**tijd**	**wie of wat**	**plaats**
Ik	koop	morgen	een broek	in Utrecht.
Ik	leer		Nederlands	op school.

! Wie of wat (3) staat vaak na de tijd en voor de plaats.

16 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder de tijd en zet een rondje om de plaats.

1. Abdul woont al tien jaar in Nederland.
2. Wij slapen vandaag in onze nieuwe flat.
3. De hamer ligt in de schuur.
4. Mijn dochter woont in Den Haag.
5. We gaan vanavond in een restaurant eten.
6. Ik woon al tien jaar in dit huis.
7. Ik ga volgende week naar de film.
8. Miljan zet zijn fiets in de tuin.
9. Ik koop op zaterdag kaas op de markt.
10. Lia gaat in september thuis bevallen.

17 Vraag en antwoord. *

Cursist A: lees de vraag. Cursist B: lees het antwoord.
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

1. Hoelang woon je in Nederland? — Ik woon pas twee jaar in Nederland.
2. Hoelang woon je in dit huis? — Ik woon al vijf jaar in dit huis.
3. Hoelang heb je al Nederlandse les? — Ik heb nu zes maanden Nederlandse les.
4. Wanneer ga je naar school? — Ik ga op woensdag naar school.
5. Wat ga je morgen doen? — Ik ga morgen naar mijn werk.
6. Hoe laat ga je naar je werk? — Ik ga om 8.00 uur naar mijn werk.
7. Hoe laat ga je naar huis? — Ik ga om 17.00 uur naar huis.
8. Wat ga je vanavond doen? — Ik ga vanavond naar de sportclub.

9. Wanneer ga je naar de markt? Ik ga zaterdag naar de markt.
10. Wat ga je zondag doen? Ik ga zondag naar mijn familie.

Kijk nog een keer naar de vragen.
Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord zonder te lezen. Je mag zelf een antwoord bedenken!
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

18 Maak zinnen. **

Schrijf op de goede plek een tijd in de zin.

1. Ik ga naar school. *Ik ga morgen naar school.*
2. Nils gaat naar Maastricht. ______
3. Ik ga naar Gouda verhuizen. ______
4. Abdullah werkt in zijn tuin. ______
5. Fatima gaat naar de markt. ______
6. Ik eet in een restaurant. ______

19 Maak zinnen. **

Schrijf op de goede plek een plaats in de zin.

1. Yemisa eet om 19.00 uur. *Yemisa eet om 19.00 uur in een restaurant.*
2. Ik ga om 18.00 uur. ______
3. Mark zit de hele avond. ______
4. Ik ga morgen. ______
5. Khalid wandelt vaak. ______
6. Ik fiets iedere dag. ______

20 Praat samen. **

1. Waar kom je vandaan? Hoelang woon je al in Nederland?
2. In welke plaats woon je? Hoelang woon je daar al?
3. Wat ga je vanavond eten? Hoe laat ga je eten?
4. Wat ga je morgen doen? Hoe laat ga je dat doen?
5. Wat ga je in het weekend doen? Waar ga je dat doen?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.2. **

1.3 Dit is mijn familie.

21 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je wilt iets of iemand voorstellen of presenteren.
Je gebruikt dan deze woorden:
dit is, dat is, dit zijn, dat zijn.

Bijvoorbeeld:

Wie zijn dit?	Dit is mijn man. Dit zijn onze dochters.	Dat is onze zoon. En dat zijn onze kleinkinderen.

	dichtbij	ver weg
enkelvoud	**Dit is** mijn man.	**Dat is** onze zoon.
meervoud	**Dit zijn** onze dochters.	**Dat zijn** onze kleinkinderen.

! Je gebruikt *dit is, dit zijn, dat is* en *dat zijn* voor de-woorden én voor het-woorden.

22 Wat is de goede vorm van *zijn*?

1. Dit **is** / **zijn** mijn zus.
2. Dat **is** / **zijn** mijn ouders.
3. Dit **is** / **zijn** Ilham.
4. Dat **is** / **zijn** Roos en Peter.
5. Dit **is** / **zijn** mijn vriend Mario.
6. Dat **is** / **zijn** een mooie film.
7. Dit **is** / **zijn** onze kinderen.
8. Dat **is** / **zijn** Louise en Harm.
9. Dat **is** / **zijn** een gezellig café.
10. Dat **is** / **zijn** de kat van onze buren.

23 Welk woord past in de zin? *

1. **Dit** / **Dat** is Roberto.
2. **Dit** / **Dat** is Fabian.
3. **Dit** / **Dat** is Lia.
4. **Dit** / **Dat** is Susan.

5. **Dit** / **Dat** is Lotte.
6. **Dit** / **Dat** is Raymond.
7. **Dit** / **Dat** is Mieke.
8. **Dit** / **Dat** is Michel.

24 Praat samen. **

Neem één foto of meer foto's van je familie mee naar de les. Je gaat je familie voorstellen aan een andere cursist. Gebruik *dit is, dit zijn, dat is* en *dat zijn*.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.3. **

1.4 Huiswerk maken

25 Lees de tekst. **

Als je goed Nederlands wilt leren, moet je veel oefenen. Daarom is het belangrijk dat je huiswerk maakt.

26 Lees de tekst. **

Ayasha heeft Nederlandse les. Ze heeft voor maandag drie opdrachten als huiswerk. Op zondagavond om 21.30 uur pakt ze haar boek. Ze gaat bij haar man op de bank zitten. Hij kijkt televisie. Ayasha kijkt in haar boek. Oei... Welke opdrachten moet ze maken? Ze is het vergeten... Ze belt Lisa, een andere cursist. Lisa zegt de nummers van de opdrachten.
De telefoon gaat daarna. Het is de moeder van Ayasha. Ze wil met haar kletsen. Na een kwartier gaat Ayasha de eerste opdracht maken. Ze begrijpt de opdracht niet goed. Ze maakt daarom eerst de tweede opdracht. Die is makkelijker. Daarna kijkt ze weer naar de eerste opdracht. Nu begrijpt ze het wel. De derde opdracht snapt Ayasha ook niet. Ze is ook erg moe. Het zijn veel nieuwe woorden! En het is al 22.30 uur. Ayasha gaat slapen.
De docent zegt op maandag: 'Ayasha, je huiswerk is niet zo goed. Jammer. Ik geef je een paar tips. Dan kun je je huiswerk de volgende keer misschien beter maken.'

27 Lees de tekst nog een keer. **

Hieronder staan de tips van de docent. Wat doet Ayasha al? Wat doet Ayasha nog niet?

	√	✗
1. Begin op tijd.	☐	☐
2. Werk op een rustige plek.	☐	☐

		√	✗
3.	Doe je telefoon uit.	☐	☐
4.	Schrijf je huiswerk in je agenda.	☐	☐
5.	Begrijp of weet je iets niet? Vraag hulp.	☐	☐
6.	Is de opdracht moeilijk? Maak eerst een andere opdracht.	☐	☐

Je leert veel nieuwe dingen in de Nederlandse les. Als je veel opdrachten maakt, gaat het steeds beter en makkelijker. Daarom krijg je huiswerk. Dan kun je ook thuis oefenen. Het is belangrijk dat je vaak Nederlands leest, luistert, spreekt en schrijft.

28 Wat doe jij? **

1. De docent vertelt wat je thuis moet doen. Hoe onthoud jij dat?
2. Waar maak jij je huiswerk? Waarom daar?
3. Wanneer maak je je huiswerk?
4. Hoeveel minuten maak je huiswerk per keer?
5. Je begrijpt een opdracht van het huiswerk niet. Wat doe jij?

TIP

Schrijf je huiswerk in je agenda. Je kunt je huiswerk ook in de agenda op je telefoon zetten.

Maak je huiswerk op een rustige plek. En zet de tv, de muziek en je telefoon uit.

Doe geen twee dingen tegelijk.

Kijk hoeveel huiswerk je hebt. Bedenk wanneer je het gaat maken. Begin op tijd.

Schrijf op wat je niet begrijpt. Dan vergeet je niet wat je nog aan de docent wilt vragen.

Begrijp je iets niet? Vraag of iemand kan helpen. Je kunt ook een andere cursist bellen.

Snap je een opdracht niet? Zoek het antwoord in het antwoordenboek op *elo.kleurrijker.nl*. Kijk of je de opdracht nu wel begrijpt.

Begrijp je een opdracht niet? Maak eerst een andere opdracht. Probeer het daarna nog een keer.

Gebruik deze tips elke keer als je huiswerk maakt!

29 Schrijf op. **

Kijk naar de tips op bladzijde 16.

Wat doe je al?	Wat doe je nog niet goed?

Praat samen. Wat doen andere cursisten?
Heb je zelf nog een goede tip voor andere cursisten?

30 Praat samen. **

1. Vind je huiswerk maken moeilijk? Wat vind je moeilijk?
2. Vind je huiswerk maken belangrijk? Waarom vind je dat?
3. Ga je je huiswerk nu op een andere manier doen? Wat ga je anders doen?

1.5 Hoe gaat het?

31 Bespreek samen.

1. Zie jij je vrienden vaak? Hoe vaak?
2. Wat doe jij samen met je vrienden?

32 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 1.5.

Je ziet Anna en Sien. Ze zijn vriendinnen.
Ze ontmoeten elkaar in een café.

gefeliciteerd	delen	de huur
de wijk	fantastisch	geluk hebben
Hoe ziet … eruit? (eruitzien)	vierkant, vierkante	verhuizen
licht	de meter (m)	blij
modern, moderne	ruim, ruime	

33 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Anna en Sien over? Kies de 4 goede antwoorden.

a. over het werk van Sien
b. over het gezin van Sien
c. over het huis van Sien
d. over de hobby's van Anna
e. over de nieuwe flat van Anna
f. over de tuin van Anna

34 Luister nog keer naar de tekst. **

1. Sien heeft **veel** / **weinig** werk.
2. Met de man van Sien gaat het **slecht** / **goed**.
3. Anna gaat in een **rustige** / **drukke** buurt wonen.
4. De kinderen kunnen **wel** / **niet** buiten spelen.
5. De bus stopt **dicht bij** / **ver van** het huis van Anna.
6. Er is **veel** / **weinig** licht in de flat.
7. De flat is **duur** / **goedkoop**.

35 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 1.5.

36 Vul in.

Bedenk zelf woorden.

1. Mijn oma is heel modern. Ze heeft een ____________________ .
2. Peter is heel blij, want zijn nieuwe huis heeft een ____________________ .
3. Mijn keuken is licht, want er zijn veel ____________________ in mijn keuken.
4. Ik betaal ____________________ huur: € 150,- per maand.
5. Mijn huis is ____________________ vierkante meter.
6. Ik deel mijn ____________________ met de buurman. De buurman rijdt in het weekend en ik rijd van maandag tot en met vrijdag.

37 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Wij gaan verhuizen. We hebben een nieuw huis.
2. De flat is mooi, helemaal nieuw en niet duur.
3. Het huis is 120 vierkante meter.
4. Wij willen jullie helpen met verhuizen.
5. Hoe ziet de flat eruit?
6. Is het een drukke wijk?

a. Bedankt. Dat is fantastisch!
b. De flat is groot en nieuw.
c. Gefeliciteerd!
d. Jullie hebben geluk!
e. Nee, de buurt is heel rustig.
f. Wat ruim!

38 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Hoe is het met je?
2. En hoe gaat het met je kinderen?
3. Hebben jullie al een huis?
4. In welke wijk woon jij?
5. Is het een drukke wijk?
6. Hoe ziet de flat eruit?
7. Hoe groot is de flat?
8. Moeten jullie veel huur betalen?

39 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ___
2. ___
3. ___
4. ___
5. ___
6. ___
7. ___

40 Vul in. **

Kies uit: *blij – delen – lichte – meter – Moderne – vierkant – verhuizen – wijk*

1. We gaan volgende maand van Rotterdam naar Amsterdam ___ .
2. Oude badkamers zijn vaak bruin of groen. ___ badkamers zijn vaak grijs of wit.
3. Ik heb zelf geen auto, maar ik ga een auto met mijn buren ___ .
4. Mijn slaapkamer is ___ . Alle muren zijn 3 meter lang.
5. Ik woon in een ___ dicht bij het station.
6. Mijn familie komt morgen naar Nederland. Ik ben heel ___ !
7. 'Is de bushalte ver?' 'Nee, heel dichtbij: vijftig ___ lopen.'
8. Ik vind donkere kleuren niet mooi, dus ik heb veel ___ kleuren in mijn huis.

41 Vul in. **

Arif	**jij**
Ik ga verhuizen! We hebben een nieuw huis.	G___ !
Wij gaan € 400,- h___ per maand betalen.	Wat weinig! Is het huis klein?
Nee, het huis is heel r___ ! Het is 125 vierkante meter. En er is een grote, mooie tuin.	Jullie hebben g___ !
Ja, we zijn heel blij!	En h___ ?
Er zijn drie slaapkamers. De woonkamer is groot en licht. En de badkamer en de keuken zijn helemaal nieuw.	F___ !

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.5. **

1.6 Er is een tuin. – Er zijn drie kamers.

42 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Kijk naar de zinnen.
- Er zijn vier ruime kamers.
- Er is een grote badkamer met een bad en een douche.
- Er is een bushalte dichtbij.
- Er is geen station in mijn woonplaats.
- Er zijn geen winkels in de buurt.

Je gebruikt *er is* of *er zijn* als je informatie wilt geven.
Je gebruikt *er is* voor dingen in het enkelvoud.
Je gebruikt *er zijn* voor dingen in het meervoud.

enkelvoud	meervoud
Er is een bushalte.	**Er zijn** vier kamers.
Er is geen station.	**Er zijn** geen winkels.

! Je gebruikt *er* nooit met *de* of *het*.

43 Wat is de goede vorm van *zijn*? *

1. Er **is** / **zijn** twee ramen in de woonkamer.
2. Er **is** / **zijn** geen bushalte dichtbij.
3. Er **is** / **zijn** geen parken in de buurt.
4. Er **is** / **zijn** een ruime, lichte woonkamer.
5. Er **is** / **zijn** twee kleine slaapkamers.
6. Er **is** / **zijn** een moderne keuken.
7. Er **is** / **zijn** twee balkons.
8. Er **is** / **zijn** een kleine badkamer.
9. Er **is** / **zijn** geen bad.
10. Er **is** / **zijn** veel winkels.

44 Vraag werkblad 1.6 aan de docent. **

Je gaat praten over een huis.

45 Schrijf op. **

Je vriend of je vriendin heeft een nieuw huis. Wat vraag je?

1. ______
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______

46 Praat samen. **

Wil je zeggen dat je iets heel leuk, heel mooi of heel duur vindt? Dan gebruik je: *Wat … !*

Bijvoorbeeld:
- Wat leuk!
- Wat fijn!
- Wat groot!
- Wat mooi!
- Wat duur!
- Wat jammer!

Cursist A: lees je vragen in opdracht 45. Cursist B: geef antwoord met hele zinnen.
Cursist A: zeg bijvoorbeeld: *Wat … !*
Fantastisch!
Jij hebt geluk!
Klaar? Dan leest cursist B zijn of haar vragen.

47 Praat samen. **

1. Hoe ziet jouw huis eruit?
2. Ben je blij met je huis? Vertel ook waarom wel of waarom niet.
3. Is jouw wijk leuk voor kinderen? Vertel ook waarom wel of waarom niet.
4. Wat vind je niet goed in jouw wijk?
5. Wil jij verhuizen? Vertel ook waarom wel of waarom niet.
6. Betaal je veel of weinig huur?

48 Beantwoord de vragen. **

Je krijgt een bericht van je vriendin Anna. Je hebt Anna lang niet gezien. Geef antwoord op haar vragen. Schrijf hele zinnen.

Anna

Hoi! Hoe gaat het met je?

____

Ook goed! Waar woon jij nu?

____

Woon je in een huis of in een flat?

____

Hoe ziet het eruit?

____

____

Hoe groot is het?

____

Heb je een balkon of een tuin?

____

Hoe is de wijk?

____

Moet je veel betalen?

____

Ons huis is erg goedkoop. Wij betalen € 400,- huur per maand.

______________________________!

Ja, inderdaad.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.6. **

1.7 En, maar, want, dus, of

49 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 1.2 geleerd hoe je een hoofdzin maakt.
In een hoofdzin staat het eerste werkwoord altijd op de tweede plaats. Bijvoorbeeld:

1 wie of wat	2a eerste werkwoord	3 rest	2b tweede werkwoord
De woonkamer	is	groot.	
De keuken	is	nieuw.	
Ik	betaal	niet veel huur.	
De flat	is	van mijn tante.	
We	hebben	geen balkon.	
We	delen	een tuin.	
Ik	ben	ziek.	
Ik	kan	vandaag niet	werken.
Ik	fiets	naar mijn werk.	
Ik	ga	met de bus.	

Je kunt ook één zin maken met twee hoofdzinnen. Kijk naar de zinnen.

De woonkamer is groot	en	de keuken is nieuw.
Ik betaal niet veel huur,	want	de flat is van mijn tante.
We hebben geen balkon,	maar	we delen een tuin.
Ik ben ziek,	dus	ik kan vandaag niet werken.
Ik fiets naar mijn werk	of	ik ga met de bus.

Je gebruikt dan één van deze woorden: *en, want, maar, dus, of.*

50 Welk woord past in de zin?

1. Ik wil graag verhuizen, **want** / **maar** ik wil een huis met een tuin.
2. Ik ga in het weekend soms fietsen **en** / **dus** ik ga ook vaak wandelen.
3. Ik sta in de file, **want** / **dus** ik kom te laat op mijn werk.
4. Mijn opa is 81 **en** / **of** mijn oma is 79 jaar.
5. Ik ga met de bus, **want** / **maar** onze auto is kapot.
6. Ik wil met de fiets naar mijn werk, **dus** / **maar** mijn fiets is kapot.
7. Ga je op de fiets **en** / **of** ga je liever met de bus?
8. Mijn tante is ziek, **dus** / **want** ze neemt medicijnen.

51 Vul in. *

Kies uit: *en – want – maar – dus – of*

! Soms zijn twee antwoorden goed. Kies dan één antwoord.

1. Ik heb een mooi nieuw huis, ________________ ik ben heel blij.
2. Ik wil graag een nieuwe keuken, ________________ ik heb geen geld.
3. De woonkamer is ruim ________________ we hebben twee slaapkamers.
4. De flat ligt op het noorden, ________________ het is niet zo licht binnen.
5. Er is een bushalte dichtbij, ________________ ik ga meestal met de fiets naar mijn werk.
6. We hebben geen tuin, ________________ we hebben wel een balkon.
7. Ik moet veel werken, ________________ er zijn veel zieke collega's.
8. De wijk is rustig ________________ er is een mooi park.

52 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. Hij heet Joris en | zij | Kirsten | heet | .

   ____

2. Ik heb geen auto, dus | ik | met de fiets | ga | .

   ____

3. Ik ga niet naar school, want | hoofdpijn | heb | ik | .

   ____

4. Ik woon nu in een dorp, maar | in de stad | ik | wonen | wil | .

5. Het huis is licht, want | grote ramen | de woonkamer | heeft | .

6. Ga je werken of | thuis | blijf | je | ?

53 Maak de zinnen af. **

1. Ik ben blij, want
2. We hebben een balkon, maar
3. Ik heb geen geld, dus
4. Ik ga morgen naar de dokter, want
5. Mijn oudste zoon is elf en
6. Ik ga met de bus of
7. De keuken is modern, maar
8. Het is mooi weer, dus
9. Ik ga naar school, want
10. We gaan morgen bij vrienden op bezoek en

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.7. **

1.8 Marktplaats

54 Bespreek samen.

1. Koop jij altijd nieuwe meubels? Of koop je vaak oude of gebruikte meubels?
2. Waar koop jij meubels?

55 Lees de vraag en zoek het antwoord in de tekst. **

De kast van Abdel is kapot. Hij wil een tweedehands kast kopen. Daarom zoekt hij op internet naar advertenties. Hij kijkt op *www.marktplaats.nl*. Hij zoekt ook een tafel en een kleed.

Abdel wil de meubels op de foto's kopen. Welke mensen moet hij bellen of mailen?

______________________ ______________________ ______________________

Advertentie maken

Marktplaats | 1324 KG | < 15 km | Zoek

voor het kopen en verkopen van nieuwe en tweedehands spullen

Mooie, grote kledingkast Zoekt u een kledingkast van hout met drie deuren? Dan kunt u ons bellen. De houten kast heeft een grote spiegel. De kast is al vijftien jaar oud, maar hij is nog helemaal goed!	**€ 45,-** Vandaag	**Henk** Amsterdam 020 4851263
Hoge kast met spiegels Ik verkoop mijn mooie, bruine kast, want ik ga samenwonen. De kast heeft twee deuren met spiegels. De maten van de kast zijn: 2,1 m hoog en 1,5 m breed. De kast is vier jaar oud.	**€ 85,-** Vandaag	**Marije Koopmans** Nieuwegein 030 4850875
Leuk kleed Wie koopt ons mooie, ronde kleed? Het kleed heeft veel kleuren en het is nog nooit gebruikt. U kunt het kleed ophalen of ik kan het naar u opsturen.	**€ 35,-** (Nieuw: € 75,-) Vandaag	**Lisa** Maarssen l.fijan@telfort.nl
Kleed van wol Mijn moeder gaat verhuizen, dus zij verkoopt haar wollen kleed. Het kleed is vierkant en het is 140 x 140 centimeter. Het kleed is een jaar oud, maar het ziet er nog nieuw uit!	**Bieden** Vandaag	**Ton Berends** Gouda 06 40025879
Rond, houten tafeltje Te koop: Een mooi, laag tafeltje. Het is rond en van donker hout. Het is tien jaar oud, maar het is nog heel mooi.	**€ 80,-** Vandaag	**Marie Hordijk** Numansdorp 0186 52 12 63
Mooie eettafel te koop Ronde eettafel te koop. De tafel is erg zwaar, dus u moet de tafel met twee mensen ophalen. De tafel is 80 cm hoog. U krijgt de vier zwarte stoelen gratis.	**Bieden** Vandaag	**Gert-Jan Vogel** Holten 06 879 25 411

tweedehands	de spiegel	de centimeter (cm)
de advertentie, de advertenties	breed	bieden
het kleed	rond, ronde	laag
verkopen	opsturen	zwaar
hout	wol	

56 Lees de tekst nog een keer. **

1. Hoeveel deuren heeft de kast van Henk? ______
2. Hoe oud is de kast van Marije? ______
3. Hoeveel kost het kleed van Lisa nu? ______
4. Ton Berends verkoopt een kleed. Wat zijn de maten? ______
5. Hoe ziet de tafel van Marie eruit? ______
6. Waar woont Gert-Jan? ______

57 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. een lage...	a. ...kast (70 cm hoog)
2. een wollen...	b. ...koekje
3. een brede...	c. ...tas (5 kilo)
4. een zware...	d. ...straat
5. een rond...	e. ...stoel
6. een houten...	f. ...vest

58 Welk woord past niet in de zin?

1. Die kast is **nieuw** / **tweedehands** / **vierkant** / **rustig**.
2. Ik ga de brief **schrijven** / **bieden** / **opsturen** / **lezen**.
3. Ik lees **de tekst** / **de brief** / **de radio** / **de advertentie**.
4. De trui is **oud** / **van hout** / **van wol** / **zwart**.
5. Die spiegel is **3 kilo** / **30 centimeter** / **3 uur** / **30 euro**.
6. Rina gaat een kleed **ophalen** / **instappen** / **verkopen** / **opsturen**.

59 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op de goede plek.

/aa/ – /ee/ – /ie/ – /oo/ – /uu/	/a/ – /e/ – /i/ – /o/ – /u/
______ ______	______ ______
______ ______	______ ______
______ ______	______ ______

60 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. fan - tas - tisch
2. ver - ko - pen
3. hou - ten
4. bie - den
5. spie - gel
6. op - stu - ren
7. twee - de - hands
8. ad - ver - ten - tie
9. cen - ti - me - ter

61 Vul in. **

Kijk naar de plaatjes. Kies uit: *breed – centimeter – hout – kleed – laag – rond – wol – zwaar*

De kast is 210 ____________ hoog en 1,5 meter ____________ .

De tafel is ____________ en ____________ .

De bank is van ____________ . Hij is erg ____________ .

Het ____________ is vierkant en het is van ____________ .

62 Vul in. **

1. Op *www.marktplaats.nl* vind je veel *t*____________ spullen.
2. Kun jij een *a*____________ maken op Marktplaats?
3. Ik ga verhuizen naar een ander land. Daarom moet ik veel meubels *v*____________ .
4. Marc bestelt iets op het internet. De internetwinkel gaat de spullen gratis *o*____________ .
5. Sanne gaat kleding kopen. Ze past een rok en ze kijkt in de *s*____________ . Wat mooi!
6. We vinden € 75,- te duur. We *b*____________ € 60,- voor het bed.

63 Ga naar internet. *

Ga naar *www.marktplaats.nl* en zoek een meubel dat je wilt kopen. Beantwoord dan de vragen.

1. Welk meubel wil je kopen? ____________
2. Wie verkoopt het? ____________
3. Sinds wanneer staat de advertentie op de website? ____________

4. Is het meubel nieuw of gebruikt? ______

5. Waar woont de verkoper? ______

6. Moet je bellen of een e-mail sturen? ______

7. Welke extra informatie vind je? Bijvoorbeeld:
wat zijn de maten en wat is de kleur van het meubel? ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.8. **

1.9 De grote kast – de kleine spiegel

64 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Kijk naar de zinnen.

- Johan verkoopt een kleine spiegel. De spiegel is rond.
- Mevrouw De Boer koopt nieuwe stoelen. De stoelen zijn wit.
- De houten kast is niet duur. De kast is groot.
- Habib vindt het grijze kleed mooi. Het kleed is vierkant.

Klein, wit en *groot* zijn bijvoeglijke naamwoorden. Met bijvoeglijke naamwoorden kun je informatie over een ding, mens of dier geven.
Nog meer voorbeelden: *grijs, mooi, rond, vierkant, blauw, oud, jong, lang, kort.*

Staat het woord aan het einde van de zin?
Dan schrijf je de kortste vorm.
Bijvoorbeeld: De spiegel is klein.

Staat het woord voor een ding of mens?
Dan krijgt het een *e*.
Bijvoorbeeld: de klein**e** spiegel

Woorden met één klinker met daarna één medeklinker aan het einde:

De stoel is wi**t**.	–	de wi**tt**e stoel
Het kleed is di**k**.	–	het di**kk**e kleed

Woorden met twee dezelfde klinkers en één medeklinker aan het einde:

De kast is gr**oot**.	–	de gr**ote** kast
De tafel is l**aag**.	–	de l**age** tafel

Woorden met twee klinkers of een *ij*, met daarna een *s* of een *f*:

Het kleed is grij**s**.	–	het grij**ze** kleed
Het kind is lie**f**.	–	het lie**ve** kind

! Woorden voor materialen krijgen geen *e*, maar *-en*:

De tafel is **van hout**.	–	de hout**en** tafel
Het kleed is **van wol**.	–	het wol**len** kleed

65 Kijk naar tekst 1.8.

Zet een streep onder de bijvoeglijke naamwoorden. Bijvoorbeeld: blauwe.

66 Wat is de goede vorm van het woord? *

1. Bilal verkoopt een **groot** / **grote** spiegel.
2. In de slaapkamer staat een **grijs** / **grijze** kast.
3. Ik koop het **wol** / **wollen** kleed.
4. De bank is **zwart** / **zwarte**.
5. Het tafeltje is **houten** / **van hout**.
6. Suze koopt een **wit** / **witte** jas.
7. Massouda heeft **bruin** / **bruine** ogen.
8. Ria heeft een **warm** / **warme** sjaal.
9. De **nieuw** / **nieuwe** bril van Gilberto is **grijs** / **grijze**.
10. Wat een **mooi** / **mooie** ketting!

67 Vul in. **

Welke woorden passen in de tekst? Bedenk 7 verschillende woorden.

TE KOOP

Burgemeester Norbruislaan 431
3555 ER Utrecht

Het huis staat in de gezellige wijk Zuilen. De woonkamer is 30 ________________ meter.

Het huis heeft een ________________ keuken. De badkamer is ________________.

Er zijn twee wc's in het huis. Het huis heeft een ________________ tuin op het westen.

In de tuin staat een ________________ schuur.

De Burgemeester Norbruislaan is een ________________ straat. Er zijn winkels in de buurt en er is een ________________ school dichtbij.

68 Vraag werkblad 1.9a aan de docent. *

Zoek de 7 verschillen.

69 Schrijf een advertentie. **

Je wilt deze kast verkopen. Je hangt een advertentie in de supermarkt. Vul de advertentie in. Gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

Mijn Supermarkt

☐ Te koop
☐ Gevraagd

Datum: ______________________

Dit wil ik (ver)kopen: ______________________

Ik verkoop een ______________________ *(laag)*.

De kast ______________________ *(hout)*.

De ______________ *(bruin)* kast is 5 jaar oud,

maar hij ______________________ *(mooi)*.

Naam: ______________________

Telefoon: ______________________

70 Vraag werkblad 1.9b aan je docent. **

Je gaat een advertentie schrijven over een meubel uit je huis.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.9. **

1.10 Op het station

71 Bespreek samen.

1. Wat vind jij moeilijk in het Nederlands? Spreken, schrijven, lezen of luisteren?
2. Wanneer vind jij het moeilijk om Nederlands te begrijpen?
   - ○ Als ik met Nederlandse mensen praat.
   - ○ Als ik naar de Nederlandse televisie kijk.
   - ○ Als ik naar mijn docent luister.
   - ○ Als ik naar de radio luister.
   - ○ Als ik op de computer Nederlands leer.
   - ○ Als ik op het station een bericht hoor.
   - ○ Als ik met de docent van mijn kinderen praat.
   - ○ Als ik ____

72 Lees eerst de vragen en luister dan naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 1.10a, b, c en d.

Je hoort twee omroepberichten op het station en je hoort Kasia en Karim. Ze vragen hulp aan een medewerker op het station.

het bericht, de berichten	heeft gelijk (gelijk hebben)	duidelijk
de hulp	normaal	Het spijt me.
de vertraging	handig	ergens
technisch	hartelijk	de automaat
het lawaai	op tijd	

Luister eerst naar tekst 1.10a.

1. Je hoort een omroepbericht op het station. Wat moet je doen?
   a. Je moet wachten.
   b. Je moet een andere trein nemen.
   c. Je moet naar een ander spoor gaan.
   d. Je moet extra informatie vragen.

Luister dan naar tekst 1.10b.

2. Je hoort een omroepbericht op het station. Wat moet je nu doen?
   a. Je moet wachten.
   b. Je moet een andere trein nemen.
   c. Je moet naar een ander spoor gaan.
   d. Je moet extra informatie vragen.

Luister dan naar tekst 1.10c.

3. Je hoort Kasia. Zij begrijpt het omroepbericht niet en vraagt hulp. Welk bericht begrijpt Kasia niet?
   a. omroepbericht 1.10a
   b. omroepbericht 1.10b
4. Waarom begrijpt zij het bericht niet?
   a. De vrouw praat snel.
   b. Ze spreekt nog niet zo goed Nederlands.
   c. Er is te veel geluid.

Luister als laatste naar tekst 1.10d.

5. Je hoort Karim. Hij begrijpt het omroepbericht niet en vraagt hulp. Welk bericht begrijpt Karim niet?
   a. omroepbericht 1.10a
   b. omroepbericht 1.10b
6. Waarom begrijpt hij het bericht niet?
   a. De vrouw praat snel.
   b. Hij spreekt nog niet zo goed Nederlands.
   c. Er is te veel geluid.

73 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 1.10a, b, c en d.

74 Welk woord past in de zin?

1. Ik begrijp het **bericht** / **lawaai** niet goed.
2. Ik begrijp het nu. **Hartelijk bedankt**. / **Het spijt me**.
3. De trein heeft tien minuten **hulp** / **vertraging**.
4. De trein heeft een **handig** / **technisch** probleem. Hij rijdt niet.
5. De trein komt vandaag niet **op tijd** / **normaal**.
6. Jessica verstaat Bram niet goed. Er is veel **lawaai** / **vertraging**.

7. De **normale** / **duidelijke** vertrektijd van de trein naar Amsterdam is 14.05 uur.
8. U kunt geld pinnen bij de **hulp** / **automaat**.

75 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. De man spreekt **duidelijk** Nederlands.
   a. Ik kan de man goed verstaan en begrijpen.
   b. Ik kan de man niet goed verstaan en begrijpen.
2. Ik ga **ergens** koffie kopen.
   a. Ik ga in een winkel of in een café koffie kopen.
   b. Ik ga een keer koffie kopen.
3. De docent **heeft gelijk**.
   a. Wat de docent zegt, is niet waar.
   b. Wat de docent zegt, is waar.
4. Ik ben te laat. **Het spijt me**.
   a. Ik ben te laat. Sorry.
   b. Ik ben te laat. Ik vertrek nu.
5. Een mobiele telefoon is heel **handig**.
   a. Een mobiele telefoon is duur.
   b. Een mobiele telefoon is makkelijk te gebruiken.
6. Lieze krijgt veel **hulp**.
   a. Veel mensen helpen Lieze.
   b. Lieze helpt veel mensen.

76 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer. Zeg de woorden na.

1. ge - lijk
2. la - waai
3. tech - nisch
4. be - richt
5. dui - de - lijk
6. han - dig
7. er - gens
8. ver - tra - ging
9. har - te - lijk

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zet een streep onder de klemtoon.

77 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ______
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______
6. ______

78 Vul in. **

1. De les begint om 9.00 uur. Het is 9.05 uur, maar de docent is nog niet op school. Zij is niet o______ .
2. Karel is heel t______ . Hij kan heel goed auto's maken.
3. Er is geen l______ op straat, want iedereen slaapt al.
4. Ik ben in een winkel. Ik hoor een omroepb______ : een vrouw moet naar de kassa komen.

5. Anna woont dicht bij haar ouders. Dat is h______________ . Zij kunnen elkaar makkelijk helpen.
6. Ik wil geld pinnen, maar de a______________ is kapot. Wat vervelend!
7. Mijn zus woont in Duitsland. Ik weet niet precies waar, maar e______________ dicht bij Berlijn.
8. Alex eet elke ochtend twintig boterhammen. Vind jij dat n______________ ?

79 Praat samen. **

1. Je buurman helpt je. Wat zeg je? *(hartelijk – hulp)*
2. Je maakt een fout. Wat zeg je? *(spijt)*
3. De docent is klaar met uitleggen. Wat zeg je? *(duidelijk)*
4. Je vriend zegt iets. Jij denkt: dat is waar. Wat zeg je? *(gelijk hebben)*
5. Een man op het station vraagt: ‘Hoe laat komt de trein?’ Wat zeg je? *(vertraging)*

80 Wat vraag je? **

Kijk naar de plaatjes. Je bent op het station. Wat vraag je aan een medewerker?

Je wilt met de lift.

De trein naar Amsterdam heeft vertraging.

De trein naar Den Haag vertrekt van een ander spoor.

Je wilt ergens koffie kopen.

81 Vraag werkblad 1.10 aan de docent. **

Je gaat vragen stellen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.10. **

1.11 Ik begrijp, hij begrijpt, wij begrijpen

82 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 2.13, 3.2, 3.6 en 3.11 van TaalCompleet A1 geleerd hoe je werkwoorden in de tegenwoordige tijd schrijft.

Kijk naar de werkwoorden.

begrijpen → *begrijp* is de ik-vorm

Ik **begrijp** het bericht.	ik	ik-vorm	ik	begrijp
Jij **begrijpt** het bericht. **Begrijp** jij het bericht?	jij/je	ik-vorm + **t** ik-vorm + jij/je	jij/je	begrijp**t** begrijp jij/je?
U **begrijpt** het bericht.	u	ik-vorm + **t**	u	begrijp**t**
Hij **begrijpt** het bericht. Zij **begrijpt** het bericht.	hij zij/ze	ik-vorm + **t**	hij zij/ze	begrijp**t**
Wij **begrijpen** het bericht.	wij/we	hele werkwoord	wij/we	begrijpen
Jullie **begrijpen** het bericht.	jullie	hele werkwoord	jullie	begrijpen
Zij **begrijpen** het bericht.	zij/ze	hele werkwoord	zij/ze	begrijpen

Is de laatste letter van de ik-vorm een *t*? Dan krijgt de ik-vorm geen extra *t* bij *jij, u, hij* en *zij*. Bijvoorbeeld: wachten → ik wacht – jij wacht – hij wacht

Zo maak je de ik-vorm:

Kijk naar het hele werkwoord. Haal *-en* weg.	begrijp~~en~~ →	begrijp →	ik begrijp
Aan het einde van een woord staan nooit twee dezelfde medeklinkers.	vertrekk~~en~~ →	vertrek~~k~~ →	ik vertrek
Heeft het hele werkwoord een lange klank? De ik-vorm krijgt twee klinkers.	vrag~~en~~ →	~~vrag~~ →	ik vraag
Aan het einde van een woord staan nooit een *v* of een *z*.	schrijv~~en~~ reiz~~en~~ →	schrij~~v~~ rei~~z~~ →	ik schrijf ik reis

83 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder het werkwoord.

1. Ik reis iedere week met de trein.
2. Mark belt zijn moeder.
3. Jij rijdt te hard.
4. De kinderen rennen op straat.
5. Wacht je op de trein?
6. De vrienden kletsen met elkaar.
7. Bestel je een pizza?
8. De spiegel hangt aan de muur.
9. Ik snap het niet.
10. Tina en Mark zoeken een nieuw huis.

84 Wat is de goede vorm van het werkwoord? *

1. … u het bericht?
   a. Begrijp
   b. Begrijpt
   c. Begrijpen
2. … je Nederlands?
   a. Spreek
   b. Spreekt
   c. Spreken
3. Ik … een afspraak met de tandarts.
   a. maak
   b. maakt
   c. maken
4. Je … een e-mail.
   a. schrijf
   b. schrijft
   c. schrijven
5. Ik … bij een club in Rotterdam.
   a. voetbal
   b. voetbalt
   c. voetballen
6. De kinderen … in bed.
   a. lig
   b. ligt
   c. liggen
7. Nico … van Louise.
   a. houd
   b. houdt
   c. houden
8. Ik … Ling niet.
   a. ken
   b. kent
   c. kennen
9. … je altijd voor rood?
   a. Stop
   b. Stopt
   c. Stoppen
10. Je … Nederlands op school.
   a. leer
   b. leert
   c. leren

85 Wat is het hele werkwoord? *

1. De trein vertrekt om 12.15 uur. vertrekken
2. Ik schrijf een kaart. ______
3. Nicole leest een boek. ______
4. Sylvie zet haar fiets in de schuur. ______
5. Joanne snijdt de groente. ______
6. Kook je vaak rijst? ______
7. Inez verhuist naar Amsterdam. ______
8. Said danst met zijn vrouw. ______
9. Wat zeg je? ______
10. Samira wandelt in het park. ______

86 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. **

1. Doris ______ (*luisteren*) naar de radio.
2. Hoe laat ______ (*vertrekken*) de trein naar Amsterdam?
3. ______ (*lopen*) Timo alleen naar huis?
4. Samuel ______ (*brengen*) de kinderen naar school.
5. Ik ______ (*passen*) de kleren.

6. Jij ______________ (*koken*) lekkere soep.
7. Mike ______________ (*wassen*) de auto.
8. Nora ______________ (*delen*) een kamer met haar zusje.
9. De mensen ______________ (*nemen*) een kopje koffie.
10. Ik ______________ (*verkopen*) mijn oude bank.

87 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. **

1. Tom ______________ (*beantwoorden*) de e-mail.
2. Jij ______________ (*zitten*) op de bank.
3. Ik ______________ (*geven*) de man een hand.
4. ______________ (*reizen*) je vaak met de bus?
5. Naomi ______________ (*vinden*) kaas niet lekker.
6. Ik ______________ (*stoppen*) voor het rode stoplicht.
7. ______________ (*smeren*) jij zalf op je huid?
8. Wat ______________ (*betekenen*) dit woord?
9. ______________ (*rijden*) u vaak auto?
10. Laura ______________ (*fietsen*) naar huis.

88 Maak vragen. **

1. Jij loopt naar school. *Loop jij naar school?*
2. Nina schrijft een e-mail. ______________
3. Jij vindt koffie lekker. ______________
4. Jullie delen een auto. ______________
5. U verkoopt meubels. ______________
6. Zij bestellen kleren online. ______________
7. Jij belt je vriend. ______________
8. Ronen slaapt acht uur per nacht. ______________
9. U drinkt graag thee. ______________
10. Jij verkoopt je oude bank. ______________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.11. **

1.12 Geld op je OV-chipkaart zetten

89 Bespreek samen.

1. Rijd jij weleens met de bus, tram, metro of trein? Waarom wel of waarom niet?
2. Hoe betaal je voor de bus of de trein? Vind je dit makkelijk of moeilijk?

90 Lees de tekst. **

Houd eerst je OV-chipkaart voor de kaartlezer rechtsonder naast het scherm.

Druk dan op de knop linksboven: 'Opladen saldo'. Je ziet het bedrag op je kaart.

Druk nu op 'Ophogen met'.
Kies een bedrag, bijvoorbeeld € 50,00.
Let op! Wil je met de bus? Dan moet je minimaal € 4,00 op je kaart hebben. Ga je met de trein? Dan moet je minimaal € 20,00 op je kaart hebben.

Kies daarna een manier om te betalen.
Met je pinpas betalen is makkelijk en veilig.
Druk op de knop 'Pinpas'.

Stop nu je pinpas in de pinautomaat.
Toets je pincode in en druk op ‘ok’.
Haal vervolgens je pinpas uit de automaat.

Houd je OV-chipkaart nog een keer voor de kaartlezer.
Wil je een bon? Druk dan op ‘Transactiebon’.
Pak ten slotte de bon.

Deze plaatjes zijn van de website www.steffie.nl / www.uitlegov-chipkaart.nl.

houd voor (houden voor)	de kaart	stop in (stoppen in)
het scherm	minimaal	de pincode
druk op (drukken op)	de manier	vervolgens
de knop	de pinpas	ten slotte
opladen	veilig	

91 Lees de tekst nog een keer. **

Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

a

b

c

Houd je kaart rechtsonder voor de kaartlezer.

Druk op de knop linksboven: opladen saldo.

Kies een bedrag.

Stop je pinpas in de automaat.

Haal je pinpas uit de automaat.

Pak ten slotte de bon.

d

e

f

92 Lees de tekst nog een keer. **

1. Roel heeft € 5,- op zijn OV-chipkaart. Hij kan de bus nemen.	waar	niet waar
2. Je mag alleen met een pinpas betalen.	waar	niet waar
3. Je moet een bon nemen.	waar	niet waar
4. Je moet je OV-chipkaart twee keer voor de kaartlezer houden.	waar	niet waar

93 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. drukken op	a. opladen
2. stoppen in	b. het scherm
3. de pinpas	c. de automaat
4. houden voor	d. de pincode
5. de kaart	e. de knop

94 Welk woord past in de zin?

1. Frank fietst op het fietspad. Dat is **veilig** / **minimaal**.
2. Mijn pinpas is kapot. Kan ik op een andere **manier** / **kaart** betalen?
3. Ik ga eerst naar de winkel en **pinpas** / **vervolgens** ga ik de kinderen ophalen.
4. Katja wil Nederlander worden. Zij moet **ten slotte** / **minimaal** vijf jaar in Nederland wonen.
5. U moet hier eerst linksaf. U loopt daarna rechtdoor. En u moet **opladen** / **ten slotte** de derde straat rechts.

95 Schrijf het meervoud. *

1. het bericht	de *berichten*	4. de knop	de ______
2. de pincode	de ______	5. de kaart	de ______
3. de pinpas	de ______	6. het scherm	de ______

96 Schrijf het enkelvoud. *

1. wij bieden	u *biedt*	3. wij drukken	ik ______
2. jullie houden	jij ______	4. zij stoppen	hij ______

97 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. <u>druk</u> - ken	4. pin - co - de	7. hou - den
2. vei - lig	5. ver - vol - gens	8. ten slot - te
3. ma - nier	6. mi - ni - maal	9. op - la - den

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

98 Vul in. **

Kies uit: *houd – knop – manier – opladen – pincode – scherm – ten slotte*

1. Het ____________________ van mijn computer is vies. Ik moet het schoonmaken.
2. Mijn telefoon is uit. Ik moet mijn telefoon ____________________ .
3. Ik wil betalen, maar ik weet mijn ____________________ niet meer!
4. Mark gaat op zaterdag eerst werken. Daarna gaat hij sporten en ____________________ gaat hij naar huis.
5. Hoe maak jij brood? Ik maak het altijd op deze ____________________ .
6. Met welke ____________________ doe je de televisie aan?
7. Ik sta bij de kassa. Ik ____________________ mijn kaart voor de pinautomaat en ik betaal.

99 Maak zinnen met de woorden. **

1. drukken op ____________________
2. mijn pinpas ____________________
3. veilig ____________________
4. stoppen in ____________________
5. minimaal ____________________
6. uw kaart ____________________
7. vervolgens ____________________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.12. **

1.13 Woorden met *-lijk*

100 Lees de tekst. **

Je kunt ook op de computer naar de tekst luisteren.

Je ziet: *-lijk*. Je zegt: *-luk*.

- moeilijk
- makkelijk
- natuurlijk
- duidelijk
- smakelijk
- eindelijk
- hartelijk
- waarschijnlijk
- dagelijks

101 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. natuurlijk
2. duidelijk
3. op tijd
4. makkelijk
5. belangrijk
6. hartelijk
7. smakelijk
8. kwijt
9. moeilijk
10. dagelijks
11. ontbijt
12. dichtbij

13. heerlijk 14. eindelijk 15. kijken 16. vrolijk

102 Werk samen. *

Cursist A: zeg de woorden uit opdracht 101. Cursist B: luister naar cursist A.
Is het goed? Dan zegt cursist B de woorden.

103 Wat hoor je? **

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. ______________ 4. ______________ 7. ______________
2. ______________ 5. ______________ 8. ______________
3. ______________ 6. ______________ 9. ______________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.13. **

1.14 Contact met de buren

104 Bespreek samen.

Wie vind jij goede buren? Wat moeten ze voor jou doen?

- ○ Ze groeten mij.
- ○ Ze doen boodschappen voor mij.
- ○ Ze drinken samen met mij koffie.
- ○ Ze maken geen lawaai.
- ○ Ze geven mijn bloemen water, als ik op vakantie ben.
- ○ Ze passen op mijn kinderen.
- ○ Ze komen naar mijn verjaardag.
- ○ Ze lenen spullen aan mij.
- ○ Ze passen op mijn huis als ik weg ben.
- ○ ______________

105 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 1.14a en b.

Je hoort Julia en Abdel. Ze zijn buren van elkaar.
Je hoort twee gesprekken.

passen op	de leeftijd	last hebben van
de verjaardag	overmorgen	hard
het gesprek, de gesprekken	boos	zacht, zachter
vier (vieren)	stil	de gast, de gasten
de uitnodiging	moe	

106 Luister nog een keer naar tekst 1.14a. **

1. Waarom praat Julia met Abdel?
   a. Ze heeft een probleem.
   b. Ze wil iets lenen.
   c. Ze wil hem uitnodigen.
   d. Ze wil graag hulp.
2. Waar praat Julia met Abdel over? Kies de 2 goede antwoorden.
   a. over het feestje van Julia
   b. over de leeftijd van Abdel
   c. over de kinderen van Julia
   d. over de Nederlandse les van Abdel
   e. over de zoon van Abdel

107 Luister nog een keer naar tekst 1.14b. **

1. Waarom praat Abdel met Julia?
   a. Hij heeft een probleem.
   b. Hij wil iets lenen.
   c. Hij wil haar uitnodigen.
   d. Hij wil graag hulp.
2. Waar praat Abdel met Julia over? Kies de 3 goede antwoorden.
   a. over de zoon van Julia
   b. over de muziek van Julia
   c. over de gasten van Abdel
   d. over de gasten van Julia
   e. over de vrouw van Abdel
   f. over de kinderen van Abdel

108 Luister nog een keer naar tekst 1.14a. **

1. Julia is **bijna** / **al** 31 jaar.
2. **Abdel** / **De vrouw van Abdel** moet op de kinderen passen.
3. De zoon van Abdel gaat met **school** / **vrienden** naar Rotterdam.
4. Abdel en zijn vrouw gaan **morgen** / **een andere keer** naar Julia.

109 Luister nog een keer naar tekst 1.14b. **

1. De **gasten** / **kinderen** van Abdel hebben last van het feestje.
2. De kinderen van Abdel zijn **boos** / **moe**.
3. Julia zet de muziek **harder** / **zachter**.

110 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 1.14a en b.

111 Vul in.

Bedenk zelf woorden.

1. Mijn verjaardag is op ______________________________ .
2. De muziek in het café staat hard. Ik kan mijn vriend niet ______________________________ .
3. 'Wat is je leeftijd?' 'Ik ben ______________________________ .'
4. Het is stil in de klas. De cursisten ______________________________ niet.
5. Ik ben heel erg moe. Ik ga lekker ______________________________ .
6. Mieke past graag op de ______________________________ van haar broer.
7. Vandaag is het woensdag. Overmorgen is het ______________________________ .
8. Ik kan het meisje niet ______________________________ , want ze praat heel zacht.

112 Welk woord of welke zin past niet in het rijtje?

1. het gesprek
   praten
   de muziek
   spreken
2. het feest
   vieren
   trouwen
   het werk
3. gelukkig
   boos
   blij
   aardig
4. de uitnodiging
   het feest
   het kleed
   de verjaardag
5. de docent
   de slager
   de gast
   de dokter
6. Ik vind de muziek vervelend.
   Ik heb last van de muziek.
   Ik vind de muziek mooi.
   Ik vind de muziek te hard.

113 Wat is de goede vorm van het woord? *

1. De muziek is heel **zacht** / **zachte**.
2. Het is **stil** / **stille** in de klas.
3. De **boze** / **boos** vader kijkt naar zijn zoon.
4. Houd jij van **hard** / **harde** muziek?

114 Vraag werkblad 1.14a aan je docent. *

Waar ligt de klemtoon?

115 Vraag werkblad 1.14b aan je docent. *

Wat hoor je? Schrijf de woorden op.

116 Vul in. **

1. Vrienden van Janneke gaan trouwen. Janneke krijgt een *u*________________ .
2. Ik heb straks een *g*________________ met de docent van mijn dochter, want ik wil graag over mijn dochter praten.
3. Mijn opa en oma geven een groot feest. Er komen 120 *g*________________ !
4. Ik weet de *l*________________ van mijn buurman niet, maar hij is al heel erg oud.
5. Het is vandaag donderdag. *O*________________ is het zaterdag.
6. De winkels zijn gesloten, dus het is *s*________________ in het dorp.
7. Wij hebben vaak *l*________________ onze buren, want ze maken veel lawaai.

117 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Waarom geeft Julia morgen een feestje? *(vieren – haar verjaardag)*
2. Wat doet Abdel op de avond van het feest? *(passen op)*
3. Waarom moeten de kinderen van Abdel slapen? *(moe)*
4. Waarom gaat Abdel naar Julia? *(boos)*

5. Waarom is Abdel boos? *(muziek – hard)*
6. Wat doet Julia met de muziek? *(zacht – zetten)*

118 Wat is een goede reactie? *

1. Kom je overmorgen naar mijn feestje?
   a. Dat is een goed idee. Wanneer kun jij?
   b. Ja, leuk! Hoe laat?
2. Ik wil liever een andere keer komen.
   a. Bedankt voor de uitnodiging.
   b. Dat is goed. Wanneer kun je?
3. Ik ben een beetje boos. U maakt erg veel lawaai.
   a. Het spijt me. Ik ga de muziek zachter zetten.
   b. Dat is leuk, maar ik heb geen tijd.
4. Sorry. Ik ga de muziek meteen zachter zetten.
   a. Fijn. Bedankt!
   b. Het spijt me.

119 Praat samen. **

Gesprek 1
Cursist A: je gaat cursist B uitnodigen voor je verjaardag.
Cursist B: je kunt zaterdag naar het feestje van cursist A komen.
Klaar? Dan begint cursist B.

Cursist A:	Cursist B:
Hoi … . Hoe gaat het?	…
Kom je zaterdag naar mijn feestje? Ik vier dan mijn verjaardag. Ik word … .	… Hoe laat begint het feest?
Om … .	Oké. Gezellig. Tot zaterdag!

Klaar? Praat nog een keer samen zonder te lezen!

Gesprek 2
Cursist A: je bent thuis. De bel gaat. Je doet de deur open.
Cursist B: je hebt last van de buren. Je gaat naar de buren.
Klaar? Dan begint cursist B.

Cursist A:	Cursist B:
Dag buurman / buurvrouw. Wat kan ik voor u doen?	*(boos – lawaai)*
O, het spijt me! (muziek – zachter)	…

Klaar? Praat nog een keer samen zonder te lezen!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.14. **

1.15 Klein, kleiner – groot, groter

120 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je kunt woorden gebruiken om dingen of mensen met elkaar te vergelijken.

Kijk naar de tekst.

Julia en Nadia

Julia en Nadia zijn buren. Ze zijn allebei 31 jaar, dus ze zijn even oud.
Julia en Nadia gaan soms bij elkaar op bezoek. Julia drinkt graag koffie, maar Nadia vindt thee lekkerder.
Nadia en haar man Abdel hebben twee zonen, Omar en Khalid. Omar is acht jaar. Zijn broertje Khalid is zeven jaar jonger.
De zus van Julia heeft een zoon en een dochter. Ze heten Michael en Hanna.
Omar is één jaar ouder dan Michael. Hij is ook groter. Omar is vijf centimeter langer dan Michael.
Omar voetbalt graag buiten, maar Michael speelt liever binnen.
Michael heeft een klein zusje, Hanna. Hanna en Khalid zijn even oud, maar Hanna is iets kleiner.

Als je mensen of dingen wilt vergelijken,
zet je meestal *-er* achter het woord. Bijvoorbeeld:

klein – klein**er**
groot – grot**er**
dik – dikk**er**
lief – liev**er**

lang langer

Is de laatste letter een *r*? Dan schrijf je de vergelijking met *-der*.

lekke**r** – lekker**der**
duu**r** – duur**der**

Sommige woorden zijn onregelmatig. Bijvoorbeeld:

graag – liever
goed – beter
veel – meer
weinig – minder

Als je twee mensen of dingen wilt vergelijken, gebruik je vaak het woord *dan*. Bijvoorbeeld:

- Omar is ouder **dan** Michael.
- Hanna is kleiner **dan** Khalid.

Is er geen verschil? Je gebruikt dan het woord *even*. Bijvoorbeeld:

- Julia en Nadia zijn **even** oud.

121 Kijk naar de tekst over Julia en Nadia in 1.15.

Zet een streep onder de 9 woorden die dingen met elkaar vergelijken.
Bijvoorbeeld: <u>even oud</u>

122 Praat samen. *

Kijk naar de plaatjes. Geef antwoord met hele zinnen.

1. Wie is langer, de jongen of het meisje?

2. Welk fruit is duurder, de appels of de peren?

3. Welke broek vind je mooier?

4. Wie is jonger, de man of de vrouw?

123 Praat samen. *

Geef antwoord met hele zinnen.

1. Wat vind je lekkerder, vlees of vis?
2. Wat vind je moeilijker, Nederlands spreken of schrijven?
3. Wat vind je leuker, wandelen of fietsen?
4. Woon je liever in een flat of in een huis?
5. Heb je liever een tuin of een balkon?
6. Wat vind je belangrijker, aardige buren of rustige buren?

124 Welk woord is weg? **

Gebruik de woorden met een streep.

1. De groene jurk is <u>mooi</u>, maar de zwarte jurk is *mooier* ______________ .
2. Den Haag is een <u>grote</u> stad, maar Rotterdam is ______________ .
3. Ik heb <u>veel</u> zin in het weekend, maar ik heb nog ______________ zin in de vakantie.
4. Ik vind thee <u>lekker</u>, maar ik vind koffie ______________ .
5. De goedkope pan is <u>goed</u>, maar de dure pan is ______________ .
6. De tafel is <u>zwaar</u>, maar de kast is nog ______________ .
7. Thomas zwemt <u>graag</u>, maar Gabriel voetbalt ______________ .
8. Ibrahim heeft <u>weinig</u> geld, maar Bilen heeft nog ______________ geld.
9. De koe is <u>dik</u>, maar het varken is nog ______________ .
10. De keuken is <u>vies</u>, maar de badkamer is nog ______________ .

125 Welke woorden zijn weg? **

Bedenk zelf woorden. Gebruik *dan*.

1. Appels zijn *gezonder dan* koekjes.
2. Een auto gaat ______ een fiets.
3. Een dorp is ______ een stad.
4. Een gram is ______ een kilo.
5. Joyce vindt fietsen ______ wandelen.
6. Een flat heeft ______ verdiepingen ______ een huis.
7. Samira woont ______ in een huis ______ in een flat.
8. Rachid woont ______ in Nederland ______ Alain.

126 Welke woorden zijn weg? **

Gebruik *even*.

1. Marianne is 41 jaar en Aicha ook. Marianne en Aicha zijn *even oud*.
2. De kast is 70 cm hoog en de tafel ook. De kast en de tafel zijn ______.
3. Ik vind blauw heel mooi en groen ook. Ik vind blauw en groen ______.
4. Deze jas kost € 60,- en deze schoenen ook. De jas en de schoenen zijn ______.
5. Michiel is 1,78 m en Anneke ook. Michiel en Anneke zijn ______.
6. Mijn dochter is 35 kilo en mijn zoon ook. Mijn kinderen zijn ______.

127 Praat samen. **

Cursist A: Vertel over Raymond en Naomi. Gebruik *dan* en *even*.

Cursist B: Vertel over Betty en Lisa Gebruik *dan* en *even*.

Raymond
- 38 jaar
- 1,85 m
- werkt 5 dagen per week

Naomi
- 38 jaar
- 1,70 m
- werkt 3 dagen per week

Betty
- 23 jaar
- 1,65 m
- sport 3 keer per week

Lisa
- 33 jaar
- 1,65 m
- sport 1 keer per week

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 1.15. **

Wat kun je nu?

- Ik kan begrijpen waar twee buren over praten. 1.1 en 1.14
- Ik kan mezelf en iemand anders voorstellen. 1.1 en 1.3
- Ik kan zinnen maken die beginnen met wie of wat. Bijvoorbeeld: Ik ga volgende maand verhuizen. 1.2
- Ik kan begrijpen waar twee vrienden over praten. 1.5
- Ik kan zeggen dat ik iets leuk of niet leuk vind. 1.6
- Ik kan vertellen hoe mijn huis en mijn buurt eruitzien. 1.6
- Ik kan schrijven hoe mijn huis en mijn buurt eruitzien. 1.6
- Ik kan zinnen maken met *en, maar, want, dus* en *of*. 1.7
- Ik kan informatie vinden in advertenties. 1.8
- Ik kan vertellen hoe dingen en plaatsen eruitzien. 1.8 en 1.9
- Ik kan een advertentie maken om iets te verkopen. 1.9
- Ik kan een omroepbericht op het station verstaan en begrijpen. 1.10
- Ik kan begrijpen waar een klant en een medewerker op het station over praten. 1.10
- Ik kan informatie vragen op het station. 1.10
- Ik kan werkwoorden gebruiken in zinnen over nu. 1.11
- Ik kan een korte uitleg bij een apparaat lezen en begrijpen. 1.12
- Ik kan woorden met *-lijk* uitspreken. 1.13
- Ik kan vragen of iemand op mijn feest komt. 1.14
- Ik kan zeggen dat ik wel of niet op een feest kom. 1.14
- Ik kan zeggen dat ik boos ben en vertellen waarom. 1.14
- Ik kan sorry zeggen. 1.14
- Ik kan dingen en mensen met elkaar vergelijken. Bijvoorbeeld: kleiner dan / duurder dan. 1.15

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 1. **

Thema 2 Nederland

Inhoudsopgave

2.1	Feesten en gewoontes	50
2.2	Groot, groter, het grootst	54
2.3	Tips bij het lezen	57
2.4	Uit eten	60
2.5	Ik heb gewerkt – wij hebben gewoond	64
2.6	Het nieuws	66
2.7	Ik bel morgen. – Morgen bel ik.	70
2.8	Het weer	72
2.9	Pannenkoeken bakken	76
2.10	Doe de deur maar open.	81
2.11	Een uitnodiging	82
2.12	Een kaartje sturen	86
2.13	Zussen, zonen, kinderen	91
2.14	Heb je een leuke vakantie gehad?	94
2.15	Jij hebt gegeten – wij zijn gegaan	97

2.1 Feesten en gewoontes

1 Bespreek samen.

1. Dit zijn foto's van Nederlandse feesten. Weet jij van welke feesten?
2. Wanneer zijn die feesten en wat doen Nederlanders dan?

2 Lees de tekst. **

Welke belangrijke feestdagen zijn er in Nederland?

Koningsdag (27 april)

Nederlanders vieren de verjaardag van de koning op Koningsdag. De koning bezoekt een stad in Nederland. Er zijn veel feesten in het land. En mensen verkopen oude spullen op straat. Je ziet op deze dag veel oranje! Mensen dragen bijvoorbeeld oranje kleren. De meeste mensen hoeven niet te werken op Koningsdag. En scholen zijn altijd gesloten.

Pasen (een zondag en een maandag in maart of april: Eerste en Tweede Paasdag)

Kinderen mogen met Pasen eieren in de tuin zoeken. Veel mensen gaan bij elkaar op bezoek. Mensen eten met Pasen veel chocola, bijvoorbeeld eieren van chocola. Sommige mensen gaan naar de kerk. De meeste mensen zijn vrij met Pasen. Kinderen hoeven ook niet naar school op Tweede Paasdag.

Sinterklaas (5 december)

Sinterklaas is een feest voor kinderen. Nederlanders vertellen kinderen dat Sinterklaas in Spanje woont. Hij komt in november met de boot naar Nederland. In Nederland reist hij op een wit paard. Kinderen zingen liedjes voor Sinterklaas. Ze krijgen dan een klein cadeau in hun schoen. Op 5 december geven mensen hun kinderen en elkaar cadeautjes.

Kerst (25 en 26 december: Eerste Kerstdag en Tweede Kerstdag)

Veel mensen hebben met Kerst een kerstboom in hun huis. Ze hangen lampjes in de boom, want in december zijn de dagen het donkerst. Ze dragen mooie kleding en ze gaan op bezoek bij familie of vrienden. Ze eten samen en geven elkaar cadeautjes. Sommige mensen gaan naar de kerk. Ze vieren dat Jezus is geboren. De meeste mensen hoeven niet te werken met Kerst. Kinderen hoeven ook niet naar school. Kerst is in de winter. Ligt er sneeuw met Kerst? Mensen zeggen dan: het is een witte Kerst.

Weet je dit al over Nederlanders?

- Nederlanders fietsen vaak. Alle Nederlanders kunnen fietsen. Er zijn meer fietsen dan mensen in Nederland!
- Bijna alle Nederlanders kunnen ook zwemmen. Kinderen leren dit op zwemles, omdat er veel water is in Nederland.
- De meeste Nederlanders eten vroeg: ongeveer om 18.00 uur.
- Nederlanders vinden het belangrijk om op tijd te komen. Kom je te laat op een afspraak? Bel dan even, of stuur een bericht! Dan weet de ander dat je later komt.
- Heb je geen afspraak? Dan kun je meestal niet bij een Nederlander eten.
- Nederlanders zijn erg lang. Ze zijn het langst van alle mensen in de wereld.
- Nederlanders zeggen graag wat ze denken en vinden.
- In Nederland kunnen twee mannen met elkaar trouwen. Twee vrouwen kunnen ook trouwen.
- Mannen en vrouwen mogen in Nederland hetzelfde werk doen. Er zijn geen verschillen tussen mannen en vrouwen.

de koning	de kerk	de sneeuw
meeste	Sinterklaas	vroeg
hoeven niet	het cadeau	de wereld
Pasen	Kerst	hetzelfde
de chocola	de winter	het verschil, de verschillen

3 Lees de tekst nog een keer. **

1.	Op 27 april vieren we de verjaardag van de koning.	waar	niet waar
2.	Op Koningsdag zijn veel mensen vrij.	waar	niet waar
3.	Met Pasen krijgen kinderen veel cadeaus.	waar	niet waar
4.	Scholen zijn op Tweede Paasdag dicht.	waar	niet waar
5.	Sinterklaas komt op 5 december naar Nederland.	waar	niet waar
6.	Kinderen krijgen met Sinterklaas een cadeautje in hun schoen.	waar	niet waar
7.	Veel Nederlanders eten om 18.00 uur.	waar	niet waar
8.	In andere landen zijn veel mensen langer dan Nederlanders.	waar	niet waar

4 Welk woord past in de zin?

1. **Pasen** / **Sinterklaas** is in maart of april.
2. Met **Kerst** / **Pasen** is Jezus geboren.
3. In de **koning** / **winter** is het koud.
4. De **meeste** / **verschil** tafels zijn van hout.
5. **Sinterklaas** / **Pasen** heeft een witte baard.
6. Ik ga **hetzelfde** / **vroeg** uit bed: om 6.00 uur.
7. Wij **hoeven** / **verschillen** in de vakantie niet naar school.
8. Simon en Marga lezen **hetzelfde** / **wereld** boek.
9. Wat is het **cadeau** / **verschil** tussen die twee restaurants?

5 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

a

b

c

de cadeaus

de chocola

de kerk

de koning

de sneeuw

de wereld

d

e

f

6 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. we - reld
2. cho - co - la
3. ca - deau
4. ko - ning
5. het - zelf - de
6. Sin - ter - klaas
7. ver - schil
8. win - ter
9. hoe - ven

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

7 Wat is de goede vorm van het werkwoord? *

1. Er **is** / **zijn** op zondag veel mensen in de kerk.
2. Er **is** / **zijn** 195 landen in de wereld.
3. **Hoeft** / **Hoeven** jullie vandaag niet naar school?
4. Het **is** / **zijn** overmorgen Kerst.
5. Hoe laat **komt** / **komen** de meeste gasten?
6. De trein **heeft** / **hebben** vertraging door de sneeuw.
7. Pasen **is** / **zijn** elk jaar op een andere datum.
8. **Ga** / **gaat** jij vroeg naar bed in het weekend?

8 Vul in. **

Kies uit: *hetzelfde – hoeven – meeste – verschil – vroeg – wereld – winter*

1. Het is in de ____________________ vaak erg koud.
2. Ik moet morgen ____________________ weg, want ik moet om 7.30 uur werken.

3. Er wonen ongeveer zeven miljard mensen op de ________________ .
4. Wij gaan vandaag uit eten, dus we ________________ niet te koken.
5. De broers hebben allebei een blauw pak met witte streepjes aan. Ze dragen ________________ pak.
6. Wat is het ________________ tussen die twee sportclubs?
7. De ________________ mensen zijn blij als het weekend is.

9 Praat samen. **

Cursist A: kies een woord. Vertel iets over het woord. Zeg het woord niet!
Cursist B: wat is het woord van cursist A?
Is het goed? Dan kiest cursist B een woord.

> *Voorbeeld*
> Cursist A zegt: Het is fruit. Het is geel.
> Cursist B zegt: een banaan!

chocola	Sinterklaas	kerk	koning
sneeuw	Pasen	Kerst	cadeau

10 Beantwoord de vragen. *

1. Welk feest in jouw land vind je het leukst? ________________
2. Wat vier je dan? ________________
3. Wanneer is het feest? ________________
4. Hoelang duurt het feest? ________________
5. Wat doe je tijdens het feest? ________________
6. Wat eet je tijdens het feest? ________________
7. Welke kleren draag je dan? ________________
8. Waarom vind je dit feest het leukst? ________________

____

11 Vertel in de klas. **

Welk feest in jouw land vind je het leukst? Vertel in de klas over dit feest. Gebruik je antwoorden uit opdracht 10.

12 Praat samen. **

1. Welke feesten zijn er in jouw land? Welke feesten zijn in Nederland en in jouw land hetzelfde?
2. Welk feest in Nederland vind je het leukst? Waarom vind je dat?

3. Wanneer geef jij iemand een cadeau? Wat geef je dan bijvoorbeeld?
4. Kun jij fietsen en zwemmen? Wanneer heb je dat geleerd?
5. Veel Nederlanders eten om 18.00 uur. Wat vind je daarvan? Hoe laat eet je zelf?
6. Kom jij weleens te laat? Wat doe je dan?
7. Vind je het vervelend als iemand te laat is? Waarom?
8. In Nederland doen mannen en vrouwen hetzelfde werk. Wat vind je daarvan? Welk werk doen mannen en vrouwen in jouw land allebei?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.1. **

2.2 Groot, groter, het grootst

13 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 1.15 geleerd hoe je dingen of mensen met elkaar kunt vergelijken. Bijvoorbeeld:

- Mensen uit Engeland zijn **langer dan** mensen uit Spanje.
- Er zijn **meer** fietsen **dan** mensen in Nederland.

lang langer het langst

Je zet *-er* achter het woord. Je gebruikt ook vaak het woord *dan*.

Je kunt ook op een andere manier mensen en dingen met elkaar vergelijken. Kijk naar de zinnen.

- In december zijn de dagen **het donkerst**.
- Nederlanders zijn **het langst** van alle mensen in de wereld.

Je zet *het* voor het woord en *-st* achter het woord. Bijvoorbeeld:
Nederlanders zijn **het** lang**st**.

klein	-	kleiner	-	**het** klein**st**
groot	-	groter	-	**het** groot**st**
stil	-	stiller	-	**het** stil**st**
donker	-	donkerder	-	**het** donker**st**

veel

meer

het meest

Sommige woorden zijn onregelmatig. Bijvoorbeeld:

graag	-	liever	-	**het** liefst
goed	-	beter	-	**het** best
veel	-	meer	-	**het** meest
weinig	-	minder	-	**het** minst

14 Kijk naar de tekst.

Zet een streep onder de vergelijkingen.

Van alle Nederlandse feesten vind ik oud en nieuw het leukst. We bakken dan zelf oliebollen. Die zijn het lekkerst. Om 23.59 uur zitten we op de bank en wachten we tot de klok slaat. Die minuut duurt het langst van het hele jaar. Om 0.00 uur gaan we naar buiten en kijken we naar het vuurwerk. Ik vind vuurwerk in verschillende kleuren het mooist. We kopen zelf minder vuurwerk dan onze buren. Vuurwerk wordt steeds duurder en dat vind ik jammer. Ik vind het leuker om naar het vuurwerk van anderen te kijken. We gaan ook even naar mijn zus. Zij woont het dichtst bij ons. We zeggen dan: 'Gelukkig nieuwjaar!' Op oudejaarsdag gaan we dus veel later naar bed dan op andere dagen.

15 Wat is de goede vorm van het woord? *

1. De stoel van Anja is het **lager** / **laagst**.
2. Wilt u iets **langzamer** / **langzaamst** praten?
3. Daniël is jonger dan Peter. Maar Kevin is het **jonger** / **jongst**.
4. Ik vind Theo aardig, maar ik vind Suzan **aardiger** / **aardigst**.
5. Welke schoenen vind jij het **mooier** / **mooist**?
6. Ik heb weinig tijd, maar hij heeft nog **minder** / **minst** tijd.
7. Honderd euro is veel, maar duizend euro is **meer** / **meest**.
8. Een auto en een trein rijden snel, maar een vliegtuig is het **sneller** / **snelst**.

16 Vul in. **

Gebruik het woord dat tussen haakjes staat.

1. Ik vind appels lekkerder dan bananen, maar ik vind sinaasappels het ____________ *(lekker)*.
2. Een plaatje is duidelijker dan tekst, maar een filmpje is het ____________ *(duidelijk)*.
3. Welk boek van KleurRijker is het ____________ *(nieuw)*?
4. Mijn tas is zwaarder dan jouw tas, maar haar tas is het ____________ *(zwaar)*.
5. Opdracht 2 is moeilijker dan opdracht 1, maar opdracht 3 is het ____________ *(moeilijk)*.
6. Deze flat met zestien verdiepingen is het ____________ *(hoog)*.

17 Vul in. **

Gebruik het woord dat tussen haakjes staat.

1. Minet wil het ____________ *(graag)* naar China op vakantie.
2. Mirthe eet minder dan Lotte, maar Sam eet het ____________ *(weinig)*.
3. Een 8 is een goed cijfer voor een toets, maar een 10 is het ____________ *(goed)*.
4. Fabiola betaalt meer huur dan Harold. Maar Timothy betaalt het ____________ *(veel)*.

18 Praat samen. *

Geef antwoord met hele zinnen.

1. Welke maand is het kortst?
2. Welke stad in jouw land is het grootst?
3. Welk fruit vind je het lekkerst?
4. Welke kleur vind je het mooist?
5. Welke sport vind je het leukst?
6. Wat eet je het liefst?

19 Praat samen. *

Stel vragen aan 3 andere cursisten. Schrijf de antwoorden op. Beantwoord de vragen ook zelf.

	jij	cursist 1	cursist 2	cursist 3
Hoe heet je?	______	______	______	______
Hoe oud ben jij?	______	______	______	______
Hoeveel kinderen heb jij?	______	______	______	______
Hoelang woon jij al in Nederland?	______	______	______	______
Hoeveel kilometer woon jij van school?	______	______	______	______
Hoe lang ben jij?	______	______	______	______

Klaar? Kijk naar jullie antwoorden.

1. Wie is het oudst?
2. Wie is het jongst?
3. Wie heeft de meeste kinderen?
4. Wie woont het langst in Nederland?
5. Wie woont het kortst in Nederland?
6. Wie woont het verst van school?
7. Wie is het langst?
8. Wie is het kleinst?

20 Praat samen. **

Cursist A: vertel over Jonas, Sam en Mounir. Maak vergelijkingen.
Cursist B: vertel over de telefoons. Maak vergelijkingen.

> *Voorbeeld*
>
> Cursist A zegt: Jonas is het jongst.
>
> Cursist B zegt: Telefoon 3 is duurder dan telefoon 2.

Jonas	Sam	Mounir
8 jaar	10 jaar	10 jaar
1,36 m	1,43 m	1,41 m
26 kilo	31 kilo	30 kilo
schoenmaat 34	schoenmaat 37	schoenmaat 36
sport 1 keer per week	sport 2 keer per week	sport 3 keer per week

Telefoons			
	telefoon 1	telefoon 2	telefoon 3
prijs:	€ 549,-	€ 20,-	€ 225,-
camera:	heel goed	kapot	goed
maten:	12,4 cm x 7,5 cm	13,1 cm x 7,8 cm	14,5 cm x 8,4 cm
gewicht:	113 gram	109 gram	115 gram
nieuw of tweedehands:	nieuw	tweedehands: 3 jaar oud	tweedehands: 1 jaar oud

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.2. **

2.3 Tips bij het lezen

21 Lees de tekst. **

In dit boek en op het examen moet je veel teksten lezen. Bij een tekst staan vragen. Op deze vragen moet je antwoord geven. Hoe kun je dat het best en het snelst doen?

22 Bespreek samen. **

Je moet vragen maken bij een tekst. Wat doe jij het eerst?

a. Ik lees eerst de tekst.
b. Ik lees eerst de vragen.
c. Ik kijk eerst naar de titel, de plaatjes en de kopjes.

23 Kijk naar tekst 1 en 2. **

Welke tekst gaat over Koningsdag?

a. tekst 1
b. tekst 2

tekst 1
Een familiefeest

Naar de kerk
xxxxx xxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxx. xxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxx.

Op bezoek bij familie
xxxxx xxxx xxxx xxxxxx xxxxxxx xxxxxxxxx, xxxxxxxxx xxxxxxx. xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxx xxxxxx xxxxxxx.

Samen eten
xxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxx xxxxxx xxxxxxxx xxxx xxx xxxxxx.
xxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx, xxxx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxx xxxxxxx xxxxxx xxxxxx xx xxxxxxxxxxx.

tekst 2
Een feest voor het hele land

Bezoek aan een Nederlandse stad
xxxxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxx xx xxxxx xx xxxxxxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxx xx xxxxxxxxx. xxx xxxxx, xxx xxxxxxxxxxx xxxxxx xxxxxx xx.

Willem-Alexander en Máxima
xxxxxxxxxxxxxx xxxxx xx xxxxxxxxxxxxxx xxxxxx xxxxx xxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxx.
xxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxx xx xxxxxxxxxxx, xxxxxxx xxx xxxxxxx xx xx xxx xxxxxx xxxxxxxxxxxxx xx.

Markt met tweedehands spullen
xxxxxxxxxxxx xxx xxxxxx xxxxx xxxxxxxxx, xxxxx xxxxx xxxxxxxx xxx xxxxxx xxxxx xxxx xxxxxxxxx xxxxxx xxxxxxxxxxxxx.

24 Bespreek samen. **

Hoe kun je snel het antwoord op opdracht 23 vinden?

Vóór het lezen
Kijk eerst naar de titel, de plaatjes en de kopjes.
- Wat is het onderwerp van de tekst, denk je? Wat weet je al van dit onderwerp?

Kijk ook naar het soort tekst.
- Waar staat de tekst? In een krant, in een boek, in een folder of op een informatiebord? Of is het een brief, een e-mail of een verhaal?
- Voor wie is de tekst? Voor iedereen? Voor cursisten? Voor ouders? Voor mensen die met de trein willen?

25 Lees tekst 3. **

1. Wat doen de kinderen met Sint-Maarten?
   a. Ze geven snoep.
   b. Ze maken liedjes.
   c. Ze maken lampions.

2. Wat doen de kinderen in de lampion?
   a. fruit
   b. snoep
   c. een lampje

tekst 3
11 november: het is weer Sint-Maarten!

Hoe vieren we Sint-Maarten?
Voor Sint-Maarten maken de kinderen vaak zelf een lampion (zie foto). Dit doen ze thuis of op school. Je kunt ook een lampion in de winkel kopen. 's Avonds doen de kinderen een lichtje in de lampion. Ze lopen met een groepje kinderen (en ouders) door de donkere straten. Ze zingen Sint-Maartenliedjes bij de deuren van de mensen. De kinderen krijgen dan meestal snoep. Soms geeft iemand fruit. Het is heel gezellig.

26 Bespreek samen. **

1. Moet je de hele tekst lezen voor het antwoord op vraag 1 van opdracht 25?
2. Moet je de hele tekst lezen voor het antwoord op vraag 2 van opdracht 25?

27 Waar staat het antwoord? **

1. Waar staat het antwoord op vraag 1 van opdracht 25? Zet een streep onder de zin in de tekst waar het antwoord staat.
2. En waar staat het antwoord op vraag 2 van opdracht 25? Zet daar ook een streep onder.

Bespreek samen. Hebben de andere cursisten op dezelfde plek een streep gezet?

Vragen beantwoorden
Lees altijd eerst de vragen en de antwoorden en daarna pas de tekst. Je weet dan welke informatie je zoekt. Je kunt zo het antwoord makkelijker en sneller in de tekst vinden. Lees de vraag en alle antwoorden goed. Let op belangrijke woorden in de vragen. Denk aan deze woorden als je de tekst leest. Zoek ook naar woorden die hetzelfde betekenen. Bijvoorbeeld *lichtje* en *lampje*.

Belangrijke woorden
Ken je een woord niet? Zoek de belangrijkste woorden van de tekst in het woordenboek of op internet. Soms kun je de betekenis raden.
Woorden die **vet**, <u>onderstreept</u>, of *schuingedrukt* zijn, zijn vaak belangrijk!

STAPPENPLAN
1. Kijk eerst naar de titel, de plaatjes en de kopjes.
2. Kijk ook naar het soort tekst.
3. Lees daarna de vraag en de antwoorden. Let op belangrijke woorden.
4. Lees alleen het stukje tekst dat je nodig hebt.
5. Zoek belangrijke woorden op als je ze niet kent. (Op het examen kan dat niet!)

TIP **Het examen**
Je hebt op het examen weinig tijd om de vragen bij de teksten te maken. Gebruik daarom stap 1 t/m 4 van het stappenplan!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.3. **

2.4 Uit eten

28 Bespreek samen.

1. Zijn er in jouw land veel restaurants? Wanneer gaan de mensen naar een restaurant?
2. Ga jij weleens naar een restaurant? Wanneer?

29 Lees de tekst. **

Enes en Maarten zijn goede vrienden. Ze kennen elkaar al heel lang. Ze hebben vroeger in dezelfde straat gewoond en ze hebben veel samen gespeeld. Later hebben ze in dezelfde stad gestudeerd. Nu zien ze elkaar niet zo vaak, want ze werken en ze hebben een gezin. Eén keer per maand gaan ze samen fietsen. Deze ochtend hebben ze veertig kilometer gefietst. Het is nu 12.15 uur. Enes en Maarten gaan samen eten. In het restaurant kijken ze naar de menukaart. Ze praten over wat ze gaan bestellen.

Lunch

Soep

tomatensoep	€ 5,95
uiensoep V	€ 5,95
groentesoep V	€ 5,95

Bij alle soepen krijgt u brood met boter.

Broodjes

broodje met kaas V	€ 5,95
broodje met ham	€ 6,95
broodje met kip	€ 6,95
broodje met ham en kaas	€ 7,50
broodje met ham, kaas en ei	€ 8,95
broodje met geitenkaas V	€ 6,95
broodje kroket	€ 8,95

Bij alle broodjes krijgt u een salade.

Salade

salade *sla, tomaat, wortel, komkommer, kip en ei*	€ 10,95
pastasalade V *pasta, tomaat, ui, geitenkaas*	€ 13,95

Friet en pizza

bord friet V	€ 4,95
bord friet met 2 kroketten	€ 9,95
pizza met tomaat, ham en kaas	€ 11,95
halve pizza met tomaat, ham en kaas	€ 6,95

Koude dranken

melk	€ 2,95
cola	€ 2,95
bier	€ 3,50
witte wijn	€ 3,95
rode wijn	€ 3,95
water	€ 1,00

Warme dranken

koffie	€ 2,50
thee	€ 2,25

V = zonder vlees

30 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 2.4.

vroeger	de salade	het idee
gestudeerd (studeren)	de pasta	de ober
de menukaart	de friet	gesmaakt (smaken)
de ham	half, halve	de rekening
de geit	de drank, de dranken	

31 Luister nog een keer naar de tekst en kijk naar de menukaart. **

1.	De pastasalade is het duurst.	waar	niet waar
2.	Thee is het goedkoopste drankje.	waar	niet waar
3.	In een gewone salade zit vlees.	waar	niet waar
4.	Maarten neemt een broodje met kaas.	waar	niet waar
5.	Enes kiest uiensoep en cola.	waar	niet waar
6.	Maarten betaalt de rekening.	waar	niet waar

32 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 2.4.

33 Welk woord past niet in het rijtje?

1. de ham
   het vlees
   de worst
   de soep
2. het schaap
   het paard
   het hout
   de geit
3. de melk
   het brood
   de drank
   het water
4. de pinpas
   het restaurant
   de ober
   uit eten
5. het idee
   het kleed
   de kast
   de spiegel
6. de appel
   de pasta
   de banaan
   de druiven
7. straks
   succes
   vroeger
   nu
8. de school
   de kerk
   studeren
   de docent

34 Kies het goede antwoord.

1. Wat staat op een rekening?
   a. Wat je moet betalen.
   b. Welk eten je kunt kiezen.
   c. Hoe het eten eruitziet.
2. Waar krijg je een menukaart?
   a. op school
   b. in een winkel
   c. in een restaurant
3. Hoeveel is een halve meter?
   a. vijftig centimeter
   b. honderd centimeter
   c. tweehonderd centimeter
4. Welke kleur heeft friet?
   a. geel
   b. groen
   c. rood
5. Wat zit nooit in een salade?
   a. bier
   b. eieren
   c. sla
6. Wanneer heeft het gesmaakt?
   a. Als je het eten op hebt.
   b. Als het eten lekker was.
   c. Als je zin in eten hebt.

35 Welke zin is goed? *

1. a. Wij krijgen rekening.
   b. Wij krijgen de rekening.
2. a. Zij eten vanavond friet.
   b. Zij eten vanavond een friet.
3. a. Ik heb goed idee.
   b. Ik heb een goed idee.
4. a. De ober draagt wit overhemd.
   b. De ober draagt een wit overhemd.
5. a. Soraya koopt halve taart.
   b. Soraya koopt een halve taart.
6. a. Op de boerderij zijn geiten.
   b. Op de boerderij zijn een geiten.

36 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. Karel ________________ *(kijken)* op de menukaart.

2. Sunan ____________________ *(hebben)* vroeger bij een bakker gewerkt.

3. Welke drankjes ____________________ *(vinden)* jij lekker?

4. Anouk ____________________ *(willen)* een salade maken.

5. Mijn buurman ____________________ *(eten)* elke avond pasta.

6. Ik ____________________ *(studeren)* in Amsterdam.

7. De taart ____________________ *(smaken)* goed.

8. De vrouw ____________________ *(nemen)* nooit ham op brood.

37 Vul in. **

Kies uit: *halve – idee – menukaart – smaakt – studeert – vroeger*

! Je hebt één woord niet nodig.

Fatih en Erdem zijn uit eten. Ze praten over de ____________________ .

Fatih: 'Wat wil je eten? Heb jij al een ____________________ ?'

Erdem: 'Ja, ik wil misschien een pizza met tomaat, kaas en ham.'

Fatih: 'Neem jij een hele of een ____________________ pizza?'

Erdem: 'Ik wil wel een hele. Een pizza ____________________ altijd goed!'

Fatih: 'Dat is waar! Mijn vader maakte ____________________ weleens zelf pizza's.

Die zijn nog lekkerder!'

38 Maak de puzzel. **

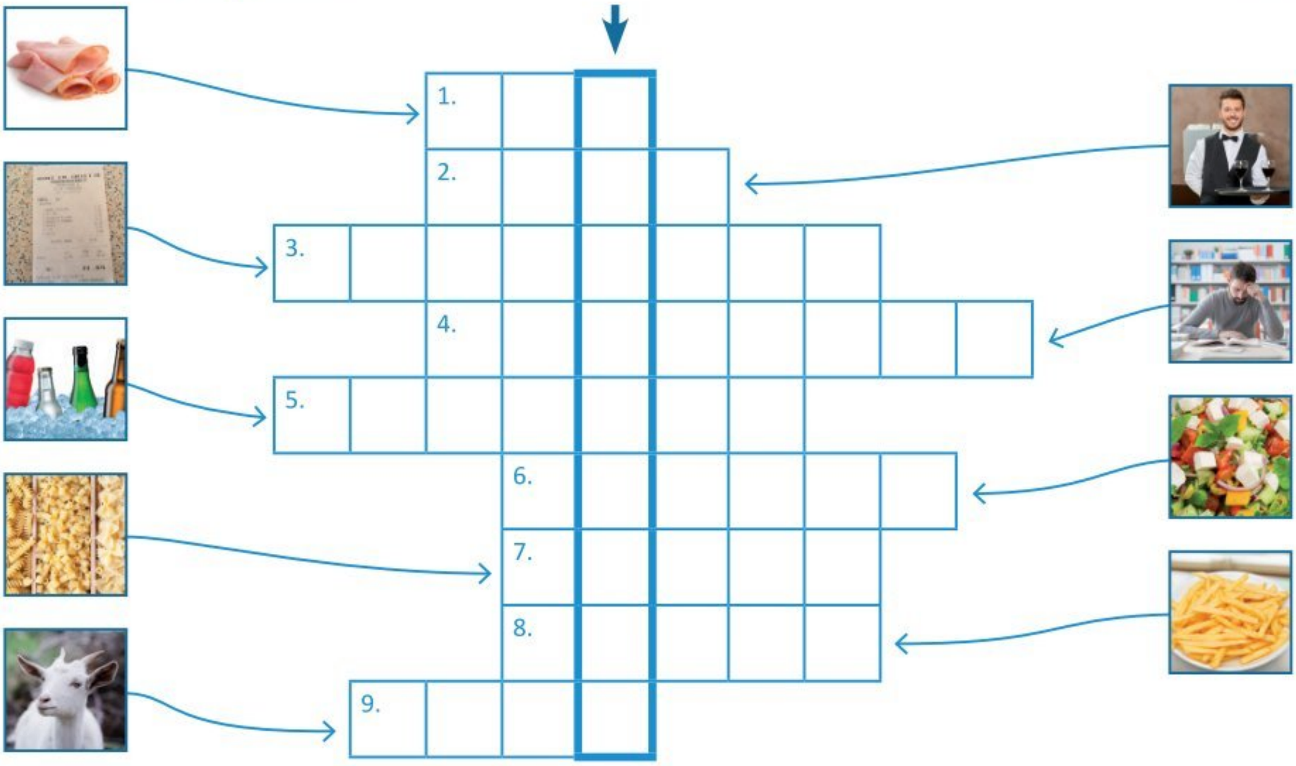

Welk woord lees je van boven naar beneden?

de __ __ __ __ __ __ __ __ __

39 Praat samen. **

Gebruik de menukaart uit tekst 2.4. Geef antwoord met hele zinnen.

1. Welk eten vind jij het lekkerst? Hoeveel kost dat?
2. Wat vind jij niet lekker?
3. Welk drankje vind jij het lekkerst? Hoeveel kost dat?
4. Welk drankje vind jij niet lekker?
5. Hoe vaak ga jij naar een restaurant? Naar welk restaurant ga je graag?
6. Vind je het moeilijk of makkelijk om in een restaurant eten te bestellen? Waarom?
7. Wat vind je van het eten in Nederland? Waarom vind je dat?

40 Praat samen. **

Gebruik de menukaart uit tekst 2.4.
Cursist A: je werkt in een restaurant. Cursist B: je gaat eten in dat restaurant. Je bestelt iets te drinken en iets te eten. Gebruik de woorden die tussen haakjes staan.
Klaar? Dan werkt cursist B in het restaurant.

Cursist A:	Cursist B:
Goedemiddag. Wilt u iets drinken?	*(graag)*
Wilt u ook iets eten?	*(graag)*
Prima. Ik kom het zo bij u brengen.	...
(...)	
Hier is ... . Alstublieft. Eet smakelijk.	...
(...)	
Heeft het gesmaakt?	Ja, het was erg lekker!
Fijn! Wilt u nog iets bestellen?	*(rekening)*
Ik ga de rekening voor u halen.	*(pinnen)*
Prima. Loopt u mee naar de kassa?	...
(...)	
Dank u wel. Wilt u de bon?	...
Fijne dag verder en tot ziens.	...

Praat nog een keer samen.
Cursist A: lees de zinnen. Cursist B: geef antwoord zonder te lezen.
Klaar? Dan is cursist B de ober.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.4. **

2.5 Ik heb gewerkt – wij hebben gewoond

41 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 1.11 de tegenwoordige tijd geleerd. Bijvoorbeeld:
- Ik **werk** tot 17.00 uur.
- Wij **wonen** in Rotterdam.

Met de tegenwoordige tijd kun je praten over nu.

Wil je praten over vroeger? Dan heeft het werkwoord een andere vorm. Kijk naar de zinnen.

Ik **heb** tot 17.00 uur **gewerkt**.	Ik **heb** in Rotterdam **gewoond**.
Jij **hebt** tot 17.00 uur **gewerkt**.	Jij **hebt** in Rotterdam **gewoond**.
Heb jij tot 17.00 uur **gewerkt**?	**Heb** jij in Rotterdam **gewoond**?
U **heeft** tot 17.00 uur **gewerkt**.	U **hebt** in Rotterdam **gewoond**.
Hij **heeft** tot 17.00 uur **gewerkt**.	Hij **heeft** in Rotterdam **gewoond**.
Zij **heeft** tot 17.00 uur **gewerkt**.	Zij **heeft** in Rotterdam **gewoond**.
Wij **hebben** tot 17.00 uur **gewerkt**.	Wij **hebben** in Rotterdam **gewoond**.
Jullie **hebben** tot 17.00 uur **gewerkt**.	Jullie **hebben** in Rotterdam **gewoond**.
Zij **hebben** tot 17.00 uur **gewerkt**.	Zij **hebben** in Rotterdam **gewoond**.

Deze zinnen staan in de voltooide tijd. Het eerste werkwoord is meestal een vorm van *hebben*. Het tweede werkwoord in deze zinnen heet het voltooid deelwoord. Het voltooid deelwoord staat aan het einde van de zin. Het begint met *ge-* en het heeft een *t* of een *d* aan het einde.

Hoe maak je het voltooid deelwoord?

1. Kijk naar het hele werkwoord. Haal *-en* weg.	werk~~en~~	won~~en~~
Maak de ik-vorm.	werk	woon
2. Kijk naar de laatste letter.		
Is de laatste letter een *s, f, t, k, ch* of *p*?	wer<u>k</u>	woo<u>n</u>
JA ➔ het voltooid deelwoord krijgt een *t*		
NEE ➔ het voltooid deelwoord krijgt een *d*		
3. Schrijf *ge-* voor de ik-vorm en een *t* of een *d* aan het einde.	**ge**werk**t**	**ge**woon**d**

Is de laatste letter van de ik-vorm een *t* of een *d*? Dan krijgt het voltooid deelwoord geen extra *t* of *d*.
Bijvoorbeeld: wacht~~en~~ ➔ wach**t** ➔ Ik heb gewach**t**.

! Je spreekt een *d* aan het einde van een woord uit als een *t*. Je kunt dus niet horen of je een voltooid deelwoord met een *t* of een *d* schrijft.

! Het voltooid deelwoord van *leven* en *reizen* krijgt een *d*: geleef**d**, gereis**d**.

TIP Je kunt de letters *s, f, t, k, ch* en *p* onthouden door het woord *softketchup* te leren.

42 Kijk nog een keer naar tekst 2.4.

Print tekst 2.4. Zet een streep onder de 7 voltooid deelwoorden. Zet ook een streep onder de vorm van *hebben*.

> *Voorbeeld*
>
> Ze hebben vroeger in dezelfde straat gewoond.

43 Welke zin is goed?

1. a. Ik heb een flat huren.
   b. Ik gehuurd een flat heb.
   c. Ik heb een flat gehuurd.
2. a. Zij heeft haar verjaardag gevierd.
   b. Zij gevierd haar verjaardag heeft.
   c. Zij heeft haar verjaardag vieren.
3. a. Wij gespeeld hebben een wedstrijd.
   b. Wij hebben een wedstrijd gespeeld.
   c. Wij hebben een wedstrijd spelen.
4. a. Louis heeft een uur wandelen.
   b. Louis gewandeld een uur heeft.
   c. Louis heeft een uur gewandeld.
5. a. Eva heeft € 50,- gepind.
   b. Eva gepind heeft € 50,-.
   c. Eva heeft € 50,- pinnen.
6. a. De tandarts heeft het gaatje vullen.
   b. De tandarts heeft het gaatje gevuld.
   c. De tandarts gevuld heeft het gaatje.

44 Schrijf het hele werkwoord. *

1. Heb je goed naar de docent geluisterd? luisteren
2. Ik heb je niet goed gehoord. ____________
3. De docent heeft ons een e-mail gestuurd. ____________
4. Hanna heeft de rok geruild. ____________
5. Joris heeft donderdag gedanst. ____________
6. De man heeft twee broeken gepast. ____________
7. De pasta heeft lekker gesmaakt. ____________
8. Aluin is naar Japan gereisd. ____________

45 Schrijf het werkwoord in de voltooide tijd. **

1. Ik heb zaterdag de hele dag gewerkt *(werken)*.
2. ____________ je de opdrachten ____________ *(maken)*?
3. Francien ____________ medicijnen ____________ *(halen)*.
4. Wij ____________ alleen over ons werk ____________ *(praten)*.
5. Wat ____________ Simon ____________ *(zeggen)*?
6. Leroi ____________ vijf kilometer ____________ *(rennen)*.
7. Ik ____________ een banaan ____________ *(pakken)*.
8. ____________ jij al op de knop van de lift ____________ *(drukken)*?

46 Maak zinnen. **

Kijk naar de plaatjes. Wat hebben deze mensen vandaag gedaan? Gebruik de voltooide tijd.

1.

Hij heeft iemand gebeld.

2.

3.

4.

5.

6.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.5. **

2.6 Het nieuws

47 Bespreek samen.

1. Kijk jij naar het nieuws op het internet, op televisie of luister je naar de radio?
2. Is dat nieuws in het Nederlands? Waarom kijk of luister je (niet) naar het nieuws in het Nederlands?

48 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 2.6.

Je hoort het nieuws op de radio.

het nieuws	de boer, de boeren	de lente
de brand	het procent (%)	gemiddeld
gevaarlijk	gisteren	het ongeluk
de brandweer	door	gebeurd (gebeuren)
het vuur	de ziekte	

49 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Wie moeten hun huis uit?
   a. alle mensen uit Helmond
   b. de mensen uit de buurt van de flat
   c. de mensen uit de buurt van Helmond
2. Waarom gaat het niet goed met de boeren?
   a. De boeren krijgen maar € 0,65 cent voor de melk.
   b. Duitsland en België kopen minder melk.
   c. Nederlanders drinken liever melk uit Duitsland of België.
3. Wie heeft de wedstrijd goed gespeeld?
   a. PSV
   b. FC Utrecht
   c. Ferry Gies
4. Wat is bijzonder aan de lente?
   a. De lente is minder koud dan normaal.
   b. De lente is minder warm dan normaal.
   c. De lente begint eerder dan normaal.
5. Hoeveel kilometer file is er op de A27?
   a. 2 km
   b. 4 km
   c. 8 km

50 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 2.6.

51 Welk woord past in de zin?

1. Vijftig **gemiddeld** / **procent** van de Nederlanders is te zwaar.
2. Wij luisteren naar **de lente** / **het nieuws** op de radio.
3. Het huis staat in **brand** / **vuur**.
4. 'Wat **gebeurt** / **gemiddeld** er als je geen medicijnen neemt?' 'Dan heb ik veel pijn.'
5. Op de snelweg lopen is heel **gevaarlijk** / **ongeluk**. Dat moet je nooit doen!
6. Siham is 33 jaar en Maral is 37 jaar, dus zij zijn **gemiddeld** / **gisteren** 35 jaar.
7. Snel! Je moet de **brandweer** / **brand** bellen!
8. De baby is **gisteren** / **ziekte** geboren.

52 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. De **boer** is moe.
   a. De man in de winkel is moe.
   b. De man op de boerderij is moe.
2. Het is bijna **lente**.
   a. Het is bijna 21 maart.
   b. Het is bijna 21 september.
3. Waylon krijgt een **ongeluk** met zijn auto.
   a. Waylon krijgt vandaag een nieuwe auto.
   b. Waylon rijdt met zijn auto tegen een boom.
4. Ik ben te laat **door** de file.
   a. Ik ben te laat, want er is file.
   b. Ik ben te laat, dus er is file.

5. Lida heeft een **ziekte**.
   a. Lida krijgt een kind en moet naar het ziekenhuis.
   b. Lida heeft hoge koorts en veel pijn.

6. Jaco zet de pan met aardappels op het **vuur**.
   a. Jaco zet de pan op tafel.
   b. Jaco kookt de aardappels.

53 Schrijf het voltooid deelwoord. *

1. Wij hebben al veel nieuwe woorden geleerd (*leren*).
2. De boer heeft vandaag hard ____________ (*werken*).
3. De brandweer heeft goed ____________ (*trainen*).
4. Louis heeft gisteren lekker ____________ (*koken*).
5. Ik heb het nieuws nog niet ____________ (*horen*).
6. Zij zijn in de lente ____________ (*trouwen*).
7. Door de vertraging heeft hij zijn bus ____________ (*missen*).

54 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 3 – 4 – 5 ____________
2. 3 – 4 – 5 ____________
3. 3 – 4 – 5 ____________
4. 3 – 4 – 5 ____________
5. 5 – 6 – 7 ____________
6. 5 – 6 – 7 ____________
7. 5 – 6 – 7 ____________
8. 5 – 6 – 7 ____________

55 Wat zie je op het plaatje? **

Kies uit: *de boer – de brand – de brandweer – de lente – het nieuws – het ongeluk – de ziekte*

! Je hebt één woord niet nodig.

1.
____

2.
____

3.
____

4.

5.

6.

56 Vul in. **

Kies uit: *door – gebeurt – gemiddeld – gevaarlijk – gisteren – procent – vuur – ziekte*

1. Let op! Het ____________________ is aan en dat is heel heet.
2. Ongeveer acht ____________________ van de Nederlanders heeft te weinig geld.
3. Vandaag is José op tijd op haar werk, maar ____________________ was ze een half uur te laat.
4. Nederlandse auto's rijden ____________________ 37 kilometer per dag.
5. Ik hoor veel lawaai buiten! Wat ____________________ daar?
6. De trein heeft vertraging ____________________ een technisch probleem.
7. Teus heeft een vervelende ____________________ . Daarom moet hij naar het ziekenhuis.
8. Dit is een ____________________ kruispunt. Let op met oversteken!

57 Praat samen. **

Kijk naar de plaatjes. Vertel wat er gebeurt.

1.

2.

3.

4.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.6. **

2.7 Ik bel morgen. – Morgen bel ik.

58 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 1.2 hoofdzinnen geleerd. Bijvoorbeeld:

1 wie of wat	2a eerste werkwoord	3 rest	2b tweede werkwoord
Ik	bel	morgen.	
Lia	moet	vandaag naar school.	
De kopjes	staan	in de keuken.	
De glazen	staan	in de woonkamer.	
Abdel en Jeroen	gaan	zaterdag	voetballen.
Wij	hebben	gisteren	gewandeld.

Wie of wat staat op de eerste plaats. Het werkwoord staat op de tweede plaats. De rest staat op de derde plaats.

Soms staat een ander woord op de eerste plaats in de zin. Kijk naar de zinnen.

3 rest	2a eerste werkwoord	1 wie of wat	3 rest	2b tweede werkwoord
Morgen	bel	ik.		
Vandaag	moet	Lia	naar school.	
In de keuken	staan	de kopjes.		
In de woonkamer	staan	de glazen.		
Zaterdag	gaan	Abdel en Jeroen		voetballen.
Gisteren	hebben	wij		gewandeld.

Deze zinnen beginnen met een tijd of plaats. Wie of wat staat dan na het werkwoord. Het werkwoord staat altijd op de tweede plaats in de zin.

59 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder de tijd. Zet een rondje om de plaats.

1. Vandaag ga ik naar Amsterdam.
   Ik ga vandaag naar Amsterdam.
2. Ik zie Leon morgen.
   Morgen zie ik Leon.
3. Gisteren heeft Leanne gewerkt.
   Leanne heeft gisteren gewerkt.
4. Mijn tante woont in Groningen.
   In Groningen woont mijn tante.
5. De koning werkt in Den Haag.
   In Den Haag werkt de koning.
6. Om 18.00 uur gaan wij eten.
   Wij gaan om 18.00 uur eten.

60 Maak zinnen. *

Begin de zin met het onderstreepte woord.

1. Ik ga volgende week op vakantie. *Volgende week ga ik op vakantie.*

2. De school staat naast het park. ______

3. Hij viert vandaag zijn verjaardag. ______

4. Wij hebben gisteren gefietst. ______

5. De hamer ligt in de schuur. ______

6. De kinderen zijn overmorgen vrij. ______

7. We gaan in de vakantie naar het strand. ______

8. Ik maak morgen de opdrachten. ______

61 Maak goede zinnen met de woorden. **

Zet een streep onder de tijd. Schrijf de zin daarna op. Begin met de tijd.

1. ga | morgen | ik | verhuizen | . *Morgen ga ik verhuizen.*
2. zijn | getrouwd | in 2016 | wij | . ______
3. is | gesloten | die winkel | op zondag | . ______
4. in november | Sinterklaas | naar Nederland | komt | . ______
5. de temperatuur | in de zomer | het hoogst | is | . ______
6. op bezoek | mijn familie | komt | overmorgen | . ______

62 Maak goede zinnen met de woorden. **

Zet een streep onder de plaats. Schrijf de zin daarna op. Begin met de plaats.

1. David | melk | in de supermarkt | koopt | . *In de supermarkt koopt David melk.*
2. op de markt | hij | vis | koopt | . ______
3. medicijnen | bij de apotheek | Celia | haalt | . ______
4. zalf | koopt | bij de drogist | ze |. ______
5. bus 81 | bij deze bushalte | stopt | . ______
6. zijn | in deze wijk | heel modern | de huizen | . ______

63 Maak de zinnen af. **

Schrijf op wat je vandaag gaat doen.

1. Vandaag ______

2. Eerst ____________________

3. Dan ____________________

4. Daarna ____________________

5. Om 18.00 uur ____________________

6. Ten slotte ____________________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.7. **

2.8 Het weer

64 Bespreek samen.

1. Kijk naar buiten en kijk naar de foto's. Hoe is het weer vandaag?

Het regent.

De zon schijnt.

Het is bewolkt.

Het waait.

2. Is het vandaag koud of is het warm?

65 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 2.8.

Je ziet het weer op de televisie.

regent (regenen)	lijkt (lijken)	prachtig
de zon	de herfst	de temperatuur
schijnt (schijnen)	opnieuw	de zomer
bewolkt	nat, natte	heet
waait (waaien)	de rest	zelfs

66 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Het is herfst.	waar	niet waar
2. Het gaat vandaag in het westen regenen.	waar	niet waar
3. Het is vandaag 29 graden.	waar	niet waar
4. Het is in Noord-Europa warmer dan in Zuid-Europa.	waar	niet waar
5. In het zuiden van Europa is het heel warm.	waar	niet waar
6. In Spanje en Portugal wordt het 14 graden.	waar	niet waar

67 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 2.8.

68 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

Als je praat over het weer, gebruik je vaak *het*.

- Het is koud.
- Het is warm.
- Het is heet.
- Het is droog.
- Het regent.
- Het waait.
- Het sneeuwt.
- Het is winter.
- Het is lente.
- Het is zomer.
- Het is herfst.
- Het is mooi weer.
- Het is slecht weer.

Het is bewolkt.

Het is herfst.

De temperatuur is laag.

Het regent.

Het waait.

De zon schijnt.

69 Welk woord is weg?

1. Jasper is 89 jaar en Otto is ... al 95 jaar!
   a. opnieuw
   b. rest
   c. zelfs

2. Amsterdam is de minst veilige stad. In de ... van Nederland is het veiliger.
   a. rest
   b. natte
   c. prachtig

3. Van juni tot en met september is het ... .
   a. herfst
   b. zomer
   c. zon

4. Die man is veertig, maar hij ... dertig!
   a. waait
   b. lijkt
   c. regent

70 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. nat
2. opnieuw
3. heet
4. prachtig

a. heel mooi
b. heel warm
c. nog een keer
d. het water

71 Schrijf de goede vorm. *

1. Het is een mooie *(mooi)* dag.
2. Deventer is een ____________ *(prachtig)* stad.
3. Het wordt een ____________ *(bewolkt)* dag.
4. Het is een ____________ *(heet)* zomer.
5. 40 graden is een ____________ *(hoog)* temperatuur.
6. Het is een ____________ *(nat)* dag.

72 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. Het is *(zijn)* zomer.
2. Het ____________ *(regenen)* al de hele dag.
3. Het ____________ *(waaien)* vandaag hard.
4. De zon ____________ *(schijnen)* niet.
5. Het ____________ *(lijken)* wel winter!
6. Het ____________ *(gaan)* morgen ook regenen.

73 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 3 – 4 – 5 ____________
2. 3 – 4 – 5 ____________
3. 5 – 6 – 7 ____________
4. 5 – 6 – 7 ____________
5. 5 – 6 – 7 ____________

74 Welk woord past in alle zinnen? *

1. ______ heeft vandaag erg gewaaid.
2. Regent ______ in jouw land elke dag?
3. Morgen is ______ herfst.
4. ______ is zelfs in Spanje bewolkt.
5. Vandaag is ______ in Amsterdam droog en warm.
6. ______ is nat vandaag.

75 Vul in. **

Kijk naar de plaatjes.

1. Het is 28 oktober. Het is h______ .
2. Het heeft g______ . Het is nat buiten.

3. Het is een b______ dag.
4. Je ziet de z______ niet.
5. Het w______ heel hard!

6. Het is 10 augustus. Het is z______ .
7. Het is heel h______ : 32 graden.
8. De zon s______ de hele dag!

9. Er ligt sneeuw. De wereld ziet er p______ uit.
10. Het is nog herfst, maar het l______ winter!

76 Vul in. **

1. Op maandag en dinsdag wordt het mooi weer. De r______ van de week wordt het slecht weer.
2. De t______ komt morgen niet boven de acht graden.
3. Het is in Afrika vaak heel erg warm, soms z______ vijftig graden!
4. 'Kan ik de opdracht nog een keer maken?' 'Nee, je kunt de opdracht niet o______ maken.'
5. Ik heb in de sneeuw gewandeld. Mijn broek is n______ .

77 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Het is vandaag maar 3 graden.
2. Wat een prachtige dag! De zon schijnt en het is 21 graden.
3. Kijk! Het sneeuwt! Wat is het mooi buiten.
4. Ik houd niet van de herfst.
5. Wat is het heet!

a. Heerlijk, toch? Het is eindelijk zomer!
b. Ik ook niet. Het regent steeds en het is zo grijs buiten.
c. Oh, wat koud!
d. Ja, prachtig! Maar het is ook gevaarlijk.
e. Ja, de lente is fijn, hè?

78 Praat samen. *

Kijk naar de plaatjes. Hoe is het weer? Vertel steeds 2 dingen.

1. de lente

2. de zomer

3. de herfst

4. de winter

79 Vraag werkblad 2.8 aan de docent. **

Je gaat praten over het weer in verschillende landen.

80 Praat samen. **

1. Wat vind je van het weer in Nederland? Hoe is het weer in jouw land?
2. Houd je meer van de zomer of van de winter in Nederland? Waarom?
3. Wat doe je graag als het warm is? Waar doe je dat?
4. Wat doe je als het regent? Wat doe je als het sneeuwt?
5. In welke maand ben je graag buiten? In welke maand ben je niet graag buiten?
6. Welke kleren draag je als het koud is? Wat draag je als het warm is?
7. Welke tijd van het jaar vind je fijner, de herfst of de winter? Waarom?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.8. **

2.9 Pannenkoeken bakken

81 Bespreek samen.

1. Kook jij graag? Wat kook jij vaak? Waarom?
2. Wat eten Nederlandse mensen vaak?

82 Lees de tekst. **

Nederlanders eten vaak pannenkoeken. Heb jij weleens pannenkoeken gemaakt? Dit is een recept:

Pannenkoeken

Wat heb je nodig?

- 250 gram meel
- 2 eieren
- 0,5 liter melk
- boter
- zout

Hoe maak je het beslag?

- Eerst doe je het meel met het zout en de helft van de melk in een kom. Roer het meel, het zout en de melk door elkaar.
- Dan doe je de eieren één voor één bij het beslag.
- Daarna moet je langzaam de rest van de melk erbij doen.
- Ten slotte moet je alles goed door elkaar roeren en dan is het beslag klaar.

Hoe bak je de pannenkoeken?

- Eerst moet je een beetje boter in de pan doen.
- Wacht even, want de boter moet heet worden.
- Doe een beetje beslag in de pan.
- Wordt het beslag droog? Draai dan de pannenkoek om. Of gooi de pannenkoek in de lucht en vang hem weer. Zo wordt de pannenkoek aan beide kanten bruin.
- Is de pannenkoek klaar? Leg hem dan op een warm bord en bak de volgende pannenkoek. Ga door tot het beslag op is.
- Zet de pannenkoeken op tafel. Eet smakelijk! Je kunt bijvoorbeeld suiker of jam op de pannenkoek doen.

Reacties:

Suusje83: Ik heb vanavond pannenkoeken gebakken. Ik heb dit recept gebruikt. Mijn vrienden en ik hebben lekker gegeten. Bedankt voor het recept!

reageren

***René*:** Dit zijn heel lekkere pannenkoeken! Ik heb nog een tip: ik heb tijdens het bakken ham in de pan gedaan. Je kunt er ook kaas, appel of banaan bij doen.

reageren

de pannenkoek, de pannenkoeken	bak (bakken)	zo
het recept	draai om (omdraaien)	beide
het meel	gooi (gooien)	leg (leggen)
de kom	de lucht	ga door (doorgaan)
roer (roeren)	vang (vangen)	de jam

83 Lees de tekst nog een keer. **

1. Je hebt 250 gram meel nodig. waar niet waar
2. Je moet de melk in één keer bij het meel doen. waar niet waar

3. Je moet de pannenkoek draaien, als het beslag droog wordt. waar niet waar
4. Dit is het recept van Suusje83. waar niet waar
5. René vindt het een goed idee om fruit, ham of kaas bij het beslag te doen. waar niet waar

84 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

a

d

Je pakt een kom.

Je legt klaar wat je nodig hebt.

b

e

Je roert alles door elkaar.

Je bakt een pannenkoek.

c

f

Je draait de pannenkoek om.

Je legt de pannenkoek op een bord.

85 Kies het goede antwoord.

Kijk nog een keer naar plaatje e in opdracht 84. Wat staat niet op de foto?

a. het meel b. de kom c. de boter d. het zout

86 Welk woord past in de zin?

1. Gijs wil koekjes maken, maar het **meel** / **recept** is op.
2. Jos speelt met zijn hond. Zijn hond moet de bal **vangen** / **bakken**.
3. Kun je **beide** / **lucht** tassen dragen?
4. Als je **kom** / **zo** snijdt, gaat het makkelijker.
5. Het is bijna pauze, dus we moeten nog even **doorgaan** / **omdraaien**.
6. Ik zie een lekker **meel** / **recept** in het boek.
7. De kinderen **roeren** / **gooien** de bal naar elkaar.
8. Wil je kaas of **jam** / **meel** op je boterham?
9. Ik denk dat het gaat regenen, want de **kom** / **lucht** is grijs.

87 Schrijf het enkelvoud. *

1. De koekjes smaken goed. Het koekje *smaakt* goed.
2. Zij roeren in de pannen. Hij ______________ in de pannen.

3. Jullie bakken lekkere koekjes. Ik ________________ lekkere koekjes.

4. Wij gaan door met dansen. Jij ________________ door met dansen.

5. Zij draaien de pannenkoeken om. Siham ________________ de pannenkoeken om.

6. Jullie leggen de lepels op tafel. Ik ________________ de lepels op tafel.

7. De kinderen vangen de ballen. Het kind ________________ de bal.

8. Zij gooien hun jassen in de gang. Nikki ________________ haar jas in de gang.

88 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. zie | in de lucht | Ik | een vliegtuig | . ________________
2. het liefst | pannenkoeken | Onze kinderen | eten | . ________________
3. 250 gram meel | Je | hebt | nodig | . ________________
4. maakt | Mijn moeder| jam | elk weekend | . ________________
5. bakken | het vlees aan beide kanten | moet | Je | . ________________
6. gebruikt | Welk recept | heb | je | ? ________________
7. pakken | een kom voor mij | Wil | je | ? ________________
8. Wil je stil zijn? Ik | de radio | zo | kan | niet horen | . ________________

89 Wat zie je op het plaatje? **

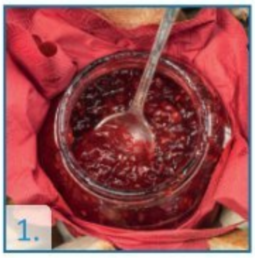
1.

de j________________

2.

de p________________

3.

r________________

4.

g________________

5.

o________________

6.

de k________________

7.

het m________________

8.

het r________________

90 Vul in. **

Kies uit: *bakt – beide – doorgaan – legt – lucht – vangen – Zo*

1. Bart ______________ zijn boek op tafel.
2. Roos ______________ een taart voor haar verjaardag.
3. Het is bewolkt. De ______________ is grijs.
4. Je hebt twee tomaten nodig. Je moet ______________ tomaten eerst klein snijden.
5. Het vuur is uit. ______________ wordt het eten nooit warm!
6. Ik vind het moeilijk om een bal te ______________ .
7. ‘Hoelang moet ik ______________ ?’ ‘Je mag stoppen als je klaar bent.’

91 Praat samen. **

Kijk naar de plaatjes.
Cursist A: vertel hoe je rijst kookt. Gebruik *eerst, dan, daarna* en *ten slotte*. Bijvoorbeeld: *Je kookt eerst het water.* Cursist B: vertel hoe je pannenkoeken bakt.

Hoe kook je rijst?

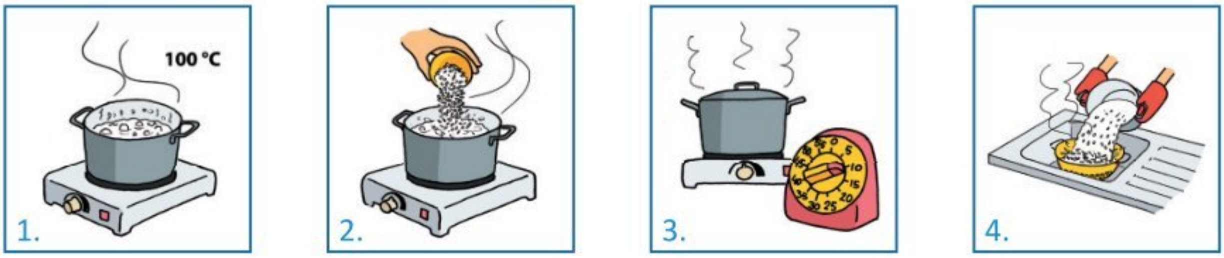

Hoe bak je pannenkoeken?

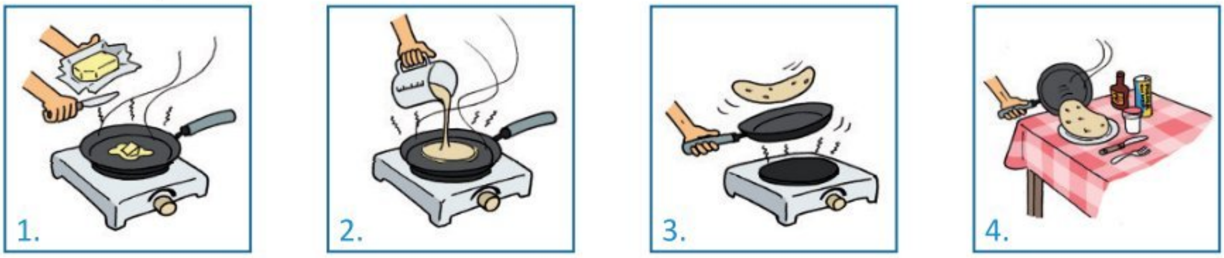

92 Vraag werkblad 2.9 aan de docent. **

Je gaat uitleggen hoe je iets kookt.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.9. **

2.10 Doe de deur maar open.

93 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je wilt zeggen wat iemand moet doen. Bijvoorbeeld:
- Je doet de boter in de pan.
- Je moet de kip acht minuten bakken.
- Je moet de groenten klein snijden.

Je kunt ook de gebiedende wijs gebruiken:
- Doe de boter in de pan.
- Bak de kip acht minuten.
- Snijd de groenten klein.

In de gebiedende wijs gebruik je de ik-vorm van het werkwoord. Je zegt geen wie of wat. Bijvoorbeeld:

doen	→	doe	**Doe** de boter in de pan.
bakken	→	bak	**Bak** de kip acht minuten.
snijden	→	snijd	**Snijd** de groenten klein.

De gebiedende wijs staat altijd op de eerste plaats in de zin.
Deze vorm van het werkwoord zie je vaak in recepten en in andere instructies.

! De gebiedende wijs is niet altijd aardig. Je kunt de woorden *maar, even* en *eens* gebruiken om de zin aardiger te maken. Bijvoorbeeld:
- Doe de deur dicht. → Doe de deur maar even dicht.
- Kom hier. → Kom eens hier.

Een vraag met *alsjeblieft* is nog aardiger. Bijvoorbeeld:
- Wil je de deur dichtdoen, alsjeblieft?
- Kun je even hier komen, alsjeblieft?

94 Kies het goede antwoord.

Welke zin is het aardigst?

1. a. Wil je het raam even dichtdoen?
   b. Doe het raam dicht.
2. a. Geef mijn tas maar even.
   b. Geef mijn tas.
3. a. Doe de lamp eens aan.
   b. Wil je de lamp aan doen?
4. a. Je moet eerst je handen wassen.
   b. Was eerst maar even je handen.
5. a. Pak je boek.
   b. Wil je je boek even pakken?
6. a. Kook maar een paar eieren.
   b. Kook de eieren.
7. a. Wil je de dokter bellen?
   b. Bel de dokter.
8. a. Zit stil.
   b. Zit eens even stil.

95 Maak zinnen. *

Gebruik de gebiedende wijs.

1. Je moet water in de pan doen. *Doe water in de pan.*
2. Je moet het water koken. ______
3. Je moet de rijst in de pan doen. ______
4. Je moet de rijst tien minuten koken. ______
5. Je moet de groente snijden. ______
6. Je moet het vlees bakken. ______
7. Je moet de groente bij het vlees doen. ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.10. **

2.11 Een uitnodiging

96 Bespreek samen.

1. Geef jij weleens een feest? Wanneer?
2. Als mensen trouwen, geven ze vaak een feest. Zo'n feest heet een bruiloft. Ben je weleens op een Nederlandse bruiloft geweest? Is een Nederlandse bruiloft anders dan een bruiloft in jouw land? Wat is anders?

97 Lees de tekst. **

Pieter en Chantal zijn bijna 25 jaar getrouwd. Ze sturen kaartjes naar hun familie en vrienden.

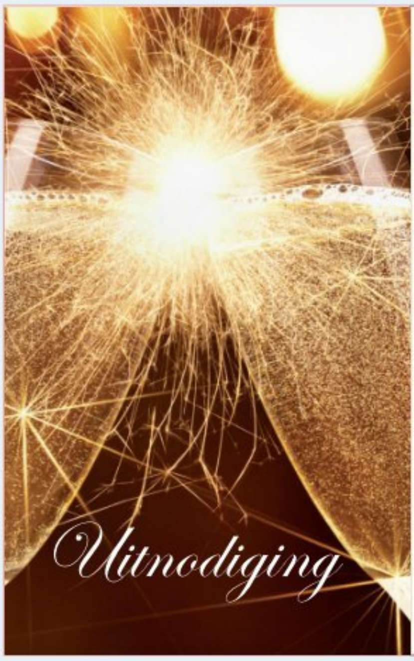

Beste Eva ,

Wij zijn op 1 juli 25 jaar getrouwd! Daarom geven we op zaterdag 3 juli om 20.00 uur een feest. We willen jou graag uitnodigen! Het feest is in een zaal boven café De Buren (Stationsweg 184 in Wageningen).

We horen graag of je komt! Wil je dit voor 22 juni aan ons doorgeven? Alvast bedankt!

Groetjes,
Pieter en Chantal

PS: Wil je ons iets geven? Wij sparen voor een reis naar Canada.

Eva heeft de uitnodiging ontvangen. Ze wil Pieter en Chantal bedanken voor de uitnodiging. Ze stuurt een e-mail.

Van: Eva Slotboom
Aan: Pieter en Chantal Zonneveld
Onderwerp: Bedankt!

Lieve Pieter en Chantal,

Bedankt voor de uitnodiging. Jullie zijn bijna 25 jaar getrouwd. Wat bijzonder! Dat is een goede reden voor een feestje!

Mijn broer Jan wordt op 3 juli 50 jaar en we willen hem verrassen. Mijn zus gaat een tafel in een restaurant reserveren. De hele familie komt. Ik heb nu al zin in die dag. Maar ik kan dus helaas niet naar jullie feestje komen. Ik vind het erg jammer. Veel plezier alvast!

Kan ik misschien volgende week even koffie komen drinken?

Liefs,
Eva

Schrijf je een brief, e-mail of kaartje aan iemand die je kent?

Je begint met:
- Hoi … ,
- Hallo … ,
- Dag … ,
- Beste … ,

- Lieve … ,

Je schrijft onder aan de brief, de e-mail of het kaartje:
- Groetjes, …
- Groeten, …

- Liefs, …
- Kus, …

Het woord *Hoi* gebruik je niet voor de dokter, je baas of oude mensen.

De woorden *Lieve, Liefs* en *Kus* gebruik je voor mensen van wie je houdt. Bijvoorbeeld je familie of vrienden.

geef een feest (een feest geven)	sparen (voor)	de reden
het kaartje, de kaartjes	ontvangen (ontvangen)	verrassen
beste	bedanken	reserveren
uitnodigen	lieve	liefs
de zaal	bijzonder	de kus

98 Lees de tekst nog een keer. **

1. Waarom geven Pieter en Chantal een feest? ______________________
2. Wanneer en hoe laat is het feest? ______________________
3. Waar is het feest? ______________________

4. Waarom kan Eva niet naar het feest komen? ______

5. Waar gaat de familie van Jan zijn verjaardag vieren? ______

99 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. een feest
2. een kaartje
3. iemand voor een feest
4. voor een nieuwe auto
5. een zaal

a. sparen
b. uitnodigen
c. geven
d. sturen
e. reserveren

100 Welk woord is weg?

1. Ik heb een cadeau voor mijn moeder. Ik wil mijn moeder ... .
   a. verrassen
   b. ontvangen
   c. reserveren
2. Mijn oma is 99 jaar. Dat is ... .
   a. de reden
   b. liefs
   c. bijzonder
3. Mijn dochter is lief. Ik geef haar een ... .
   a. reden
   b. kus
   c. zaal
4. Alexa is niet in de les. Wat is de ... ?
   a. beste
   b. reden
   c. kaartjes

101 Kies het goede antwoord.

1. Hoe begint Ivo een e-mail aan zijn collega Lara?
   a. Beste Lara
   b. Groetjes, Lara
   c. Kus, Lara
2. Wat schrijft Ivo onder een e-mail aan zijn collega?
   a. Groetjes, Ivo
   b. Kus, Ivo
   c. Hoi Ivo
3. Je krijgt een uitnodiging van je vriend. Wat kun je doen?
   a. een feest geven
   b. je vriend bedanken
   c. een zaal reserveren
4. Eva krijgt een uitnodiging van Pieter en Chantal. Wat is waar?
   a. Eva heeft een uitnodiging gestuurd.
   b. Eva heeft een uitnodiging gemaakt.
   c. Eva heeft een uitnodiging ontvangen.
5. Hoe begint Vincent een e-mail aan zijn zus Anna?
   a. Liefs, Anna
   b. Kus, Anna
   c. Lieve Anna
6. Wat schrijft Peter onder aan een kaartje?
   a. Beste Peter
   b. Liefs, Peter
   c. Lieve Peter

102 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. roe - ren
2. ver - ras -sen
3. bij - zon - der
4. bes - te
5. re - den
6. uit - no - di - gen
7. be - dan - ken
8. ont - van - gen
9. re - ser - ve - ren
10. kaart - je
11. lie - ve
12. spa - ren

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

103 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Vul in.

1. L ____ fs, mama
2. K ____ s, Luna
3. We h ____ ren een z ____ l.
4. Peggy st ____ rt een k ____ rtje.
5. Ik g ____ f vrijdag een f ____ st.
6. Ron sp ____ rt voor een tv.

104 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Je vriendin viert haar verjaardag. Wat doe je? *(een kaartje)*
2. Je gaat trouwen. Wat moet je doen? *(een zaal)*
3. Je krijgt honderd euro. Wat doe je? *(sparen voor)*
4. Je houdt veel van je moeder. Wat doe je? *(een kus)*
5. Je wilt eten in een restaurant. Wat moet je doen? *(reserveren)*
6. Je wordt veertig. Wat doe je? *(een feest geven)*
7. Je beste vriend is jarig. Wat doe je? *(verrassen)*
8. Je krijgt een uitnodiging voor een feest van je buurman. Wat doe je? *(bedanken)*

105 Vul in. **

1. B ______________ Jan, ik ben morgen niet op school. Ik ben ziek. Groetjes, Amal
2. Hoi Loes, veel plezier op je feest vandaag. L ______________ , Anneke
3. 'Je bent erg laat op je werk. Wat is de r ______________ ?' 'Ik stond in de file.'
4. Wilt u zich inschrijven voor een cursus? Dan o ______________ wij graag een e-mail van u.
5. Todor is negen maanden en hij kan al lopen. Dat is b ______________ !
6. Ik wil al mijn vrienden u ______________ voor mijn feest.
7. L ______________ mama, gefeliciteerd met je verjaardag!

106 Maak de teksten af. *

Wat schrijf je boven en onder de teksten?

Een kaartje voor je vriend of vriendin:

____

Heb je zaterdag een leuke verjaardag gehad? Ik heb een leuke vakantie gehad! En ik heb een bijzonder cadeautje voor je gekocht!

____

Een e-mail voor je docent:

Aan: Ton Tuinsma | Docent Nederlands

____

Ik moet morgen om 9.00 uur even naar de dokter. Ik kom dus een half uurtje later naar de les.

____

Een berichtje voor je buurman:

Buurman

Wij zijn van 4 t/m 17 juli op vakantie. Wil jij dan op onze katten passen en de planten water geven?

Een briefje voor je collega:

Onze nieuwe collega Marcel Zuidema begint morgen om 8.30 uur. Ik ben zelf pas om 9.00 uur op het werk. Wil jij hem alvast koffie geven? Dank je!

Een berichtje voor je man of vrouw:

Het is helaas erg druk op het werk. Ik moet een uurtje langer werken, dus ik ben pas om 19.30 uur thuis :-(Ga maar alvast eten.

18:23

107 Vraag werkblad 2.11 aan de docent. **

Je gaat een e-mail schrijven.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.11. **

2.12 Een kaartje sturen

108 Bespreek samen.

1. Je opa is jarig. Wat doe je?
2. Je collega is ziek. Wat doe je?
3. Je vriendin heeft een baby gekregen. Wat doe je?

109 Lees de tekst. **

Nederlanders sturen graag kaarten.

We zijn blij en gelukkig met de geboorte van onze dochter

Sofia Anne Maria

We noemen haar Sofie.

11 oktober 2016

Lengte: 56 cm, gewicht: 3,6 kg

Wil je Sofie zien?

Bel dan eerst even, anders slaapt zij misschien.

1.

Wij,

Alexander van Rossum

en

Ruth Wilhelmina Simons

gaan op 20 mei trouwen.

Wij willen u graag uitnodigen.

Om 14.00 uur zeggen wij ja tegen elkaar op het stadhuis van Dordrecht.

Daarna gaan wij naar de kerk.
Om 17.00 uur begint ons huwelijksfeest in Restaurant De Schans.

2.

3.

Verdrietig hebben wij afscheid genomen
van onze lieve moeder

Rosa van de Kamp - Blok

5 december 1956 - 12 november 2016

U kunt afscheid nemen op dinsdag
16 november tussen 17.00 uur en 18.00 uur
in het rouwcentrum Sorghvliet in
Den Haag.
De begrafenis is op woensdag 17 november
om 10.30 uur in hetzelfde rouwcentrum.

Jan en Cora van de Kamp - Willems
Riëlle van de Kamp

4.

Lieve Nina,

Gefeliciteerd met je verjaardag!
Ik wens je een fijne dag.
Ik kan niet naar je feestje komen,
want ik moet werken. Daarom
stuur ik je een klein cadeautje.
Veel plezier!

Liefs, Karen

Nederlanders sturen vaak een kaartje terug.

a.

Lieve Alex en Ruth,

Gefeliciteerd met jullie
huwelijk! Wij wensen
jullie heel veel geluk samen.

Liefs, Mark en Elly

b.

Welkom, lieve Sofie!

Gefeliciteerd met jullie
dochter, Frank en Susan.
Veel geluk met elkaar!

Groetjes, Ellen

Frank en Susan
Pereboomweg 22
1015 SP Amsterdam

c.

Hoi Karen,

Dank je wel voor het cadeautje
voor mijn verjaardag! Heel lief!
Jammer dat je niet op mijn
feestje kon komen.
Wil je volgende week een keer
komen eten?

Kus, Nina

d.

Beste familie Van de Kamp,

Gecondoleerd met het overlijden
van jullie (schoon)moeder.
Veel sterkte in deze moeilijke en
verdrietige tijd.

Jenny en Hans

Fam. Van de Kamp
Spoorstraat 7
8321 SD Urk

Wanneer schrijf je een kaartje?	Wat schrijf je?
Iemand is jarig.	Gefeliciteerd met je verjaardag. Ik wens je een fijne dag.
Iemand heeft een baby gekregen.	Gefeliciteerd met jullie baby. Veel geluk met elkaar.
Iemand is overleden.	Gecondoleerd. Sterkte.
Iemand gaat trouwen.	Gefeliciteerd met jullie huwelijk. Veel geluk samen.
Iemand is ziek.	Beterschap. Sterkte.
Iemand heeft een nieuw huis.	Gefeliciteerd met je nieuwe woning. Ik wens je veel geluk in je nieuwe huis.
Iemand moet iets moeilijks doen.	Sterkte met … . Veel succes met … .
Iemand heeft nieuw werk.	Gefeliciteerd met je nieuwe baan. Veel succes met je nieuwe baan.
Iemand heeft iets aan je gegeven. Of iemand heeft iets voor je gedaan.	Bedankt voor … .

is jarig (jarig zijn)	het stadhuis	wens (wensen)
de geboorte	het huwelijk	gecondoleerd
noemen	verdrietig	sterkte
de lengte	afscheid genomen (afscheid nemen)	overleden (overlijden)
het gewicht	de begrafenis	de baan

110 Lees de tekst nog een keer. **

Welke kaarten passen bij elkaar? Kies uit: *a – b – c – d*

1. Kaart 1 en kaart ________
2. Kaart 2 en kaart ________
3. Kaart 3 en kaart ________
4. Kaart 4 en kaart ________

111 Lees de tekst nog een keer. **

1. Wanneer is Sofie geboren?
2. Wat moet je doen als je naar Sofie wilt gaan?
3. Hoe laat is het feest van Alexander en Ruth?
4. Wanneer is Rosa overleden?
5. Hoeveel kinderen heeft Rosa?
6. In welke stad is de begrafenis?
7. Waarom kan Karen niet naar de verjaardag van Nina komen?
8. Waarom bedankt Nina Karen?

112 Wat zie je op het plaatje?

a. de geboorte
b. het stadhuis
c. het gewicht

a. de lengte
b. het gewicht
c. de baan

a. het gewicht
b. het huwelijk
c. de begrafenis

a. de baan
b. de geboorte
c. de begrafenis

113 Kies het goede antwoord.

1. Wanneer zeg je 'Gecondoleerd'?
   a. Als iemand geboren is.
   b. Als iemand ziek is.
   c. Als iemand overleden is.
2. Wanneer zeg je 'Gefeliciteerd'?
   a. Als iemand ziek is.
   b. Als iemand jarig is.
   c. Als iemand iets moeilijks moet doen.
3. Wanneer zeg je 'Sterkte'?
   a. Als iemand nieuw werk heeft.
   b. Als iemand ziek is.
   c. Als iemand een nieuw huis heeft.
4. Wanneer is er een begrafenis?
   a. Als iemand geboren is.
   b. Als iemand overleden is.
   c. Als iemand jarig is.
5. Wat is een huwelijk?
   a. Er wordt een baby geboren.
   b. Iemand gaat in een ander huis wonen.
   c. Twee mensen gaan trouwen.
6. Wat is een baan?
   a. werk
   b. een feest
   c. een kaartje

114 Welk woord past in de zin?

1. Gefeliciteerd met de **geboorte** / **begrafenis** van jullie dochter!
2. Hoe **wensen** / **noemen** jullie haar?
3. We **wensen** / **overlijden** jullie veel geluk met elkaar!
4. Mijn tante is overleden. Morgen nemen we **gewicht** / **afscheid** van haar.
5. De hele familie is erg **verdrietig** / **sterkte**.

115 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. be - <u>dan</u> - ken
2. af - scheid
3. ver - drie - tig
4. be - gra - fe - nis
5. ge - con - do - leerd
6. sterk - te
7. ge - boor - te
8. stad - huis
9. hu - we - lijk
10. over - lij - den
11. wen - sen
12. noe - men
13. leng - te
14. ge - wicht
15. ja - rig

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

116 Maak zinnen met de woorden. **

1. de lengte ______________________________

2. het stadhuis ______________________
3. de geboorte ______________________
4. afscheid nemen ______________________
5. een baan ______________________

117 Maak de zinnen af. **

Gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

1. Op zaterdag ______________________ *(begrafenis)*
2. Ik ______________________ *(verdrietig)*
3. Volgende week ______________________ *(jarig)*
4. Ik wens ______________________ *(sterkte)*

118 Vul in. **

Kies uit: *Gecondoleerd – gewicht – huwelijk – Jarig – noemen – overlijden*

! Je hebt één woord niet nodig.

1. Gefeliciteerd met jullie ______________ ! Ik wens jullie veel geluk.
2. 'Mijn oom is zaterdag overleden.' '______________ .'
3. In de winter ______________ meer mensen dan in de zomer.
4. De baby weegt 3800 gram. Dat is een mooi ______________ .
5. John en Kitty hebben een baby gekregen. Ze ______________ hun zoon Wesley.

119 Wat schrijf je op de kaart? *

1.

Je neef is met Emmy getrouwd. Je stuurt deze kaart.
Wat schrijf je op de kaart?

____

____

2.

Je zus en zwager hebben een nieuw huis. Je stuurt deze kaart.
Wat schrijf je op de kaart?

____

____

3.

Je collega is ziek. Je stuurt deze kaart.
Wat schrijf je op de kaart?

____

____

4.

Je vriend is jarig. Je stuurt deze kaart.
Wat schrijf je op de kaart?

5.

Je oom is overleden. Je stuurt deze kaart naar je tante.
Wat schrijf je op de kaart?

6.

Je vriendin heeft een zoon gekregen. Je stuurt deze kaart.
Wat schrijf je op de kaart?

120 Vraag werkblad 2.12 aan de docent. **

Je gaat kaartjes schrijven.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.12. **

2.13 Zussen, zonen, kinderen

121 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in thema 5 van TaalCompleet A1 geleerd hoe je het meervoud maakt.
Eén is enkelvoud. Twee of meer is meervoud.

Je maakt het meervoud vaak met *-en*.

één kaart – twee kaart**en**
één feest – twee feest**en**

Kijk naar de woorden met een korte klank.

één b**ed** – twee b**edd**en
één z**us** – twee z**uss**en

Heeft het enkelvoud één klinker met daarna één medeklinker? Je schrijft het meervoud met twee medeklinkers.

Kijk naar de woorden met een lange klank.

één z**aal** – twee z**al**en
één kl**eed** – twee kl**ed**en

Heeft het enkelvoud twee dezelfde klinkers met daarna één medeklinker? Eén klinker gaat weg in het meervoud.

Kijk naar de woorden met een *f* of een *s*.

één br**ief** – twee br**iev**en
één m**uis** – twee m**uiz**en

Heeft het enkelvoud twee klinkers en is de laatste letter een *f* of een *s*? Je schrijft het meervoud met een *v* of een *z*.

Je maakt het meervoud soms met een *s*.

één meisje – twee meisje**s**
één jongen – twee jongen**s**
één dokter – twee dokter**s**
één winkel – twee winkel**s**

Heeft het woord twee of meer lettergrepen? Na *-e, -el, -en* en *-er* schrijf je *s* in het meervoud.

! Sommige woorden gaan anders.

één kind	–	twee kinderen	één dag	–	twee dagen
één ei	–	twee eieren	één gat	–	twee gaten
één koe	–	twee koeien	één glas	–	twee glazen
één stad	–	twee steden	één weg	–	twee wegen

Je moet deze woorden onthouden. Er is geen regel.

***De* of *het*?**

enkelvoud	**meervoud**
De vrouw praat.	**De** vrouwen praten.
Het kind voetbalt.	**De** kinderen voetballen.
Het ijsje is lekker.	**De** ijsjes zijn lekker.

Woorden in het meervoud krijgen dus altijd *de*!

122 Wat hoor je?

Luister naar de docent of de computer.

1. Wat een mooie **knoppen** / **knopen** heeft jouw vest.
2. De **mannen** / **manen** praten hard met elkaar.
3. **Passen** / **Pasen** de schoenen goed?
4. De twee zusjes dragen vaak **rokken** / **roken**.
5. Waar liggen de **pennen** / **penen** en potloden?
6. We eten vanavond **bonnen** / **bonen** met kip.

123 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Hoeveel ______________________ koffie drink je per dag?
2. Zij moet drie ______________________ innemen.
3. Op ______________________ is de winkel gesloten.
4. Waar zijn de wc's voor de ______________________ ?

5. De ____________________ staan op het bord.

6. Zij hebben vijftig ____________________ op de boerderij.

7. Halim lust geen ____________________ .

8. Sika heeft drie ____________________ en twee nichten.

124 Schrijf het meervoud. **

Gebruik het woord dat tussen haakjes staat.

1. Hoeveel ____________________ *(kind)* heeft u?
2. Utrecht en Rotterdam zijn grote ____________________ *(stad)*.
3. Er zitten zes ____________________ *(ei)* in dit doosje.
4. Ik ga twee ____________________ *(dag)* per week naar school.
5. Het is druk op de Nederlandse ____________________ *(weg)*.
6. Hoeveel ____________________ *(koe)* heeft die boer?
7. De ____________________ *(glas)* staan in de groene kast.
8. Deze broek heeft twee ____________________ *(gat)*.

125 Schrijf het enkelvoud en het meervoud. **

Kijk naar de plaatjes.

1.

één *poes*

twee *poezen*

2.

één ______________

twee ______________

3.

één ______________

twee ______________

4.

één ______________

veel ______________

5.

één ______________

zes ______________

6.

één ______________

tien ______________

7.

één ______________

vier ______________

8.

één ______________

twee ______________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.13. **

2.14 Heb je een leuke vakantie gehad?

126 Bespreek samen.

1. Wat doe jij graag in je vakantie?
2. Ga jij weleens een dagje uit?

127 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 2.14.

Bram en Caroline zijn collega's op een school.
Ze hebben vakantie gehad.
Nu zijn ze weer op hun werk.
Ze praten over hun vakantie.

heerlijk	de dijk, de dijken	gebouwd (bouwen)
de berg, de bergen	gebroken (breken)	interessant
de top	de ramp	knap, knappe
beschermen	toen	bekend
namelijk	echt	

128 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Bram en Caroline over? Kies de 2 goede antwoorden.

a. over de vakantie in Frankrijk
b. over de bloemen die Bram kreeg van zijn zus
c. over de problemen met de zee in Zeeland
d. over de keuken van Caroline
e. over het bezoek van de broer van Bram

129 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Caroline heeft in de bergen van Frankrijk gefietst.	waar	niet waar
2. Het is honderd kilometer van Zoutelande naar Domburg.	waar	niet waar
3. Het is nu gevaarlijk om in Zeeland te wonen.	waar	niet waar
4. Veel mensen kennen de tulpen van Nederland.	waar	niet waar
5. De Keukenhof is open in de zomer.	waar	niet waar

130 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 2.14.

131 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. Ik was **toen** ziek.
   a. Ik word ziek.
   b. Ik ben ziek geweest.
2. Ik vind jouw hobby **interessant**.
   a. Ik hoor graag over jouw hobby.
   b. Ik vind jouw hobby niet leuk.
3. Ricardo is **knap**.
   a. Ricardo kan veel en weet veel.
   b. Ricardo is een beetje dom.
4. Dat was een **ramp**.
   a. Dat was heel vervelend.
   b. Dat was heel fijn.
5. Het is **echt** waar.
   a. Volgens mij is het waar.
   b. Ik weet dat het waar is.
6. Wij wandelen graag in de **bergen**.
   a. Wij wandelen graag langs de zee.
   b. Wij wandelen graag op hoge plekken.

132 Wat betekent het woord?

1. heerlijk
   a. niet lekker
   b. een beetje lekker
   c. heel lekker
2. de top
   a. de bovenste plek
   b. een plek in het midden
   c. de onderste plek
3. breken
   a. kapotmaken
   b. schoonmaken
   c. vies maken
4. bouwen
   a. kopen
   b. maken
   c. verhuizen

133 Welk woord past in de zin?

1. Een regenjas **beschermt** / **breekt** je tegen de regen.
2. Mensen hebben in Nederland veel **dijken** / **toppen** gemaakt.
3. De Eiffeltoren is in de hele wereld **bekend** / **heerlijk**.
4. Ik kan niet naar school gaan. Ik ben **namelijk** / **toen** ziek.

134 Vul in. *

Kies uit: *bekend – de berg – beschermen – ~~breken~~ – bouwen – de dijk – ~~heerlijk~~ – knap – de ramp – de top – ~~de vakantie~~*

mensen of dingen	werkwoorden	bijvoeglijke naamwoorden
de vakantie	breken	heerlijk

135 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. De man ______________________ *(bouwen)* een schuurtje.
2. Het meisje ______________________ *(breken)* het koekje doormidden.
3. De docent ______________________ *(wensen)* de cursisten een fijne vakantie.
4. De vrouw ______________________ *(beschermen)* haar kind tegen de hond.

136 Schrijf de goede vorm. *

1. Dit zijn ______________ *(heerlijk)* appels.
2. Ik vind dit boek heel ______________ *(interessant)*.
3. Mijn oom is een ______________ *(bekend)* dokter.
4. Onze buren hebben ______________ *(knap)* kinderen.

137 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Het is vandaag ______________ weer!
2. Heb je die rok ______________ zelf gemaakt?
3. Ik hoef geen taart. Ik wil ______________ dunner worden.
4. Ik was buiten ______________ je belde.

138 Vul in. **

1. Elvis Presley is heel *b*______________ . Iedereen kent zijn muziek.
2. Let op! Je *b*______________ zo alle koekjes!
3. Weet jij hoe hoog de *t*______________ van de Mount Everest is?
4. Heb je die kast *e*______________ zelf gemaakt? Wat goed!
5. Kleding *b*______________ ons lichaam tegen koude temperaturen.
6. Ik ben geboren in 1970. *T*______________ was er nog geen internet.
7. We wonen niet meer in Nijmegen. We zijn *n*______________ verhuisd naar Enschede.

139 Maak zinnen met de woorden. **

1. knap ______________
2. de ramp ______________
3. de berg ______________
4. heerlijk ______________
5. de dijk ______________
6. bouwen ______________
7. interessant ______________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.14. **

2.15 Jij hebt gegeten – wij zijn gegaan

140 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 2.5 de voltooide tijd geleerd. Je kunt met de voltooide tijd praten over vroeger. Bijvoorbeeld:

- We hebben gewandeld.
- We hebben gefietst.

Je gebruikt in de voltooide tijd meestal *hebben*, maar soms *zijn*. Kijk naar de zinnen.

- We **hebben** in de bergen **gewandeld**. We **zijn** naar Domburg **gewandeld**.
- We **hebben** honderd kilometer **gefietst**. We **zijn** naar Middelburg **gefietst**.

Staat het woord *naar* in de zin? Dan gebruik je bijna altijd *zijn*.

Veel werkwoorden in de voltooide tijd zijn onregelmatig. Bijvoorbeeld:

denken	–	hebben gedacht	–	Ik **heb** gisteren aan je **gedacht**.
doen	–	hebben gedaan	–	Wat **heb** jij in het weekend **gedaan**?
drinken	–	hebben gedronken	–	Zij **hebben** samen koffie **gedronken**.
eten	–	hebben gegeten	–	Jij **hebt** veel **gegeten**.
hebben	–	hebben gehad	–	We **hebben** een leuke vakantie **gehad**.
kijken	–	hebben gekeken	–	Hij **heeft** een uur tv **gekeken**.
kopen	–	hebben gekocht	–	Ik **heb** een nieuwe winterjas **gekocht**.
krijgen	–	hebben gekregen	–	Jullie **hebben** mooie bloemen **gekregen**.
lezen	–	hebben gelezen	–	Wij **hebben** de opdracht **gelezen**.
lopen	–	hebben gelopen	–	Hoeveel kilometer **heb** jij **gelopen**?
schrijven	–	hebben geschreven	–	Hij **heeft** een brief **geschreven**.
zien	–	hebben gezien	–	Zij **hebben** nog nooit sneeuw **gezien**.

Je moet het voltooid deelwoord van onregelmatige werkwoorden onthouden. Er is geen regel.

Sommige onregelmatige werkwoorden krijgen altijd *zijn*. Bijvoorbeeld:

zijn	Ik **ben** naar Frankrijk **geweest**.
komen	Jij **bent** naar Nederland **gekomen**.
beginnen	De les **is begonnen**.
worden	Wij **zijn** ziek **geworden**.
gaan	**Zijn** jullie met het vliegtuig **gegaan**?
blijven	Zij **zijn** in Nederland **gebleven**.

Je vindt een lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

141 Kijk naar tekst 2.14.

Print tekst 2.14. Zet een streep onder 10 voltooid deelwoorden. Zet ook een streep onder de vorm van *hebben* of *zijn*.

> *Voorbeeld*: Ze hebben vakantie gehad.

142 Schrijf het hele werkwoord. *

1. Ik heb een telefoon gekocht. kopen
2. Gisteren zijn we naar het strand geweest. ______
3. Ernst heeft een brief geschreven. ______
4. Oh, ik heb helemaal niet meer aan mijn afspraak met de tandarts gedacht! ______
5. Wilfred is naar Zaandam gereden. ______
6. Lenny heeft boodschappen bij de supermarkt gedaan. ______
7. Ik heb gisteravond pizza gegeten. ______
8. Heb je Olga gisteren nog gesproken? ______

143 Welk woord past in de zin? *

1. De cursus **heeft** / **is** gisteren begonnen.
2. Martha **heeft** / **is** vandaag naar school gegaan.
3. Ada **heeft** / **is** de hele zomer gewerkt.
4. Wij **hebben** / **zijn** in de vakantie veel gefietst.
5. Ik **heb** / **ben** haar telefoonnummer gevraagd.
6. Zij **hebben** / **zijn** in de file gestaan.
7. Ik **heb** / **ben** gisteren naar de dokter geweest.
8. De cursisten **hebben** / **zijn** koffie gedronken.

144 Schrijf de voltooide tijd. **

1. Ik heb gisteren een mooie film gezien *(zien)*.
2. Wij ______ een mooie spiegel ______ *(kopen)*.
3. Hij ______ in het weekend naar Texel ______ *(zijn)*.
4. De docent ______ de zin op het bord ______ *(schrijven)*.
5. Iris ______ vandaag thuis ______ *(blijven)*.
6. ______ jij al een koekje ______ *(hebben)*?
7. De dokter ______ naar mijn rug ______ *(kijken)*.
8. De kinderen ______ pannenkoeken ______ *(eten)*.

145 Maak de kaart af. **

Gebruik de woorden die tussen haakjes staan. Gebruik de voltooide tijd.

Hoi Simone,

Wij zijn nu een week in Portugal. Het is hier heerlijk!

We zijn vrijdag ______________________ *(vliegtuig – vertrekken)*

We hebben ______________________ *(doen)*

Het is hier heel warm, dus we hebben al vaak ______________________ *(zwembad – zwemmen)*.

We hebben ook al veel ______________________ *(ijsjes – eten)*

Maandag zijn we ______________________ *(stadje – zijn)*

We hebben daar ______________________ *(kopjes – kopen)*

We hebben dinsdag ______________________ *(strand – liggen)*

En we hebben gisteren ______________________ *(restaurant – eten)*

We hebben nog geen seconde aan ______________________ *(denken)* ;-)

Liefs, Sam en Vera

146 Vraag werkblad 2.15a aan de docent. **

Je gaat een vakantiekaartje schrijven.

147 Vraag werkblad 2.15b aan de docent. **

Je gaat vertellen wat mensen hebben gedaan.

148 Schrijf op. **

Wat heb jij in het weekend gedaan? Schrijf 5 dingen op. Maak hele zinnen.

1. ____________________
2. ____________________
3. ____________________
4. ____________________
5. ____________________

149 Praat samen. **

Cursist A: vertel aan cursist B wat je in het weekend hebt gedaan. Kijk niet naar opdracht 148!
Cursist B: luister naar cursist A. Stel 2 vragen.
Cursist A: geef antwoord op de vragen van cursist B.
Klaar? Dan vertelt cursist B over het weekend. Cursist A luistert en stelt 2 vragen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 2.15. **

Wat kun je nu?

○ Ik kan informatie lezen en begrijpen in een tekst over feesten en gewoontes.	2.1
○ Ik kan praten over feesten in mijn land.	2.1
○ Ik kan dingen en mensen met elkaar vergelijken. Bijvoorbeeld: het langst / het liefst.	2.2
○ Ik kan informatie vinden op een menukaart.	2.4
○ Ik kan begrijpen waar een klant en een medewerker in een restaurant over praten.	2.4
○ Ik kan zeggen welk eten ik het lekkerst vind.	2.4
○ Ik kan eten bestellen in een restaurant.	2.4
○ Ik kan de rekening vragen in een restaurant.	2.4
○ Ik kan zinnen maken in de voltooide tijd. Bijvoorbeeld: Ik heb gefietst.	2.5 en 2.15
○ Ik kan het nieuws op de radio en televisie verstaan en begrijpen.	2.6
○ Ik kan zinnen maken die beginnen met een tijd of een plaats.	2.7
○ Ik kan het weer op de radio en televisie verstaan en begrijpen.	2.8
○ Ik kan praten over het weer.	2.8
○ Ik kan een recept lezen en begrijpen.	2.9 en 2.10
○ Ik kan uitleggen hoe je eten maakt.	2.9
○ Ik kan een uitnodiging lezen en begrijpen.	2.11
○ Ik kan schrijven dat ik wel of niet op een feest kom.	2.11
○ Ik kan kaartjes lezen en begrijpen.	2.12
○ Ik kan kaartjes schrijven.	2.12
○ Ik kan meervouden maken met *-en* en *-s*.	2.13
○ Ik kan een gesprek verstaan en begrijpen over wat iemand in de vakantie heeft gedaan.	2.14
○ Ik kan vertellen wat ik in het weekend heb gedaan.	2.15

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 2. **

Thema 3 Kinderen

Inhoudsopgave

3.1	Familie in het buitenland	102
3.2	*Omdat* en *als*	105
3.3	Rapport bespreken	107
3.4	...om brood te kopen	112
3.5	Een uitnodiging van het consultatiebureau	114
3.6	Ik maak schoon. – De docent legt uit.	119
3.7	Berichten voor docenten	121
3.8	Hij zegt dat... – Hij vraagt of...	125
3.9	Een uitje organiseren	126
3.10	Woorden met *-ng* of *-nk*	130
3.11	Een nieuwsbrief	131
3.12	Foto – foto's, baby – baby's	136
3.13	Tips bij het schrijven	138
3.14	Het kinderdagverblijf	140

3.1 Familie in het buitenland

1 Bespreek samen.

1. Woont jouw familie in Nederland? Wie wel en wie niet?
2. Bel je weleens via internet? Met wie bel je via internet?

2 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 3.1.

Je ziet Taline en Ruben. Ze staan bij de basisschool van hun kinderen. Op een basisschool zitten kinderen van vier tot en met twaalf jaar.

de basisschool	het contact	vorig
zorg … voor (zorgen voor)	mail (mailen)	de taal
omdat	slim	wennen
binnenkort	proberen	niemand
mis (missen)	het buitenland	

3 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Ruben en Taline over? Kies de 3 goede antwoorden.

a. over hun ouders
b. over de school van de kinderen
c. over bellen via internet
d. over het werk van Taline
e. over de zus van Ruben
f. over de Nederlandse taal

4 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Wie zorgt op vrijdag voor de kinderen van Ruben?
   a. Ruben
   b. de vrouw van Ruben
   c. de ouders van Ruben
2. Waar wonen de ouders van Taline?
   a. in het dorp
   b. in Duitsland
   c. in Engeland
3. Hoe heeft Taline contact met haar ouders?
   a. Ze mailen met elkaar.
   b. Ze sturen berichtjes met de telefoon.
   c. Ze bellen via internet.
4. Waarom woont de zus van Ruben nu in Engeland?
   a. Ze studeert daar.
   b. Ze werkt daar.
   c. Ze leert de taal.

5 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 3.1.

6 Welk woord past in de zin?

1. Jacques zit op de **basisschool** / **taal**.
2. Ik heb veel **contact** / **vorig** met mijn vrienden.
3. Jeff moet aan zijn nieuwe huis **missen** / **wennen**.
4. Marit gaat studeren voor dokter. Ze is erg **slim** / **niemand**.
5. Als je wilt **mailen** / **missen**, heb je internet nodig.
6. Welke **taal** / **basisschool** spreekt Vanna?

7 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. doorgaan	a. volgende
2. binnenkort	b. stoppen
3. het buitenland	c. iedereen
4. niemand	d. over een lange tijd
5. vorige	e. Nederland

8 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. Hielke **mist** zijn vriendin.
   a. Hielke ziet zijn vriendin niet. Dat vindt hij jammer.
   b. Hielke ziet zijn vriendin vaak. Hij houdt van haar.
2. Ik **probeer** pannenkoeken te bakken.
   a. Ik bak vaak pannenkoeken. Ik kan het goed.
   b. Ik bak niet vaak pannenkoeken. Ik ga het nu een keer doen.
3. Ellis **zorgt voor** de kinderen.
   a. Ellis werkt. De buurvrouw past op de kinderen.
   b. Ellis is thuis. Ze geeft de kinderen eten en drinken.
4. Hij gaat naar bed, **omdat** hij moe is.
   a. Hij gaat naar bed, want hij is moe.
   b. Hij gaat naar bed, als hij moe is.

9 Schrijf het voltooid deelwoord. *

1. Mijn zus heeft Engels _gestudeerd_ *(studeren)*.
2. Ik ben nog niet aan het Nederlandse eten ________________ *(wennen)*.
3. Heb jij Gabor al ________________ *(mailen)*?
4. Faridah heeft haar vriendinnen uit Marokko erg ________________ *(missen)*.
5. Zijn ouders hebben altijd goed voor hem ________________ *(zorgen)*.
6. Ik heb ________________ *(proberen)* om op tijd te komen, maar de trein had vertraging.

10 Luister naar de woorden. *

Luister naar de docent of de computer. Zet een streep na de lettergrepen.

1. p r o / b e / r e n	3. b i n n e n k o r t
2. o m d a t	4. h u w e l ij k

5. n ie m a n d
6. b u i t e n l a n d
7. c o n t a c t
8. b a s i s s c h o o l

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zet een streep onder de klemtoon.

11 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Welke ____________ spreekt hij?
2. Tajik moet erg ____________ in Nederland.
3. Ik ____________ mijn familie.
4. Mijn dochter is heel ____________ .

12 Vul in. **

Kies uit: *basisschool – buitenland – contact – niemand – omdat – probeert – vorige – zorg*

1. Lévin ____________ te fietsen. De eerste keer is niet makkelijk.
2. 'Heb jij veel ____________ met je broers en zussen?' 'Nee, ik spreek ze twee keer per jaar.'
3. Kinderen van vier tot en met twaalf jaar gaan naar de ____________ .
4. Mijn ouders zijn oud en ziek. Ik ____________ voor ze.
5. Ruben belt de brandweer, ____________ het huis in brand staat.
6. Hij kan van ____________ een hamer lenen, dus hij koopt zelf een hamer.
7. In het ____________ vieren ze soms andere feesten dan in Nederland.
8. Het heeft ____________ week veel geregend. Nu is het gelukkig droog.

13 Maak zinnen met de woorden. **

1. mailen ____________
2. missen ____________
3. slim ____________
4. welke taal ____________
5. binnenkort ____________
6. wennen aan ____________

14 Vraag werkblad 3.1a aan de docent. *

Je gaat over de familie van Marieke praten.

15 Praat samen. **

Cursist A: vertel over je familie. Bijvoorbeeld:

- Ben je getrouwd? Met wie?
- Heb je kinderen? Hoe oud zijn ze?
- Wat zijn hun hobby's?
- Heb je broers en zussen?

- Werken of studeren ze?
- Waar wonen ze?
- Welke taal spreken ze?
- Zijn zij getrouwd?

Klaar? Dan vertelt cursist B over zijn familie.

16 Vraag werkblad 3.1b aan de docent. **

Je gaat een tekst voor een nieuwsbrief schrijven.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.1. **

3.2 *Omdat* en *als*

17 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 1.7 geleerd dat je één zin kunt maken met twee hoofdzinnen. Bijvoorbeeld:

		1 wie of wat	2a eerste werkwoord	3 rest	2b tweede werkwoord
Ik kan vandaag niet werken,	want	ik	ben	ziek.	
Felix is moe,	maar	hij	kan	niet	slapen.

Na *en, want, maar, dus* en *of* komt een hoofdzin: het eerste werkwoord staat op de tweede plaats.

Je kunt ook één zin maken met een hoofdzin en een bijzin. Kijk naar de zinnen:

		1 wie of wat	3 rest	2 werkwoorden
Ik kan vandaag niet werken,	omdat	ik	ziek	ben.
Simra is moe,	omdat	ze	de hele dag	heeft gewerkt.
Wing-Ho gaat naar school,	omdat	hij	Nederlands	wil leren.
Ik ga naar buiten,	als	het	droog	is.
Het is warm,	als	de zon		schijnt.
We gaan naar Turkije,	als	we	vakantie	hebben.

Na *omdat* en *als* komt een bijzin. In een bijzin staan de werkwoorden op de laatste plaats. Wie of wat staat op de eerste plaats.

Omdat
Omdat betekent hetzelfde als *want*, maar de volgorde van de woorden is anders:
Ik ga niet werken, want ik ben ziek.
Ik ga niet werken, omdat ik ziek ben.

Met *omdat* geef je een reden. Stelt iemand een vraag met *waarom*? Dan geef je antwoord met *omdat*. Bijvoorbeeld:
Vraag: Waarom kom je niet naar het feest?
Antwoord: **Omdat** ik die dag moet werken.

Als
Met *als* vertel je wanneer iets gebeurt. Stelt iemand een vraag met *wanneer*? Dan kun je antwoord geven met *als*. Bijvoorbeeld:
Vraag: Wanneer ga je uit eten?
Antwoord: **Als** ik jarig ben.

18 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder wie of wat en zet een rondje om de werkwoorden.

1. Brahim wil naar Berlijn, **omdat** zijn familie daar woont.
2. Ik wil naar de tandarts, **omdat** ik kiespijn heb.
3. Natasja bakt een taart, **omdat** ze jarig is.
4. Ze dragen vandaag geen jas, **omdat** het warm is.
5. We halen de trein, **als** we snel fietsen.
6. Petra wordt boos, **als** haar kind niet luistert.
7. Simon gaat naar school, **als** hij vier jaar is.
8. David zorgt voor de kinderen, **als** zijn vrouw naar school gaat.

19 Welk woord past in de zin?

1. Ik koop nu een ijsje, **als** / **omdat** het warm is.
2. Ik bel via internet, **als** / **want** dat is gratis.
3. Mijn dochter is drie jaar. Ze gaat naar school, **als** / **want** ze vier jaar is.
4. Dat duurt niet lang meer, **omdat** / **want** ze is bijna jarig!
5. Mijn moeder is ziek. Ik help haar, **als** / **want** ik tijd heb.
6. Ik doe boodschappen voor haar, **als** / **want** ze kan niet naar buiten.
7. Ik koop een pak koek voor haar, **omdat** / **want** ze dat lekker vindt.
8. Ik breng mijn moeder naar de dokter, **als** / **want** ze een afspraak heeft.

20 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. Hans ziet zijn zus niet zo vaak, omdat | woont | ze | in Engeland | .

____

2. Ze woont daar, omdat | is | haar man | Engels | .

____

3. Hij gaat naar haar toe, als | vakantie | heeft | hij | .

____

4. Ze hebben niet veel contact, omdat | ze | hebben | het allebei druk | .

____

5. Hans neemt warme kleren mee, als | gaat | hij | naar Londen | .

6. Zijn zus haalt hem op, als | hij | komt | met het vliegtuig | .

21 Maak de zinnen af. **

1. Ik leer Nederlands, omdat
2. Hij stuurt een kaartje, als
3. Ik ben blij, omdat
4. Wij bakken vaak pannenkoeken, want
5. Ik ga met de trein, als
6. Jullie hebben vandaag geen les, want
7. Ik koop een nieuwe telefoon, als
8. Het meisje draagt een mooie jurk, omdat
9. Ik word boos, als
10. Zij gaat naar de dokter, want

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.2. **

3.3 Rapport bespreken

22 Bespreek samen.

1. In Nederland krijgen kinderen op school een rapport. Weet je wat er op een rapport staat?
2. Krijgen kinderen in jouw land ook een rapport op school?
3. Wat is in jouw land een heel goed cijfer voor een vak? Is dat in Nederland hetzelfde?

23 Lees de tekst. **

Jannieke is de dochter van Theo en Mariska. Ze is vijftien jaar. Ze zit in de derde klas van de middelbare school. Meneer Madiba is haar docent. Hij stuurt een mail naar de ouders van Jannieke.

Van:	Thabiso Madiba
Aan:	Familie De Koning
Onderwerp:	rapport Jannieke

Beste ouders van Jannieke,

De tweede periode van het schooljaar is bijna klaar. De kinderen krijgen dus binnenkort weer een rapport.
Ik wil graag een afspraak met u maken om over het rapport van Jannieke te praten. Haar rapport is helaas niet zo goed. Ze heeft bijvoorbeeld een 4 voor geschiedenis en een 5 voor Nederlands. Ik maak me zorgen over Jannieke.
Ik wil graag een afspraak met u maken. Kunt u volgende week, bijvoorbeeld op maandagavond? Of liever op dinsdagavond?

Met vriendelijke groet,
Thabiso Madiba

Van:	Familie De Koning
Aan:	Thabiso Madiba
Onderwerp:	RE: rapport Jannieke

Beste meneer Madiba,

Bedankt voor uw mail. Jannieke heeft ons niet verteld dat ze slechte cijfers heeft. Ze is thuis erg stil. Ze vertelt bijna niets over school. Volgens haar gaat het prima op school. Maar wij zijn bang dat ze het op school niet fijn vindt. Ze heeft namelijk ook weinig vriendinnen. We willen de situatie daarom graag met u bespreken. Dinsdagavond is prima. Wij kunnen om 19.30 uur. Is dat goed? En naar welk lokaal moeten we komen?

Tot dinsdag.

Met vriendelijke groet,
Theo en Mariska de Koning

Schrijf je een brief of e-mail aan iemand die je niet goed kent?

Je begint met:
- Beste ... ,
- Beste meneer/mevrouw ... ,
- Geachte heer/mevrouw ... ,

Je schrijft onder de brief of de e-mail:
- Met vriendelijke groet, ...

het rapport	Ik maak me zorgen over...	volgens
het vak	vriendelijk, vriendelijke	bang
de middelbare school	slecht, slechte	de situatie
de periode	het cijfer, de cijfers	bespreken
de geschiedenis	niets	het lokaal

24 Lees de tekst nog een keer. **

1. In welke klas zit Jannieke?
2. Waarom wil meneer Madiba een afspraak maken?
3. Welke slechte cijfers heeft Jannieke?
4. Waarom maken de ouders van Jannieke zich zorgen over hun dochter?
5. Wanneer gaan Janniekes ouders met meneer Madiba praten?

25 Wat betekent het woord?

1. de cijfers
   a. 1 t/m 10
   b. a t/m z
2. bespreken
   a. iets vieren
   b. over iets praten
3. vriendelijk
   a. aardig
   b. gevaarlijk
4. slecht
   a. niet lang
   b. niet goed
5. de geschiedenis
   a. vroeger
   b. straks
6. de middelbare school
   a. de school voor kinderen van 4 t/m 12 jaar
   b. de school voor kinderen van 12 t/m 18 jaar

26 Welke zin is goed?

1. a. Zij koopt medicijnen in het lokaal.
   b. De cursisten zitten in het lokaal.
2. a. In welke periode zijn er bergen in Zwitserland?
   b. In welke periode hebben veel mensen vakantie?
3. a. Ik maak me zorgen over mijn gebit.
   b. Ik maak me zorgen over mijn handschoenen.
4. a. Alieke studeert Frans, volgens de computer.
   b. Alieke studeert Frans, volgens mij.
5. a. Veel mensen zijn bang voor honden.
   b. Veel mensen zijn bang voor koffie.
6. a. In welke situatie staat jullie huis?
   b. In welke situatie zeg je: *Het spijt me?*
7. a. Jaco kan goed leren. Dat zie je op zijn rapport.
   b. Jaco moet veel betalen. Dat zie je op zijn rapport.
8. a. Ik vind het vak geschiedenis erg interessant.
   b. Ik krijg een uitnodiging voor het vak.
9. a. Mag ik een boterham? Ik heb nog niets gegeten.
   b. Mag ik een boterham? Ik wil niets eten.

27 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 5 – 6 – 7 ____________________
2. 5 – 6 – 7 ____________________
3. 5 – 6 – 7 ____________________
4. 5 – 6 – 7 ____________________
5. 6 – 7 – 8 ____________________
6. 6 – 7 – 8 ____________________
7. 6 – 7 – 8 ____________________

28 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. Ik wil graag een afspraak maken, omdat | iets | wil bespreken| ik | .

   ____

2. Kinderen zijn ongeveer twaalf, als | naar de middelbare school | gaan | ze | .

   ____

3. Ammon wil een keer naar Rome, omdat| studeert| geschiedenis | hij | .

   ____

4. Ik eet geen chocola, omdat | slecht voor je tanden | is | suiker | .

   ____

5. We hoeven deze periode niet naar school, omdat | is | het | vakantie | .

   ____

6. Wij gaan graag naar dat restaurant, omdat | zijn | vriendelijk | de obers | .

   ____

29 Vul in. **

Kijk naar de plaatjes.

1.

Er is niemand in het

l ______________ .

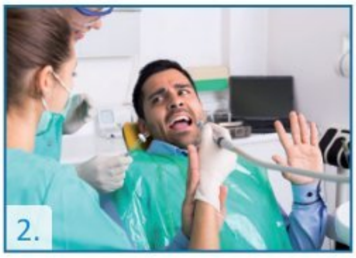
2.

De man is b ______________

voor de tandarts.

3.

Welke kleuren hebben deze

c ______________ ?

4.

De jongen heeft een goed

r ______________ .

5.

De docent geeft les op een

m ______________

school.

6.

Wat weet jij van de Nederlandse

g ______________ ?

30 Maak de puzzel. **

Kies uit: *bespreken – niets – periode – situatie – slecht – vak – volgens – vriendelijk – zorgen*

! De *ij* is één letter.

1. Wil je na de les even blijven? Ik wil iets met je ... .
2. Rudy vindt geschiedenis een moeilijk ... .
3. Het is altijd erg rustig op mijn werk in de zomer... . Veel mensen zijn dan op vakantie.
4. Soms rijdt een auto door rood. Dat is een gevaarlijke ... .
5. Veel zout is ... voor je lichaam.
6. Ik maak me ... over mijn oma. Ze eet en drinkt steeds minder.
7. Komt u een doos met spullen brengen? Waarom? Ik heb ... besteld!
8. Dit ijs is het lekkerst, ... de ober.
9. Mijn buren zijn erg aardig. Ze groeten altijd ... .

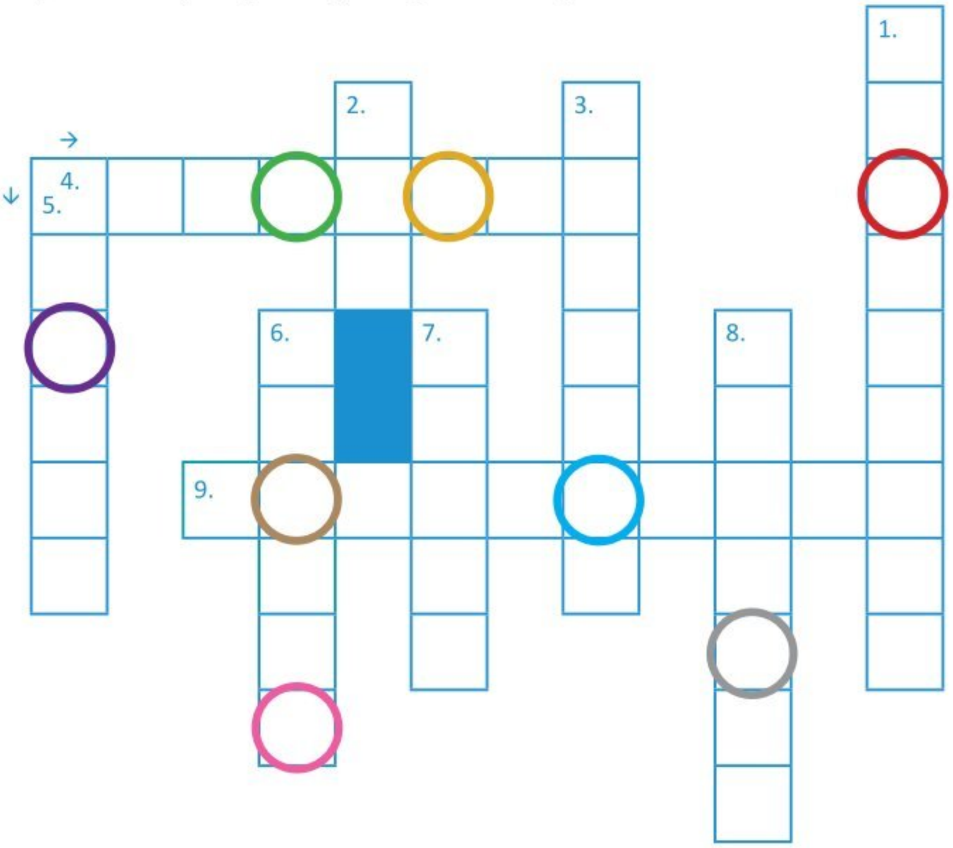

Welk woord kun je maken van de letters in de rondjes?

__ __ __ __ __ __ __ __

31 Maak de zinnen af. **

1. Ik wil graag een afspraak met u maken, omdat __________
2. Ik wil graag met u praten over __________
3. Ik maak me zorgen over mijn kind, omdat __________
4. Het gaat niet goed met mijn kind, want __________
5. Ik kan op __________ *(dag of datum)*
6. Kunt u op __________ *(dag of datum en tijd)*

32 Vraag werkblad 3.3 aan de docent. **

Je gaat een e-mail schrijven.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.3. **

3.4 ...om brood te kopen

33 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Kijk naar de zinnen.

- Mariska gaat naar het ziekenhuis **om te** bevallen.
- Ik ga naar de bakker **om** brood **te** kopen.
- Je gebruikt een mes **om** brood **te** snijden.
- Ik heb een pan nodig **om** pannenkoeken **te** bakken.
- Ik gebruik mijn telefoon **om** naar muziek **te** luisteren.

Na *om … te* schrijf je altijd het hele werkwoord. Het hele werkwoord staat op de laatste plaats. De rest staat tussen *om* en *te*.

Stelt iemand een vraag met *waarvoor*? Dan kun je antwoord geven met *om … te*.
Bijvoorbeeld:

- Waarvoor gebruik je die lepel? Om in de soep te roeren.
- Waarvoor gebruik je je telefoon het meest? Om berichtjes te sturen.

34 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder *om* en *te* en een rondje om het hele werkwoord.

1. Ik gebruik een lepel om soep te eten.
2. Ik kijk op internet om informatie te zoeken.
3. Ik pak mijn telefoon om mijn vriend te bellen.
4. Ik maak een afspraak met de docent om over mijn kind te praten.
5. We gaan naar school om het rapport te bespreken.
6. Suze blijft thuis om voor de kinderen te zorgen.

35 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Hoe vaak gebruik je je fiets?
2. Waarvoor gebruik je je fiets?
3. Wanneer ga je niet met de fiets?
4. Waarvoor ga je naar school?
5. Hoelang duurt een les?
6. Waarvoor ga je naar de markt?
7. Met wie ga je naar de markt?
8. Hoe ga je naar de markt?

a. met mijn vriend
b. om naar school en de winkel te gaan
c. drie uur
d. om groente en fruit te kopen
e. bijna iedere dag
f. met de bus
g. om Nederlands te leren
h. als het regent

36 Maak goede zinnen. *

Gebruik *om … te* en de woorden die tussen haakjes staan.

1. Ze gaat naar school om Nederlands te leren. *(Nederlands leren)*
2. Ik ga naar de winkel ______ *(kleren kopen)*
3. Zij stapt in de auto ______ *(naar haar werk gaan)*
4. Olaf pakt eieren, melk en meel ______ *(pannenkoeken bakken)*
5. Ik schrijf een kaartje ______ *(mijn vriend bedanken)*
6. Paula pakt haar pen ______ *(de opdracht maken)*
7. We gaan naar het park ______ *(wandelen)*
8. Tessa gaat naar de apotheek ______ *(medicijnen halen)*

37 Vraag en antwoord. *

Cursist A: lees de vraag. Bedenk ook zelf 2 vragen. Cursist B: geef antwoord.
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

1.	Waarom ga je naar school?	Om Nederlands te leren.
2.	Waarvoor gebruik je internet?	Om informatie te zoeken.
3.	Waarvoor gebruik je een sleutel?	Om een deur op slot te doen.
4.	Waarom moet je naar de winkel?	Om melk te kopen.
5.	Waarvoor gebruik je … ?	Om … te … .
6.	Waarom ga je … ?	Om … te … .

Kijk nog een keer naar de vragen.
Cursist A: lees de vraag. Cursist B: geef antwoord zonder te lezen!
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

38 Maak de zinnen af. **

1. Ik gebruik een mes om ______
2. Annemarie pakt een potlood om ______
3. Stijn pakt zijn telefoon om ______
4. Ik ga naar huis om ______
5. We gaan naar de supermarkt om ______
6. Ik ga naar de keuken om ______
7. De vrouw gaat naar het ziekenhuis om ______
8. Nico stuurt een e-mail naar school om ______

39 Vraag werkblad 3.4 aan de docent. **

Je gaat elkaar vertellen waarvoor je dingen gebruikt.

40 Praat samen. **

1. Hoeveel kost jouw telefoon per maand? Waarvoor gebruik jij je telefoon het meest?
2. Hoe vaak ga je naar de supermarkt? Waarvoor ga je naar de supermarkt?
3. Ga jij vaak naar de apotheek? Waarvoor ga jij naar de apotheek?
4. Heb je een computer thuis? Waarvoor gebruik jij de computer het meest?
5. Hoe vaak gebruik jij je oven? Waarvoor gebruik je de oven?
6. Werk jij weleens met een hamer? Waarvoor gebruik je een hamer?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.4. **

3.5 Een uitnodiging van het consultatiebureau

41 Bespreek samen.

Lees de zinnen. Is de zin waar, denk je? Zet dan een kruisje.

	Nederland	jouw land
1. Alle kleine kinderen gaan naar een consultatiebureau. Een dokter kijkt of de kinderen gezond zijn. Dat is gratis.	☐	☐
2. Er is zwemles voor baby's.	☐	☐
3. De meeste moeders geven ongeveer vier maanden moedermelk.	☐	☐
4. Veel kinderen gaan naar een kinderdagverblijf, als hun ouders werken.	☐	☐
5. De meeste kinderen slapen alleen op een kamer.	☐	☐

42 Lees de tekst. **

Het Consultatiebureau

Aan de ouders van
Tamara van Vlist
Waardzicht 16
2902 HM Krimpen aan den IJssel

Capelle aan den IJssel, 15 april

Onderwerp: uitnodiging consultatiebureau

Geachte heer/mevrouw,

Het consultatiebureau nodigt alle kinderen van 0 tot 4 jaar met hun ouders uit voor een onderzoek.

Afspraak
Wij nodigen u uit om met Tamara naar het consultatiebureau te komen. U heeft een afspraak met een arts.

- Datum: maandag 14 mei
- Tijd: 10.15 uur
- Adres: ’s Gravenweg 345, 2905 LC Capelle aan den IJssel

Wilt u er 5 minuten van tevoren zijn? We kunnen uw kind dan alvast wegen en meten.

Wat gaan we doen?
We kijken of Tamara goed groeit. Omdat Tamara nu drie maanden is, krijgt ze ook een prik. Ook bespreken we de ontwikkeling van uw kind. Heeft u vragen, bijvoorbeeld omdat uw kind veel huilt of slecht slaapt? Dan horen we het graag!

Vragenlijst
U ontvangt bij deze uitnodiging ook een vragenlijst. De vragen gaan over de gezondheid van uw kind. Wilt u:

- de vragenlijst invullen en meenemen?
- het groeiboekje meenemen?

Afspraak verzetten
Kunt u op deze datum echt niet komen? Dan kunt u ons bellen (0180-513518) of mailen (info@cbcapelle.nl) om de afspraak te verzetten.

Met vriendelijke groet,

Petra Hamers
Consultatiebureau Capelle a/d IJssel

Van: Familie Van Vlist
Aan: info@cbcapelle.nl
Onderwerp: afspraak verzetten

Geachte mevrouw Hamers,

Bedankt voor de uitnodiging. Ik kan 14 mei helaas niet komen, omdat ik op maandag werk. Ik wil de afspraak daarom graag verzetten. Ik kan wel op dinsdag, woensdagochtend of vrijdagochtend komen.

Alvast bedankt voor uw reactie.

Met vriendelijke groet,
Francisca van Vlist

geachte
het onderzoek
van tevoren
wegen
meten
groeit (groeien)
de prik
de ontwikkeling
huilt (huilen)
de lijst
de gezondheid
verzetten
de reactie

43 Lees de tekst nog een keer. **

1. Waarom krijgen de ouders van Tamara deze brief?
   a. Tamara is ziek. Ze moet voor een onderzoek komen.
   b. Het consultatiebureau wil kijken of Tamara gezond is.
2. Hoe laat moet Tamara op het consultatiebureau zijn?
   a. om 10.10 uur
   b. om 10.15 uur
3. Wanneer gaat iemand Tamara meten en wegen?
   a. om 10.10 uur
   b. om 10.15 uur
4. Waar moeten de ouders van Tamara de vragenlijst invullen?
   a. thuis
   b. op het consultatiebureau
5. Waarom schrijft Francisca een e-mail?
   a. Ze wil mevrouw Hamers bedanken voor de uitnodiging.
   b. Ze wil een afspraak maken op een andere datum.

44 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

groeien

huilen

de lijst

meten

de prik

wegen

45 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. **Geachte** meneer Van Velzen,
   a. Beste meneer Van Velzen,
   b. Tot ziens meneer Van Velzen,
2. Ik moet **van tevoren** veel water drinken.
   a. Ik moet straks veel water drinken.
   b. Ik moet eerst veel water drinken.
3. Ik wil de afspraak graag **verzetten**.
   a. Ik wil binnenkort een afspraak maken.
   b. Ik wil graag een andere afspraak maken.
4. Marnix heeft een slechte **gezondheid**.
   a. Marnix is vaak ziek.
   b. Marnix is nooit ziek.

5. Bedankt voor de **reactie**.
   a. Bedankt voor het antwoord.
   b. Bedankt voor de controle.
6. De arts doet een **onderzoek**.
   a. De arts doet een controle.
   b. De arts geeft medicijnen.
7. Het gaat goed met zijn **ontwikkeling**.
   a. Hij groeit en praat goed.
   b. Hij luistert en lacht goed.
8. Hoeveel **weegt** de baby?
   a. Hoe lang is de baby?
   b. Hoe zwaar is de baby?

46 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. <u>on</u> - der - zoek
2. ge - zond - heid
3. hui - len
4. ge - ach - te
5. van te - vo - ren
6. we - gen
7. ver - zet - ten
8. me - ten
9. groei - en

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

47 Schrijf het meervoud. *

1. het rapport de *rapporten*
2. de ontwikkeling de ____________________
3. de prik de ____________________
4. het onderzoek de ____________________
5. de reactie de ____________________
6. de lijst de ____________________

48 Maak het briefje af. **

Kies uit: *Geachte – lijst – onderzoek – prikken – van tevoren – verzetten*

____________________ ouder(s),

Wij willen uw zoon graag uitnodigen voor een ____________________ bij de dokter.

Omdat hij negen jaar is, krijgt hij ook twee ____________________ .

We hebben voor uw kind een afspraak gemaakt voor 7 januari om 14.50 uur.

Kan uw kind dan echt niet komen? Dan kunt u bellen naar 0546-517988 om de afspraak te ____________________ .

U krijgt bij deze brief ook een vragen____________________ . Wilt u die ____________________ invullen alstublieft?

Met vriendelijke groet,

Anton Zweistra

49 Vul in. **

1. De man is zwaar. Hij w __________ 120 kilo.
2. De jongen heeft pijn. Daarom h __________ hij.
3. Ik ben een week ziek geweest, maar nu gaat het weer goed met mijn g __________ .
4. Ik wil graag weten hoe lang uw dochtertje is. Ik ga haar daarom m __________ .
5. Wat is er gisteren op het werk gebeurd? Wat zijn de laatste o __________ ?
6. Ons dochtertje wordt steeds zwaarder en groter. Ze g __________ goed.
7. Alvast bedankt voor uw r __________ .

50 Maak de e-mail af. **

Je kind Luke kan niet naar school komen, want hij is ziek. Je stuurt een e-mail naar de docent.

Van: __________

Aan: Hannie Versteeg

Onderwerp: Luke blijft thuis

__________ mevrouw Versteeg,

Luke kan vandaag niet __________ , omdat __________

Hij heeft __________ Hij komt misschien __________

Ik zal u mailen, als __________

__________ ,

____

51 Vraag werkblad 3.5 aan de docent. **

Je gaat een e-mail sturen naar de tandarts.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.5. **

3.6 Ik maak schoon. – De docent legt uit.

52 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Kijk naar de zinnen.
- Ik **maak** de keuken **schoon**.
- Ik **kom** om 14.23 uur **aan**.
- **Nemen** jullie broodjes **mee**?

In de zinnen hierboven staan deze werkwoorden: *schoonmaken, aankomen en meenemen*. Dit zijn scheidbare werkwoorden. Ze hebben twee woorden: een werkwoord en een ander woordje.

scheidbaar werkwoord		**ander woordje**		**werkwoord**
schoonmaken	=	schoon	+	maken
aankomen	=	aan	+	komen
meenemen	=	mee	+	nemen

Ik **maak** de keuken **schoon**.

Je schrijft eerst het werkwoord. Het andere woordje staat op de laatste plaats in de zin.

Kijk nu naar de zinnen met twee werkwoorden.
- Ik <u>ga</u> de keuken **schoonmaken**.
- Ik <u>wil</u> om 14.23 uur **aankomen**.
- <u>Willen</u> jullie broodjes **meenemen**?

Staan er twee werkwoorden in de zin? Dan schrijf je het scheidbare werkwoord als één woord. Het scheidbare werkwoord staat op de laatste plaats in de zin. Nog een paar voorbeelden:

één werkwoord	**twee werkwoorden**
Hij **draait** de pannenkoek **om**.	Hij <u>moet</u> de pannenkoeken **omdraaien**.
Morgen **stuur** ik de spullen **op**.	Ik <u>kan</u> de spullen morgen **opsturen**.
Het kind **steekt** de weg **over**.	Het kind <u>mag</u> de weg **oversteken**.
De docent **legt** de opdracht **uit**.	De docent <u>gaat</u> de opdracht **uitleggen**.

53 Schrijf op.

Welke 2 woorden heeft het scheidbare werkwoord?

1. uitleggen	*uit*	*leggen*		5. opendoen	______	______
2. doorgaan	______	______		6. inschrijven	______	______
3. ophalen	______	______		7. oppassen	______	______
4. uitstappen	______	______		8. oversteken	______	______

54 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder de 2 woorden van het scheidbare werkwoord. Schrijf ook het hele werkwoord.

1. Yara past één dag per week op. oppassen
2. Paola steekt de straat over. ______
3. Laad hier je OV-chipkaart op! ______
4. Het kind doet de deur open. ______
5. Karin schrijft haar naam op. ______
6. Sasha stuurt een pakje op. ______
7. Ik draai het ei om. ______
8. Ik ga nog even door. ______

55 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. Ik laad mijn telefoon op. *(opladen)*
2. Harold ______ zijn jas ______. *(ophangen)*
3. Tabitha ______ haar adres ______. *(doorgeven)*
4. De trein vertrekt bijna, dus Carla ______ snel ______. *(instappen)*
5. Andra ______ warme kleding ______. *(aantrekken)*
6. David ______ de kinderen ______. *(ophalen)*
7. Hij ______ zijn kinderen ______. *(inschrijven)*

56 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. Ik moet mijn telefoon opladen. *(moeten – opladen)*
2. Je ______ hier je jas ______. *(kunnen – ophangen)*
3. Je ______ je nieuwe adres ______. *(moeten – doorgeven)*
4. De trein gaat vertrekken, dus ______ u nu ______? *(willen – instappen)*
5. Andra ______ warme kleding ______. *(gaan – aantrekken)*
6. David ______ de kinderen ______. *(komen – ophalen)*
7. Hij ______ zijn kinderen voor voetbal ______. *(gaan – inschrijven)*

57 Maak goede zinnen met de woorden. **

1. schoonmaken – de keuken — Ik maak de keuken schoon.
2. ophangen – de was — Hij ______
3. innemen – de pillen — Ria ______

4. doorgeven – het bericht — Ik ______
5. opsturen – de brief — Zij ______
6. aanhebben – laarzen — Het kind ______
7. uitnodigen – de buren — Natasja ______
8. opschrijven – het adres — Karim ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.6. **

3.7 Berichten voor docenten

58 Bespreek samen.

1. Je moet naar school, maar je bent ziek. Wat doe je?
2. Je bent op je werk en iemand belt. Hij wil je collega spreken, maar die is er niet. Wat doe je?

59 Lees de tekst. **

Soraya werkt op een school. Ze regelt dingen en ze neemt de telefoon op. Ze schrijft de belangrijkste dingen op voor de docenten.

Datum: 16-04
Voor: Sjaak van Woudenberg
Bericht: Chris ten Voorde komt donderdag niet naar de les. Reden: zijn opa is overleden. De begrafenis is 's middags.

Datum: 16-04
Voor: Frederik ter Maten
Bericht: Hannie Vogelaar gaat morgen eerder weg. Kun jij haar klas van 13.30 uur tot 15.30 uur lesgeven? Ze zijn bij hoofdstuk 5 uit het boek. De cursisten kunnen de opdrachten maken bij de tekst. Dank je!

Datum: 16-04
Voor: Monique Geurtsen
Bericht: Hilde Verwoerd heeft gebeld om te melden dat ze vandaag niet kan lesgeven. Ze is namelijk erg misselijk. Wil jij haar cursisten bellen en zeggen dat ze vandaag geen les hebben? Alvast bedankt!

Datum: 17-04
Voor: Patricia de Waal
Bericht: Lili Usagawa kan niet naar school komen. Ze heeft gisteren haar been gebroken en ze is geopereerd. De dokter verwacht dat ze over twee weken weer naar school kan. Lili vraagt of je haar wilt bellen. Misschien kun je iets regelen, zodat ze niet te veel van de lessen mist. Je kunt haar bellen op 06-40021521.

Datum: 17-04
Voor: David Verwijs
Bericht: Alvaro Retana wil iets bespreken en hij zegt dat het belangrijk is. Kun je hem vandaag nog terugbellen? Zijn nummer is: 06-45291029.

Datum: 17-04
Voor: Monique Geurtsen
Bericht: Lisa de Jager is haar fietssleutel verloren. Wil je een briefje op het bord hangen? De sleutel is van het merk AXA. En aan de sleutel hangt een hartje.

regelt (regelen)	melden	zodat
neemt ... op (opnemen)	misselijk	terugbellen
gaat ... weg (weggaan)	gebroken (breken)	verloren (verliezen)
lesgeven	geopereerd zijn/worden*	het merk
het hoofdstuk	verwacht (verwachten)	het hart, het hartje

* Je praat over vroeger: Hij is geopereerd.
Je praat over nu of later: Hij wordt geopereerd.

60 Lees de tekst nog een keer. **

1. Wanneer heeft Soraya deze berichten geschreven?
2. Waarom kan Chris op donderdag niet naar de les komen?
3. Waarom is Lili geopereerd?
4. Wie wil iets belangrijks bespreken?
5. Waarom heeft Hilde Verwoerd gebeld?
6. Voor wie zijn er 2 berichten?
7. Wat weet je over de fietssleutel van Lisa? Noem 2 dingen.

61 Wat zie je op het plaatje?

1.

a. weggaan
b. opnemen
c. lesgeven

2.

a. het hartje
b. het merk
c. het hoofdstuk

3.

a. het hart
b. misselijk
c. het hoofdstuk

4.

a. regelen
b. terugbellen
c. weggaan

5.

a. geopereerd worden
b. lesgeven
c. verliezen

6.

a. melden
b. het hoofdstuk
c. lesgeven

62 Welk woord past in de zin?

1. Sam is ziek. Hij heeft hoofdpijn en hij is **zodat** / **misselijk**.
2. Thijs heeft niet goed geleerd. Hij **breekt** / **verwacht** een slecht cijfer.
3. Mirthe heeft gebeld. Wil je haar **opnemen** / **terugbellen**?
4. Ik wil even **melden** / **weggaan** dat ik naar huis ga. Tot morgen!
5. Renske is haar pinpas **geregeld** / **verloren**. Nu kan ze niet pinnen.
6. Het boek heeft achttien **hoofdstukken** / **harten**.

7. Tigran heeft zijn vinger **gebroken** / **geregeld**. Hij heeft veel pijn.
8. Ik ga vroeg weg, **merk** / **zodat** ik niet in de file sta.
9. Dunya heeft een zaal **geregeld** / **gemeld** voor het feest.

63 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Jorg draagt kleren van een duur ________________ .
2. Maria gebruikt pillen voor haar ________________ .
3. Ik draag een bril, ________________ ik beter kan zien.
4. Mustafa is zijn telefoon ________________ .
5. Ik vind dit ________________ in het boek erg interessant.
6. Wanneer kun je weer naar huis? Wat ________________ de dokter?
7. Freya is ________________ , want ze is zwanger.

64 Schrijf het voltooid deelwoord. *

! De onderstreepte werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Fleur heeft een ongeluk *gehad* ________________ (*hebben*).
2. Ze heeft haar been ________________ (*breken*).
3. Ze is gisteren ________________ (*opereren*).
4. Dat heeft onze docent vandaag ________________ (*melden*).
5. We hebben met de klas een cadeau ________________ (*regelen*).

65 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. De winkel *stuurt* ________________ de kleren gratis *op* ________________. (*opsturen*)
2. Ik ________________ om 17.00 uur ________________ . (*weggaan*)
3. ________________ jij de telefoon even ________________ ? (*opnemen*)
4. Onze docent ________________ al twintig jaar ________________ . (*lesgeven*)
5. Mijn collega ________________ u over tien minuten ________________ . (*terugbellen*)

66 Vul in. **

Kies uit: *geopereerd – hoofdstuk – lesgeven – melden – opnemen – verwacht – weggaan – zodat*

1. Ik hoor de telefoon. Wil jij even ________________ ?
2. Ismane heeft veel pijn in haar buik. Ze wordt straks ________________ .

3. De cursisten krijgen een nieuw boek. Ze beginnen bij ______________ 1.
4. Carola weet niet hoe laat ze thuis is, maar ze ______________ om 13.00 uur.
5. Kinzo houdt van kinderen. Hij wil graag op een basisschool ______________ .
6. Wij zijn om 15.00 uur gekomen en we willen om 17.00 uur weer ______________ .
7. Je moet een brand altijd direct ______________ , want dan komt de brandweer snel.
8. We hebben één week vakantie. We gaan met het vliegtuig, ______________ we snel in Spanje zijn.

67 Maak de zinnen af. **

Gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

1. Ik kan niet pinnen, want ______________ *(verloren)*
2. Walter heeft te veel taart gegeten, dus ______________ *(misselijk)*
3. Dat zijn dure schoenen, want ______________ *(merk)*
4. We willen een groot feest geven, dus ______________ *(regelen)*
5. Annelies gebruikt medicijnen, omdat ______________ *(hart)*
6. Je moet naar het ziekenhuis, als ______________ *(gebroken)*
7. Meneer Al Amara heeft gebeld. Wil ______________ *(terugbellen)*

68 Wat hoor je? *

Luister naar de computer. Je hoort drie telefoongesprekken.
Welke briefjes passen bij de gesprekken?

1. a. Voor Pierre: Jakob Gillmann (groep: 14.00-15.00 uur) is ziek.
   b. Voor Pierre: Jakob heeft vanmiddag om 14.00 uur zwemles.
   c. Voor Marjolein: Jakob is ziek. Hij komt daarom morgen om 14.00 uur niet naar zwemles.

2. a. Formulier Tekencursus naar: Nico Berend in Culemborg.
   b. Formulier Tekencursus naar: Zeedijk 12, 4107 NB Culemborg → Caleb Elston.
   c. Formulier van Caleb naar: Buurthuis Gouden regen, Zeedijk 12, Culemborg.

3. a. friet 2x
saus 2x
cola 2x
18.00 uur ophalen
   b. friet 2x
broodje gezond 1x
cola 3x
18.00 uur ophalen
   c. friet 3x
broodje gezond 1x
cola 2x
18.00 uur brengen

69 Vraag werkblad 3.7 aan de docent. **

Je gaat naar drie berichtjes op de telefoon luisteren en je gaat briefjes schrijven.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.7. **

3.8 Hij zegt dat... – Hij vraagt of...

70 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

In 3.2 heb je *omdat* en *als* geleerd. Bijvoorbeeld:

		1 wie of wat	3 rest	2 werkwoorden
Hans gaat naar de tandarts,	**omdat**	hij	kiespijn	heeft.
Ik moet rennen,	**omdat**	ik	te laat	ben.
Ik ga naar het feest,	**als**	ik	tijd	heb.
Je gaat naar de middelbare school,	**als**	je	twaalf jaar	bent.

Na *omdat* en *als* staat het werkwoord op de laatste plaats. Wie of wat staat op de eerste plaats. Kijk naar het gesprek.

Ellen: Met Ellen.
Bart: Met Bart. Is Martha vandaag op kantoor?
Ellen: Dat weet ik niet. Ik vraag het even aan Timo. Momentje!
Timo, ik heb Bart aan de telefoon.
Hij vraagt of Martha vandaag op kantoor is.
Timo: Nee, Martha werkt morgen weer.
Ellen: Oké, dank je.
Bart, Timo zegt dat Martha morgen weer werkt.
Kan ik iets doorgeven?
Bart: Nee, dank je. Ik bel morgen nog een keer.
Ellen: Prima. Dag!
Bart: Dag!

Met *of* vertel je wat iemand vraagt.
Met *dat* vertel je wat iemand zegt of denkt.

				1 wie of wat	3 rest	2 werkwoorden
Is Martha op kantoor?	→	Hij vraagt	**of**	Martha	op kantoor	is.
Martha werkt morgen.	→	Hij zegt	**dat**	Martha	morgen	werkt.

Na *dat* en *of* staan de werkwoorden op de laatste plaats. Wie of wat staat op de eerste plaats.

71 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder wie of wat en een rondje om de werkwoorden.

1. Akka denkt **dat** Sinterklaas in Spanje woont.
2. Rafi vraagt **of** ik morgen op bezoek kom.
3. Sam zegt **dat** de film om 20.00 uur begint.
4. Johanna vraagt **of** het antwoord goed is.
5. De docent denkt **dat** de leerlingen moe zijn.
6. Martin zegt **dat** hij morgen niet kan komen.

72 Welk woord past in de zin?

1. Rosa denkt **of** / **dat** ze dit jaar naar Frankrijk op vakantie gaat.
2. Sam vraagt **of** / **dat** jullie al op vakantie zijn geweest.
3. Metap zegt **of** / **dat** ze in Frankrijk is geweest.
4. Mijn ouders zeggen **of** / **dat** ze ieder jaar naar Frankrijk gaan.
5. Rik zegt **of** / **dat** hij nog nooit in Frankrijk is geweest.
6. Hij denkt **of** / **dat** de taal te moeilijk is.
7. Lea vraagt **of** / **dat** wij volgend jaar weer gaan.

73 Maak de zinnen af. *

Gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

1. Zij zegt dat ______________________________ *(ik heb gelijk)*
2. Ze denkt dat ______________________________ *(ze komt op tijd)*
3. Ralf vraagt of ______________________________ *(hij mag een uur eerder weg)*
4. Ik denk dat ______________________________ *(ik ben mijn telefoon verloren)*
5. Marcus zegt dat ______________________________ *(hij regelt een bus)*
6. De docent vraagt of ______________________________ *(we begrijpen de opdracht)*

74 Maak de zinnen af. **

1. De baby huilt. Ik denk dat ______________________________
2. Hielke gaat naar huis. Hij zegt dat ______________________________
3. Khalid stuurt Paul een e-mail. Hij vraagt of ______________________________
4. Ik heb hoofdpijn en ik moet hoesten. Ik denk dat ______________________________
5. Karin maakt zich zorgen over haar zoon. Ze denkt dat ______________________________
6. De dochter van Dorien haalt slechte cijfers op school. Dorien vraagt aan de docent of

   ____

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.8. **

3.9 Een uitje organiseren

75 Bespreek samen.

1. Ben je met de klas weleens ergens naartoe geweest? Waar zijn jullie naartoe geweest?
2. Weet jij veel van de Nederlandse geschiedenis? En van de geschiedenis van jouw land?

76 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 3.9.

Drie ouders willen een dagje weg organiseren voor de kinderen van groep 7 en 8. Je hoort Olga, Tim en Patricia. Zij organiseren het uitje.

organiseren	de mening	het thema
de groep	klinkt (klinken)	de oorlog
het uitje	saai	afspreken
het voorstel	de leerling, de leerlingen	het plan
varen	bedenken	

77 Luister nog een keer naar de tekst. **

Over welke vragen praten de ouders? Kies de 3 goede antwoorden.

a. Waar gaan we naartoe?
b. Hoe duur is het museum?
c. Wie regelt de bus?
d. Wat moeten de kinderen meenemen?
e. Wat doen we als het regent?
f. Hoeveel ouders gaan met het uitje mee?

78 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Welk museum kiezen de ouders? Waarom? ______________________________

____

2. Welke 3 dingen moeten ze regelen? ______________________________

____

3. Wat doen de leerlingen op welke tijd? Vul in. Kies uit:
brood eten – een ijsje eten – naar het museum – terug op school – varen – vertrek van school

8.30 uur	______________	13.30 uur	______________
9.30 uur	______________	15.15 uur	______________
12.00 uur	______________	16.30 uur	______________

79 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 3.9.

80 Welk woord is weg?

1. 'Wat eten we vanavond?' 'Dat moet ik nog ... .'
   a. varen
   b. bedenken
   c. klinken
2. Het was een ... weekend. Ik heb niets gedaan.
   a. saai
   b. thema
   c. uitje
3. Veel mensen zijn in ... overleden.
   a. het plan
   b. de oorlog
   c. het voorstel
4. Het ... van dit feest is: lente.
   a. thema
   b. voorstel
   c. plan
5. In onze ... zitten vier mannen en vier vrouwen.
   a. mening
   b. leerlingen
   c. groep
6. Wie kookt vanavond? Dat moeten we nog ... .
   a. afspreken
   b. varen
   c. organiseren
7. Wat vind jij van dat huis? Wat is jouw ... ?
   a. mening
   b. thema
   c. uitje
8. IJs met chocola en banaan? Dat ... lekker!
   a. organiseert
   b. bedenkt
   c. klinkt

81 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. het voorstel
2. de leerlingen
3. varen
4. de groep
5. het uitje
6. organiseren

a. de kinderen op school
b. de klas op de basisschool
c. het dagje weg
d. het plan
e. regelen
f. met de boot

82 Hoor je het woord in de zin? *

Luister naar de docent of de computer.

1.	leerlingen	ja	nee
2.	groepen	ja	nee
3.	oorlog	ja	nee
4.	uitje	ja	nee
5.	organiseren	ja	nee
6.	thema	ja	nee
7.	varen	ja	nee
8.	denken	ja	nee

83 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Wat vind je van het voorstel?
2. Wat vind je van het plan?
3. Wat een goed plan!
4. Dat klinkt goed!
5. Wat hebben jullie bedacht?
6. Wat spreken we af?
7. Wat is jouw mening?
8. Ik vind dat saai.

84 Maak de puzzel. **

Kies uit: *afspreken – bedenken – groepen – klinkt – organiseren – plan – saai – thema – voorstel*

1. Samantha vindt school meestal … . Maar nu gaan ze iets leuks doen.
2. Mijn ouders zijn binnenkort veertig jaar getrouwd. Daarom willen ze een feest … .
3. De leerlingen hebben een goed … : ze gaan samen een lied voor hun juf maken.
4. Vijf … van de basisschool gaan morgen naar de dierentuin in Amersfoort.
5. ‘Waar zien we elkaar?’ ‘We kunnen op het station … .’
6. Wat gaan we zaterdag doen? Heb jij een leuk … ?
7. De school werkt nu aan een interessant … : feesten uit de hele wereld.
8. We moeten nog … waar we op vakantie naartoe gaan.
9. Een salade met kip, geitenkaas, peer en komkommer. Dat … lekker!

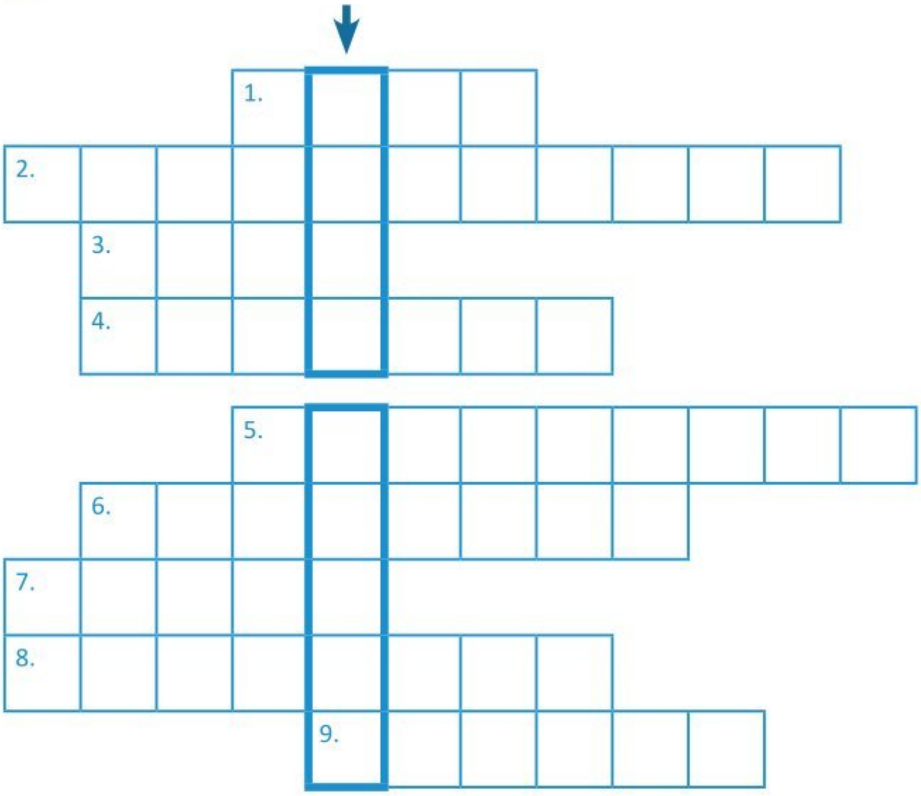

Welke naam lees je van boven naar beneden?

_ _ _ _   _ _ _ _ _

85 Vul in. **

Kies uit: *leerlingen – mening – oorlog – uitje – varen – voorstel*

! Je hebt één woord niet nodig.

1. Ik vind het goed dat kinderen naar een kinderopvang gaan. Wat is jouw ________________ ?
2. In sommige landen is het ________________ . Het is heel gevaarlijk in die landen!
3. We hebben elk jaar een leuk ________________ met mijn familie. We gaan dan altijd naar een andere stad.
4. De ________________ hoeven niet naar school. Het is kerstvakantie.
5. Ik vind ________________ fantastisch: met een boot op het water in de zon!

86 Praat samen. *

Wat vind jij?

Hoe praat je over meningen?
- Wat vind jij?
- Wat is jouw mening?
- Ik vind dat ook. / Ik vind dat niet.
- Ik vind dat een goed idee. / Ik vind dat geen goed idee.

1. Alle kinderen moeten sporten.
2. Kinderen mogen zelf kiezen hoe laat ze naar bed gaan.
3. Kinderen moeten voor hun ouders zorgen, als ze oud zijn.
4. Kinderen mogen een eigen telefoon hebben.
5. Kinderen mogen één uur per dag tv kijken.
6. Lezen is goed voor kinderen.

87 Organiseer een uitje. **

Je gaat met een groepje van 4 cursisten een dagje uit voor jullie klas organiseren.

1. Vraag werkblad 3.9 aan de docent. Lees allemaal één tekst over een uitje. Beantwoord de vragen.
2. Vertel daarna aan de andere cursisten over het uitje. Vraag hun mening.
3. Kies samen één voorstel en beantwoord de volgende vragen.
   - Hoe gaan we ernaartoe?
   - Hoe laat vertrekken we?
   - Waar spreken we af?
   - Wat moeten we meenemen?
4. Vertel ten slotte jullie voorstel aan de klas.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.9. **

3.10 Woorden met *-ng* of *-nk*

88 Lees de tekst. **

Je kunt de tekst ook op de computer luisteren.

Je ziet: *-ng*. Je zegt één klank.
- gang
- ring
- brengen
- jongen
- dingen
- belangrijk

Je ziet: *-nk*. Je zegt twee klanken: *-ng* en *k*.
- bank
- links
- bedankt
- donker
- denken
- klinker

89 Zeg na.

Luister naar de docent of de computer.

1. ding
2. bang
3. zingen
4. vinger
5. jongen
6. hangen
7. drinken
8. flink
9. blank
10. bedankt
11. winkel
12. stinken
13. denken
14. vertraging
15. zwanger
16. belangrijk

90 Werk samen. *

Cursist A: zeg de woorden uit de vorige opdracht. Cursist B: luister naar cursist A.
Is het goed? Dan zegt cursist B de woorden.

91 Wat hoor je? **

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. ______________
2. ______________
3. ______________
4. ______________
5. ______________
6. ______________
7. ______________
8. ______________
9. ______________
10. ______________
11. ______________
12. ______________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.10. **

3.11 Een nieuwsbrief

92 Bespreek samen.

1. Welke brieven krijg je van de school van je kind? Vind je die brieven interessant?
2. Help jij soms op de school van je kind? Waarom wel of waarom niet?

93 Lees de tekst. **

Nieuwsbrief De Zonnebloemschool

Het schooljaar is bijna voorbij. Dit is de laatste nieuwsbrief van het jaar. De kinderen hebben genoten van de schoolreis. U bent welkom op de kijkavond. We zoeken nog ouders die willen helpen op de laatste schooldag. En we nemen afscheid van juf Inge.

AGENDA

week 24
themaweek

28 juni
kijkavond

30 juni
schoonmaken

1 juli 13.00 uur
vakantie

15 augustus
eerste schooldag

Schoolreis

Alle groepen zijn vrijdag 20 mei op schoolreis geweest. De kinderen hebben een fantastische dag gehad.

groep 1-3: dierentuin

groep 4-6: Texel

groep 7 en 8: Anne Frank Huis

Je vindt nog meer foto's op de website.

Kijkavond

Deze week hebben we weer een themaweek. De groepen hebben verschillende thema's. Groep 1 en 2 leren over de wereld, groep 3 t/m 5 over andere culturen en groep 6 t/m 8 over de Tweede Wereldoorlog. De leerlingen leren veel over deze thema's en ze maken mooie dingen. Wilt u het resultaat zien? Kom dan dinsdagavond 28 juni naar de kijkavond. Alle ouders, opa's en oma's zijn welkom!

De laatste schooldag

Vrijdag 1 juli krijgen de kinderen vakantie. We doen 's ochtends spelletjes in het bos en eten daarna pannenkoeken met elkaar. Om 13.00 uur zijn de kinderen vrij. Welke ouders willen helpen met het voorbereiden van deze dag? U kunt een e-mail sturen naar de juf of meester van uw kind. En wie kunnen donderdagavond helpen om de school schoon te maken? We beginnen om 19.00 uur. We zien u graag in het lokaal van uw kind.

Personeel

Het personeel blijft volgend jaar niet helemaal hetzelfde. Een aantal dingen gaat veranderen. We nemen in het nieuwe jaar afscheid van juf Inge van groep 4. Juf Inge gaat naar Zwolle verhuizen. Ze gaat daar op een andere school werken. We hebben een fijne tijd met haar gehad. Inge, bedankt! Meester Frank komt in plaats van juf Inge. Frank Smits is 24 jaar en woont in Almelo. Welkom, Frank!

Helpen

Welke ouders willen ons in het nieuwe jaar weer helpen? We zoeken nog mensen om het verkeer te regelen, in de tuin te helpen en om feesten te organiseren. We zoeken ook ouders die groepjes kinderen willen helpen met lezen. Heeft u tijd en zin? En wilt u graag uw mening geven over verschillende dingen? Neem dan contact op met meester Arie: arie@zonnebloemschool.nl.

Iedereen succes deze laatste dagen. We wensen alle kinderen en ouders alvast een heel fijne vakantie!

voorbij	de cultuur, de culturen	het personeel
genoten (genieten)	het resultaat	veranderen
de reis	het spelletje, de spelletjes	de meester
de juf	het bos	in plaats van
de website	voorbereiden	

94 Lees de tekst nog een keer. **

1. Waar is groep 5 met schoolreis naartoe geweest?
   a. naar de dierentuin
   b. naar het eiland Texel
   c. naar een museum over Anne Frank
2. Aan welk thema werken groep 1 en 2?
   a. aan 'de wereld'
   b. aan 'andere culturen'
   c. aan 'de Tweede Wereldoorlog'
3. Wat gaan de kinderen op hun laatste schooldag doen?
   a. Ze maken het lokaal schoon.
   b. Ze gaan op schoolreis.
   c. Ze gaan met elkaar eten.
4. Wanneer is de schoonmaakavond?
   a. 28 juni
   b. 30 juni
   c. 1 juli
5. Aan welke groep gaat Frank Smits lesgeven?
   a. aan groep 1
   b. aan groep 4
   c. Dat staat niet in de tekst.
6. Een moeder wil kinderen helpen met lezen. Wat moet ze doen?
   a. meester Arie mailen
   b. naar de ouderavond gaan
   c. na de zomervakantie naar school gaan

95 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. Wij **bereiden** onze vakantie naar Italië **voor**.
   a. We zitten in de auto en we gaan naar Italië.
   b. We regelen een hotel en we huren een auto.
2. Mijn dochter heeft goede **resultaten** op school.
   a. Mijn dochter heeft goede cijfers op school.
   b. Mijn dochter heeft goede docenten op school.
3. De zomervakantie is **voorbij**.
   a. Het is 1 juli. De vakantie begint.
   b. Het is 1 september. De leerlingen moeten weer naar school.
4. Ik stuur Dirk een brief **in plaats van** een e-mail.
   a. Ik stuur Dirk eerst een brief. Ik stuur daarna een e-mail.
   b. Ik stuur Dirk geen e-mail, maar ik stuur een brief.
5. Is jouw telefoonnummer **veranderd**?
   a. Heb je een nieuwe telefoon?
   b. Heb je een nieuw nummer?

96 Kies het goede antwoord.

1. Wat doet een juf?
   a. Ze geeft les op een basisschool.
   b. Ze werkt in een winkel.
2. Wie is het personeel in een winkel?
   a. de mensen die in de winkel werken
   b. de mensen die iets in de winkel kopen
3. Waar gaat een reis naartoe?
   a. naar een andere plaats
   b. naar een ander lokaal
4. Wanneer geniet je van iets?
   a. Als je iets saai vindt.
   b. Als je iets leuk vindt.

5. Wat is cultuur?
   a. hoe een groep mensen leeft
   b. naar een museum gaan

6. Waar vind je een website?
   a. op internet
   b. in een boek

97 Welk plaatje past bij de zin?

1. De meester staat voor de klas.

a.

b.

2. Zij doen een spelletje.

a.

b.

3. Hij kijkt op de website.

a.

b.

4. Zij lopen in het bos.

a.

b.

98 Schrijf het meervoud. *

1. de website — de *websites*
2. de meester — de ______________
3. het bos — de ______________
4. de cultuur — de ______________
5. de reis — de ______________
6. de juf — de ______________
7. het spelletje — de ______________
8. het resultaat — de ______________

99 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

Het jaar is bijna ______________ . Tussen Kerst en oud en nieuw is het museum gesloten. Maar het ______________ heeft dan geen vakantie. Ze moeten namelijk het nieuwe jaar ______________ . De foto's in de zalen ______________ dan weer. ______________ natuurfoto's komen er nu foto's van kleding uit andere culturen. De gasten kunnen dan weer ______________ van de nieuwe foto's. Op de ______________ kunnen ze over het nieuwe thema lezen.

100 Vul in. **

Kijk naar de plaatjes. Kies uit: *juf – meester – personeel – reis – resultaat – spelletje – website*

! Je hebt één woord niet nodig.

1.

De ______________ staat achter de kinderen.

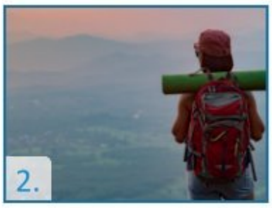
2.

Zij maakt een ______________ naar China.

3.

Op deze ______________ kun je informatie zoeken.

4.

Zij doen samen een ______________ .

5.

Het ______________ van het ziekenhuis bespreekt dingen met elkaar.

6.

De ______________ helpt de leerlingen.

101 Vul in. **

Kies uit: *bos – cultuur – genieten – in plaats van – resultaat – veranderen – voorbereiden – voorbij*

1. Het wordt vroeger donker buiten, want de zomer is weer ______________ .
2. Ontmoet je iemand voor het eerst? In de Nederlandse ______________ geef je dan een hand.
3. De opa en oma vinden het heel gezellig met hun kleinkinderen. Ze ______________ van het oppassen.
4. Joris heeft foto’s gemaakt van het feest. Het ______________ is heel mooi.

5. Jasmine zet de meubels op een andere plaats, want ze wil de woonkamer ________________ .
6. Ik ben morgen jarig. Ik ga vandaag het feest ________________ .
7. Morgen kan ik niet werken, dus ik werk vandaag ________________ morgen.
8. Wij gaan vanmiddag in het ________________ wandelen. Het is daar zo mooi in de herfst!

102 Vraag werkblad 3.11 aan de docent. *

Wat schrijf je in de agenda?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.11. **

3.12 Foto – foto's, baby – baby's

103 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 2.13 geleerd hoe je het meervoud maakt. Eén is enkelvoud. Twee of meer is meervoud.

Je maakt het meervoud vaak met *-en*:

één geit	–	twee geit**en**
één juf	–	twee juff**en**
één baan	–	twee ban**en**
één druif	–	twee druiv**en**
één huis	–	twee huiz**en**

Je maakt het meervoud soms met een *s*:

één salade	–	twee salade**s**
één spiegel	–	twee spiegel**s**
één varken	–	twee varken**s**
één cijfer	–	twee cijfer**s**

Soms maak je het meervoud anders:

één opa	–	twee opa**'s**
één taxi	–	twee taxi**'s**
één foto	–	twee foto**'s**
één menu	–	twee menu**'s**
één baby	–	twee baby**'s**

één taxi

twee taxi's

Na één *a, i, o, u* of *y* schrijf je *'s* in het meervoud.

! Ook na een afkorting schrijf je *'s* in het meervoud: *één wc – twee wc's, één tv – twee tv's.*

! Na twee of meer klinkers, schrijf je geen *'s* maar *s*: *één cadeau – twee cadeaus.*

104 Kijk nog een keer naar tekst 3.11.

Zet een streep onder de 4 woorden in het meervoud met *'s*.
Bijvoorbeeld: We hebben twee nieuwe collega's.

105 Schrijf het meervoud. *

Let op: schrijf je *s* of *'s*?

1. één computer vier *computers*
2. één collega tien ____________
3. één tafel drie ____________
4. één metro twee ____________
5. één dame vijf ____________
6. één reactie acht ____________

106 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op. Let op: schrijf je *s* of *'s*?

1. Onze buren hebben twee ____________ .
2. Op die school werken twee ____________ en twaalf juffen.
3. ____________ huilen vaak als ze willen drinken.
4. Loubna heeft mooie ____________ voor haar verjaardag gekregen.
5. Dit boek heeft acht ____________ .
6. We hebben dit jaar twee ____________ met de klas gemaakt.
7. Mijn vrouw heeft veel ____________ .
8. Ik heb twee ____________ op mijn advertentie gekregen.

107 Wat zie je op het plaatje? **

1.

één ____________

vijf ____________

2.

één ____________

vijf ____________

3.

één ____________

drie ____________

4.

één ____________

drie ____________

5.

één ____________

vijf ____________

6.

één ____________

vier ____________

7.

één ____________

twee ____________

8.

één ____________

veel ____________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.12. **

3.13 Tips bij het schrijven

108 Lees de tekst. **

In dit boek en op het examen moet je verschillende schrijfopdrachten doen:
- Schrijf een briefje of een e-mail.
- Vul het formulier in.
- Schrijf een tekst over jezelf.

Een briefje of e-mail schrijven

109 Bespreek samen. **

Latifa en Janice hebben opdracht A gemaakt. Wat vind je goed? Wat vind je niet goed? Waarom?

Opdracht A:
Je moeder is overleden. Overmorgen is de begrafenis. Je wilt dat je dochter Alicia (14 jaar) mee naar de begrafenis van haar oma gaat. Je stuurt een e-mail naar Barbara de Jong, de docent van Alicia.

Je schrijft wanneer Alicia niet naar school komt. Je legt uit waarom Alicia niet naar school komt.

e-mail van Latifa	e-mail van Janice
Beste mevrouw De Jong, Alicia kan woensdag niet op school komen, omdat haar oma is overleden. De begrafenis is woensdag om 11.00 uur. Met vriendelijke groet, Mevrouw L.A. Tarima	Hoi Barbara, Alicia komt niet op school, omdat ze naar de begrafenis van haar oma moet. Groetjes van Janice

STAPPENPLAN
- Lees eerst heel goed de informatie van de opdracht. Je weet zo wat je in het briefje of de e-mail moet schrijven.
- Schrijf alle dingen op. Schrijf niet meer en niet minder!
- Voor wie is je tekst? Voor een vriend gebruik je andere woorden dan voor iemand die je niet goed kent.
- Begin en eindig je brief op de goede manier.
- Controleer of je alles hebt opgeschreven.

Een formulier invullen

110 Vraag werkblad 3.13 aan de docent. **

Je gaat naar een formulier kijken en je gaat het formulier invullen.

STAPPENPLAN

- Lees het formulier goed.
- Wat moet je precies invullen? Moet je bijvoorbeeld je voornaam invullen? Of je voorletters?
- Soms staat er: M/V. Ben je een vrouw? Zet een streep door de M of een rondje om V. Ben je een man? Zet een streep door de V of een rondje om M.
- Controleer het formulier. Heb je alles ingevuld? Ook de datum en je handtekening?

Een tekst over jezelf schrijven

In deze opdracht moet je bijvoorbeeld iets schrijven over je huis, je buurt of je familie.

111 Bespreek samen. **

Levi en Youssef hebben opdracht B gemaakt. Wat vind je goed? Wat vind je niet goed? Waarom?

Opdracht B:

Je krijgt elke maand een wijkkrant. Mensen uit de buurt vertellen in de krant over hun leven. Deze maand mag jij iets schrijven over je huis. Hoe woon je? Schrijf minimaal drie zinnen. Schrijf hele zinnen.

Denk aan:

- Woon je in een huis of een flat?
- Hoeveel kamers heb je?
- Heb je een tuin of een balkon?
- Met wie woon je samen?

Levi	Youssef
Ik twee jaar in Maanstraat wonen. Ik geen tuin, wel balkon.	Ik woon in een huis met drie kamers. Ik woon met mijn vrouw, dochter en zoon. We hebben een kleine tuin.

STAPPENPLAN

- Lees eerst de opdracht. Je weet dan waarover je moet schrijven. In de opdracht staat ook hoeveel zinnen je moet schrijven.
- Bedenk wat je gaat schrijven.
- Schrijf hele zinnen. Schrijf de woorden op de goede plaats in de zin.
- Controleer je opdracht. Heb je genoeg zinnen geschreven? Heb je hele zinnen gemaakt?

TIP Geef antwoord op de vragen uit de opdracht! Dan schrijf je over de goede dingen.

Je tekst controleren
Staat alles in je briefje, e-mail, formulier of tekst over jezelf? Controleer dan of je je tekst goed hebt geschreven. Gebruik de volgende vragen:

- Heb je genoeg zinnen geschreven?
- Staan de woorden op de goede plaats in de zin?
- Heb je de goede vorm van het werkwoord gebruikt? (één of meer personen)
- Heb je de goede tijd van het werkwoord gebruikt? (vroeger of nu)
- Moet je *de, het* of *een* gebruiken?
- Heb je de woorden goed gespeld?
- Schrijf je met een pen op papier? Schrijf dan duidelijk en schrijf alleen op de lijntjes. Iemand anders moet je tekst kunnen lezen.

112 Bespreek samen. **

Carolina heeft opdracht C gemaakt. Lees het briefje en zet een streep onder de 9 fouten. Waarom is het fout?

Opdracht C:
Je hebt de nieuwsbrief van de Zonnebloemschool gelezen. Je wilt in het nieuwe jaar graag op school helpen. Schrijf een briefje.

Best meester Arie,

De school zoeken ouders om te helpen. Ik wil kinderen geholpen met werken in de tuin, want ik houd van het natuur. Morgen ik kom op school om mijn kinderen te halen. Dan kunnen ik met u afspraak maaken.

Groenten van Carolina Rinaldi

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.13. **

3.14 Het kinderdagverblijf

113 Bespreek samen.

1. Wie zorgt er in jouw land voor de kinderen, als de ouders werken?
2. En wie zorgt er in Nederland meestal voor de kinderen, als de ouders werken?

114 Lees de vragen en zoek de antwoorden in de tekst. **

Bij welk kopje vind je deze informatie? Schrijf ook het antwoord op de vraag op.

1. Hoeveel medewerkers zijn er in een groep?
   a. Kosten
   b. Groepen
   c. Inschrijven
2. Hoeveel moet je per uur betalen?
   a. Openingstijden
   b. Kosten
   c. Activiteiten

3. Is het kinderdagverblijf op feestdagen gesloten?
   a. Openingstijden
   b. Activiteiten
   c. Inschrijven
4. Waar is het kinderdagverblijf?
   a. Groepen
   b. Eten en drinken
   c. Adres
5. Hoe laat gaat het kinderdagverblijf open?
   a. Openingstijden
   b. Groepen
   c. Inschrijven
6. Wat doen de kinderen op het kinderdagverblijf? Noem 1 ding.
   a. Groepen
   b. Activiteiten
   c. Eten en drinken

Kinderdagverblijf DolFijn

Openingstijden

Wij zijn open van maandag t/m vrijdag 7.00 - 18.00 uur.
U kunt uw kind tussen 7.00 en 8.00 uur brengen.
En u kunt uw kind tussen 16.30 en 18.00 uur ophalen.
Wij zijn gesloten op alle feestdagen.

Adres

Kinderdagverblijf DolFijn
Gooijerdijk 46, 3972 FB Driebergen
0343-517382

Kosten

De prijs per uur is € 6,92. Voor dit bedrag krijgt uw kind:

- zorg en aandacht
- eten en drinken
- luiers
- activiteiten
- een cadeautje voor zijn verjaardag en met Sinterklaas
- een boekje over zijn persoonlijke ontwikkeling

Komt uw kind bijvoorbeeld één dag per week van 8.00 tot 18.00 uur? Dan betaalt u € 306,85 per maand. Is uw kind ziek of heeft u vakantie en blijft het kind thuis? Dan moet u toch het hele bedrag betalen.
Wilt u meer informatie over de kosten per maand? Of over de manier van betalen? Klik dan **hier**.
Soms betaalt de overheid een deel van de kosten. Meer weten? Klik **hier**.

Groepen

In elke groep zitten kinderen van 0 tot 4 jaar. Dit lijkt het meest op de situatie in een gezin. Er zitten maximaal twaalf kinderen in één groep (en maximaal zes kinderen jonger dan 1 jaar). Er zijn minimaal drie medewerkers in elke groep.

Activiteiten

Elke dag doen we verschillende activiteiten met de kinderen. We zingen bijvoorbeeld liedjes, lezen boekjes of tekenen met elkaar. We gaan ook regelmatig ergens naartoe. Deze activiteiten zijn niet alleen leuk, maar ook goed voor de ontwikkeling van uw kind. Door te spelen kunnen kinderen namelijk allerlei dingen ontdekken.

Eten en drinken

Kinderdagverblijf DolFijn vindt gezond eten en drinken erg belangrijk. Samen eten:

- doen we op vaste tijden
- is een moment van rust
- duurt maximaal 30 minuten
- doen we aan tafel
- is gezellig

Heeft uw kind speciaal eten of drinken nodig? Dan kunt u dit met de medewerkers bespreken.

Inschrijven

Wilt u uw kind bij DolFijn inschrijven? Hij of zij is van harte welkom! U kunt **hier** een inschrijfformulier downloaden en invullen. Wij nemen binnen een week contact met u op. We bespreken met u wanneer uw kind kan komen.
Wilt u eerst een keer komen kijken? Dat kan! Bel dan voor een afspraak naar 0343-517382.

de zorg	de overheid	ontdekken
de aandacht	het deel	vast, vaste
de luier, de luiers	maximaal	de rust
de activiteit, de activiteiten	regelmatig	speciaal
persoonlijk, persoonlijke	allerlei	

115 Lees de tekst nog een keer. **

1. Je kunt je kind vanaf half vier ophalen.	waar	niet waar
2. Je moet de luiers van je kind apart betalen.	waar	niet waar
3. Je krijgt geld terug, als je kind een paar dagen ziek is.	waar	niet waar
4. Alle kinderen in een groep zijn even oud.	waar	niet waar
5. Spelen is goed voor de ontwikkeling van kinderen.	waar	niet waar
6. Als je wilt komen kijken, moet je een formulier invullen.	waar	niet waar

116 Welk woord is weg?

1. De baby heeft een vieze ... .
   a. overheid
   b. aandacht
   c. luier

2. Columbus heeft in 1492 Amerika ... .
   a. speciaal
   b. ontdekt
   c. overheid

3. Met Koningsdag worden er veel … georganiseerd.
   a. delen
   b. activiteiten
   c. overheid

4. De … regelt de belangrijkste dingen voor het land.
   a. zorg
   b. aandacht
   c. overheid

117 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. vroeg
2. een deel
3. speciaal
4. de rust
5. maximaal
6. regelmatig

a. normaal
b. soms
c. laat
d. helemaal
e. de drukte
f. minimaal

118 Welk woord past in de zin?

1. Je pincode is heel **persoonlijk** / **regelmatig**.
2. Je kunt kiezen uit **allerlei** / **maximale** drankjes. Wat wil jij?
3. Wij hebben een **regelmatige** / **vaste** plek aan tafel. Ik zit altijd hier.
4. Richard is vaak moe, want de **rust** / **zorg** voor zijn oude moeder is zwaar.
5. Die ouders hebben geen **aandacht** / **overheid** voor hun kind.

119 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. al - ler - lei
2. aan - dacht
3. ac - ti - vi - teit
4. per - soon - lijk
5. re - gel - ma - tig
6. ont - dek - ken
7. vas - te
8. ma - xi - maal
9. lui - er

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

120 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. Martin ____________________ *(werken)* nu bij de overheid.
2. Ik ____________________ *(hebben)* een deel van het boek gelezen.
3. Als je ouder ____________________ *(worden)*, heb je meer rust nodig.
4. Het kind ____________________ *(dragen)* nog een luier.
5. Oude mensen ____________________ *(krijgen)* hier goede zorg.
6. Je ____________________ *(kunnen)* maximaal € 10.000,- lenen.
7. Hij ____________________ *(hebben)* een vaste baan bij dat bedrijf.
8. Shakira ____________________ *(kopen)* allerlei soorten fruit op de markt.
9. Als je gaat trouwen, ____________________ *(dragen)* je speciale kleding.

121 Vul in. **

Kies uit: *deel – ontdekt – overheid – persoonlijke – vaste – zorg*

1. Yuri en Anika betalen allebei een ________________ van de rekening.
2. Jan moet een formulier invullen. Hij schrijft zijn ________________ informatie op.
3. De opa van Carlos heeft meer ________________ nodig. Hij kan niet meer zelf eten.
4. Mirthe werkt op ________________ dagen. Ze werkt altijd op maandag, dinsdag en vrijdag.
5. Elk land heeft een eigen ________________ . Die zorgt voor het land en de mensen.
6. Patricia heeft een nieuw winkeltje in de stad ________________ .

122 Praat samen. **

Maak zinnen met de woorden.

1. maximaal
2. rust
3. luier
4. aandacht
5. regelmatig
6. activiteiten
7. speciaal
8. allerlei

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 3.14. **

Wat kun je nu?

○ Ik kan een gesprek op straat verstaan en begrijpen.	3.1
○ Ik kan over mijn gezin en over mijn familie praten.	3.1
○ Ik kan een korte tekst over mijn gezin en over mijn familie schrijven.	3.1
○ Ik kan zinnen maken met *omdat* en *als*.	3.2
○ Ik kan een e-mail over het maken van een afspraak lezen en begrijpen.	3.3
○ Ik kan een e-mail schrijven om een afspraak te maken of te verzetten.	3.3 en 3.5
○ Ik kan vertellen waarvoor je dingen gebruikt en waarom je iets doet.	3.4
○ Ik kan een korte brief lezen en begrijpen, bijvoorbeeld een uitnodiging.	3.5
○ Ik kan scheidbare werkwoorden gebruiken. Bijvoorbeeld: Ik *maak* de wc *schoon*.	3.6
○ Ik kan een kort briefje van een collega lezen en begrijpen.	3.7
○ Ik kan korte berichten aan de telefoon verstaan en begrijpen.	3.7
○ Ik kan een kort briefje schrijven om iets door te geven aan een collega.	3.7
○ Ik kan zinnen maken met *zeggen dat… , denken dat…* en *vragen of…*	3.8
○ Ik kan een gesprek verstaan en begrijpen over het organiseren van een uitje.	3.9
○ Ik kan in een gesprek mijn mening over een voorstel geven.	3.9
○ Ik kan een schooluitje organiseren met andere ouders.	3.9
○ Ik kan uitleg geven over een activiteit, bijvoorbeeld een uitje met de klas.	3.9
○ Ik kan woorden met *-ng* of *-nk* uitspreken.	3.10
○ Ik kan nieuwsbrieven van school lezen en begrijpen.	3.11
○ Ik kan afspraken in mijn agenda schrijven.	3.11
○ Ik kan meervouden maken met *-'s*.	3.12
○ Ik kan informatie op een website lezen en begrijpen.	3.14

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 3. **

Thema 4 Winkels

Inhoudsopgave

4.1	Mijn werkdag	146
4.2	Morgen moet ik werken. – Daarom moet ik vroeg opstaan.	149
4.3	Ik zoek een boek	151
4.4	Hij, het, ze	155
4.5	Tips bij het luisteren	157
4.6	Online bestellen	159
4.7	Ik heb een klacht	163
4.8	Uitleg over de kassa	167
4.9	Woorden met *-uw, -ieuw, -eeuw, -auw* of *-ouw*	171
4.10	Tim helpt mij. – Hij koopt een boek voor mij.	172
4.11	Het werkoverleg	174
4.12	Het ontbijt is klaar. – Olga zet het op tafel.	178

4.1 Mijn werkdag

1 Bespreek samen.

1. Welke dingen doe jij elke dag? Noem 3 dingen.
2. Welke dingen doe je alleen in het weekend?

2 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 4.1.

Je hoort Iza. Ze beschrijft haar dag.

beschrijft (beschrijven)	zoek ... uit (uitzoeken)	de vergadering
de werkdag, de werkdagen	de klant, de klanten	de baas
wakker	beantwoord (beantwoorden)	lossen ... op (oplossen)
sta ... op (opstaan)	nergens	het beroep
trek ... aan (aantrekken)	wijs ... aan (aanwijzen)	

3 Luister nog een keer naar tekst 4.1. **

Wat doet Iza op een werkdag? Wat doet ze eerst? Wat doet ze daarna? Wat doet ze ten slotte? Schrijf de getallen 1-10 onder de plaatjes.

a ______

b ______

c ______

d ______

e ______

f ______

g ______

h ______

i ______

j ______

4 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 4.1.

5 Welk woord past in de zin?

1. Hij **beantwoordt** / **beschrijft** zijn auto: ‘Mijn auto is klein en rood.’
2. Ik moet morgen om 7.00 uur weg, dus ik moet vroeg **opstaan** / **uitzoeken**.
3. Victor zegt welk werk ik vandaag moet doen. Victor is mijn **baas** / **klant**.
4. Waar zijn mijn schoenen? Ik kan ze **nergens** / **wakker** vinden.

5. Ik eet elke **vergadering** / **werkdag** om 7.30 uur mijn ontbijt.
6. Ik ben arts. En wat is jouw **vergadering** / **beroep**?
7. Ik **trek** / **wijs** het goede plaatje aan.
8. We hebben elke maand een **probleem** / **vergadering**. We praten dan over het werk.
9. Welk cadeautje wil je? Je mag één ding **uitzoeken** / **aantrekken**.

6 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. de kleding
2. een vraag
3. een probleem
4. een klant
5. wakker

a. beantwoorden
b. helpen
c. aantrekken
d. worden
e. oplossen

7 Schrijf het hele werkwoord. *

1. De medewerker **wijst** de prijs **aan**. aanwijzen
2. Lara **beantwoordt** de vraag. ______________
3. Ik **beschrijf** mijn nieuwe huis. ______________
4. **Los** jij dat probleem even **op**? ______________
5. Ik **zoek** een nieuwe broek **uit**. ______________
6. Hans **trekt** zijn jas **aan**. ______________
7. Hoe laat **sta** jij **op**? ______________

8 Schrijf het meervoud. *

1. de activiteit de activiteiten
2. de klant de ______________
3. het beroep de ______________
4. de baas de ______________
5. de vergadering de ______________
6. de werkdag de ______________

9 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Ik zie ______________ een pinautomaat.
2. Ik word altijd om 8.00 uur ______________ .
3. Kun je het antwoord in de tekst ______________ ?
4. Wie kan de vraag ______________ ?

10 Praat samen. **

Maak zinnen met de woorden.

1. aantrekken
2. baas
3. beschrijven
4. nergens
5. oplossen
6. uitzoeken
7. vergadering
8. werkdag

11 Vul in. **

Kijk naar de plaatjes.
Kies uit: *beantwoordt – beroep – beschrijft – klanten – staat ... op – wakker – wijst ... aan*
! Je hebt één woord niet nodig.

1. Het ____________ van deze man is arts.
2. De arts ____________ de letter ____________ .

3. De vrouw ____________ om 8.00 uur ____________ .
4. Haar man is nog niet ____________ .

5. Danio helpt de ____________ in de winkel.
6. Hij ____________ hun vragen.

12 Beantwoord de vragen. *

Schrijf hele zinnen.

1. Hoe laat sta je op? Om ____________
2. Wat doe je eerst? Eerst ____________
3. Wat doe je daarna? Daarna ____________
4. Wat doe je om 12.00 uur? Om 12.00 uur ____________
5. Wat doe je 's middags? 's Middags ____________
6. Hoe laat eet jij 's avonds? 's Avonds ____________
7. Wat doe jij om 20.00 uur? Om 20.00 uur ____________

13 Praat samen. **

Geef antwoord met hele zinnen.

1. Hoe laat sta je op?
2. Wanneer zoek jij je kleding uit?
3. Hoe laat ga je naar school?
4. Wat vind je het leukst op school?
5. Wat vind je niet leuk op school?
6. Hoelang duurt de pauze?
7. Wat doe je in de pauze?
8. Wie past er op jouw kinderen?
9. Hoe laat kom je thuis?
10. Hoe laat maak je eten klaar?
11. Wat doe je om 21.00 uur?
12. Hoe laat ga je meestal naar bed?

14 Vraag werkblad 4.1 aan de docent. **

Je gaat zinnen maken met scheidbare werkwoorden.

15 Praat samen. **

Cursist A: vertel over je dag. Welke dingen doe jij elke dag?
Cursist B: luister naar cursist A. Schrijf op wat cursist A elke dag doet.

1. ______________________________

2. ______________________________

3. ______________________________

4. ______________________________

Klaar? Dan vertelt cursist B over zijn dag.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.1. **

4.2 Morgen moet ik werken. – Daarom moet ik vroeg opstaan.

16 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 1.2 hoofdzinnen geleerd. Bijvoorbeeld:

1 **wie** of **wat**	2a **eerste werkwoord**	3 **rest**	2b **tweede werkwoord**
Ik	moet	morgen	werken.
Ik	ga	eerst onder de douche.	
Ik	eet	daarna mijn ontbijt.	
Ik	koop	koffie op het station.	

Je hebt in 2.7 hoofdzinnen geleerd die beginnen met een tijd of plaats. Bijvoorbeeld:

3a **tijd** of **plaats**	2a **eerste werkwoord**	1 **wie** of **wat**	3b **rest**	2b **tweede werkwoord**
Morgen	moet	ik		werken.
Eerst	ga	ik	onder de douche.	
Daarna	eet	ik	mijn ontbijt.	
Op het station	koop	ik	koffie.	

Je kunt een hoofdzin ook beginnen met een ander woord. Kijk naar de tekst.

> Ik werk bij een bakker. We beginnen altijd vroeg met bakken. Daarom moet ik al om 4.00 uur opstaan.

In de zin voor *daarom* staat een reden: *We beginnen altijd vroeg met bakken.*

3a ander woord	2a eerste werkwoord	1 wie of wat	3b rest	2b tweede werkwoord
Daarom	moet	ik	al om 4.00 uur	opstaan.
Waarschijnlijk	moet	ik	tot 13.00 uur	werken.
Helaas	is	de taart	heel duur.	

Het andere woord (3a) staat op de eerste plaats. Het werkwoord staat op de tweede plaats in de zin. Wie of wat staat na het werkwoord.

17 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder wie of wat en een rondje om het werkwoord.

1. Ik ben Iza.
2. Op werkdagen moet ik om 8.00 uur weg.
3. Daarom kom ik om 6.45 uur uit bed.
4. Dan ga ik onder de douche.
5. Daarna eet ik mijn ontbijt.
6. Vervolgens loop ik naar de bushalte.
7. Ik werk in een kledingwinkel.
8. Daarom draag ik altijd nette kleren.
9. Ik ga nu altijd met de bus naar mijn werk.
10. Waarschijnlijk koop ik dit jaar een auto!

In welke zinnen staat wie of wat na het werkwoord? ______________________

18 Welke zin is goed?

1. a. Vandaag ik moet werken.
   b. Vandaag moet ik werken.
2. a. Daarom ik breng de kinderen niet naar school.
   b. Daarom breng ik de kinderen niet naar school.
3. a. De buurvrouw brengt ze vandaag.
   b. De buurvrouw ze vandaag brengt.
4. a. Morgen ik werk thuis.
   b. Morgen werk ik thuis.
5. a. Dan ik kan ze brengen.
   b. Dan kan ik ze brengen.

19 Maak zinnen. *

Begin de zin met het onderstreepte woord.

1. Inaam is <u>sinds 2016</u> in Nederland. — *Sinds 2016 is Inaam in Nederland.*
2. De winkel is <u>helaas</u> dicht. ______________________
3. Ik ga morgen <u>waarschijnlijk</u> zwemmen. ______________________
4. Het is <u>morgen</u> maandag. ______________________
5. Ik heb <u>gisteren</u> het uitje georganiseerd. ______________________
6. De school gaat <u>om 8.30 uur</u> open. ______________________
7. We gaan <u>misschien</u> uit eten. ______________________
8. Ik kan de brief <u>helaas</u> nergens vinden. ______________________

20 Maak de zinnen af. **

1. Ik heb nieuwe kleren nodig. Daarom ______
2. Ik ga eerst nieuwe schoenen kopen. Daarna ______
3. Ik heb ook een warme jas nodig, want ______
4. Ik ga ook nog even naar de markt. Misschien ______
5. Mijn vriend woont in de stad. Soms ______
6. Sander is ziek. Daarom ______
7. Hij is erg moe, dus ______
8. Hij heeft een belangrijke afspraak. Helaas ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.2. **

4.3 Ik zoek een boek

21 Bespreek samen.

1. Naar welke winkel(s) ga jij vaak? Vraag je daar weleens iets aan een verkoper? Wat vraag je dan?
2. Wat vind je makkelijker: in de winkel praten met een Nederlandse verkoper, of bellen met een Nederlandse winkel? Waarom?

22 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 4.3.

Je hoort Ozan. Hij zoekt een boek. Hij belt de boekwinkel.

de stem	het systeem	zal (zullen)
zeker	niks	direct
de opleiding	verkeerd	geweldig
de veiligheid	het niveau	de moeite
de schrijver	de studie	

23 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Ozan en de verkoopster over? Kies de 4 goede antwoorden.

a. over een boek voor Ozans opleiding
b. over verschillende winkels
c. over de naam van de schrijver
d. over de studie van de verkoopster
e. over de prijs van het boek
f. over de openingstijden van de winkel
g. over wanneer het boek in de winkel is
h. over de computer van Ozan

24 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Ozan praat eerst te **hard** / **zacht**.
2. Ozan zoekt een boek voor zijn **school** / **werk**.
3. De medewerker zoekt het boek **in de winkel** / **op de computer**.
4. Ozan moet de **voornaam** / **achternaam** van de schrijver spellen.
5. Ozan bestelt het boek voor niveau **1** / **2**.
6. Het boek is nu **wel** / **niet** in de winkel.
7. Ozan wil **één boek** / **twee boeken** bestellen.

25 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 4.3.

26 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. De docent heeft een duidelijke **stem**.
   a. De docent praat duidelijk.
   b. De docent schrijft duidelijk.
2. Ik begin met een nieuwe **opleiding**.
   a. Ik ga naar een nieuwe school.
   b. Ik heb een nieuwe baan.
3. Je schrijft het woord **verkeerd**.
   a. Je schrijft het woord helemaal goed.
   b. Je schrijft het woord niet goed.
4. Ik heb **niks** gegeten.
   a. Ik heb iets gegeten.
   b. Ik heb niets gegeten.
5. Het **niveau** van de cursus is hoog.
   a. De cursus is makkelijk.
   b. De cursus is moeilijk.
6. Felix doet een **studie** Engels.
   a. Felix leert Engels.
   b. Felix praat Engels.
7. Francis Patak is de **schrijver** van dat boek.
   a. Francis Patak heeft dat boek gekocht.
   b. Francis Patak heeft dat boek gemaakt.
8. **Zal** ik de boodschappen doen?
   a. Wil je dat ik de boodschappen doe?
   b. Moet ik met jou boodschappen doen?

27 Welk woord past in de zin?

1. Jan doet veel **moeite** / **niks** voor zijn baan. Hij werkt soms zelfs in het weekend!
2. Het is een mooi boek. Ik vind het **direct** / **geweldig**.
3. Sifra heeft een nieuw **niveau** / **systeem** op de computer.
4. Ik moet nu naar mijn werk. Ik ga **niks** / **direct** weg.
5. Voor de **stem** / **veiligheid** moet u handschoenen aan.
6. 'Je kunt je ook online inschrijven voor die cursus.' 'Dat is een goed idee! Dat ga ik **verkeerd** / **zeker** doen.'

28 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ______________________________

2. ______

3. ______

4. ______

5. ______

29 Luister naar de woorden. *

Luister naar de docent of de computer. Zet een streep na de lettergrepen.

1. g e / w e l / d i g
2. v e r k e e r d
3. s ch r ij v e r
4. v ei l i g h ei d
5. o p l ei d i n g
6. d i r e c t

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zet een streep onder de klemtoon.

30 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Kan ik u helpen?
2. Ja, dat kan zeker!
3. Zal ik het doen?
4. Ik doe het direct.
5. Dat is geweldig!
6. Bedankt voor de moeite.

31 Maak de puzzel. **

Kies uit: *direct – geweldig – stem – studie – veiligheid – Zal – zeker*

1. Die film is ... ! Ik vind het een hele goede film.
2. Jos kan goed zingen. Hij heeft een mooie ... .
3. Ik ga na de les ... weg, want ik moet vanmiddag werken.
4. 'Hebben we nog brood, denk je?' 'Ja, ik weet het ... !'
5. Mijn ... is erg interessant! Ik leer veel.
6. ... ik vanavond koken?
7. Je moet deze bril dragen voor de ... .

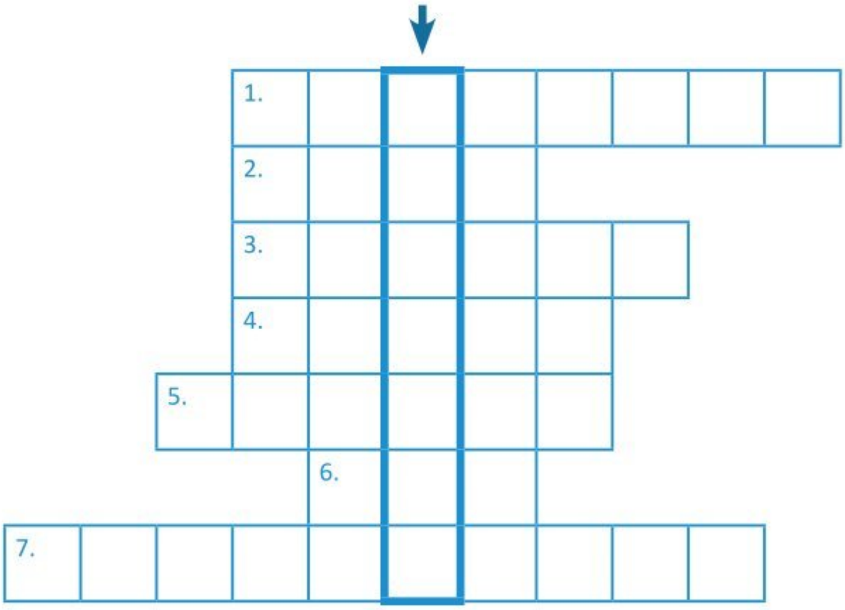

Welk woord lees je van boven naar beneden?

de __ __ __ __ __ __ __

32 Vul in. **

Kies uit: *moeite – niks – niveau – opleiding – schrijver – systeem – verkeerd*

1. De ________________ heeft een mooie tekst geschreven.
2. De cursus is makkelijk. Het ________________ van de cursus is laag.
3. Je hebt me goed geholpen. Bedankt voor de ________________ !
4. Je moet het anders doen. Je doet het nu ________________ .
5. Het is donker in de gang. Ik zie ________________ .
6. De ________________ duurt twee jaar. Daarna kun je werken in een winkel.
7. De computer werkt met een nieuw ________________ .

33 Praat samen. **

1. Een andere cursist snapt de opdracht niet. Je wilt hem helpen. Wat vraag je?
2. Je wilt je baas een e-mail sturen. Je weet zijn e-mailadres niet. Wat vraag je?
3. Je bestelt schoenen. Je wilt weten wanneer de schoenen in de winkel zijn. Wat vraag je?
4. Je wilt een nieuwe telefoon voor € 150,- kopen. Je vriend vraagt hoe duur de telefoon is. Wat zeg je?
5. Je bent met je vriend in de winkel. Je wilt weten welke schoenen je moet kiezen. Wat vraag je?
6. Je gaat boodschappen voor je buurvrouw doen. Je wilt weten hoeveel kaas ze wil hebben. Wat vraag je?

34 Vraag werkblad 4.3 aan de docent. **

Je gaat de boekwinkel bellen en een boek bestellen.

Belt iemand je? Groet en zeg je naam als je de telefoon opneemt. Bijvoorbeeld:

- Hallo, met Thomas.
- Goedemorgen, u spreekt met Ria Lutters.

Bel jij iemand? Wacht tot de ander zijn naam zegt.
Dan groet jij. Zeg ook je naam.

Is het gesprek klaar? Dan groeten jullie allebei weer. Bijvoorbeeld:

- Dag.
- Tot ziens.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.3. **

4.4 Hij, het, ze

35 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Met de woorden *hij* en *zij* of *ze* kun je praten over mensen. Bijvoorbeeld:
- De man koopt een tv. **Hij** betaalt met zijn pinpas.
- De buurvrouw is ziek. **Ze** ligt in het ziekenhuis.
- De klanten zijn boos. **Ze** moeten lang wachten.

Kijk naar de zinnen.
- De winkel gaat om 9.30 uur open. **Hij** gaat om 18.00 uur weer dicht.
- De auto is kapot. **Hij** staat in de garage.
- Ik koop een boek. **Het** kost € 16,95.
- Het huis is heel groot. **Het** heeft zes slaapkamers en drie badkamers.
- Adil heeft schoenen besteld. **Ze** komen vandaag.
- De bananen zijn in de aanbieding. **Ze** kosten € 0,99 per kilo.

Met *hij, het* en *ze* kun je praten over dingen. Wanneer gebruik je deze woordjes?
- de-woorden: de winkel, de auto → hij
- het-woorden: het boek, het huis → het
- meervoud: de schoenen, de bananen → ze

36 Kijk naar de zinnen.

Kies het goede antwoord.

1. Fatima bestelt nieuwe schoenen. **Ze** zijn over twee dagen in de winkel.
   Ze is: **Fatima** / **de nieuwe schoenen**
2. Het boek gaat over het gezin van de koning. **Het** kost € 20,-.
   Het is: **het boek** / **het gezin van de koning**
3. Johan heeft een nieuwe broek. **Hij** was heel duur.
   Hij is: **Johan** / **de nieuwe broek**
4. De kinderen pakken hun mutsen. **Ze** liggen in de kast.
   Ze is: **de kinderen** / **hun mutsen**
5. Het meisje speelt een spelletje. **Het** zit in een doos.
   Het is: **het meisje** / **het spelletje**
6. Onze auto staat naast de weg. **Hij** is kapot.
   Hij is: **onze auto** / **de weg**
7. Lotte en haar moeder halen pillen bij de apotheek. **Ze** zitten in een doosje.
   Ze is: **Lotte en haar moeder** / **de pillen**

37 Vul in. *

Kies uit: *Hij – Het – Ze*

1. Ruud koopt een jas. **De jas** is van wol. ________ kost € 89,-.
2. In de winkel zijn meer **wollen jassen**. ________ zijn in de aanbieding.
3. Ruud pakt **geld**. ________ zit in zijn zak.

4. Ozan zoekt **een boek** voor zijn opleiding. _______ heet *Veiligheid*.
5. **De opleiding** begint in september. _______ duurt vier jaar.
6. De leerlingen zijn blij met **de nieuwe computers**. _______ zijn snel.

38 Praat samen. **

Begin je antwoord met *hij, het* of *ze*.

1. Waar is je telefoon? Hij ligt op tafel.
2. Hoeveel kost een kopje thee? Het...
3. Waar zijn de werkbladen? Ze...
4. Waar staat jouw fiets? ...
5. Wanneer komt de trein? ...
6. Van wie zijn deze spullen? ...

39 Praat samen. **

Beschrijf de spullen. Gebruik *hij, het* of *ze*.

Voorbeeld

De trui is blauw. **Hij** is van wol. **Hij** heeft strepen.
Hij kost normaal € 59,95 en **hij** kost nu € 40,-.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.4. **

4.5 Tips bij het luisteren

40 Lees de tekst. **

In dit boek en op het examen moet je vragen beantwoorden bij luisterteksten. De informatie in de luisterteksten is belangrijk. Daarom moet je goed luisteren. Hoe doe je dat?

41 Kies het goede antwoord. **

Je gaat luisteren naar een gesprek tussen een winkelmedewerker en een klant.

1. Wat is het onderwerp, denk je?
   a. iets schrijven
   b. iets ruilen
   c. iets koken
   d. iets voorbereiden
2. Welke woorden ga je horen, denk je?
   a. vertraging
   b. de bon
   c. geld
   d. het contract

42 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 4.5a. Je hoort het gesprek tussen de winkelmedewerker en de klant. Zijn je antwoorden op de vragen in opdracht 41 goed?

43 Kies het goede antwoord. **

Je gaat luisteren naar een bericht in de IKEA. Een meisje is haar moeder kwijt. Welke informatie ga je horen, denk je? Meer antwoorden zijn goed.

a. Hoe heet het meisje?
b. Welke hobby heeft het meisje?
c. Hoe oud is het meisje?
d. Hoe laat is het?
e. Hoe ziet het meisje eruit?
f. Waar is het meisje nu?

44 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 4.5b. Je hoort het bericht in de IKEA. Zijn je antwoorden op de vragen in opdracht 43 goed?

Voor het luisteren
Bedenk altijd:
- Wat is het onderwerp?
- Welke informatie en welke woorden ga ik horen?

45 Kies het goede antwoord. **

Je hoort een bericht in de HEMA. De onderbroeken zijn in de aanbieding.

Vraag: Hoeveel kosten de onderbroeken?

Welke informatie heb je nodig om de vraag te kunnen beantwoorden?
a. de kleur van de onderbroeken
b. de prijs van de onderbroeken
c. de maat van de onderbroeken

Vraag en antwoorden lezen
Lees altijd eerst de vragen en de antwoorden en luister daarna naar de tekst.
Je weet dan op welke informatie je moet letten.
Lees de vraag en de antwoorden goed! Let op belangrijke woorden in de vragen.
Bedenk: Welke informatie heb ik precies nodig om antwoord te geven?

Tijdens het luisteren
- Als je luistert, kun je belangrijke woorden opschrijven. Dit kan je helpen om het goede antwoord te vinden. (Op het examen kan dat niet!)
- Heb je het antwoord na de eerste keer luisteren niet gehoord? Dan kun je nog een keer luisteren. Klik op ▷.
- Heb je meer tijd nodig? Klik dan op ▯▯.

Vragen beantwoorden
- Luister heel goed naar de tekst.
- Soms kan één woord de betekenis van de hele zin veranderen. Bijvoorbeeld: *De trui is te groot* is niet hetzelfde als *De trui is groot*.
- Vaak hoor je andere woorden in de tekst dan je in de vraag leest. Deze woorden horen wel bij elkaar. Bijvoorbeeld: in de tekst hoor je dat het augustus is. In de vraag staat *zomer*.

46 Beantwoord de vragen. **

Lees eerst de vraag. Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar de tekst. Kies het goede antwoord.

1. Luister naar tekst 4.5c.
   Welke maand is het?
   a. oktober
   b. november
   c. december
   d. januari
2. In welke zin hoor je het antwoord op vraag 1?
   a. Het is bijna december.
   b. Het is erg warm voor de tijd van het jaar.
   c. Normaal is de temperatuur in deze periode ongeveer 5 graden.
3. Luister naar tekst 4.5d.
   Wat zoekt de klant?
   a. nette kleding
   b. sportspullen
   c. kinderkleding
4. Welke woorden in de tekst betekenen ongeveer hetzelfde als het goede antwoord in vraag 3?
   a. mijn zoontje en mezelf
   b. de eerste verdieping
   c. voetbalschoenen en zwembroek

TIP Hoe maak je een luisteropdracht in TaalCompleet?
- Luister altijd eerst één of meer keer naar een tekst zonder dat je meeleest.
- Beantwoord dan de vragen.
- Print daarna pas de tekst. Luister nog een keer naar de tekst en lees nu mee. Begrijp je nu alles?

STAPPENPLAN
1. Lees de opdracht.
2. Bedenk wat het onderwerp is en welke informatie en woorden je gaat horen.
3. Lees de vraag en de antwoorden. Let op belangrijke woorden.
4. Luister goed naar de tekst.

5. Luister nog een keer, als je het antwoord niet hebt gehoord. Gebruik de pauzeknop en schrijf belangrijke woorden op.

TIP Wil je meer Nederlands luisteren?

- Kijk naar de Nederlandse televisie, bijvoorbeeld naar NOS Jeugdjournaal. Dat is het nieuws voor kinderen.
- Via internet kun je ook tv kijken, bijvoorbeeld op *www.npo.nl* of *www.programmagemist.nl*. Je kunt dan de Nederlandse ondertiteling gebruiken (T). En je kunt een moeilijk stukje herhalen.
- Luister naar Nederlandse liedjes.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.5. **

4.6 Online bestellen

47 Bespreek samen.

1. Koop je liever spullen in de winkel of online? Waarom?
2. Vind je het makkelijk of moeilijk om online te betalen? Waarom?

48 Lees de tekst. **

Alles voor jou en je baby!

product: fles
prijs: € 11,99
Voor 23.00 uur besteld, morgen in huis!

Informatie:
Deze fles is voor baby's van 1 maand en ouder.

Aantal 1

Bestellen

product: schaar
prijs: € 2,99
Voor 23.00 uur besteld, morgen in huis!

Informatie:
Een baby met te lange nagels doet zichzelf pijn. Knip de nageltjes daarom regelmatig. Dit schaartje is veilig, want het is niet scherp.

Aantal 1

Bestellen

product: borstel
prijs: € 6,29
Voor 23.00 uur besteld, morgen in huis!

Informatie:
De borstel is zacht. Er zijn drie verschillende kleuren.

Aantal 1
Kleur

Bestellen

product: bakje met vork en lepel
prijs: € 3,99
Voor 23.00 uur besteld, morgen in huis!

Informatie:
Alles wat je nodig hebt om je baby te voeren. Handig voor onderweg! Je kunt kiezen uit verschillende kleuren.

Aantal 1
Kleur

Bestellen

product: 40 doekjes
prijs: € 2,99
Voor 23.00 uur besteld, morgen in huis!

Informatie:
Met deze doekjes maak je het mondje en de handjes van je baby weer schoon. Ze zijn zacht voor de huid en maken perfect schoon.

Aantal 1

Bestellen

product: pak met 56 luiers (maat 3)
prijs: € 8,49
Voor 23.00 uur besteld, morgen in huis!

Informatie:
Deze luiers zijn heel zacht voor de huid. Als de baby plast, blijven zijn billetjes droog! Hij voelt de luier bijna niet!

Aantal 1

Bestellen

product: kinderstoel
prijs: € 89,-
Binnen twee werkdagen in huis!

Informatie:
Met deze stoel kan je kindje gezellig bij je aan tafel zitten. Hij is heel stevig en veilig.

Aantal 1

Bestellen

het product	scherp	het doekje, de doekjes
de fles	de borstel	perfect
de schaar	zacht	plast (plassen)
de nagel, de nagels	het bakje	voelt (voelen)
knip (knippen)	voeren	stevig

49 Lees de tekst nog een keer. **

1. Je baby is vier maanden. Kun je de fles uit deze folder voor hem kopen?
2. Je bestelt vandaag om 12.00 uur een fles. Wanneer heb je de fles in huis?
3. Je wilt een borstel voor je kindje kopen. Uit welke kleuren kun je kiezen?
4. Hoeveel doekjes zitten in een pak?
5. Je hebt een pak luiers besteld. Hoeveel moet je betalen?
6. Waarom is de kinderstoel in deze folder goed?

50 Wat zie je op het plaatje?

1.

a. knippen
b. voelen
c. voeren

2.

a. de borstel
b. de fles
c. de schaar

3.

a. de bakjes
b. de nagels
c. de producten

4.

a. voelen
b. plassen
c. knippen

5.

a. voelen
b. plassen
c. stevig

6.

a. het bakje
b. het doekje
c. de fles

7.

a. de borstel
b. de fles
c. het bakje

8.

a. stevig
b. zacht
c. scherp

51 Welk woord past in de zin?

1. Ik zoek een **product** / **schaar** om mijn auto te wassen.
2. Ze maakt haar haren mooi met een **borstel** / **bakje**.
3. Mijn tas is **scherp** / **stevig**. Hij gaat niet snel kapot.
4. Het antwoord is **perfect** / **scherp**. Heel goed!

52 Vul in.

Bedenk zelf woorden.

1. Een ______________ is zacht.
2. Een ______________ is scherp.
3. Wil je twee flessen ______________ kopen?
4. Elsa doet ______________ in het bakje.
5. Mijn zoontje moet plassen. Kan hij hier even naar de ______________ ?

53 Schrijf het meervoud. *

1. het bakje — de *bakjes*
2. de schaar — de ____________
3. de borstel — de ____________
4. de fles — de ____________
5. het doekje — de ____________
6. het product — de ____________

54 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. Freek ____________ *(knippen)* het papier.
2. Ik ____________ *(voeren)* mijn kind met een lepel.
3. Een baby ____________ *(plassen)* in een luier.
4. Jona ____________ *(voelen)* of het buiten koud is.

55 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Hoor je /a/, /aa/, /e/ of /ee/?

	/a/	/aa/	/e/	/ee/		/a/	/aa/	/e/	/ee/
1.	☐	☐	☐	☐	4.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	5.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	6.	☐	☐	☐	☐

56 Wat zie je op het plaatje? **

1.

de ____________

2.

de ____________

3.

het ____________

4.

het ____________

5.

tien ____________

6.

de ____________

57 Vul in. **

Kies uit: *knippen – perfect – plast – product – scherp – stevige – voel – voert – zacht*

1. Let op! Dat mes is heel erg ____________ .
2. De kinderen ____________ mooie bloemen van papier.

3. Ik houd niet van een hard bed. Ik slaap liever op een ____________________ bed.

4. We gaan op vakantie in de bergen wandelen, dus ik ga ____________________ schoenen kopen.

5. Je hebt de toets ____________________ gemaakt. Je hebt alle vragen goed!

6. Sara ____________________ haar paard elke dag. Het paard eet graag wortels.

7. Onze dochter ____________________ nog in een luier. Ze gaat nog niet naar de wc.

8. Het is heel koud buiten. Ik ____________________ mijn vingers bijna niet meer!

9. Joran koopt het ____________________ in een speciale winkel.

58 Vraag werkblad 4.6 aan de docent. **

Je gaat een bestelformulier invullen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.6. **

4.7 Ik heb een klacht

59 Bespreek samen.

Je bestelt iets online. Wanneer heb jij een klacht?

- ○ Je bestelling komt één dag te laat.
- ○ Je bestelling komt één week te laat.
- ○ Je bestelling is kapot.
- ○ Je bestelling heeft niet de goede kleur.
- ○ Je bestelling is niet de goede maat.
- ○ Je bent niet thuis. Je buren krijgen jouw bestelling.
- ○ Je bent niet thuis. Je bestelling ligt voor de deur.
- ○ Je bestelling is weg.

60 Lees de tekst. **

Van: Karel de Goei

Aan: info@uwwebshop.nl

Onderwerp: klacht

Beste meneer, mevrouw,

Ik heb een klacht. Anderhalve week geleden heb ik een kinderstoel besteld. Maar ik heb de stoel nog steeds niet ontvangen. Ik heb al twee keer gebeld, maar u heeft het probleem nog niet opgelost. Op uw website belooft u: 'Binnen twee werkdagen in huis!' Maar ik wacht nu al veel langer op mijn bestelling. Ik ben hier echt niet blij mee!

Kan ik de stoel voor woensdag krijgen? Anders wil ik graag onmiddellijk mijn geld terug. Dan ga ik de stoel bij een andere winkel kopen. Mijn bestelnummer is 45965.

Ik hoop dat u snel reageert. Alvast bedankt voor uw reactie.

Met vriendelijke groet,
Karel de Goei

Van: UwWebshop.nl <info@uwwebshop.nl>
Aan: Karel de Goei
Onderwerp: RE: klacht

Beste meneer De Goei,

Bedankt voor uw bericht. Het spijt me dat u de stoel nog niet heeft ontvangen. Ik begrijp dat u niet tevreden bent. Er is ergens iets fout gegaan.

De kinderstoelen in onze winkel zijn helaas op. We moeten nieuwe stoelen bestellen. Het duurt een week om ze te leveren, dus we kunnen uw stoel niet op tijd bezorgen. Onze excuses. U krijgt gauw uw geld terug.

Wij hopen dat u toch nog eens iets bij ons bestelt. We bieden u de volgende kortingscode aan: Xfg872iPL. U kunt deze code bij uw volgende bestelling gebruiken. U krijgt dan 10% korting.

Met vriendelijke groet,

Thomas Kooiker
UwWebshop.nl

de klacht	anders	het excuus, de excuses
de bestelling	onmiddellijk	gauw
anderhalf, anderhalve	reageert (reageren (op))	eens
geleden	tevreden	bieden … aan (aanbieden)
belooft (beloven)	leveren	de korting

61 Lees de tekst nog een keer. **

1. Hoelang wacht Karel de Goei al op de kinderstoel?
   a. twee dagen
   b. één week
   c. elf dagen
2. Hoe voelt Karel zich?
   a. Hij is verdrietig.
   b. Hij is blij.
   c. Hij is boos.
3. Wanneer wil Karel de stoel ontvangen?
   a. op woensdag
   b. voor woensdag
   c. na woensdag
4. Krijgt Karel de stoel deze week?
   a. Ja, want de winkel krijgt deze week nieuwe kinderstoelen.
   b. Ja, want Thomas gaat een nieuwe kinderstoel voor Karel bestellen.
   c. Nee, want de kinderstoelen in de winkel zijn op.
5. Wat krijgt Karel bij een volgende bestelling?
   a. geld
   b. korting
   c. een andere stoel

62 Welk woord past in de zin?

1. Nellie is boos. Zij heeft een **klacht** / **bestelling**.
2. Ik ben te laat. Sorry. Ik **beloof** / **lever** dat ik morgen op tijd kom!
3. Mag ik geld van je lenen? **Anders** / **Geleden** kan ik geen kleren kopen.
4. Ik begrijp het niet. Kunt u het nog **eens** / **tevreden** uitleggen?
5. Er is een ongeluk gebeurd. De politie komt **geleden** / **onmiddellijk**.
6. In juli zijn de zomerjassen in de aanbieding. Je krijgt 30% **bestelling** / **korting**.
7. De bank is kapot, maar de winkel zal snel een nieuwe bank **leveren** / **reageren**.
8. We hebben een fijn, nieuw huis. We zijn erg **geleden** / **tevreden**!
9. Ik heb je gisteren een e-mail gestuurd. Kun je vandaag op mijn e-mail **aanbieden** / **reageren**?

63 Welk woord is weg?

1. Mijn tante is in 2001 overleden. Dat is al lang … .
   a. anderhalf
   b. gauw
   c. geleden
2. Kan ik u een kopje koffie … ?
   a. aanbieden
   b. reageren
   c. leveren
3. Alstublieft mevrouw, hier is uw … .
   a. excuus
   b. bestelling
   c. klacht
4. Mijn dochter is over vijf minuten klaar met school. Ik moet … naar haar school!
   a. anderhalf
   b. tevreden
   c. gauw
5. Ik heb een fout gemaakt. Mijn … !
   a. anders
   b. klachten
   c. excuses
6. Wij wonen nu … jaar in Zwolle.
   a. anderhalf
   b. eens
   c. onmiddellijk

64 Vraag werkblad 4.7a aan de docent. *

Je gaat bingo doen.

65 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ______
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______
6. ______
7. ______
8. ______

66 Maak zinnen met de woorden. **

1. zijn – tevreden ______________________
2. mijn excuses – aanbieden ______________________
3. reageren – morgen ______________________
4. onmiddellijk – komen ______________________
5. anderhalve – maand ______________________
6. leveren – het product ______________________
7. hebben – een klacht ______________________
8. gaan – gauw ______________________

67 Vul in. **

Kies uit: *anders – beloof – bestelling – eens – geleden – klacht – korting*

1. 'Wij vinden de bank mooi, maar wel erg duur.' 'Ik kan u € 150,- ______________ geven.'
2. Jij werkt zo veel! Wanneer ga je ______________ op vakantie?
3. Bart heeft een nieuwe televisie gekocht, maar hij heeft een ______________ . Eén knop doet het niet.
4. 'Goedemorgen, wat kan ik voor u doen?' 'Dag. Ik kom mijn ______________ ophalen.'
5. We moeten nu vertrekken, ______________ missen we de bus.
6. Mag ik je fiets lenen? Ik ______________ dat ik hem goed op slot zet.
7. 'Wanneer zijn Linh en Won getrouwd?' 'Vijf maanden ______________ .'

68 Maak de zinnen af. **

Je hebt een klacht. Wat zeg je?
Kijk naar de plaatjes en gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

1. Ik heb mijn nieuwe telefoon ontvangen, maar ______________________ (*kapot*).

2. Ik heb een televisie besteld, maar ______________________ (*te laat*).

3. Ik heb drie broeken besteld, maar ______________________ (*één*).

4.

Ik heb een jas ontvangen, maar ______________________________

______________________________ *(kleur)*.

69 Vraag werkblad 4.7b aan de docent. **

Je gaat een klachtenformulier invullen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.7. **

4.8 Uitleg over de kassa

70 Bespreek samen.

1. Vraag jij weleens uitleg aan iemand? Aan wie? Wat vraag je dan?
2. Geef jij weleens uitleg aan iemand? Aan wie? Vind je dat makkelijk of moeilijk? Waarom?

71 Luister naar de tekst. **

Je hoort Joost en Merel. Joost heeft een nieuwe baan in een winkel. Merel geeft uitleg aan hem over de kassa.

Welk plaatje past niet bij de tekst? _____

a b c d e

de uitleg	de la	de kluis
ben bezig (bezig zijn)	vanzelf	vol
je aanmelden (zich aanmelden)	duw (duwen)	leeg
valt (vallen)	sluiten	het einde
juist	je afmelden (zich afmelden)	tellen

72 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Merel gaat Joost **meteen** / **straks** helpen.
2. Joost moet **eerst** / **ten slotte** de code typen.
3. Je ziet het bedrag op het scherm, **voor** / **na** het betalen.
4. De la gaat open, als de klant wil **pinnen** / **betalen met briefjes**.

5. Joost moet **eerst** / **ten slotte** vragen of de klant de bon wil.
6. Joost moet Victor bellen als de kluis **vol** / **leeg** is.

73 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 4.8.

74 Wat zie je op het plaatje?

1.
a. de la
b. de kluis
c. de uitleg

2.
a. het einde
b. de la
c. de uitleg

3.
a. aanmelden
b. afmelden
c. vallen

4.
a. bezig
b. leeg
c. vol

5.
a. juist
b. leeg
c. vol

6.
a. aanmelden
b. afmelden
c. sluiten

7.
a. afmelden
b. duwen
c. tellen

8.
a. bezig
b. juist
c. vanzelf

75 Welke zin is goed?

1. a. Ik kan je nu niet helpen, want ik ben bezig.
   b. Ik kan je nu niet helpen, want ik ben vanzelf.
2. a. John gaat aan het einde van de dag naar huis.
   b. John gaat aan de uitleg van de dag naar huis.
3. a. Ik wil een cursus doen. Ik ga mij aanmelden.
   b. Ik wil een cursus doen. Ik ga mij afmelden.
4. a. Mijn zoon kan al van 1 tot 100 tellen!
   b. Mijn zoon kan al van a tot z tellen!
5. a. Bedankt voor de uitleg. Ik begrijp het nu!
   b. Bedankt voor de kluis. Ik begrijp het nu!
6. a. Je hoeft de deur niet dicht te doen. Hij gaat leeg dicht.
   b. Je hoeft de deur niet dicht te doen. Hij gaat vanzelf dicht.
7. a. Bas kan niet naar de vergadering komen, dus hij moet zich aanmelden.
   b. Bas kan niet naar de vergadering komen, dus hij moet zich afmelden.

76 Schrijf het voltooid deelwoord. *

! De onderstreepte werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Ik heb zelf de haren van mijn dochter *geknipt* ________ *(knippen)*.
2. Mijn pen is ________________ *(vallen)*. Zie jij mijn pen liggen?
3. Ik heb het cadeaugeld ________________ *(tellen)*: ik heb € 105,- gekregen!
4. De kluis is ________________ *(sluiten)* en ik weet helaas niet waar de sleutel ligt.
5. Mijn auto is gisteren kapotgegaan. Ik heb hem naar de kant ________________ *(duwen)*.

77 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

Dorian werkt in een grote winkel. Vandaag is zijn tweede dag. Dorian werkt op de derde verdieping. Gelukkig is de lift ________________ . Dorian gaat naar de derde verdieping.

Hij stapt uit en loopt naar de kassa's. Hij heeft gisteren ________________ over de kassa gehad. Hij moet zich eerst ________________ . Daar komt de eerste klant al.

Het is een drukke dag. De mensen kopen tassen ________________ met kleren.

Aan het einde van de dag ________________ Dorian zich ________________ .

Zijn baas ________________ het geld in de ________________ van Dorians kassa.

Alle kassa's moeten daarna in de ________________ . Ten slotte gaat Dorian tevreden naar huis. Hij is moe, maar het werk is leuk!

78 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Kun je me uitleg geven?
2. Sorry, ik ben nog even bezig.
3. Moet ik aan het einde naar rechts?
4. Dat is juist.
5. Wil je de deur sluiten?
6. De deur gaat vanzelf dicht.

79 Vul in. **

1. Als je het koud hebt, moet je het raam *s*________________ .
2. De dure spullen liggen veilig in een *k*________________ .
3. De messen liggen in de bovenste *l*________________ in de keuken.
4. Ik wil opdrachten maken op de computer. Eerst moet ik me *a*________________ .

5. Sifa drinkt haar koffie op. Nu is het kopje *l* ______________________ .

6. Ben je klaar met e-mails sturen? Dan moet je je *a* ______________________ .

7. Je moet rechtdoor lopen en aan het *e* ______________________ van de straat moet je naar links.

8. Zitten alle kinderen in de bus? Wil jij de kinderen even *t* ______________________?

9. Mijn zoon *v* ______________________ vaak van zijn fiets. Hij heeft gelukkig nog nooit zijn been gebroken!

80 Praat samen. **

Maak zinnen met de woorden.

1. duwen
2. vanzelf
3. juist
4. bezig
5. uitleg
6. vol

81 Praat samen. **

Hoe vraag je om hulp?

- Kun je me helpen? / Kunt u me helpen?
- Hoe werkt ...?
- Ik begrijp het. / Ik zie het. / Ik snap het.
- Bedankt voor de hulp.

1. Je bent in een winkel. Je wilt wijn kopen, maar de wijn staat heel hoog. Wat vraag je aan iemand in de winkel?
2. Je wilt koffie pakken op je werk. Er is een nieuwe koffiemachine. Je wilt weten hoe hij werkt. Wat vraag je aan je collega?
3. Je bent in een winkel. Je wilt een computer kopen. Je wilt weten welke computer het snelst is. Wat vraag je aan de medewerker in de winkel?
4. Je begrijpt een opdracht niet. De docent legt het uit. Je begrijpt het nu. Wat zeg je tegen de docent?
5. Je collega vraagt of je haar kunt helpen, maar je bent nog even bezig. Wat zeg je tegen je collega?
6. Je bent in een winkel. Een medewerker heeft je geholpen met het vinden van een goede jas. Je wilt hem bedanken. Wat zeg je?

82 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. moet | Je | drukken | eerst op deze knop | . ______________________
2. je | Daarna | moet | doen | het geld in de la | . ______________________
3. geld | teruggeven | je | Dan | moet | . ______________________
4. de bon | Ten slotte | je | geven | moet | . ______________________

83 Schrijf op. *

Je gaat uitleggen hoe de wasmachine werkt. Geef antwoord op de vragen. Kijk naar de plaatjes en gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

Kun je me helpen? Ik wil kleren wassen. Wat moet ik eerst doen?

____

______________________________ *(kleren in de wasmachine doen)*

Oké. En nu?

____

______________________________ *(wasmiddel in de la doen)*

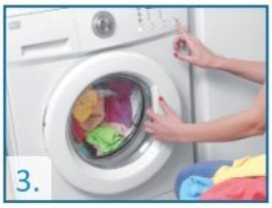

Ik snap het. En daarna?

______________________________ *(sluiten)*

______________________________ *(knop)*

Ik zie het! En wat moet ik daarna doen?

____

______________________________ *(de was uit de machine halen)*

Oké, ik begrijp het. Bedankt voor de hulp!

____

84 Vraag werkblad 4.8 aan de docent. **

Je gaat uitleggen hoe je iets moet doen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.8. **

4.9 Woorden met *-uw, -ieuw, -eeuw, -auw* of *-ouw*

85 Lees de tekst. **

Je kunt de tekst ook op de computer luisteren.

- uw
- duwen
- huwelijk
- nieuw
- nieuws
- opnieuw
- eeuw
- sneeuw
- schreeuwen
- blauw
- gauw
- jouw

86 Zeg na.

Luister naar de docent of de computer.

1. uw
2. nieuw
3. blauw
4. hij duwt
5. gauw
6. eeuw
7. trouwen
8. schaduw
9. Nieuwjaar
10. huwelijk
11. benieuwd
12. waarschuwen

87 Werk samen. *

Cursist A: zeg de woorden uit opdracht 86. Cursist B: luister naar cursist A.
Is het goed? Dan zegt cursist B de woorden.

88 Wat hoor je? **

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. ______________ 4. ______________ 7. ______________
2. ______________ 5. ______________ 8. ______________
3. ______________ 6. ______________ 9. ______________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.9. **

4.10 Tim helpt mij. – Hij koopt een boek voor mij.

89 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Kijk naar de zinnen.

Ik help Tim.
Jij helpt Tim.
U helpt Tim.
Hij helpt Tim.
Zij helpt Tim.
Wij helpen Tim.
Jullie helpen Tim.
Zij helpen Tim.

Tim helpt **mij**.
Tim helpt **jou**.
Tim helpt **u**.
Tim helpt **hem**.
Tim helpt **haar**.
Tim helpt **ons**.
Tim helpt **jullie**.
Tim helpt **hen**.

Tim helpt haar.

Tim koopt een boek *voor* **mij**.
Tim koopt een boek *voor* **jou**.
Tim koopt een boek *voor* **u**.
Tim koopt een boek *voor* **hem**.
Tim koopt een boek *voor* **haar**.
Tim koopt een boek *voor* **ons**.
Tim koopt een boek *voor* **jullie**.
Tim koopt een boek *voor* **hen**.

Dit boek is *van* **mij**.
Dit boek is *van* **jou**.
Dit boek is *van* **u**.
Dit boek is *van* **hem**.
Dit boek is *van* **haar**.
Dit boek is *van* **ons**.
Dit boek is *van* **jullie**.
Dit boek is *van* **hen**.

Dit boek is van hem.

90 Kijk naar de zinnen.

Kies het goede antwoord.

1. Joost weet niet hoe de kassa werkt. Merel helpt **hem**.
   Hem is: **Joost / de kassa**
2. Merel vertelt. Joost luistert goed naar **haar**.
   Haar is: **Merel / Joost**

3. Merel zegt tegen Joost: ‘Deze code is voor **jou**.’
   Jou is: **Merel** / **Joost**
4. Merel zegt tegen Joost: ‘Deze sleutel is van **mij**.’
   Mij is: **Merel** / **Joost**
5. Joost zegt tegen de klant: ‘Ik wens **u** een fijne dag.’
   U is: **de klant** / **Joost**
6. Merel zegt tegen Joost: ‘Sandra en ik weten alles van de kassa. Je kunt vragen stellen aan **ons**.’
   Ons is: **Merel en Joost** / **Merel en Sandra**
7. Merel ziet de twee vriendinnen de winkel in komen. Ze groet **hen**.
   Hen is: **Merel** / **twee vriendinnen**
8. Merel zegt tegen haar vriendinnen: ‘Wat leuk om **jullie** te zien!’
   Jullie is: **Merel** / **de vriendinnen**

91 Vul in. *

Kijk naar de plaatjes. Van wie is het boek?
Kies uit: *mij – jou – u – hem – haar – ons – jullie – hen*

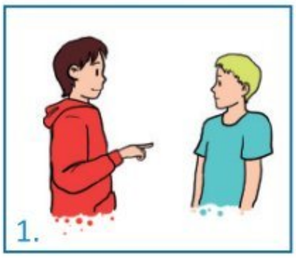
1.
van ______________

2.
van ______________

3.
van ______________

4.
van ______________

5.
van ______________

6.
van ______________

7.
van ______________

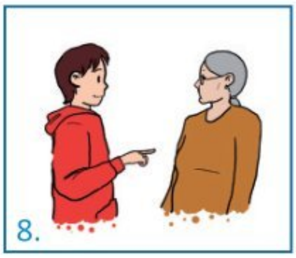
8.
van ______________

92 Welk woord past in de zin? *

1. Ik zie **hij** / **hem**.
2. Hij ziet **ik** / **mij** niet.
3. **Ik** / **mij** praat met jou.
4. Ik heb een cadeau voor **jij** / **jou**.
5. Dit boek is niet van **zij** / **haar**.
6. Dit boek is van **wij** / **ons**.
7. **Hij** / **hem** geeft zijn oom een hand.
8. Hij groet **hij** / **hem**.
9. Mijn broers komen bij **ik** / **mij** op bezoek.
10. Ik geef een kopje thee aan **zij** / **hen**.

93 Vul in. **

Kies uit: *mij – jou – u – hem – haar – ons – jullie – hen*

1. ‘Kom je morgen bij mij op bezoek?’
   ‘Ja, ik kom morgen bij __________ op bezoek.’
2. ‘Heb je Thomas gezien?’
   ‘Nee, ik heb __________ niet gezien.’

3. 'Kun jij ons even helpen?'
   'Nee helaas, ik kan ________ niet helpen.'
4. 'Is deze tas van jou?'
   'Ja, de tas is van ________.'
5. 'Wat vind je van die vrouw?'
   'Ik vind ________ aardig.'
6. 'Wil jij deze boeken aan je kinderen geven?'
   'Goed, ik geef de boeken aan ________.'
7. 'Hebben jullie een huisdier?'
   'Ja, die hond is van ________.'
8. 'Mevrouw, is deze bon van mij?'
   'Ja, die bon is van ________.'

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.10. **

4.11 Het werkoverleg

94 Bespreek samen.

1. Heb jij weleens een overleg met andere mensen? Met wie? Waar praten jullie dan over?
2. Jouw baas zegt: 'Je moet meer gaan werken.' Jij wilt dat niet. Wat zeg je dan?

95 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 4.11.

Je ziet medewerkers van een winkel. Ze hebben een werkoverleg.

het overleg	raar	de partner
het onderwerp, de onderwerpen	de ruzie	de oplossing
klagen	overdag	het salaris
schreeuwde (schreeuwen)	stel voor (voorstellen)	verdergaan
durfde (durven)	Ik ben het er (niet) mee eens.	

96 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten de medewerkers over? Kies de 3 goede antwoorden.

a. over een ruzie tussen collega's
b. over een boze klant
c. over de openingstijden van de winkel
d. over 's avonds werken
e. over werken in het weekend
f. over kinderen in de winkel

97 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. De baas is heel boos geworden.	waar	niet waar
2. De winkel sluit om 17.00 uur.	waar	niet waar
3. Veel mensen willen 's avonds naar de winkel komen.	waar	niet waar
4. De baas wil elke avond open zijn.	waar	niet waar
5. Iza wil op donderdag tot 20.00 uur werken.	waar	niet waar
6. Patrick kan één dag tot 20.00 uur werken.	waar	niet waar

98 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 4.11.

99 Wat betekent het woord?

1. de ruzie
   a. rustig praten met iemand
   b. boos zijn op iemand
2. klagen
   a. heel hard roepen naar iemand
   b. zeggen dat je een probleem hebt met iets
3. het overleg
   a. een gesprek om iets te regelen
   b. een gesprek met een vriend
4. de partner
   a. je vader of je moeder
   b. je man of je vrouw
5. voorstellen
   a. aan iemand vertellen waarom je boos bent
   b. een plan of idee vertellen
6. het salaris
   a. het geld dat je krijgt omdat je werkt
   b. hoelang je pauze mag houden
7. de oplossing
   a. een moeilijke vraag
   b. het antwoord op een probleem
8. schreeuwen
   a. iets rustig uitleggen
   b. heel hard roepen

100 Welke zin is goed?

1. a. Ik durf niet in de zee te zwemmen, want ik ben bang voor vissen.
   b. Ik durf niet in de zee te zwemmen, want ik houd van het water.
2. a. Hij eet soep met een vork. Wat raar!
   b. Hij eet soep met een lepel. Wat raar!
3. a. 'Nederlanders moeten minder suiker eten.' 'Ik ben het ermee eens.'
   b. 'Het is vandaag 6 februari.' 'Ik ben het ermee eens.'
4. a. Jan gaat verder met koken. Het duurt nog tien minuten.
   b. Jan gaat verder met koken, want het eten is klaar.
5. a. Het onderwerp van dat boek is 'verhuizen'.
   b. Het onderwerp van dat boek ligt op de kast.
6. a. Ik ga altijd overdag naar de supermarkt.
   b. Ik ga altijd overdag om 22.30 uur naar bed.

101 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Hoor je /o/, /oo/, /a/ of /aa/?

	/o/	/oo/	/a/	/aa/
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐

102 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. ____________________ jij naar de top van de berg?
2. Ik heb nooit ____________________ .
3. Moet jij ____________________ of 's avonds naar school?
4. Wanneer krijg ik mijn ____________________ ?

103 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ____
2. ____
3. ____
4. ____
5. ____

Luister nog een keer naar de zinnen. Zeg de zinnen na.

104 Vul in. **

Kies uit: *durven – onderwerp – overdag – overleg – partner – raar – salaris – stel voor – verder*

1. Bassim heeft een nieuwe baan. Zijn ____________________ is € 1.300,- per maand.
2. Ik vind het ____________________ dat ze niet met me wil praten.
3. Dit boek heeft een leuk ____________________ . Het gaat namelijk over feesten in de wereld.
4. We hebben nu even pauze. Om 11.15 uur gaan we weer ____________________ .
5. Veel mensen ____________________ niet in het donker auto te rijden.
6. Didi en haar ____________________ hebben drie kinderen.
7. Ik ____________________ dat we om 10.00 uur beginnen. Vinden jullie dat goed?
8. Dat probleem gaan we bespreken tijdens het ____________________ .
9. Wanneer zullen we afspreken? 's Avonds of liever ____________________ ?

105 Vul in. **

Kies uit: *het er niet mee eens – klagen – oplossing – overdag – ruzie – schreeuwen*

! Je hebt één woord niet nodig.

Problemen in Twello

In Twello maakten twee mannen vannacht om 4.00 uur veel lawaai. Ze stonden zo hard te ________________ dat iemand uit de buurt de politie heeft gebeld.

De twee mannen zijn buren van elkaar en ze hebben al jaren ________________ .

De andere buren ________________ al lang over de mannen. 'We hebben al vaak de politie gebeld,' vertelt buurvrouw Jannie. 'De gemeente vindt dat de mannen samen een ________________ moeten bedenken. Ik ben ________________.

Ik vind dat de gemeente hen moet helpen.'

106 Praat samen. **

Cursist A: lees de zin. Cursist B: geef je mening. Gebruik de zinnen hieronder.
Klaar? Dan leest cursist B een zin.

Je kunt deze zinnen gebruiken om je mening te geven:

Wonen in Nederland is duur.
- **Ik vind dat ook, want** ik betaal € 800,- huur!
- **Ik ben het ermee eens, want** ik betaal € 800,- huur!

Het weer in Nederland is fijn.
- **Ik vind dat niet, want** het regent vaak.
- **Ik ben het er niet mee eens, want** het regent vaak.

1. Vis eten is beter dan vlees eten.
2. Dingen op internet bestellen is fijn.
3. Winkels moeten 's avonds open zijn.
4. Als je een afspraak hebt, moet je op tijd komen.
5. Als de buren lawaai maken, moet je gaan klagen.
6. Als collega's ruzie hebben, moeten ze met elkaar praten.
7. Geld is de oplossing voor alle problemen.
8. In Nederland is het fijn om met de bus en de trein te reizen.

107 Vraag werkblad 4.11 aan de docent. **

Je gaat een voorstel doen en je gaat je mening geven.

108 Schrijf op. **

Luister nog een keer naar tekst 4.11. Welke afspraken zijn er gemaakt in het overleg? Schrijf ze op.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.11. **

4.12 Het ontbijt is klaar. – Olga zet het op tafel.

109 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 4.4 geleerd dat je over dingen kunt praten met de woordjes *hij, het* en *ze*. Bijvoorbeeld:

- Mijn fiets is kapot. **Hij** staat in de schuur.
- Het ontbijt is klaar. **Het** is lekker.
- Ik heb schoenen besteld. **Ze** zijn bruin.

Hij, het en *ze* staan op de eerste plaats in de zin.

Kijk naar de zinnen.

- Mijn fiets is kapot. **Hij** staat in de schuur. Ik breng **hem** straks naar de fietsenmaker.
- Het ontbijt is klaar. **Het** is lekker. Olga zet **het** op tafel.
- Ik heb schoenen besteld. **Ze** zijn bruin. Ik heb **ze** nog niet betaald.

Je kunt ook over dingen praten met de woordjes *hem, het* en *ze*. Deze woordjes staan in de rest van de zin.

- de-woorden: de fiets → hem
- het-woorden: het ontbijt → het
- meervoud: de schoenen → ze

110 Kijk naar de zinnen.

Kies het goede antwoord.

1. Lars heeft een jas gekocht. Hij doet **hem** in de tas.
   Hem is: **Lars / de jas**

2. In deze straat zijn een paar winkels. **Ze** zijn open tot 18.00 uur.
   Ze is: **deze straat / de winkels**
3. De sleutel ligt niet in de la. Ik kan **hem** nergens vinden.
   Hem is: **de sleutel / de la**
4. Het rokje heeft een gat. Anna wil **het** ruilen.
   Het is: **het rokje / het gat**
5. In de pauze pak ik mijn brood. Ik eet **het** op.
   Het is: **de pauze / mijn brood**
6. Sabir koopt de schoenen. Hij vindt **ze** mooi.
   Ze is: **Sabir / de schoenen**

111 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Waar heb je die sokken gekocht?
2. Waar is de muts van Emel?
3. Waar zijn mijn handschoenen?
4. Waar heb je dat vest gekocht?
5. Waar is het jasje van Suus?
6. Waar heb je die jas gekocht?

a. Ik heb hem bij de H&M gekocht.
b. Ik heb het niet gezien.
c. Ik heb ze bij Zara gekocht.
d. Ik heb ze niet gezien.
e. Ik heb het bij de Hema gekocht.
f. Ik heb hem niet gezien.

112 Welk woord past in de zin? *

1. 'Wat vind je van deze bank?' 'Ik vind **hij** / **hem** heel mooi.'
2. Het huis is groot en niet duur. Thomas wil **het** / **hem** graag huren.
3. De code is 4165. Je moet **ze** / **hem** niet vergeten.
4. Je kunt over deze dijk wandelen. **Hij** / **Hem** is wel 32 kilometer lang!
5. Van wie zijn deze spullen? **Het** / **Ze** liggen hier al een week.
6. 'Heb je mijn e-mail gekregen?' 'Ja, maar ik heb **hij** / **hem** nog niet gelezen.'
7. Ik trek vandaag deze kleren aan. Ik heb **ze** / **hem** gisteren op de stoel gelegd.
8. Ik ben heel tevreden over de jas. **Hij** / **Ze** past perfect.

113 Vul in. *

Kies uit: *hem – het – ze*

1. Ik heb **de stoelen** besteld.	Ik heb *ze* besteld.
2. Ik heb **het tafeltje** gekocht.	Ik heb ______ gekocht.
3. Zij heeft **de armband** betaald.	Zij heeft ______ betaald.
4. Wij hebben **nieuwe kleren** gepast.	Wij hebben ______ gepast.
5. Hebben jullie **de brief** gekregen?	Hebben jullie ______ gekregen?
6. Kun jij **die handschoenen** aan mij geven?	Kun jij ______ aan mij geven?
7. Ozem bestelt **het boek** voor zijn vriend.	Ozem bestelt ______ voor zijn vriend.

114 Vul in. **

Kies uit: *hem – het – ze*

1. Waar zijn de bloemen?	Ik heb ______ in een vaas op tafel gezet.
2. Wat vind je van het cadeau?	Ik vind ______ heel leuk!
3. Wat vind je van de taart?	Ik vind ______ heerlijk!
4. Vind je die schoenen mooi?	Ja, ik vind ______ perfect!
5. Voor wie koop je het spelletje?	Ik koop ______ voor mijn dochter.
6. Wie telt het geld?	Anna telt ______ .
7. Wil je die trui nog kopen?	Ik heb ______ al gekocht.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 4.12. **

Wat kun je nu?

○ Ik kan antwoord geven op vragen over mijn (werk)dag.	4.1
○ Ik kan praten over mijn (werk)dag.	4.1
○ Ik kan zinnen maken die beginnen met *Daarom*.	4.2
○ Ik kan begrijpen waar een klant en een medewerker van een winkel over praten.	4.3
○ Ik kan vragen of iemand hulp nodig heeft.	4.3
○ Ik kan een boek bestellen in de boekwinkel.	4.3
○ Ik weet wat ik kan zeggen als ik de telefoon opneem.	4.3
○ Ik kan met *hij, hem, het* en *ze* praten over dingen.	4.4 en 4.12
○ Ik kan informatie over spullen van een winkel lezen en begrijpen.	4.6
○ Ik kan online iets bestellen.	4.6
○ Ik kan een e-mail over mijn bestelling lezen en begrijpen.	4.7
○ Ik kan een klacht invullen op een formulier.	4.7
○ Ik kan uitleg over een apparaat verstaan en begrijpen.	4.8
○ Ik kan hulp aan een collega vragen.	4.8
○ Ik kan in een gesprek laten weten dat ik de ander begrijp.	4.8
○ Ik kan in een gesprek iemand bedanken.	4.8
○ Ik kan woorden met *-uw, -ieuw, -eeuw, -auw* of *-ouw* uitspreken.	4.9
○ Ik kan de woorden *mij, jou, u, hem, haar, ons, jullie* en *hen* gebruiken.	4.10
○ Ik kan begrijpen waar een werkoverleg over gaat.	4.11
○ Ik kan in een werkoverleg mijn mening geven.	4.11
○ Ik kan kort opschrijven wat iemand in een werkoverleg zegt.	4.11

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 4. **

Thema 5 Opleidingen

Inhoudsopgave

5.1	Scholen in Nederland	182
5.2	Het informatiebord	186
5.3	Een opleiding doen	190
5.4	Kapper, tuinman en schilder	194
5.5	Ik leerde – wij gingen	197
5.6	Scholen van vroeger en nu	200
5.7	Stage lopen	204
5.8	Een toets maken	208
5.9	Dat moet. – Dat mag. – Dat hoeft niet.	211
5.10	Tips bij het spreken	213
5.11	Het huiswerk	215
5.12	Hij wil graag fietsen. – Zullen we gaan?	220
5.13	Het weekend	221
5.14	Ik ga koken. – Ik kook morgen.	225

5.1 Scholen in Nederland

1 Bespreek samen.

1. Welke scholen zijn er in jouw land? Hoe oud zijn de leerlingen op die scholen?
2. Welke scholen ken je in Nederland?

2 Lees de tekst. **

In Nederland moeten alle kinderen van 5 tot 16 jaar naar school.
De meeste kinderen gaan al naar school als ze 4 jaar zijn.
En de meeste mensen leren na hun 16e nog verder.
Er zijn verschillende scholen.

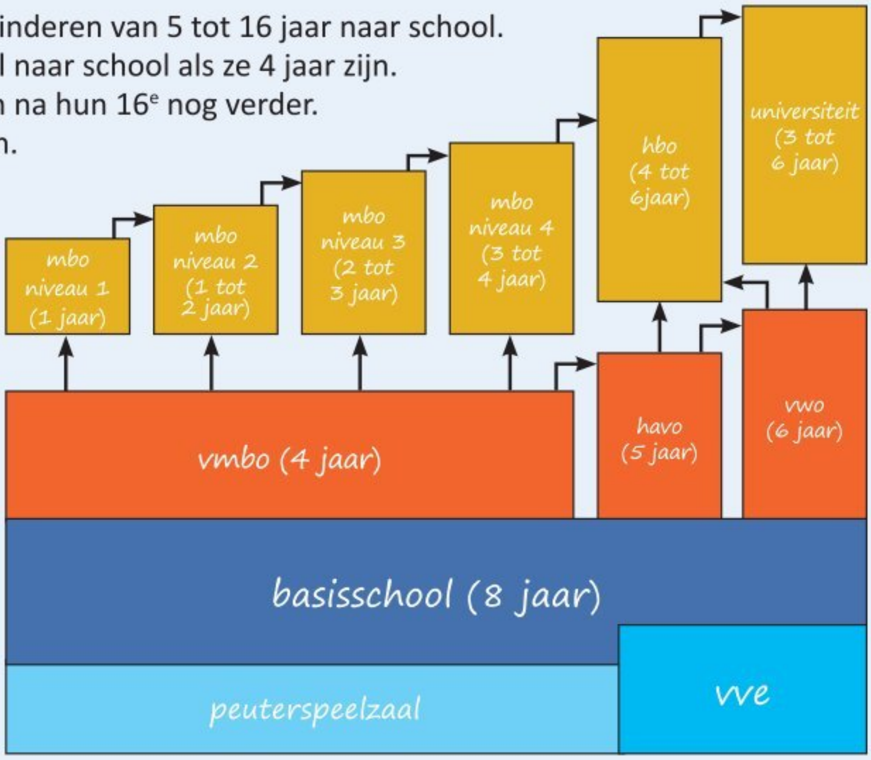

De peuterspeelzaal
De peuterspeelzaal is voor kinderen van 2,5 tot en met ongeveer 4 jaar. Kinderen leren hier samen spelen en samen delen. Ze zingen liedjes, doen spelletjes en bewegen veel. Kinderen die naar de basisschool gaan, gaan niet meer naar de peuterspeelzaal.

Voor- en vroegschoolse educatie
Als kinderen niet goed Nederlands spreken, kunnen ze naar de voor- en vroegschoolse educatie (vve). De vve is voor kinderen van 2,5 tot ongeveer 6 jaar. Ze leren hier Nederlands. Verder leren ze dezelfde dingen als op de peuterspeelzaal. Een kind kan tot en met groep 2 van de basisschool naar de vve gaan.

De basisschool
Als kinderen 4 jaar zijn, mogen ze naar de basisschool. In de eerste twee groepen leren kinderen vooral door te spelen. Ze maken puzzels, zingen liedjes, lezen boekjes, spelen buiten en ze leren met elkaar omgaan.
In groep 3 tot en met 8 leren kinderen ook rekenen, lezen, schrijven, geschiedenis, dingen over Nederland en de wereld, de natuur en het verkeer. Groep 8 is de laatste groep van de basisschool. De leraar geeft dan een advies voor de volgende school, de middelbare school.

De middelbare school
Na de basisschool gaan kinderen naar de middelbare school. Ze zijn dan ongeveer 12 jaar. Er zijn drie niveaus: vmbo, havo en vwo.
Na de middelbare school kiezen de leerlingen een school. Daar leren ze een beroep of ze leren over dingen die ze interessant vinden. Ze kunnen naar het mbo, het hbo of de universiteit.

Middelbaar beroepsonderwijs
In het mbo (middelbaar beroepsonderwijs) zijn er vier niveaus. Niveau 1 is het laagste mbo-niveau en duurt het kortst. Niveau 4 is het hoogste mbo-niveau en duurt het langst. Op het mbo leer je meestal een beroep waarbij je veel met je handen werkt. Bijvoorbeeld bakker, schilder of timmerman. Op het mbo leer je het meest in de praktijk.

Hoger beroepsonderwijs
Het hbo (hoger beroepsonderwijs) heeft een hoger niveau dan het mbo. Je leert op het hbo ongeveer even veel theorie als praktijk. Op het hbo kun je bijvoorbeeld studeren voor leraar, verpleegkundige of piloot.

De universiteit
De universiteit (wo) heeft het hoogste niveau. Je leert op de universiteit veel theorie. Je studeert hier bijvoorbeeld voor dokter, tandarts of advocaat.

omgaan met	het hbo	de theorie
rekenen	de universiteit	de verpleegkundige
de leraar	de schilder	de piloot
het advies	de timmerman	de advocaat
het mbo	de praktijk	

3 Lees de tekst nog een keer. **

1. Als je 4 jaar bent, moet je naar school. waar niet waar
2. Kinderen op een peuterspeelzaal zijn jonger dan kinderen op de basisschool. waar niet waar
3. Op de vve leren kinderen Nederlands. waar niet waar
4. Vanaf groep 3 leren kinderen schrijven. waar niet waar
5. Kinderen gaan naar de middelbare school als ze ongeveer 8 jaar zijn. waar niet waar
6. Na de havo kun je direct naar de universiteit. waar niet waar
7. Op het hbo zijn 4 niveaus. waar niet waar
8. Als je leraar wilt worden, moet je naar het mbo. waar niet waar
9. Op de universiteit leer je veel uit boeken. waar niet waar

4 Kies het goede antwoord.

1. Wanneer kun je naar het hbo?
   a. Als je vmbo hebt gedaan.
   b. Als je havo hebt gedaan.
   c. Als je vve hebt gedaan.
2. Wanneer heb je advies nodig?
   a. Als je niet weet wat je moet kiezen.
   b. Als je niet weet hoe laat het is.
   c. Als je niet weet wat *theorie* betekent.
3. Wanneer leer je in de praktijk?
   a. Als je opdrachten maakt op de computer.
   b. Als je in een boek leest.
   c. Als je het werk oefent.
4. Welk beroep kun je leren op het mbo?
   a. dokter
   b. bakker
   c. docent
5. Wanneer moet je kunnen rekenen?
   a. Als je klanten helpt bij de kassa.
   b. Als je een baby een schone luier geeft.
   c. Als je een afspraak maakt bij de tandarts.
6. Wat leer je in een lesboek?
   a. de theorie
   b. de praktijk
   c. de leraar

7. Wanneer kun je goed met de computer omgaan?
   a. Als je de opdrachten op de computer goed maakt.
   b. Als je een goede computer hebt.
   c. Als je de computer goed kunt gebruiken.

8. Wat is het niveau op een universiteit?
   a. lager dan op het hbo
   b. hetzelfde als op het hbo
   c. hoger dan op het hbo

5 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

de advocaat

de leraar

de piloot

de schilder

de timmerman

de verpleegkundige

6 Schrijf het meervoud. *

1. de verpleegkundige de *verpleegkundigen*
2. de schilder de ______
3. de piloot de ______
4. de advocaat de ______
5. de universiteit de ______
6. de timmerman de ______

7 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. leer | In de praktijk| het meest | je | . ______
2. naar het mbo | Volgend jaar | Joris | gaat | . ______
3. leer | Op de basisschool | je | rekenen | . ______
4. de verpleegkundige | komt | Eerst | bij u | . ______
5. gaat | Na de zomer | een hbo-opleiding | doen | Hassan | . ______

______

6. gestudeerd | heb | ik | aan de universiteit | In Turkije | . ______________________

____

8 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 5 – 6 – 7 ______________________
2. 5 – 6 – 7 ______________________
3. 5 – 6 – 7 ______________________
4. 5 – 6 – 7 ______________________

9 Maak de puzzel. **

Kies uit: *advies – advocaat – leraar – piloot – rekenen – schilder – timmerman – universiteit – verpleegkundige*

1. Zij helpt je als je verkeerde dingen hebt gedaan.
2. Hij werkt in een vliegtuig.
3. Hij geeft les.
4. Dit vraag je als je een probleem hebt.
5. Op deze school kun je voor arts leren.
6. Zij maakt de muur wit.
7. Hij maakt meubels van hout.
8. Wil je weten hoeveel 15x7 is? Dan moet je dit doen.
9. Hij zorgt voor zieke mensen.

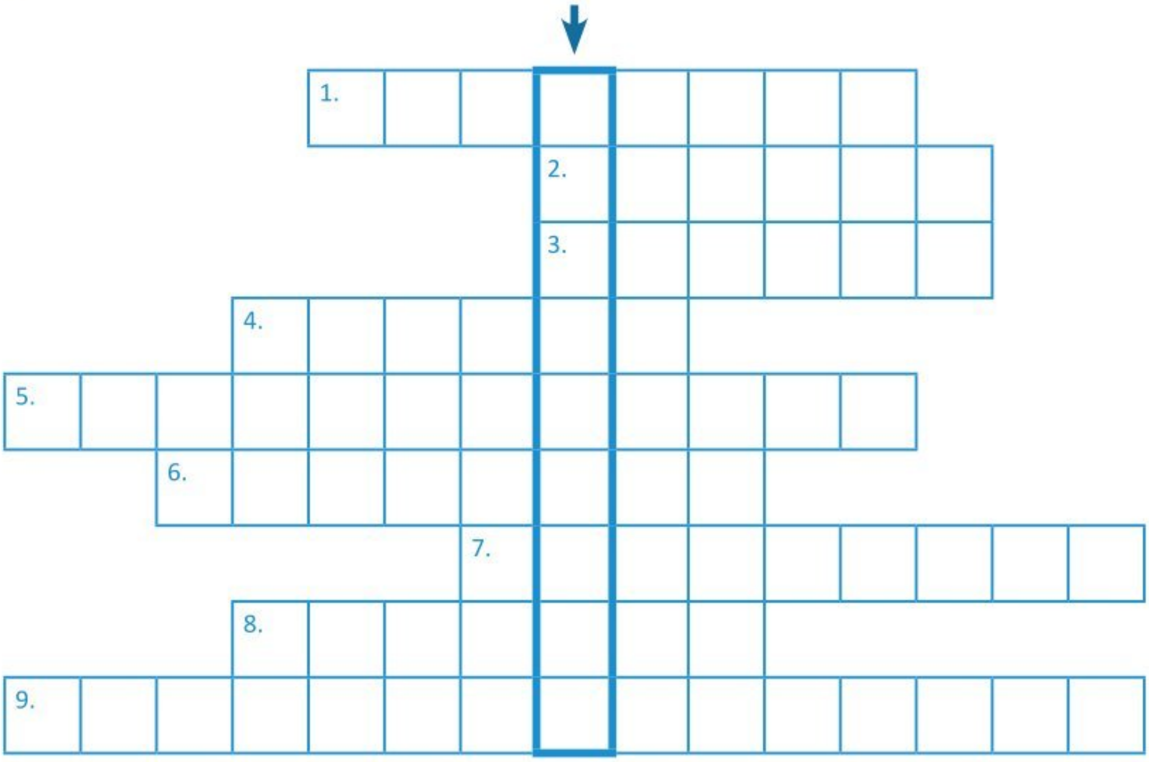

Welk woord lees je van boven naar beneden?

de __ __ __ __ __ __ __ __ __

10 Maak zinnen met de woorden. **

1. de theorie ______
2. het mbo ______
3. omgaan met ______
4. het hbo ______
5. de praktijk ______

11 Vraag werkblad 5.1 aan de docent. **

Je gaat een formulier invullen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.1. **

5.2 Het informatiebord

12 Bespreek samen.

1. Hebben jullie op school een informatiebord? Welke informatie kun je daarop lezen?
2. Heb jij een agenda? Wat schrijf of typ jij in je agenda?

13 Lees de zinnen en zoek de antwoorden in tekst 5.2. **

Maak deze opdracht in 8 minuten.

1. Maandagochtend is er les.	waar	niet waar
2. Op woensdag is de les in lokaal 2.2.	waar	niet waar
3. Het koffie-uurtje is op donderdag.	waar	niet waar
4. Het feest start om 19.00 uur.	waar	niet waar
5. Het feest is in de grote zaal.	waar	niet waar
6. Koningsdag is op donderdag.	waar	niet waar
7. De zomervakantie duurt tot 20 juli.	waar	niet waar
8. Je kunt op school boeken brengen en halen.	waar	niet waar

In de hal van een school hangt vaak een informatiebord aan de muur. De leraren hangen daar belangrijke informatie op. Bijvoorbeeld:

Dit is het nieuwe rooster van groep NL3:

Dag	Lokaal	Docent
Ma 9.00 - 12.00 uur	2.2	Evita van den Heuvel
Wo 9.00 - 12.00 uur	3.1	Teun Hendriks
Vr 13.00 - 16.00 uur	2.2	Evita van den Heuvel

Let op! Het programma van vrijdag is veranderd. We gaan oefenen voor het examen.

Koffie-uurtje

Het koffie-uurtje is op dinsdag 11 oktober van 11.00 uur tot 12.00 uur. Kom je ook? Je ontmoet andere cursisten en je oefent met Nederlands spreken. Er is thee, koffie en koek. Kom binnen voor een prettig gesprek. Of ga samen aan tafel zitten voor een goede discussie over sport of politiek. Iedereen is welkom!

FEEST!

Onze school bestaat vijf jaar, dus dat gaan we vieren!
Datum: donderdag 13 oktober
Begin: 15.00 uur
Einde: 19.00 uur
Plaats: in de grote zaal
Er zijn drankjes en er is leuke muziek.
Het is mogelijk om zelf eten mee te nemen. Dan kunnen we eten uit elkaars landen proeven!
Geef even aan je docent door wat je wilt maken.

Feestdag of vakantie	Dag(en)
Herfstvakantie	15-10 t/m 23-10
Kerstvakantie	24-12 t/m 08-01
Voorjaarsvakantie	25-02 t/m 05-03
Pasen	maandag 17-04
Koningsdag	donderdag 27-04
Meivakantie	22-04 t/m 07-05
Hemelvaart	25-05 en 26-05
Pinksteren	maandag 05-06
Zomervakantie	08-07 t/m 20-08

Geen fietsen tegen het hek zetten!!

Boeken ruilen

In de hal staat sinds een maand een kast met boeken. Je kunt je eigen boeken meenemen en in de kast zetten. Je mag dan een ander boek mee naar huis nemen. Het ruilen is een groot succes! Boeken lezen is een leuke manier om Nederlands te leren. Je leert zo namelijk nieuwe woorden en je gaat steeds sneller lezen.
Leuk nieuws: de bibliotheek in onze stad heeft ons nieuwe boeken gegeven voor onze boekenruilkast! Kom dus allemaal gauw kijken en ruilen!

de hal
het rooster
het programma
oefenen
het examen
prettig
de discussie
de politiek
bestaat (bestaan)
het begin
mogelijk
proeven
het hek
eigen
de bibliotheek

14 Lees de tekst nog een keer. **

1. Wie geeft les in lokaal 2.2? ______
2. Wat kun je doen tijdens het koffie-uurtje? ______
3. Waarom is er een feest in oktober? ______
4. Wanneer is de meivakantie? ______
5. Waarom is het goed om boeken te lezen? ______

15 Welk woord past in de zin?

1. Ik moet nu echt gaan leren, want over twee dagen heb ik mijn **rooster** / **examen**!
2. Ik heb alle boeken gelezen. Daarom ga ik naar de **bibliotheek** / **politiek**.
3. Je moet veel **bestaan** / **oefenen** met spreken, want dan leer je sneller Nederlands.
4. Op het **begin** / **programma** staat dat de lunch om 12.00 uur is.
5. De twee cursisten zijn het niet met elkaar eens. Ze hebben een **discussie** / **begin**.

16 Welk woord is weg?

1. Den Haag is een belangrijke stad voor ... .
   a. de politiek
   b. het examen
   c. het programma
2. Otto wil de wijn graag eerst proberen. Hij ... de wijn.
   a. oefent
   b. proeft
   c. bestaat
3. Veel kinderen denken dat Sinterklaas echt ... .
   a. mogelijk
   b. oefent
   c. bestaat
4. Je kunt je jas ophangen in ... .
   a. de hal
   b. de discussie
   c. het begin

17 Welk plaatje past bij de zin?

1. Renate kijkt naar het rooster.

a.

b.

2. Zij hebben een prettig gesprek.

a.

b.

3. Het is het begin van de maand.

a.

b.

4. Het is mogelijk om snel te rijden.

a.

b.

5. Nadia heeft haar eigen lunch bij zich.

a.

b.

6. Om de tuin staat een hek.

a.

b.

18 Hoor je het woord in de zin? *

Luister naar de docent of de computer.

1.	roosters	ja	nee	5.	programma's	ja	nee
2.	proeft	ja	nee	6.	bibliotheken	ja	nee
3.	examen	ja	nee	7.	politiek	ja	nee
4.	discussie	ja	nee	8.	mogelijk	ja	nee

19 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Ik wacht in de ______________________ .
2. Deze regels ______________________ al heel lang.
3. Het ______________________ van de film is saai.
4. Mijn ______________________ pen schrijft fijner.
5. Het ______________________ is erg hoog.
6. Ik vond het een ______________________ gesprek.
7. De brandweer ______________________ regelmatig.

20 Vul in. **

Kies uit: *Bestaat – bibliotheek – eigen – mogelijk – politiek – prettig – proeven – programma*

1. Trek goede schoenen aan, want er staat een wandeling op het ______________________ .
2. Ik wil graag pinnen. Is dat ______________________ ?
3. Wil je je muziek iets zachter zetten? Ik vind dat lawaai niet ______________________ .
4. De appeltaart ziet er lekker uit. Mag ik hem ______________________ ?
5. Bedankt voor je advies, maar ik doe het liever op mijn ______________________ manier.
6. De regels in ons land worden gemaakt in de ______________________ .
7. Ik ken dat computersysteem helemaal niet. ______________________ het al lang?
8. Ik lees heel veel, dus ik ga graag naar de ______________________ .

21 Maak zinnen met de woorden. **

1. het hek ______________________
2. het begin ______________________
3. oefenen ______________________
4. een discussie ______________________
5. het examen ______________________
6. de hal ______________________
7. het rooster ______________________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.2. **

5.3 Een opleiding doen

22 Bespreek samen.

1. Heb jij in jouw land een opleiding gedaan? Welke opleiding heb je gedaan?
2. Waar en wanneer heb je die opleiding gedaan? En hoelang duurde je opleiding?

23 Lees de tekst. **

Je ziet een folder van een roc. Op een roc kun je een mbo-opleiding doen. In de folder staat informatie over verschillende opleidingen.

ONZE OPLEIDINGEN

Schrijf je nu in!

Werken in een winkel

Welke opleiding?	Verkoper
Wat is het niveau?	mbo 2
Hoelang duurt de opleiding?	2 jaar. In het eerste en in het tweede jaar loop je stage.
Wat kost de opleiding?	€ 1.370,-
Voor wie is deze opleiding?	Je houdt van verkopen en je gaat graag met klanten om.
Wat ga je leren?	In een winkel heb je veel contact met klanten. Daarom leer je hoe je goed omgaat met klanten, want jij bent 'het gezicht' van de winkel. Je leert ook hoe je goed advies geeft en hoe je een product het beste kunt verkopen. Verder leer je hoe je een kassa gebruikt.

Werken met je handen

Welke opleiding?	Techniek
Wat is het niveau?	mbo 3
Hoelang duurt de opleiding?	3 jaar. Tijdens deze opleiding ga je tegelijk werken en leren. Je gaat één dag per week naar school. En je gaat drie dagen per week stage lopen bij een bedrijf.
Wat kost de opleiding?	€ 2.150,-
Voor wie is deze opleiding?	Je bent technisch en je vindt het leuk om met apparaten te werken.
Wat ga je leren?	Straks ken jij elk apparaat! Je leert apparaten controleren en je leert hoe je kapotte apparaten kunt maken. Je komt bij mensen thuis om bijvoorbeeld naar de verwarming te kijken of omdat de wasmachine het niet doet.

Werken met mensen

Welke opleiding?	Zorg
Wat is het niveau?	mbo 2
Hoelang duurt de opleiding?	2 jaar. In het eerste en in het tweede jaar loop je stage.
Wat kost de opleiding?	€ 1.300,-
Voor wie is deze opleiding?	Je houdt van mensen. Je maakt makkelijk contact, je bent sociaal en je wilt graag oude mensen helpen of met kinderen werken.
Wat ga je leren?	Je leert hoe je mensen moet verzorgen. Je leert ook mensen helpen, bijvoorbeeld met schoonmaken, strijken of boodschappen doen. Er is nu te weinig personeel in de zorg. De kans op een baan is dus zeer groot.

de folder	het apparaat, de apparaten	sociaal
loop stage (stage lopen)	controleren	verzorgen
de techniek	maken	strijken
tegelijk	de verwarming	de kans
het bedrijf	de wasmachine	zeer

24 Lees de tekst nog een keer. **

1. Hoeveel moet je betalen voor de opleiding Verkoper? ____________________
2. Hoeveel dingen leer je op de opleiding Verkoper? ____________________
3. Hoeveel dagen per week leer je in de praktijk bij de opleiding Techniek? ____________________
4. Met welke mensen werkt een medewerker in de zorg? ____________________
5. Waarom is het makkelijk om een baan te vinden in de zorg? ____________________

____
6. Welke opleiding heeft het hoogste niveau? ____________________

7. Bij welke opleiding(en) moet je stage lopen? ______________________

8. Welke opleiding duurt het langst? ______________________

25 Wat zie je op het plaatje?

1.
a. de folders
b. de techniek
c. de wasmachine

2.
a. de kans
b. het apparaat
c. het bedrijf

3.
a. de wasmachine
b. de verwarming
c. de kans

4.
a. het bedrijf
b. de folder
c. de stage

5.
a. de kans
b. de wasmachine
c. de folder

6.
a. de folders
b. de kansen
c. de stages

7.
a. maken
b. verzorgen
c. strijken

8.
a. verzorgen
b. stage lopen
c. strijken

26 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. Je kunt niet **tegelijk** leren en televisie kijken.
   a. Je kunt niet altijd leren en televisie kijken.
   b. Je kunt niet op hetzelfde moment leren en televisie kijken.
2. Je kunt bij deze winkel **stage lopen**.
   a. Je kunt bij deze winkel werken en leren.
   b. Je kunt bij deze winkel werken in de vakantie.
3. De vrouw **controleert** de kaartjes bij de ingang.
   a. De vrouw kijkt bij de ingang naar de kaartjes.
   b. De vrouw staat bij de ingang om kaartjes te verkopen.
4. Margrit **verzorgt** haar moeder.
   a. Margrit zorgt voor haar moeder.
   b. Margrit maakt zich zorgen over haar moeder.
5. Mijn collega's zijn erg **sociaal**.
   a. Mijn collega's kunnen goed met mensen omgaan.
   b. Mijn collega's zijn het meestal met elkaar eens.
6. De **kans** op regen is groot.
   a. Het gaat waarschijnlijk regenen.
   b. Het gaat vandaag niet regenen.
7. Die man is **zeer** bekend in het buitenland.
   a. Die man is heel bekend in het buitenland.
   b. Die man is niet bekend in het buitenland.

27 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Hij is erg ______________ .
2. Wij zijn ______________ blij.
3. Dat is een groot ______________ !
4. Ik ______________ bij een winkel.
5. Waar ligt de ______________ ?
6. De ______________ is erg klein.
7. Wil jij mijn bloes ______________ ?
8. Het ______________ is kapot.

28 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. be - drijf
2. tech - niek
3. ma - ken
4. ap - pa - raat
5. te - ge - lijk
6. ver - war - ming
7. was - ma - chi - ne
8. con - tro - le - ren
9. ver - zor - gen

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

29 Vul in. **

1. Kun je me helpen? Het *a* ______________ werkt niet goed.
2. U kunt alle informatie vinden in onze *f* ______________ .
3. Max kookt het eten en hij belt *t* ______________ met Sylvia.
4. De docent *c* ______________ of je naam op het papier staat.
5. Celia wast mevrouw Peters en helpt haar met eten. Ze *v* ______________ haar.
6. Dit huis is gebouwd in 1618. Het is dus *z* ______________ oud.
7. In de zomer heb je veel *k* ______________ op mooi weer.
8. Ik ga mijn overhemd *s* ______________ , want ik wil het vanavond aan.

30 Praat samen. **

Maak zinnen met de woorden.

1. sociaal
2. de wasmachine
3. het bedrijf
4. de verwarming
5. stage lopen
6. de techniek

31 Maak de zinnen af. **

1. Katja is erg sociaal, want ______________________________
2. De wasmachine is kapot, dus ______________________________
3. Ik ga mijn broek strijken, omdat ______________________________
4. Je gaat stage lopen als ______________________________
5. De verwarming is aan, maar ______________________________

6. De kans op regen is groot, dus ______
7. De winkel stuurt een folder als ______
8. Ik moet mijn fiets maken, omdat ______

32 Praat samen. **

Cursist A: kies een opleiding uit tekst 5.3. Je mag ook een andere opleiding kiezen die je leuk vindt. Vertel over de opleiding. Geef antwoord op de vragen. Gebruik hele zinnen.

1. Hoe heet de opleiding?
2. Hoeveel jaar duurt de opleiding?
3. Wat kost de opleiding?
4. Wat leer je op de opleiding?
5. Waarom vind je deze opleiding leuk?

Cursist B: luister naar cursist A. Begrijp je alles?
Klaar? Dan vertelt cursist B over een opleiding.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.3. **

5.4 Kapper, tuinman en schilder

33 Bespreek samen.

1. Wat wilde je vroeger worden? Welke opleiding wilde je doen?
2. Welk beroep lijkt je nu leuk? Vertel ook waarom.

34 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 5.4.

Je hoort verhalen van drie studenten. Zij hebben allemaal een opleiding gedaan. Ze vertellen hoe ze hun opleiding vonden en wat ze in de toekomst willen doen.

het verhaal, de verhalen	verven	verliefd (op)
de student, de studenten	spannend	het materiaal, de materialen
de toekomst	de plant, de planten	schilderen
de kapper	het gevoel	geslaagd (slagen)
het diploma	de vrijheid	gezakt (zakken)

35 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Renata wil misschien nog verder leren. waar niet waar
2. Renata heeft het examen goed gemaakt. waar niet waar
3. Renata is nu op zoek naar een baan. waar niet waar
4. Nairo vond de theorielessen het leukst. waar niet waar

5. Nairo heeft stage gelopen in het buitenland. waar niet waar
6. Nairo is over een week klaar met zijn studie. waar niet waar
7. Denzel kreeg meer praktijk dan theorie. waar niet waar
8. Denzel leerde hoe hij veilig kon werken. waar niet waar
9. Denzel heeft al een baan gevonden. waar niet waar

36 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 5.4.

37 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

a

b

c

de kapper

de materialen

de planten

schilderen

de studenten

verliefd

d

e

f

38 Wat betekent het woord?

1. verven
   a. korter maken
   b. een andere kleur geven
2. slagen
   a. het examen goed maken
   b. het examen slecht maken
3. de toekomst
   a. wat al is gebeurd
   b. wat nog gaat gebeuren
4. het verhaal
   a. Je kunt het koken en eten.
   b. Je kunt het lezen of vertellen.

39 Welk woord past in de zin?

1. Het examen was erg moeilijk. Ik ben helaas **geslaagd** / **gezakt**.
2. Als je het examen goed maakt, krijg je een **diploma** / **verhaal**.
3. Ik woon helemaal alleen. Daarom heb ik veel **kappers** / **vrijheid**.
4. Justin heeft een goed **gevoel** / **materiaal** over zijn stage. Het gaat erg goed.
5. Friso leest het boek in één avond uit. Hij vindt het erg **verliefd** / **spannend**.

40 Werk samen. *

Cursist A: zeg een blauw woord uit tekst 5.4. Cursist B: luister naar cursist A.
Zegt cursist A het goed? Dan zegt cursist B een woord.

41 Maak de zinnen af. **

1. Hassan ______ *(verliefd op)*
2. Ik ______ *(spannend)*
3. De juf ______ *(verhaal)*
4. Ga jij ______ *(toekomst)*
5. Ik heb ______ *(gevoel)*
6. Silvano ______ *(schilderen)*
7. In de tuin ______ *(planten)*

42 Maak zinnen met de woorden. **

1. verven ______
2. de kapper ______
3. geslaagd ______
4. de studenten ______
5. vrijheid ______
6. een diploma ______
7. welke materialen ______
8. gezakt ______

43 Vraag werkblad 5.4a aan de docent. **

Je gaat een opleiding voor iemand kiezen.

44 Praat samen. **

Cursist A: lees de vragen. Cursist B: geef antwoord. Cursist A: luister goed naar cursist B.
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

1. Hoe leer je graag? Leer je graag theorie of leer je liever in de praktijk?
2. Welke opleiding wil je zelf doen? Vertel ook waarom.
3. Voor welk beroep leer je dan?
4. En wat leer je tijdens de opleiding?

Klaar? Dan vertelt cursist A in de klas welke opleiding cursist B wil doen. Vertel ook waarom.
En cursist B vertelt welke opleiding cursist A wil doen en waarom.

45 Maak de zinnen af. **

1. Ik ga een opleiding doen als ______
2. Kurt wil graag bakker worden, want ______
3. Anouar vindt tuinman geen leuk beroep, want ______
4. Ik wil een opleiding doen, omdat ______
5. Ik leer graag in de praktijk, want ______
6. Nikki wil graag ’s avonds naar school, omdat ______
7. Ik wil graag stage lopen bij ______
8. Ik wil in de toekomst graag ______

46 Vraag werkblad 5.4b aan de docent. **

Je gaat een formulier invullen.

47 Vraag werkblad 5.4c aan de docent. **

Je gaat je mening geven over de cursus Nederlands.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.4. **

5.5 Ik leerde – wij gingen

48 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 2.5 en 2.15 de voltooide tijd geleerd. Bijvoorbeeld:
- Ik **heb** veel **geleerd**.
- Wij **hebben** twee dagen **gewerkt**.

Met deze vorm kun je praten over vroeger.

Kijk naar de zinnen.
- Ik **leerde** rekenen op school.
- Wij **werkten** in een supermarkt.

Soms staat er *-de(n)* of *-te(n)* aan het einde van het werkwoord. Zo kun je ook praten over vroeger. Die vorm noemen we de verleden tijd. *Leren* en *werken* zijn regelmatige werkwoorden.

Kijk nu naar de volgende zinnen.
- Wij **waren** niet op tijd in de les.
- Mijn oma **had** tien kinderen.
- Lina **ging** vaak naar haar oude buurvrouw.

Dit is de verleden tijd van de werkwoorden *zijn, hebben* en *gaan*. Deze werkwoorden zijn onregelmatig.

zijn	**hebben**	**gaan**
Ik **was** te laat.	Ik **had** les.	Ik **ging** naar huis.
Jij **was** te laat.	Jij **had** les.	Jij **ging** naar huis.
U **was** te laat.	U **had** les.	U **ging** naar huis.
Hij/Zij **was** te laat.	Hij/Zij **had** les.	Hij/Zij **ging** naar huis.
Wij **waren** te laat.	Wij **hadden** les.	Wij **gingen** naar huis.
Jullie **waren** te laat.	Jullie **hadden** les.	Jullie **gingen** naar huis.
Zij **waren** te laat.	Zij **hadden** les.	Zij **gingen** naar huis.

Veel werkwoorden zijn onregelmatig in de verleden tijd. Bijvoorbeeld:

beginnen	–	begon, begonnen	krijgen	–	kreeg, kregen
blijven	–	bleef, bleven	lopen	–	liep, liepen
denken	–	dacht, dachten	moeten	–	moest, moesten
doen	–	deed, deden	mogen	–	mocht, mochten
eten	–	at, aten	nemen	–	nam, namen
geven	–	gaf, gaven	vinden	–	vond, vonden
kijken	–	keek, keken	worden	–	werd, werden
komen	–	kwam, kwamen	zeggen	–	zei, zeiden
kopen	–	kocht, kochten	zien	–	zag, zagen

Je moet de verleden tijd van onregelmatige werkwoorden onthouden. Er is geen regel.
Je vindt een lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

49 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. hij geeft	a. hij begreep
2. hij eet	b. hij ging
3. hij gaat	c. hij zag
4. hij blijft	d. hij zat
5. hij brengt	e. hij gaf
6. hij begrijpt	f. hij was
7. hij is	g. hij zei
8. hij zit	h. hij bleef
9. hij zegt	i. hij at
10. hij ziet	j. hij bracht

50 Kijk naar de zinnen.

Gaat de zin over vroeger?

1. Francesca fietst nooit.	ja	nee
2. Reisde jij vaak met de trein?	ja	nee

3. Wat vond jij van de film? ja nee
4. Karim heeft geen brief gekregen. ja nee
5. Ging jij elke dag naar school? ja nee
6. Het bedrijf leverde de bestelling niet op tijd. ja nee
7. Neem jij elke avond een douche? ja nee
8. Mijn zus is gisteren in Rotterdam geweest. ja nee
9. Mijn moeder kocht elke week bloemen. ja nee
10. Wij wandelden elk weekend tien kilometer. ja nee

51 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Gaat de zin over vroeger of over nu?

	vroeger	nu		vroeger	nu
1.	☐	☐	6.	☐	☐
2.	☐	☐	7.	☐	☐
3.	☐	☐	8.	☐	☐
4.	☐	☐	9.	☐	☐
5.	☐	☐	10.	☐	☐

52 Vul in. **

Kies uit: *ging – hadden – mochten – moest – sliep – speelde – vond – was – waste – zei*

1. In de klas ____________ wij niet praten.
2. Mijn broertje ____________ graag met autootjes.
3. Mijn zussen ____________ heel lang haar.
4. Ik ____________ op zolder. De slaapkamer van mijn ouders was beneden.
5. Benno ____________ op zaterdag altijd naar een café.
6. Mijn oma ____________ zich in een badhuis, want zij had geen badkamer.
7. Elza ____________ het examen niet erg moeilijk.
8. Ik ____________ van mijn moeder altijd veel groenten eten.
9. Lima ____________ niet in de les. Is ze ziek?
10. Lars ____________ dat hij naar de tandarts moest.

53 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag. Cursist B: geef antwoord. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

Voorbeeld

Cursist A vraagt:	Had jij vroeger een hond?
Cursist B zegt:	Ja, ik had een hond. / Nee, ik had geen hond.

1. Had jij als kind een fiets?
2. Was jij vroeger bang in het donker?
3. Hadden jouw ouders een televisie?
4. Waren jullie buren vriendelijk?
5. Was jij vroeger vaak alleen thuis?
6. Had jij veel vakantie?
7. Waren je ouders vaak thuis?
8. Hadden jullie vroeger een tuin?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.5. **

5.6 Scholen van vroeger en nu

54 Bespreek samen.

1. Op welke leeftijd ging jij naar de basisschool? Vond je het daar leuk?
2. Wanneer vind jij iemand een goede meester of juf?
   - ○ Als hij of zij streng is.
   - ○ Als hij of zij duidelijk kan uitleggen.
   - ○ Als hij of zij voor alle kinderen aandacht heeft.
   - ○ Als hij of zij vaak de computer gebruikt in de klas.
   - ○ Als hij of zij veel boeken leest in de klas.

55 Lees de tekst. **

Nederlandse scholen van vroeger en nu

Je ziet twee foto's. Op de kleurenfoto staat een klas uit het jaar 2017. Op de zwart-witfoto zie je een klas uit 1900. Wat een verschil! Het onderwijs in Nederland is in honderd jaar erg veranderd.

Nu

Is een kind in Nederland 4 jaar? Dan gaat het naar de basisschool. In een klas zitten maximaal dertig kinderen. Er is één juf of meester per klas. Is een kind 12 jaar? Dan gaat het naar de middelbare school. Kinderen moeten naar school tot ze 16 jaar zijn. Heeft de leerling dan nog geen diploma? Dan moet hij verder leren tot hij 18 jaar is. Na de middelbare school gaan veel leerlingen studeren, bijvoorbeeld aan de universiteit. Dat was vroeger wel anders. Toen gingen de meeste kinderen helemaal niet naar school. Ze hadden het te druk met werken!

Vroeger
Zo'n 170 jaar geleden kwamen er steeds meer fabrieken in Nederland. Mensen werkten dag en nacht. Ook kleine kinderen hielpen mee. Ze verdienden geld voor het gezin. Ze werkten lange dagen. Soms wel twaalf uur op één dag. Het werken met machines was niet gezond. Het was ook gevaarlijk. Soms gingen er zelfs kinderen dood tijdens het werk. Dat moest veranderen. Daarom maakte de regering in het jaar 1900 een nieuwe wet. In die wet stond dat kinderen tot 12 jaar niet mochten werken. Alle kinderen moesten naar school.

De scholen van toen waren heel anders dan de scholen van nu. In één klas zaten veel meer kinderen. Meisjes en jongens zaten niet bij elkaar in de klas. Soms zaten ze zelfs niet bij elkaar op school. Meisjes leerden andere dingen dan jongens. Jongens hadden bijvoorbeeld vaker les in rekenen en sport. Meisjes leerden koken en kleren maken.

De meesters en juffen waren erg streng. Kinderen moesten hun pen bijvoorbeeld met hun rechterhand vasthouden. Ze mochten niet met links schrijven. Deden ze dat wel? Dan kregen ze straf. Dan moesten ze bijvoorbeeld in de hoek van de klas staan met hun gezicht naar de muur. Soms sloegen leraren de kinderen ook met hun hand of met een stok. Toen was dat heel gewoon, maar nu mogen leraren kinderen niet meer slaan.

streng	dood	de hoek
het onderwijs	de regering	sloegen (slaan)
de fabriek, de fabrieken	de wet	de stok
verdienden (verdienen)	vasthouden	gewoon
de machine, de machines	de straf	

56 Lees de tekst nog een keer. **

1. Hoe oud is een kind in Nederland als het naar school gaat? ______
2. Hoeveel kinderen zitten er nu ongeveer in een klas? ______
3. Waar werkten veel kinderen 170 jaar geleden? ______
4. Hoeveel uur werkten kinderen vroeger per dag? ______
5. Welke nieuwe wet maakte de regering in 1900? ______
______
6. Wat gebeurde er als kinderen niet met rechts schreven? ______
7. Wat mochten leraren vroeger wel doen en nu niet meer? ______

57 Welk woord past niet in het rijtje?

1. verdienen
   aanmelden
   het salaris
   het geld
2. het mbo
   het onderwijs
   het bedrijf
   de opleiding
3. de politiek
   de overheid
   de regering
   de activiteit

4. bijzonder
raar
speciaal
gewoon

5. de begrafenis
gefeliciteerd
dood
gecondoleerd

6. slagen
streng
het examen
zakken

58 Welke zin is goed?

1. a. Zij werken met machines.
   b. Zij praten met machines.
2. a. Alle kopjes staan in de wet.
   b. Alle regels staan in de wet.
3. a. Zij wil mijn hand vasthouden.
   b. Hij wil de auto vasthouden.
4. a. De brandweer geeft het vuur straf.
   b. De leraar geeft de leerling straf.
5. a. Hij staat in de hoek van de kamer.
   b. Hij staat in de hoek van zijn studie.
6. a. Je mag die hond niet slaan.
   b. Kun je voor mij de aardappels slaan?
7. a. Hij is geslaagd voor zijn stok.
   b. De oude man loopt met een stok.
8. a. Met deze fabriek maak je koffie.
   b. In deze fabriek maken ze tafels.

59 Hoor je het woord in de zin? *

Luister naar de docent of de computer.

1. stok ja nee
2. machines ja nee
3. dood ja nee
4. verdien ja nee
5. wet ja nee
6. hoek ja nee

60 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. heel | is | Die docent | streng | . ______
2. je | mijn tas | Wil | vasthouden | ? ______
3. leerlingen | Een leraar | niet slaan | mag | . ______
4. gekregen | heeft | De man | een hoge straf | . ______
5. maakt | De regering | de wetten | in ons land | . ______
6. vanavond | gewoon aardappels | We | eten | . ______
7. In Nederland | goed | het onderwijs | is | . ______

61 Vul in. **

Kies uit: *fabriek – gewone – onderwijs – regering – straf – verdien – wet*

! Je hebt één woord niet nodig.

1. Je mag een kind niet slaan. Dat staat in de ______ .
2. Een leraar werkt in het ______ .

3. Lucia houdt van bijzondere kleren. Ze draagt nooit ____________________ kleren.
4. 'Hoeveel ____________________ jij?' 'Mijn salaris is € 1350,- per maand.'
5. De jongen kreeg ____________________ van de leraar, omdat hij te laat was.
6. In Den Haag werkt de Nederlandse ____________________ .

62 Wat zie je op het plaatje? **

Kies uit: *dood – de fabriek – de hoek – de machine – slaan – de stok – streng – vasthouden*

1.
____

2.
____

3.
____

4.
____

5.
____

6.
____

7.
____

8.
____

63 Praat samen. **

1. Moeten kinderen in jouw land naar school? Hoe oud zijn ze dan?
2. Hoe groot zijn de klassen in jouw land?
3. Zitten jongens en meisjes bij elkaar in de klas?
4. Krijgen jongens en meisjes dezelfde vakken?
5. Zijn de leraren in jouw land strenger dan de leraren in Nederland?
6. Wanneer krijgen leerlingen straf in jouw land? Welke straffen krijgen ze dan?
7. Wat krijgen de kinderen als ze iets heel goed doen?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.6. **

5.7 Stage lopen

64 Bespreek samen.

1. Heb jij weleens stage gelopen? Waar?
2. Welk werk deed je tijdens die stage?

65 Is het antwoord goed of fout?

Luister naar de computer.
Je hoort Sabine. Ze is docent. Ze stelt vragen aan Cheng. Is het antwoord van Cheng goed of fout?

1. goed fout	3. goed fout	5. goed fout
2. goed fout	4. goed fout	6. goed fout

66 Zoek bij elkaar.

Je ziet de vragen uit de vorige opdracht. Zoek de goede antwoorden bij de vragen.

1. Wanneer moest je precies werken?
2. Hoe laat begon je met je werk?
3. Welke dingen moest je doen?
4. Wat vond je het leukst?
5. Waarom vond je dat?
6. Was je werk soms ook moeilijk?

a. Ik moest haren wassen en haren verven.
b. Ja, ik vond knippen in het begin niet makkelijk.
c. Ik begon om 8.00 uur ’s ochtends.
d. Ik werkte op maandag en dinsdag.
e. Haren verven vond ik erg leuk.
f. Omdat je mensen blij maakt met een mooie kleur haar.

67 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 5.7.

Je hoort Lea en Mario. Mario doet een mbo-opleiding in de zorg. Lea is zijn docent. Mario heeft stage gelopen in een verzorgingshuis. Dat is een huis waar oude mensen wonen. Zij kunnen niet meer alleen thuis wonen. Mario verzorgde de mensen in het verzorgingshuis. Lea wil weten hoe de stage van Mario is gegaan.

ben benieuwd naar (benieuwd zijn naar)
de dienst
waren afgelopen (afgelopen zijn)
de bewoner, de bewoners
aankleden
de deken, de dekens
het kussen, de kussens
langs
ruimde … op (opruimen)
lastig
gestolen (stelen)
kwaad
de ervaring
serieus
Dat klopt.

68 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Lea en Mario over? Kies de 3 goede antwoorden.

a. over de stage van Mario
b. over de cijfers van Mario
c. over de werktijden van Mario
d. over de kleding van Mario
e. over de collega's van Mario
f. over de baas van Mario

69 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Mario werkte op dinsdag van 8.00 uur tot **12.00** / **16.00** uur.
2. Mario had 's ochtends **veel** / **weinig** te doen.
3. Mario had pauze **voor** / **na** het opruimen.
4. Een oude meneer **vergat** / **pakte** vaak dingen.
5. Mario had **vervelende** / **fijne** collega's.

70 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 5.7.

71 Welke zin past bij het plaatje?

1.

a. Zij ruimt het kind op.
b. Zij kleedt het kind aan.

2.

a. Zij heeft ervaring.
b. Zij is kwaad.

3.

a. De man is serieus.
b. De man steelt het geld.

4.

a. Je moet je kamer opruimen.
b. Je moet je kamer stelen.

5.

a. De kussens liggen op de bank.
b. De dekens liggen op de bank.

6.

a. De kinderen hebben 's avonds dienst.
b. De kinderen liggen onder een deken.

72 Welke zin is goed?

1. a. Ik heb dienst op maandagmiddag.
   b. Ik heb dienst met mijn hart.
2. a. De bewoners van deze garage rijden auto.
   b. De bewoners van dit huis zijn oud.
3. a. Ik ben benieuwd naar mijn huid.
   b. Ik ben benieuwd naar mijn cijfer.
4. a. De opdracht is lastig. Ik begrijp hem niet.
   b. Mijn sokken zijn lastig. Ik zie ze niet.

5. a. Ik rijd vaak langs de supermarkt.
   b. Mijn trui zit langs mijn buik.
6. a. De hond is afgelopen. Ik ben hem kwijt.
   b. Het feest is om 23.00 uur afgelopen.
7. a. Jef bekijkt alle folders. Hij heeft veel ervaring.
   b. Jef werkt hier al lang. Hij heeft veel ervaring.
8. a. 'Wat vind je van mijn voorstel?' 'Dat klopt.'
   b. 'Begint de les om 9.00 uur?' 'Dat klopt.'
9. a. 'Wil je echt met mij trouwen?' 'Ja, ik ben heel serieus.'
   b. 'Weet jij of de wasmachine aan is?' 'Ja, ik ben heel serieus.'

73 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Mijn ______________ is lekker warm.
2. Ik heb veel zachte ______________ op mijn bed.
3. De man is ______________ op zijn buurman.
4. Ik weet het niet. Het is een ______________ probleem.
5. Kai is heel ______________ . Hij leest veel boeken.

74 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ______________________________
2. ______________________________
3. ______________________________
4. ______________________________
5. ______________________________

75 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Ik ben benieuwd!
2. Heb je ervaring?
3. Ik heb twee jaar ervaring.
4. Is jouw dienst afgelopen?
5. Ja, dat klopt.
6. Hoe vond je het?
7. Ik vond het lastig.
8. Ik vond het geweldig!

76 Vul in. **

Kies uit: *afgelopen – benieuwd – dekens – gestolen – kleed ... aan – klopt – ruimen ... op*

1. Het programma begint om 10.00 uur. Hoe laat is het ______________ ?
2. Ik was me elke ochtend om 7.30 uur en daarna ______________ ik me ______________ .

3. De kinderen zijn klaar met spelen. Ze ____________________ de puzzels ________________ .
4. Mijn pinpas is ____________________ . Wat moet ik nu doen?
5. In de winter heb ik twee ____________________ op mijn bed liggen. Dat is lekker warm.
6. Hoe heb je deze taart gemaakt? Ik ben ____________________ naar het recept!
7. 'Faye zegt dat we morgen vrij zijn.' 'Nee, dat ____________________ niet. We hebben gewoon les.'

77 Maak de puzzel. **

Kies uit: *bewoners – dienst – ervaring – kussen – kwaad – langs – lastig – serieus*

1. Fiets jij ... de bakker? Wil je dan een brood voor me halen?
2. 'Vond je de opdracht makkelijk?' 'Nee, ik vond hem ... .'
3. In deze flat zijn alle ... ouder dan 65 jaar.
4. 'Heb je weleens in een winkel gewerkt?' 'Ja, ik heb zes jaar ... .'
5. Larissa slaapt op een dik ... . Dat vindt ze fijn.
6. 'Gaan jullie echt naar China verhuizen?' 'Nee hoor, ik was niet ... .'
7. Mijn bestelling is niet op tijd geleverd. Ik ben heel ... !
8. Sifra heeft vaak avond... . Dat vindt ze fijner dan overdag werken.

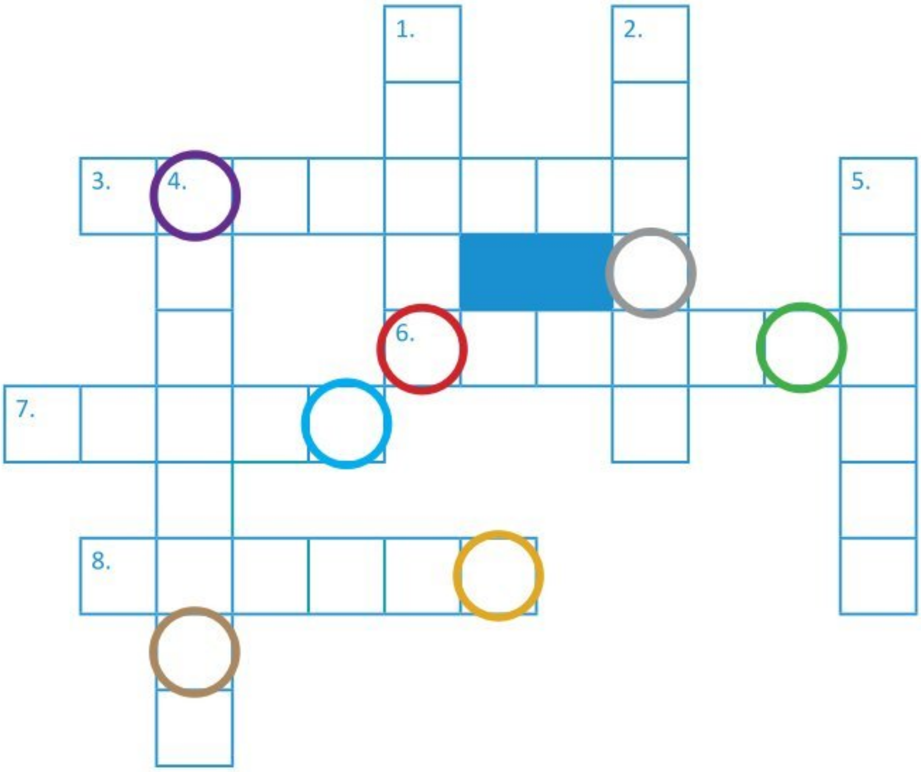

Welk woord kun je maken van de letters in de rondjes?

de ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___

78 Vraag werkblad 5.7 aan de docent. **

Je gaat vertellen wat iemand op zijn stage heeft gedaan.

79 Praat samen. **

1. Mario heeft stage gelopen in een verzorgingshuis. Heb jij weleens stage gelopen? Vertel ook wat je tijdens je stage hebt geleerd.
2. Je doet nu een cursus Nederlands. Wat heb je daar al geleerd? Wat vind je moeilijk en wat vind je makkelijk?
3. Waar wonen oude mensen in jouw land? Vertel ook of je dat goed vindt.
4. In Nederland wonen oude mensen soms in een verzorgingshuis. Wil jij later graag in een verzorgingshuis wonen? Vertel ook waarom.
5. Cheng wil graag kapper worden. Hoe vaak ga jij naar de kapper? Vertel ook wat de kapper dan doet.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.7. **

5.8 Een toets maken

80 Bespreek samen.

1. Maak jij graag een toets? Waarom wel of waarom niet?
2. Vind jij het belangrijk om toetsen goed voor te bereiden? Waarom wel of waarom niet?

81 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 5.8.

Je ziet Twan. Hij is docent Nederlands.
De cursisten gaan vandaag een toets maken.
Twan legt eerst uit wat precies de bedoeling is.

de toets	af	vanmiddag
de bedoeling	afmaken	het lukt (lukken)
een paar	het totaal	haast hebben
het geluid	nakijken	extra
omhoog	hoop (hopen)	

82 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten de docent en de cursisten over? Kies de 3 goede antwoorden.

a. over de regels voor de toets
b. over hoeveel vragen goed moeten zijn
c. over welke soort opdrachten je krijgt
d. over hoeveel tijd je krijgt
e. over waar je je spullen moet leggen
f. over waar je je cijfer kunt zien

83 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Als je iets niet begrijpt, mag je dat aan je buurman vragen.	waar	niet waar
2. De cursisten moeten twintig zinnen afmaken.	waar	niet waar
3. De cursisten krijgen waarschijnlijk vanmiddag hun cijfer.	waar	niet waar
4. De cursisten mogen alleen een pen gebruiken.	waar	niet waar
5. Als de cursisten klaar zijn, mogen ze weg.	waar	niet waar

84 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 5.8.

85 Welk woord is weg?

1. Ik heb geen tijd. Ik heb … .
   a. af
   b. extra
   c. haast
2. Het werk is nog niet klaar. Ik ga het morgen … .
   a. afmaken
   b. hopen
   c. bedoeling
3. John moet … stage lopen. Hij is om 17.00 uur klaar.
   a. nakijken
   b. vanmiddag
   c. omhoog
4. Ik begrijp niet wat ik moet doen. Wat is … ?
   a. een paar
   b. het geluid
   c. de bedoeling
5. '… het?' 'Nee, wil je me helpen?'
   a. Hoopt
   b. Lukt
   c. Haast
6. Ik … dat ik slaag voor het examen!
   a. hoop
   b. kijk na
   c. luk
7. Aan het einde van elk thema krijg je een … .
   a. geluid
   b. paar
   c. toets
8. Mijn schoenen zijn nat. Maar ik heb gelukkig nog een … schoenen.
   a. paar
   b. extra
   c. af

86 Wat betekent het woord?

1. nakijken
   a. controleren
   b. verzorgen
   c. oplossen
2. het geluid
   a. wat je ziet
   b. wat je hoort
   c. wat je proeft
3. het totaal
   a. alles
   b. een deel
   c. niks
4. extra
   a. minder dan normaal
   b. net zo veel als normaal
   c. meer dan normaal
5. af
   a. klaar
   b. bijna
   c. juist
6. omhoog
   a. naar boven
   b. naar beneden
   c. naar rechts

87 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Lukt het?
2. Ik hoop dat het lukt.
3. Wat is de bedoeling?
4. Het geluid moet zachter.
5. Heeft u even tijd?
6. Nee, sorry, ik heb haast.

88 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 4 – 5 – 6 ______
2. 4 – 5 – 6 ______
3. 4 – 5 – 6 ______
4. 4 – 5 – 6 ______
5. 4 – 5 – 6 ______
6. 6 – 7 – 8 ______
7. 6 – 7 – 8 ______

89 Vul in. **

Kies uit: *af – afmaken – bedoeling – geluid – hoop – lukt – omhoog – totaal*

1. Kan ik je helpen, of ______ het?
2. De boodschappen kosten in ______ € 14,85.
3. 'Heb je het examen goed gemaakt?' 'Ik weet het niet. Ik ______ het!'
4. Is de wasmachine kapot? Hij maakt zo'n raar ______ .
5. Ik moet nog even deze e-mail ______ en dan ga ik mee.
6. Wat moeten we met deze dozen doen? Wat is de ______ ?
7. U kunt hier met de trap naar boven en u kunt daar met de lift ______ .
8. Het verhaal is nog niet ______ . Je moet zelf het einde bedenken.

90 Praat samen. **

Maak zinnen met de woorden.

1. vanmiddag
2. extra
3. haast hebben
4. de toets
5. een paar
6. nakijken

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.8. **

5.9 Dat moet. – Dat mag. – Dat hoeft niet.

91 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Mag je in de les water **drinken**? Ja, dat **mag**.

Mag je op school **roken**? Nee, dat **mag niet**.

Moet je tijdens het examen stil **zijn**? Ja, dat **moet**.

Moet ik binnen mijn schoenen **uitdoen**? Nee, dat **hoeft niet**.

Na de werkwoorden *mogen* en *moeten* kun je een tweede werkwoord gebruiken. Je gebruikt dan het hele werkwoord.

92 Wat is een goede reactie?

1. Mogen we koffie pakken?
   a. Ja, dat mag.
   b. Ja, dat moet.
2. Moeten we opdracht 4 maken?
   a. Ja, dat moet.
   b. Nee, dat moet.
3. Mag ik eerder weg?
   a. Nee, dat hoeft niet.
   b. Nee, dat mag niet.
4. Moet ik je even helpen?
   a. Nee, dat moet niet.
   b. Nee, dat hoeft niet.
5. Mogen we naar buiten?
   a. Ja, dat moet.
   b. Ja, dat mag.
6. Moet je hier stil zijn?
   a. Nee, dat mag niet.
   b. Nee, dat hoeft niet.

93 Zoek bij elkaar. Trek een lijn. *

1. Je moet stil zijn.
2. Je mag een vraag stellen.
3. Je hoeft niet stil te zijn.
4. Jullie moeten binnenkomen.
5. Je hoeft niet naar binnen.
6. Jullie mogen binnen blijven, maar jullie mogen ook naar buiten.

a. Sharon en Hadassa gaan naar buiten.
b. Abdel praat met Bob.
c. Chris blijft buiten.
d. Zara vraagt iets.
e. Tim en Roza gaan naar binnen.
f. Marja praat niet.

94 Vraag en antwoord. *

Cursist A: lees de vraag. Cursist B: lees het antwoord.
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

1. Mag ik iets vragen?	Ja, dat mag.
2. Mag ik iets eten in de klas?	Nee, dat mag niet.
3. Moet ik opdracht 3 maken?	Ja, dat moet.
4. Moet ik opdracht 4 ook maken?	Nee, dat hoeft niet.
5. Mag ik het raam opendoen?	Ja, dat mag.
6. Mag ik hier bellen?	Nee, dat mag niet.
7. Moet ik het formulier invullen?	Ja, dat moet.
8. Moet ik mijn telefoon uitzetten?	Nee, dat hoeft niet.
9. Mag ik vijf minuten eerder weggaan?	Ja, dat mag.
10. Mag ik een woordenboek gebruiken?	Nee, dat mag niet.

Kijk nog een keer naar de vragen.
Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord zonder te lezen. Je mag zelf een antwoord bedenken!
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

95 Vraag werkblad 5.9 aan de docent. **

Je gaat vragen stellen over de regels op school.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.9. **

5.10 Tips bij het spreken

96 Lees de tekst. **

In dit boek en op het examen moet je verschillende spreekopdrachten doen. Je moet dus goed spreken. Hoe doe je dat?

97 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 5.10a. Je hoort een docent en een cursist. Bespreek samen: Waarom is het antwoord van de cursist niet goed?

a. De docent kan de cursist niet verstaan.
b. De cursist geeft een verkeerd antwoord op de vraag.
c. De cursist maakt geen goede zin.

Vraag en antwoord

Luister goed naar de vraag. Wat wil de ander weten? Bedenk een antwoord. Begrijp je de vraag niet? Vraag dan of de ander de vraag wil herhalen. Of vraag wat hij bedoelt.

98 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 5.10b. Je hoort een docent en een cursist. Bespreek samen: Wat doet de cursist niet goed? Kies de 2 goede antwoorden.

a. Ze geeft een fout antwoord.
b. Ze praat te zacht.
c. Ze praat te langzaam.
d. Ze praat niet duidelijk.

Hoe spreek je duidelijk?

Mensen kunnen horen dat jij uit het buitenland komt. Dat is normaal. Het is wel belangrijk dat mensen je goed kunnen verstaan. Hoe spreek je duidelijk?

- Spreek niet te snel of te langzaam.
- Spreek hard genoeg.
- Beweeg je mond en lippen goed.
- Probeer de Nederlandse klanken goed uit te spreken. Vraag of mensen het willen zeggen als je een woord niet goed uitspreekt.

99 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 5.10c. Je hoort een docent en een cursist. Bespreek samen: Waarom is het antwoord van de cursist niet goed?

a. Ze gebruikt niet de goede woorden.
b. Ze maakt geen goede zin.
c. Ze praat niet duidelijk.

Hoe zeg je het?
Als je Nederlands spreekt, moet je de regels van het Nederlands gebruiken. Dat is moeilijk, omdat je in een gesprek meteen moet reageren. Denk aan de volgende regels:

- Gebruik de goede vorm van het werkwoord. Bijvoorbeeld: *Ik ga, hij gaat, wij gaan*.
- Gebruik de goede tijd van het werkwoord. Bijvoorbeeld: *Ik ga straks met de bus. Ik heb in mijn land tien jaar gewerkt*.
- Zet de woorden op de goede plaats in de zin.
- Gebruik *de, het* en *een*. Bijvoorbeeld: *Ik heb een afspraak met de docent.*

Het examen deel 1
Het examen Spreken heeft twee delen. In deel 1 krijg je steeds twee vragen achter elkaar.

- Geef antwoord op beide vragen.
- Gebruik woorden zoals *maar, want* en *omdat*.
- Zeg niet te veel. Misschien maak je dan fouten. Maar zeg ook niet te weinig!
- Begrijp je een vraag op het examen niet goed? Je kunt nog een keer kijken en luisteren. Maar let wel op de tijd!

100 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 5.10d. Je hoort een examenvraag: 'Reist u vaak met de bus? Vertel ook waarom.' En je hoort een cursist.
Bespreek samen: het antwoord van de cursist is niet goed. Waarom niet?

a. Hij maakt geen goede zin.
b. Hij geeft op één vraag geen antwoord.
c. Hij geeft een verkeerd antwoord.

101 Bespreek samen. **

Cursist A: geef antwoord op vraag 1.
Cursist B: luister naar cursist A. Wat gaat goed? Wat kan beter?
Klaar? Dan geeft cursist B antwoord op de volgende vraag.

1. Spreek jij vaak Nederlands? Vertel ook met wie.
2. Ik fiets vaak naar school. Wat vind jij van fietsen? Vertel ook waarom.
3. Wat lees jij graag? Vertel ook wanneer je leest.
4. Waar heb je Nederlandse les? Vertel ook hoelang je al les hebt.

Het examen deel 2
In deel 2 van het examen Spreken krijg je een ander soort opdrachten. Je ziet steeds een gesprek tussen twee mensen. Als het gesprek stopt, moet je kiezen wat één van die mensen het beste kan zeggen. Of welke zin juist is. Je hoeft zelf niet te spreken.

102 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 5.10e. Mirte en Rob zijn collega's. Ze hebben pauze.
Bespreek samen: Wat kan Rob het beste zeggen?

a. Ik ga naar het zwembad.
b. Ik ben naar mijn zus geweest.
c. Ik ben jarig.

TIP Om goed Nederlands te spreken, moet je veel oefenen. Praat dus veel Nederlands!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.10. **

5.11 Het huiswerk

103 Bespreek samen.

1. Krijg jij veel huiswerk op school? Wat vind je van huiswerk maken?
2. Wat doe jij als je niet naar school kunt komen? Vraag je dan aan iemand welk huiswerk je moet doen?

104 Lees de tekst. **

Enrique en Louisa zitten bij elkaar in de klas. Enrique is ziek geweest, dus hij heeft de les gemist. De docent heeft aan Louisa gevraagd of ze het huiswerk aan Enrique wil doorgeven.

Van: Louisa Dahl
Aan: Enrique Mendez
Onderwerp: huiswerk donderdag

Hoi Enrique,

Hoe gaat het nu met je? Ik hoop dat je je al een beetje beter voelt. Ik mail je het huiswerk, omdat je niet in de les was. Dit zijn de opdrachten voor donderdag:
- antwoorden blz. 32 en 33 nakijken
- opdrachten blz. 35 t/m 38 afmaken
- naar tekst 3.12 luisteren
- een krant of een tijdschrift meenemen!

Het is vrijdag open dag bij het roc in Deventer. Ik wil graag informatie hebben over mbo-opleidingen. Zullen we daar samen naartoe gaan? Het roc is in het centrum van de stad. We kunnen dus met de trein gaan.

Beterschap! Ik hoop dat ik je donderdag weer zie.

Groetjes,
Louisa

Van: Enrique Mendez
Aan: Louisa Dahl
Onderwerp: RE: huiswerk donderdag

Hoi Louisa,

Bedankt voor je mail! Ik voel me sinds vanochtend gelukkig wat beter. Ik was ontzettend moe en ik had hoofdpijn. Bedankt voor het doorgeven van het huiswerk. Ik heb gisteren toevallig een leuk tijdschrift gekregen, dus dat kan ik donderdag meenemen.

Ik ga vrijdag graag mee naar de open dag. Hoe laat begint het?

Groetjes van Enrique

Van: Louisa Dahl
Aan: Enrique Mendez
Onderwerp: RE: huiswerk donderdag

Hoi Enrique,

Fijn dat je je alweer een beetje beter voelt! Op dit moment zijn veel mensen verkouden. Je moet goed uitrusten, hoor, want anders blijf je lang ziek.

Ik kan vrijdag helaas toch niet naar de open dag. Ik was vergeten dat ik vrijdag een afspraak bij de tandarts heb. Sorry! ☹ Ik heb steeds pijn als ik op harde dingen bijt, dus ik moet echt gaan. Ik kan wel op zaterdag. Dan is het roc van 10.00 tot 16.00 uur open. Ik hoop dat jij dan ook kunt. Zullen we om 10.30 uur op het station afspreken?

Groetjes,
Louisa

het huiswerk	vanochtend	verkouden
je voelt (zich voelen)	ontzettend	uitrusten
de krant	toevallig	steeds
het tijdschrift	alweer	hard, harde
het centrum	op dit moment	bijt (bijten)

105 Lees de tekst nog een keer. **

1. Waarom stuurt Louisa een mail aan Enrique? ______
2. Wanneer moet het huiswerk af zijn? ______
3. Wat betekent *blz.*, denk je? ______

4. Waarom wil Louisa naar de open dag? ______________________________

5. Waarom kan Louisa vrijdag niet afspreken? ______________________________

6. Hoe laat wil Louisa Enrique zaterdag zien? ______________________________

106 Welk woord past in de zin?

1. Sorry, ik kan niet naar het feest komen. Ik vind het **hard** / **ontzettend** jammer.
2. Ik kan de boter niet goed smeren, want de boter is erg **hard** / **steeds**.
3. Mijn man heeft **centrum** / **vanochtend** de kinderen naar school gebracht.
4. Ik ga niet naar school, want ik **bijt** / **voel** me niet lekker.
5. Weet je wie ik vorige week **op dit moment** / **toevallig** heb gezien? Hamid!

107 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

a

b

c

bijten

het centrum

de kranten

de tijdschriften

uitrusten

verkouden

d

e

f

108 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. Je hebt **alweer** een goed cijfer.
   a. Je hebt voor de eerste keer een goed cijfer.
   b. Je hebt voor de tweede keer een goed cijfer.
2. De verwarming gaat **steeds** uit.
   a. De verwarming gaat vaak uit.
   b. De verwarming gaat nooit uit.
3. Waar ben jij **op dit moment**?
   a. Waar ben jij nu?
   b. Waar ben jij straks?
4. Wij hebben veel **huiswerk** gekregen.
   a. Wij moeten thuis veel doen voor school.
   b. Wij moeten in de les veel opdrachten maken.

109 Vul in. *

Kies uit: ~~afmaken~~ – alweer – bijten – het centrum – ~~extra~~ – ~~het geluid~~ – het huiswerk – de krant – ontzettend – steeds – het tijdschrift – uitrusten – vanochtend – zich voelen

mensen of dingen	werkwoorden	andere woorden
het geluid	afmaken	extra

110 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Heb jij ________ geld bij je?
2. Ik ben ________ heel druk.
3. Het brood is ________ geworden.
4. Zico is al een week erg ________ .

111 Vul in. **

1. Je hoeft niet bang te zijn. Onze hond b________ niet.
2. Columbus zocht niet naar Amerika. Hij ontdekte Amerika t________ .
3. Heb je het nieuws over de koning al in de k________ gelezen?
4. Ik ga naar de kapper in het c________ van de stad.
5. Je bent net naar de wc geweest. Moet je nu a________ ?
6. Wil je een zacht of een h________ broodje?
7. In dit t________ staan veel interessante verhalen en leuke advertenties.
8. Ik was te laat op mijn werk, want ik kon v________ niet uit mijn bed komen.

112 Maak de zinnen af. **

1. Ik heb slecht geslapen, omdat ________ *(verkouden)*
2. Ik heb hard gewerkt vandaag, dus ________ *(uitrusten)*
3. Ik ga boodschappen doen, als ________ *(huiswerk)*
4. We kopen vier truien, want ________ *(ontzettend)*
5. Ik wil een e-mail sturen, maar ________ *(steeds)*
6. De docent kan ons niet helpen, want ________ *(op dit moment)*
7. Jonas kan niet naar de les komen, omdat ________ *(zich voelen)*

113 Schrijf op. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar de video. Schrijf het huiswerk en de nieuwe lestijd in de agenda.

114 Praat samen. **

1. Heb jij gisteren huiswerk gemaakt? Vertel ook wat je hebt gedaan.
2. Vind jij je lesrooster prettig? Vertel ook waarom.
3. Heb jij al voor het examen geoefend? Vertel ook hoe je dat hebt gedaan.
4. Heb je weleens een les gemist? Vertel ook wat je toen hebt gedaan.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.11. **

5.12 Hij wil graag fietsen. – Zullen we gaan?

115 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

In 5.9 heb je geleerd dat je na *mogen* en *moeten* soms een tweede werkwoord gebruikt. Bijvoorbeeld:

- **Mag** ik je pen **lenen**?
- Je **moet** opdracht 12 **maken**.

Kijk naar de zinnen.

- Rosario **kan** heel goed Nederlands **spreken**.
- Jeroen **wil** heel graag **fietsen**.
- **Zal** ik een krant voor je **meenemen**?
- **Zullen** we samen een dagje naar Den Haag **gaan**?

Ook na *kunnen, willen* en *zullen* kun je een tweede werkwoord gebruiken. Je gebruikt dan het hele werkwoord.

Je gebruikt *Zal ik..?* en *Zullen we..?* om een voorstel te doen.

116 Wat is een goede reactie?

1. Ik weet niet hoe laat mijn bus gaat.
   a. Zal ik even op internet kijken?
   b. Je kunt met de bus gaan.
2. Wie kan lekkere soep koken?
   a. Ik wil graag soep eten.
   b. Ik kan lekkere tomatensoep maken.
3. Ik heb geen tijd om naar de bibliotheek te gaan.
   a. Wil jij de boeken wegbrengen?
   b. Zal ik je boeken wegbrengen?
4. Ik voel me misselijk.
   a. Zal ik je even een glas water geven?
   b. Dat kan ik doen.
5. Wat zullen we morgen doen?
   a. Ik kan goed voetballen.
   b. Ik wil graag voetballen.
6. Zal ik straks koffie maken?
   a. Lekker. Ik ga het ook doen.
   b. Lekker. Zal ik dan taart halen?

117 Welk woord past in de zin?

1. **Zullen** / **Willen** we morgen samen naar het bos fietsen?
2. **Zal** / **Wil** jij even opruimen?
3. Kunnen jullie alsjeblieft op tijd **kom** / **komen**?
4. Wil jij voor mij naar de slager **gaat** / **gaan**?
5. **Kun** / **Kunt** jij met een computer werken?
6. **Zal** / **Wil** ik de afwas doen?
7. Kun jij die e-mails **schrijft** / **schrijven**?
8. **Wil** / **Willen** jullie hier nog blijven?

118 Maak de zinnen af. *

1. Ik heb familie op bezoek. Ik kan niet ______
2. Het is zaterdagochtend. Frits wil ______
3. De koffie is op. Zal ik ______
4. Mijn moeder heeft een tekencursus gedaan. Zij kan ______
5. We hebben de hele middag gewerkt. Zullen we ______
6. Gerben heeft veel geld gekregen. Hij wil ______

119 Praat samen. **

1. Je gaat graag uit eten. Je belt een vriend. Je doet een voorstel. Wat vraag je?
2. Je krijgt een moeilijke brief in het Nederlands. Je gaat naar je Nederlandse buurman. Wat vraag je aan hem?
3. Je hebt geen tijd om te koken. Wat vraag je aan je partner?
4. Je moet naar de tandarts, maar je bent ziek. Wat vraag je aan de assistent?
5. Het is mooi weer. Je wilt iets leuks doen met je vriendin. Wat vraag je?
6. Je bent in de winkel. Je wilt een fles wijn pakken, maar hij staat te hoog. Wat vraag je aan een lange man?

120 Vraag werkblad 5.12 aan de docent. **

Je gaat e-mails schrijven. Je maakt een afspraak en je verzet een afspraak.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.12. **

5.13 Het weekend

121 Bespreek samen.

1. Wat doe jij meestal in het weekend?
2. Spreek je weleens met andere cursisten af in het weekend? Wat doen jullie dan?

122 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 5.13.

Je hoort Ahmed, Dilek en Laila. De les is net afgelopen. Ze praten over het weekend.

de finale	uitgaan	het schilderij, de schilderijen
winnen	de kunst	het terras
sterk	winkelen	de rivier
verliezen	vreselijk	de alcohol
besloten (besluiten)	Ik ben het zat. (het zat zijn)	

123 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Ahmed, Dilek en Laila over? Kies de 2 goede antwoorden.

a. over wat ze in het weekend hebben gedaan
b. over hun plannen voor het weekend
c. over het huiswerk
d. over de Nederlandse les
e. over het maken van een afspraak
f. over de volgende vakantie

124 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Ahmed heeft zaterdag een belangrijke wedstrijd.	waar	niet waar
2. Waarschijnlijk gaat het team van Ahmed winnen.	waar	niet waar
3. Dilek is zaterdag jarig.	waar	niet waar
4. Laila en haar zusje zijn vaak bij hun oma.	waar	niet waar
5. Laila wil graag in een café afspreken.	waar	niet waar
6. Ahmed wil naar een museum met kunst.	waar	niet waar
7. Dilek houdt van winkelen.	waar	niet waar
8. Ze willen bij het stadsmuseum ook iets drinken.	waar	niet waar

125 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 5.13.

126 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Ik ben vandaag jarig.
2. Is de wedstrijd spannend?
3. Hebben jullie de wedstrijd verloren?
4. Welke opleiding ga je doen?
5. Wil je nog verder winkelen?
6. Houd je van sporten?
7. Zullen we morgen uitgaan?

a. Nee, ik ben het zat.
b. Ja, leuk! Waar spreken we af?
c. Gefeliciteerd!
d. Nee, we hebben gewonnen!
e. Ja, want het is de finale!
f. Ik heb het nog niet besloten.
g. Nee, ik vind sporten vreselijk.

127 Wat zie je op het plaatje?

1.

a. de finale
b. het terras
c. de rivier

2.

a. vreselijk
b. winkelen
c. sterk

3.

a. de finale
b. het schilderij
c. de alcohol

4.

a. de rivier
b. de kunst
c. verliezen

5.
a. de alcohol
b. de finale
c. de kunst

6.
a. winnen
b. verliezen
c. winkelen

7.
a. Zij wint.
b. Zij verliest.
c. Zij besluit.

8.
a. de finale
b. de kunst
c. de alcohol

128 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Zullen we vrijdag uitgaan?
2. Ik vind uitgaan vreselijk.
3. Wil je nog verder winkelen?
4. Nee, ik ben het zat.
5. Hebben jullie gewonnen?
6. Nee, we hebben verloren.
7. We kunnen daar naar kunst kijken.
8. Wat een mooie schilderijen!

129 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. sterk | Die man | ontzettend | is | . ______________________
2. drink | Waarom | je | geen alcohol | ? ______________________
3. op de rivier | Er | veel boten | zijn | . ______________________
4. hebben | nog niks | besloten | We | . ______________________
5. kijken | vanavond | gaan | We | naar de finale | . ______________________
____
6. op dit terrasje | we | Zullen | iets drinken | ? ______________________
____

130 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Waarom wil jij naar dat museum? *(kunst)*
2. Wanneer mag je niet rijden? *(alcohol)*
3. Zullen we iets gaan drinken? *(terras)*
4. Vind jij werken in een fabriek leuk? *(vreselijk)*
5. Hebben jullie de wedstrijd gewonnen? *(verliezen)*
6. Welke opleiding ga jij na de cursus Nederlands doen? *(besluiten)*
7. Waarom stop je met schoonmaken? *(het zat zijn)*

131 Maak zinnen met de woorden. **

1. sterk ______
2. winkelen ______
3. het schilderij ______
4. uitgaan ______
5. gewonnen ______
6. de finale ______
7. de rivier ______

132 Praat samen. **

Je kunt deze zinnen gebruiken als je iets wilt afspreken met iemand:

• Zal ik … ?	Zal ik morgen komen?
• Zullen we … ?	Zullen we zaterdag winkelen?
• We kunnen … .	We kunnen naar een museum gaan.

Je kunt deze zinnen gebruiken om te reageren:

• Wat … !	Wat leuk!
• Dat vind ik … .	Dat vind ik een goed idee.
• Ik houd niet van … .	Ik houd niet van winkelen.
• Ik kan dan helaas niet.	

1. Je wilt met je broer naar een restaurant. Wat vraag je?
2. Je vriend vraagt: 'Ga je mee naar de film?' Wat zeg je?
3. Je gaat bij de buren eten. Iedereen maakt iets. Jij wilt graag soep maken. Wat vraag je?
4. Je wilt met een paar vrienden een dagje uit. Je vindt een dagje strand wel leuk. Wat vraag je?
5. Je gaat morgenmiddag met je zus naar het park. Ze vraagt: 'Zal ik broodjes meenemen?' Wat zeg je?
6. Jullie gaan in augustus op vakantie. Je vriend wil dan in een tent slapen. Hij vraagt: 'Wil jij dat ook?' Wat zeg je?

133 Vraag werkblad 5.13a aan de docent. **

Je gaat voorstellen doen en op voorstellen reageren.

134 Vraag werkblad 5.13b aan de docent. **

Je gaat een afspraak maken om samen iets leuks te doen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.13. **

5.14 Ik ga koken. – Ik kook morgen.

135 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Met sommige vormen van de werkwoorden kun je praten over vroeger en nu. Bijvoorbeeld:
- Ik **kook** rijst. (nu)
- Gisteren **heb** ik pasta **gekookt**. (vroeger)
- Vroeger **kookte** ik vaak aardappels met groente en vlees. (vroeger)

Soms wil je praten over de toekomst. Kijk naar de zinnen.
- Ik **ga** soep **koken**.
- Ik **kook** morgen soep.

Hoe praat je over de toekomst?
1. Je gebruikt een vorm van *gaan* en een tweede werkwoord. Het tweede werkwoord is het hele werkwoord.
2. Of: je gebruikt de tegenwoordige tijd en één of meer woorden die informatie over de toekomst geven. Bijvoorbeeld: *morgen, straks* of *volgende week.*

136 Kijk naar de zinnen.

Gaat de zin over de toekomst?

1.	Wij hebben dinsdag een afspraak met de tandarts.	ja	nee
2.	Kas leest een boek.	ja	nee
3.	Wilma en ik gaan een cursus Frans volgen.	ja	nee
4.	Volgende week heb ik het heel druk.	ja	nee
5.	Ik ben heel erg moe.	ja	nee
6.	Morgen vertrek ik naar Spanje.	ja	nee

137 Vul in. *

Kies uit: *ga – gaan – gaat – komen – kopen – morgen – schoonmaken – week*

1. Frank ____________________ in de stad een jas kopen.
2. Lies krijgt ____________________ bezoek van haar broer.
3. Ik ga morgen het hele huis ____________________ .
4. De docent geeft de cursisten volgende ____________________ een toets.
5. Mijn vrienden ____________________ straks bij me op bezoek.
6. We ____________________ volgend jaar naar Zaandam verhuizen.
7. Ik ____________________ lekkere koekjes bakken.
8. Frits gaat volgende week een nieuwe televisie ____________________ .

138 Vul in. *

De zinnen gaan over de toekomst. Bedenk zelf woorden.

1. Ik ____________________ vanavond mijn huiswerk maken.
2. Massouda gaat nieuwe schoenen ____________________ .
3. Lia en Doris gaan in het park ____________________ .
4. Merel ____________________ vanavond sporten.
5. Roberto ____________________ morgen een dagje thuis.

139 Praat samen. **

Geef antwoord met hele zinnen.

1. Wat ga je na de les doen?
2. Wat ga je morgen doen?
3. Wat zijn je plannen voor het weekend?
4. Wat ga je na het examen doen?
5. Wat ga je vanavond eten?
6. Wanneer ga je je huiswerk maken?
7. Hoe laat sta je morgen op?
8. Wat ga je op je verjaardag doen?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 5.14. **

Wat kun je nu?

○	Ik kan informatie lezen en begrijpen in een informatietekst.	5.1 en 5.6
○	Ik kan informatie over roosters en vakantiedatums lezen en begrijpen.	5.2
○	Ik kan informatie over cursussen en opleidingen lezen en begrijpen.	5.3
○	Ik kan over een opleiding praten.	5.3
○	Ik kan schrijven over een opleiding die ik heb gedaan of wil doen.	5.4
○	Ik kan zinnen in de verleden tijd maken. Bijvoorbeeld: Ik was gisteren ziek.	5.5
○	Ik kan vragen van een docent aan een cursist verstaan en begrijpen.	5.7
○	Ik kan over een stage praten.	5.7
○	Ik kan uitleg van de docent verstaan en begrijpen.	5.8
○	Ik kan zinnen maken met de werkwoorden *mogen, moeten* en *niet hoeven*.	5.9
○	Ik kan vragen stellen over de regels op school.	5.9
○	Ik kan een e-mail van een andere cursist lezen en begrijpen, bijvoorbeeld over huiswerk.	5.11
○	Ik kan informatie over het lesrooster verstaan en begrijpen.	5.11
○	Ik kan het huiswerk in mijn agenda schrijven.	5.11
○	Ik kan zinnen maken met de werkwoorden *kunnen, willen* en *zullen*.	5.12
○	Ik kan een e-mail schrijven om een afspraak te maken.	5.12
○	Ik kan in een e-mail schrijven dat ik niet kan komen en waarom.	5.12
○	Ik kan begrijpen waar andere cursisten in de pauze over praten.	5.13
○	Ik kan een voorstel doen en ik kan reageren op een voorstel.	5.13
○	Ik kan over mijn plannen voor het weekend praten.	5.14

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 5. **

Thema 6 Werk zoeken

Inhoudsopgave

6.1	Op zoek naar werk	228
6.2	Herhaling: praten over nu	231
6.3	Meerkeuzevragen beantwoorden	233
6.4	Vacatures	236
6.5	Luisteren naar – zorgen voor	241
6.6	Informatie vragen over een vacature	243
6.7	Ik heb opgeruimd – zij hebben samengewerkt	248
6.8	Formulier uitzendbureau	249
6.9	Herhaling: zinnen maken (1)	254
6.10	Het sollicitatiegesprek	255
6.11	Woorden met *-tie*	260
6.12	Ik heb bedoeld – hij heeft ontdekt	261

6.1 Op zoek naar werk

1 Bespreek samen.

1. Wat voor werk doe je? Of wat voor werk heb je vroeger gedaan?
2. Hoe kun je werk zoeken in Nederland?

2 Lees de tekst. **

Schrijf deze kopjes op de goede plaats in de tekst:

- Stuur een open sollicitatie.
- Ga vrijwilligerswerk doen.
- Schrijf je online in bij een uitzendbureau.
- Zoek vacatures.
- Vertel veel mensen dat je werk zoekt.

Werk zoeken

Als je graag een baan wilt, dan moet je werk zoeken en solliciteren. Zo kun je werk vinden:

1. ______________________________

Als een werkgever personeel zoekt, heeft zijn bedrijf een vacature. Je kunt vacatures in een krant of op het internet vinden. Maar ze hangen soms ook op het raam van een winkel of een bedrijf. In een vacature lees je informatie over de functie en over de persoon die de werkgever zoekt. Die persoon moet een aantal dingen kunnen. En hij moet bijvoorbeeld technisch of sociaal zijn.

De meeste vacatures vind je op internet. Dit zijn twee belangrijke websites:

www.werk.nl

www.nationalevacaturebank.nl

Heb je een interessante vacature gevonden? Dan kun je een brief of een e-mail sturen. Soms kun je zelfs direct online solliciteren. In de vacature staat altijd hoe je moet reageren.

2. ______________________________

Vertel aan je familie, vrienden en kennissen dat je werk zoekt. Ze kunnen je dan helpen met werk zoeken. Misschien ziet je vriend een leuke vacature voor je op internet. Of misschien zoekt de werkgever van je buurman een nieuwe werknemer. Je buurman kan dan tegen zijn werkgever zeggen dat jij het werk goed kunt.

3. ______________________________

Je kunt je ook via internet bij een uitzendbureau inschrijven. Een uitzendbureau zoekt dan vacatures voor jou. Dat is een voordeel. Maar je werk is meestal tijdelijk. Je krijgt dan een contract voor een paar weken of maanden. Dat is een nadeel, want je moet dan snel weer nieuw werk zoeken.

4. ______________________________

Heeft een bedrijf op dit moment geen vacatures, maar wil je daar wel graag werken? Je kunt dan toch een sollicitatiebrief sturen. Bedrijven bewaren deze sollicitaties vaak. Werkgevers vinden het fijn als mensen interesse hebben in hun bedrijf. Als er een vacature is, kijken ze eerst naar de sollicitaties die ze al hebben.

5. ______________________________

Je kunt ook vrijwilligerswerk doen. Dat is werk waarvoor je geen salaris krijgt. Soms krijg je wel een klein bedrag. Door vrijwilligerswerk kun je nieuwe dingen leren, ontmoet je mensen en krijg je meer ervaring.

de vacature, de vacatures	de kennis, de kennissen	het nadeel
solliciteren	de werknemer	de sollicitatiebrief
de werkgever	het voordeel	bewaren
de functie	tijdelijk	interesse hebben (in)
de persoon	het contract	

3 Lees de tekst nog een keer. **

1. Waar vind je vacatures? Noem twee plaatsen.
2. Welke informatie vind je in vacatures?
3. Op welke manieren kun je solliciteren?
4. Waarom moet je veel mensen vertellen dat je werk zoekt?
5. Wat is handig aan een uitzendbureau?
6. Wat is niet handig aan een uitzendbureau?
7. Jarno wil graag bij de supermarkt werken, maar er is nu geen vacature. Jarno stuurt wel een sollicitatiebrief. Waarom is dat slim?
8. Wil jij vrijwilligerswerk doen? Vertel ook waarom.

4 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. de werkgever	a. iemand
2. een persoon	b. interessant vinden
3. tijdelijk	c. voor een korte periode
4. interesse hebben in	d. een papier met afspraken
5. een contract	e. de baas

5 Kies het goede antwoord.

1. Wie werkt er voor een baas?
   a. een werknemer
   b. een werkgever
   c. een kennis
2. Wat vind je op de website van een uitzendbureau?
   a. nadelen
   b. vacatures
   c. een contract
3. Hoe noem je iemand die je een beetje kent?
   a. een persoon
   b. een kennis
   c. een functie
4. Wat stuur je als je een baan interessant vindt?
   a. een functie
   b. een sollicitatiebrief
   c. een contract

6 Beantwoord de vragen.

Bedenk zelf antwoorden. Schrijf hele zinnen.

1. Wat is een nadeel van met de fiets gaan? ______________________________
2. Wat is een voordeel van met de fiets gaan? ______________________________
3. Welke dingen bewaar jij? ______________________________
4. Welke functie vind jij interessant? ______________________________
5. Waarom ga je solliciteren? ______________________________

7 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. ad - vo - <u>caat</u>
2. va - ca - tu - re
3. sol - li - ci - te - ren
4. werk - ge - ver
5. in - te - res - se
6. werk - ne - mer
7. tij - de - lijk
8. per - soon
9. be - wa - ren
10. con - tract
11. func - tie
12. sol - li - ci - ta - tie - brief
13. ken - nis
14. na - deel
15. voor - deel

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

8 Vul in. **

1. Als ik naar de winkels ga, zie ik vaak mensen die ik ken. Ik heb veel k______________ in mijn stad.
2. Heb jij i______________ in die baan? Dan moet je een e-mail sturen naar jaap.hordijk@gmail.com.
3. Zoek jij een baan als timmerman? Dan moet je eens naar deze v______________ kijken!
4. Ik wil heel graag in het ziekenhuis werken. Ik ga vanmiddag een s______________ schrijven.
5. 'Voor welke f______________ gaat Brenda morgen solliciteren?' 'Voor tandartsassistente.'
6. Mijn baas is vriendelijk en geeft een goed salaris. Hij is een goede w______________ .
7. Over vier maanden gaat Rick studeren. Daarom heeft hij een t______________ baan.

9 Schrijf de tegenstelling. **

1. vast contract *tijdelijk contract*
2. het voordeel het ______
3. de werkgever de ______
4. weggooien ______

10 Maak zinnen met de woorden. **

1. een contract ______
2. het voordeel ______
3. solliciteren ______
4. personen ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.1. **

6.2 Herhaling: praten over nu

11 Lees de tekst. **

Je hebt in TaalCompleet A1 en in 1.11 van dit boek regelmatige en onregelmatige werkwoorden in de tegenwoordige tijd geleerd. Hier herhalen we de tegenwoordige tijd.

drinken		**zijn**		**hebben**		**komen**	
ik	drink	ik	ben	ik	heb	ik	kom
jij	drinkt	jij	bent	jij	hebt	jij	komt
	drink jij		ben jij		heb jij		kom jij
u	drinkt	u	bent	u	hebt / heeft	u	komt
hij/zij	drinkt	hij/zij	is	hij/zij	heeft	hij/zij	komt
wij	drinken	wij	zijn	wij	hebben	wij	komen
jullie	drinken	jullie	zijn	jullie	hebben	jullie	komen
zij	drinken	zij	zijn	zij	hebben	zij	komen

gaan		**willen**		**kunnen**		**mogen**	
ik	ga	ik	wil	ik	kan	ik	mag
jij	gaat	jij	wil / wilt	jij	kan / kunt	jij	mag
	ga jij		wil jij		kan / kun jij		mag jij
u	gaat	u	wil / wilt	u	kan / kunt	u	mag
			wilt u		kunt u		
hij/zij	gaat	hij/zij	wil	hij/zij	kan	hij/zij	mag
wij	gaan	wij	willen	wij	kunnen	wij	mogen
jullie	gaan	jullie	willen	jullie	kunnen	jullie	mogen
zij	gaan	zij	willen	zij	kunnen	zij	mogen

Je oefent in de volgende opdrachten met de tegenwoordige tijd. Vind je de opdrachten moeilijk? Of maak je veel fouten? Lees dan 1.11 en 6.2 nog een keer.

12 Wat is de goede vorm van het werkwoord?

1. Farida … niet aan het weer in Nederland.
   a. wen
   b. went
   c. wennen
2. Hoe … het eten?
   a. smaak
   b. smakt
   c. smaakt
3. De medewerker … het product aan.
   a. wijs
   b. wijst
   c. wijzen
4. … jullie een horloge om?
   a. Hebt
   b. Heeft
   c. Hebben
5. Els … erg van kunst.
   a. hout
   b. houd
   c. houdt
6. Felix … morgen solliciteren.
   a. ga
   b. gat
   c. gaat
7. … Janna en Niels ook op je verjaardag?
   a. Kom
   b. Komt
   c. Komen
8. Suzanne … voor haar examen gezakt.
   a. ben
   b. is
   c. zijn

13 Schrijf het enkelvoud. *

1. Wij verven de keuken.	Ik *verf* de keuken.
2. Zij zijn buiten.	Zij ____________ buiten.
3. De cursisten pakken een papier.	De cursist ____________ een papier.
4. Willen jullie koffie?	____________ u koffie?
5. Wij reizen graag met de trein.	Ik ____________ graag met de trein.
6. Komen jullie gauw eens op bezoek?	____________ je gauw eens op bezoek?
7. De jongens maken de auto.	De jongen ____________ de auto.
8. Zij hebben weinig geld.	Hij ____________ weinig geld.

14 Schrijf de goede vorm van het werkwoord. *

1. ____________ *(zijn)* jij morgen thuis?
2. Joost ____________ *(bieden)* € 70,- voor de fiets.
3. Ik ____________ *(organiseren)* morgenavond een feestje.
4. Het kind ____________ *(verliezen)* zijn handschoen.
5. Ik ____________ *(bellen)* even naar mijn vriendin.
6. De kok ____________ *(proeven)* de soep.
7. ____________ *(hebben)* jij een pen voor mij?
8. Mijn vrienden en ik ____________ *(ontdekken)* graag nieuwe cafeetjes.

15 Maak de zinnen af. **

Gebruik de woorden die tussen haakjes staan. Gebruik de tegenwoordige tijd.

1. Ik *hoef geen suiker in mijn koffie.* ______ (hoeven)
2. Peter ______ (brengen)
3. Het kind ______ (rennen)
4. Mijn buurvrouw ______ (komen)
5. Wij ______ (verhuizen)
6. De klant ______ (zijn)
7. Ik ______ (sparen)
8. De man ______ (staan)

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.2. **

6.3 Meerkeuzevragen beantwoorden

16 Lees de tekst. **

In dit boek en op het examen moet je vragen beantwoorden bij leesteksten en luisterteksten. Veel vragen zijn meerkeuzevragen. Je moet dan het goede antwoord kiezen. Op de examens Lezen en Luisteren krijg je altijd meerkeuzevragen. Je moet dan kiezen uit drie of vier antwoorden. Er is altijd maar één antwoord goed!

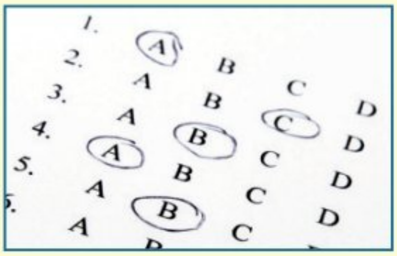

17 Bespreek samen. **

1. Vind je meerkeuzevragen makkelijk of moeilijk? Waarom?
2. Lees jij eerst de vraag en de antwoorden? Of lees of luister je eerst (naar) de tekst?

Lees de opdracht goed.
Lees altijd eerst de vraag en de antwoorden. Let ook goed op kleine woorden in de vraag en in de antwoorden. Bijvoorbeeld op *niet* en *geen*.

18 Luister naar de tekst en beantwoord de vragen. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 6.3.

Je hoort Richard. Hij werkt in een ziekenhuis als verpleegkundige. Zijn baas wil hem spreken. Richard gaat naar zijn baas.

1. Richard kan op donderdag extra werken. waar niet waar
2. Richard weet zeker dat hij op maandag extra kan werken. waar niet waar

19 Bespreek samen. **

Welke antwoorden heb je gekozen in opdracht 18? Waarom heb je die antwoorden gekozen?

Lees de antwoorden goed.
Soms lijkt een antwoord goed, omdat dezelfde woorden ook in de tekst staan. Maar de informatie is niet altijd precies hetzelfde. Lees daarom de antwoorden heel goed. In welk antwoord staat precies dezelfde informatie als in de tekst?

> **TIP** Kijk goed naar de antwoorden als je leest of luistert. Zet een streep door de antwoorden die zeker fout zijn. Het is dan makkelijker om het goede antwoord te vinden.

20 Lees de vragen en zoek de antwoorden in de tekst. **

1. Wat heeft Sergey in Rusland gedaan?
   a. Hij heeft alleen de basisschool gedaan.
   b. Hij heeft heel lang bij een drogist gewerkt.
   c. Hij heeft veel schoonmaakwerk gedaan.
2. Waarom heeft Sergey de baan in het restaurant niet gekregen?
   a. Zijn vrouw wil niet dat hij bij hetzelfde bedrijf komt werken.
   b. Zijn Nederlands is niet goed genoeg en hij heeft geen ervaring.
   c. Hij heeft een maand te laat gesolliciteerd.

Een baan vinden is niet makkelijk!

Sergey's opleiding en werkervaring
Sergey zoekt een baan. Hij komt uit Rusland. Hij is daar naar de basisschool geweest en heeft het diploma van de middelbare school gehaald. Het was niet makkelijk om werk te vinden in Rusland. Vaak had hij baantjes voor een korte periode. Hij heeft in verschillende winkels gewerkt. Bijvoorbeeld in een schoenenwinkel en ook bij een drogist. Verder heeft hij allerlei schoonmaakbaantjes gehad, maar dat werk vond hij minder leuk. Het liefst werkt hij met mensen.

Werk zoeken in Nederland
Sinds anderhalf jaar woont Sergey in Nederland. Zijn vrouw heeft hier een vast contract bij een groot bedrijf. Sergey heeft een maand geleden gesolliciteerd bij het bedrijf van zijn vrouw. Ze zochten iemand voor het restaurant. Maar helaas is dat niet gelukt. Hij spreekt nog niet goed genoeg Nederlands en hij heeft geen ervaring.

Een nieuwe vacature
Sergey heeft nu een andere vacature gevonden. Bij een garage in de buurt zoeken ze een schoonmaker voor 's avonds. Sergey doet liever ander werk, maar het is goed om mee te beginnen. Misschien kan hij in de toekomst met auto's werken. Daar heeft hij ook ervaring mee. Hij hielp zijn vader vroeger altijd als de auto kapot was.

21 Bespreek samen. **

1. Welk antwoord heb je gekozen bij vraag 1 in opdracht 20? Waarom?
2. Waarom zijn de andere antwoorden fout?
3. Welk antwoord heb je gekozen bij vraag 2 in opdracht 20? Waarom?
4. Waarom zijn de andere antwoorden fout?

Lees de vraag goed.
Soms staat de informatie uit alle antwoorden in de tekst, maar één antwoord past bij de vraag en de andere antwoorden niet. Het is dus belangrijk dat je de vraag goed leest. Dan weet je welke informatie je moet zoeken.

22 Bespreek samen. **

De vraag is weg. Lees de antwoorden. Kun je weten wat het goede antwoord is? Waarom wel of waarom niet?

Xxxxxx xxxx xxx xxxxxxx xxx xxxxxxxx?

a. Sergey heeft bij een restaurant gesolliciteerd.
b. Sergey gaat bij een garage solliciteren.
c. Sergey hoopt dat hij in de toekomst met auto's kan werken.

Bij de vorige opdracht kun je de vraag niet lezen. Je kunt nu niet het goede antwoord kiezen, want je weet niet welke informatie je moet zoeken.

23 Lees de tekst nog een keer en beantwoord de vragen. **

1. Waar heeft Sergey gesolliciteerd?
   a. Sergey heeft bij een restaurant gesolliciteerd.
   b. Sergey gaat bij een garage solliciteren.
   c. Sergey hoopt dat hij in de toekomst met auto's kan werken.
2. Waarom gaat Sergey bij een garage solliciteren?
   a. Sergey heeft bij een restaurant gesolliciteerd.
   b. Sergey gaat bij een garage solliciteren.
   c. Sergey hoopt dat hij in de toekomst met auto's kan werken.

Je ziet nu dat het erg belangrijk is dat je de vraag goed leest!

TIP **Tips bij het beantwoorden van meerkeuzevragen**

- Lees eerst de vraag en de antwoorden! Zoek daarna het antwoord in de tekst.
- Let goed op kleine woorden, bijvoorbeeld *niet* en *geen*.
- Zoek het antwoord op een vraag altijd in de tekst en kies niet wat jij zelf denkt!
- Kies altijd maar één antwoord. Als je twee antwoorden kiest, is het fout.
- Het is geen probleem als je een paar keer een antwoord met dezelfde letter kiest.
- Weet je het antwoord echt niet? Kies dan toch een antwoord. Misschien kies je toevallig goed! Als je niets invult, is het altijd fout.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.3. **

6.4 Vacatures

24 Bespreek samen.

1. Waar zoek jij vacatures?
2. Vind jij het makkelijk of moeilijk om vacatures te lezen? Waarom?

25 Lees de tekst. **

Vacature: schoonmaker (m/v)

Onze klanten zijn erg tevreden over onze kwaliteit.
Ons bedrijf groeit en daarom zoeken wij een nieuwe medewerker. Ben jij die persoon?

Dit vragen wij:
- Je ruimt graag op en je vindt schoonmaken leuk.
- Je werkt hard.
- Je kunt minimaal 15 uur per week werken.
- Je hebt een rijbewijs.
- Je hebt een goede kennis van de Nederlandse taal.

Dit krijg je:
- Je werkt voor een leuk bedrijf met gezellige collega's.
- Je krijgt een opleiding: je leert alles over schoonmaken.
- Je krijgt een oproepcontract. Wij bellen je dus als we werk voor jou hebben.
- Je werkt in verschillende kantoren en op verschillende tijden.
- Je kunt een auto van het bedrijf lenen of je krijgt een pasje om te tanken.

Bel voor meer informatie naar Frits van Buuren op 06-28578127.
Of stuur je sollicitatie naar fvanbuuren@schoonmaak.nl.

Vacature: barmedewerker (m/v)

Werk jij graag achter de bar? Kun je vlug werken? En ben je vanaf eind mei minimaal 3 avonden per week beschikbaar? Dan zoeken wij jou voor ons gezellige Italiaanse restaurant in Zaltbommel.

Eisen:
- Je hebt een mbo-diploma plus minimaal 2 jaar ervaring in een restaurant.
- Je kunt goed met mensen omgaan en je praat graag.
- Je bent een harde werker.
- Je vindt het niet erg om in het weekend of op feestdagen te werken.
- Je kunt goed samenwerken.

Wij bieden:
- een fijne werkplek met leuke collega's
- interessante cursussen
- een goed salaris

Heb je interesse? Stuur dan voor 1 mei je cv en sollicitatiebrief naar antonio@casadiroma.nl.

de schoonmaker	het kantoor, de kantoren	plus
de kwaliteit	tanken	erg
werkt hard (hard werken)	de bar	samenwerken
het rijbewijs	vlug	het cv
de kennis	beschikbaar	

26 Lees de tekst nog een keer. **

1. Wat betekent *eisen*, denk je?
   a. wat ze willen
   b. wat ze geven
   c. wat ze zeggen
2. Wie krijgt een oproepcontract?
   a. iemand die alleen in het weekend werkt
   b. iemand die elke week veertig uur werkt
   c. iemand die alleen werkt als zijn werkgever hem nodig heeft
3. Wat betekent *(m/v)*, denk je?
   a. De baan is van maandag tot en met vrijdag.
   b. De baan is voor mannen en vrouwen.
   c. De baan is voor meisjes en vrouwen.
4. Wat betekent *Wij bieden*, denk je?
   a. Wij willen
   b. Wij geven
   c. Wij zeggen
5. Hoe kun je solliciteren op de vacature voor een schoonmaker?
   a. Je moet bellen.
   b. Je moet een brief sturen.
   c. Je moet een e-mail sturen.
6. Wat hoef je <u>niet</u> te hebben voor de functie van barmedewerker?
   a. werkervaring
   b. een rijbewijs
   c. een diploma

27 Lees de tekst nog een keer. **

Asia, Donny en Roos zoeken werk. Zij lezen de vacatures. Welke vacature past bij wie?

! Eén persoon vindt geen goede vacature.

Asia spreekt goed Nederlands en ze kan autorijden. Ze is een gezellige vrouw en ze werkt graag met mensen. In Marokko heeft ze als juf gewerkt, maar ze wil niet meer voor de klas staan. Toen ze studeerde, heeft ze ook een aantal jaar in een restaurant gewerkt. Daar werkte ze netjes en snel.

____

Donny werkt hard en vindt het niet erg om in het weekend of op feestdagen te werken. Hij heeft een rijbewijs en is meteen beschikbaar. Het liefst wil hij vijf dagen werken. Hij is niet erg netjes en hij werkt graag alleen. Hij heeft geen ervaring achter de bar.

____

Roos maakt nu al vier jaar schoon in een restaurant. Haar werkgever is heel blij met haar: Roos werkt snel en goed. Het restaurant is altijd schoon en heel netjes. En Roos is blij met haar baan. Ze heeft een goed salaris en ze krijgt geld om haar auto te betalen. Maar het restaurant gaat in april sluiten. Dan heeft Roos geen werk meer.

____

28 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

a

b

c

de bar

het kantoor

het rijbewijs

samenwerken

de schoonmaker

tanken

d

e

f

29 Welk woord past in de zin?

1. Ik heb een jurk gekocht. Hij was niet goedkoop, maar de **kwaliteit** / **kennis** is goed.
2. De winkels sluiten bijna. Wil jij nog **hard** / **vlug** even een brood halen?
3. Hij krijgt een goed salaris **erg** / **plus** een auto van het bedrijf.
4. Op mijn **rijbewijs** / **cv** kunt u zien waar ik heb gewerkt.

30 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. Ik vind het niet **erg** om even te wachten.
   a. Ik vind het niet leuk om even te wachten.
   b. Ik vind het niet vervelend om even te wachten.
2. Ik ben in april **beschikbaar**.
   a. Ik kan in april werken.
   b. Ik kan in april niet werken.
3. Ik heb geen goede **kennis** van het Nederlands.
   a. Ik spreek niet goed Nederlands.
   b. Ik ken geen Nederlandse mensen.
4. Die man **werkt** heel **hard**.
   a. Die man werkt snel en goed.
   b. Die man werkt langzaam en niet goed.

31 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Ik ben in het weekend niet ____________________ .
2. De ____________________ van het fruit is erg goed.

3. Heb jij een Nederlands ______ ?
4. John heeft veel ______ van techniek.
5. We moeten eerst even ______ .
6. Sandra moet vier ______ schoonmaken.
7. Jasmijn staat elke vrijdag achter de ______ .

32 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. kan | Saar | hard | werken | . ______
2. is | twee | vier | plus | Twee | . ______
3. moet | gaan | Ik | vlug naar mijn werk | . ______
4. Ik | niet erg | het | vind | . ______
5. gewerkt | heeft | hard | De schoonmaker | . ______
6. goed | Kun | samenwerken | jij | ? ______

33 Vul in. **

Kies uit: *bar – beschikbaar – cv – erg – kennis – kwaliteit – rijbewijs*

1. Ik drink deze koffie graag. De ______ van deze koffie is heel goed.
2. Onze dokter is op vakantie, dus hij is niet ______ voor afspraken.
3. Ik heb rijles, omdat ik graag mijn ______ wil hebben.
4. ‘Vind jij het vervelend om de afwas te doen?’ ‘Nee, ik vind het niet ______ .’
5. Zullen we aan de ______ gezellig een drankje drinken?
6. ‘Hoe is jouw ______ van het Engels?’ ‘Goed, want ik heb Engels gestudeerd!’
7. Om te solliciteren heb je een ______ nodig. Heb je dat al gemaakt?

34 Vul in. **

1. ‘Waarom is de keuken nog vies?’ ‘Omdat de *s* ______ gisteren ziek was.’
2. Wij gaan met de auto naar Deventer en we *t* ______ onderweg.
3. Je moet niet te *h* ______ werken. Je moet ook leuke dingen doen.
4. De bus komt bijna. We moeten *v* ______ naar de bushalte!
5. Ik kan dit niet alleen. Wil je met mij *s* ______ ?
6. Een kop koffie *p* ______ taart kost € 5,-.
7. Je zit vaak lang achter de computer, als je op een *k* ______ werkt.

35 Welk beroep hoort bij de tekst? *

Luister naar de docent of de computer.

1. **tekst 1**
   a. juf
   b. timmerman
   c. verpleegkundige
   d. schilder
2. **tekst 2**
   a. juf
   b. timmerman
   c. verpleegkundige
   d. schilder
3. **tekst 3**
   a. piloot
   b. verkoper
   c. dokter
   d. advocaat
4. **tekst 4**
   a. piloot
   b. verkoper
   c. dokter
   d. advocaat

36 Praat samen. **

Speel het spel met 2 groepen. Vraag de kaartjes van werkblad 6.4 aan de docent.
Cursist A van groep 1: pak een kaartje met een beroep.
De andere cursisten van groep 1: stel vragen die beginnen met een werkwoord. Welk beroep heeft cursist A? Weten jullie het binnen 1 minuut? Dan krijgen jullie 1 punt.
Cursist A: je mag alleen antwoord geven met *ja* of *nee*.
Klaar? Dan is groep 2 aan de beurt. De groep met de meeste punten heeft gewonnen.

Voorbeeld

- Werk je buiten?
- Werk je met je handen?
- Help je mensen?
- Werk je veel met de computer?
- Heb je een goed salaris?
- Werk je in het weekend?
- Maak je dingen?
- Draag je speciale kleding?
- Werk je alleen?
- Reis je veel voor je werk?

37 Praat samen. **

Vraag de kaartjes van werkblad 6.4 aan de docent. Je gaat over beroepen praten.
Cursist A: pak een kaartje met een beroep. Laat het kaartje niet zien aan cursist B!
Vertel over het beroep.
Cursist B: luister. Welk beroep heeft cursist A?
Klaar? Dan pakt cursist B een kaartje.

38 Luister naar de tekst en beantwoord de vragen. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 6.4.

Sebastian, Joy en Najib zoeken werk. Daarom bellen ze bedrijven. Je hoort drie keer een antwoordapparaat.

1. **antwoordapparaat 1**
   Wat moet je doen?
   a. op een andere dag bellen
   b. wachten
   c. naar de website gaan
   d. je naam en telefoonnummer zeggen
2. **antwoordapparaat 2**
   Wat moet je doen?
   a. op een andere dag bellen
   b. wachten
   c. naar de website gaan
   d. je naam en telefoonnummer zeggen
3. **antwoordapparaat 3**
   Wat kun je <u>niet</u> doen?
   a. op een andere dag bellen
   b. wachten
   c. naar de website gaan
   d. je naam en telefoonnummer zeggen

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.4. **

6.5 Luisteren naar – zorgen voor

39 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Kijk naar de zinnen.
- Laura **luistert naar** de radio.
- Karen **denkt aan** haar moeder.
- Juan **komt uit** Spanje.
- De buren **zorgen** soms **voor** onze kat.

Na sommige werkwoorden gebruiken we vaak een ander woordje. Bijvoorbeeld: *aan, in, met, naar, op, over, uit, voor.* Dit zijn voorzetsels.

Wanneer gebruik je een voorzetsel? En welk voorzetsel gebruik je?
Er zijn geen regels. Je moet onthouden bij welke werkwoorden je welk voorzetsel gebruikt. Of je zoekt het op in het woordenboek.

Je ziet hier werkwoorden met een voorzetsel die je in TaalCompleet A1 en A2 hebt geleerd:

bedanken voor	interesse hebben in	stoppen in
benieuwd zijn naar	kijken naar	verdergaan met
denken aan	klagen over	wachten op
drukken op	komen uit	wennen aan
gaan naar	krijgen van	zeggen tegen
genieten van	luisteren naar	zich zorgen maken over
geven aan	omgaan met	zin hebben in
houden van	sparen voor	zorgen voor

40 Welke zin is goed?

1. a. Wout drukt de knop van de lift.
   b. Wout drukt op de knop van de lift.
2. a. Sara gebruikt een potlood.
   b. Sara gebruikt voor een potlood.
3. a. John houdt heel veel zijn kinderen.
   b. John houdt heel veel van zijn kinderen.
4. a. Lisa kan niet wennen Nederland.
   b. Lisa kan niet wennen aan Nederland.
5. a. Fred gaat de stad.
   b. Fred gaat naar de stad.
6. a. Timo bewaart alle post.
   b. Timo bewaart voor alle post.

41 Zoek bij elkaar. Trek een lijn. *

1. Hanneke geniet erg...
2. Nina luistert niet...
3. Dieneke zorgt op maandag...
4. Alicia wacht...
5. Deborah klaagt...
6. Maaike geeft een cadeau...

a. ...naar haar vader.
b. ...over haar buren.
c. ...van haar kleinkinderen.
d. ...aan haar vriendin.
e. ...voor de kinderen.
f. ...op haar zoon.

42 Vul in. **

Kies uit: *aan – in – met – naar – op – over – voor – tegen*

1. Ruth kijkt met haar kinderen ______________ een mooie film.
2. Judith maakt zich zorgen ______________ de cijfers van haar dochter.
3. Hans heeft zin ______________ een biertje.
4. Daniël zegt ______________ zijn vrouw dat hij morgen moet werken.
5. Hubert kan goed omgaan ______________ kleine kinderen.
6. Bert spaart ______________ een nieuwe auto.
7. Ik wacht al een kwartier ______________ de trein.
8. Asad geeft een ketting ______________ zijn vrouw.

43 Schrijf op. **

Maak zinnen met de woorden. Gebruik in elke zin een voorzetsel.

1. kijken *Wij kijken naar de wedstrijd.*
2. klagen ______________
3. luisteren ______________
4. gaan ______________
5. zorgen ______________
6. geven ______________
7. drukken ______________
8. wachten ______________
9. houden ______________
10. sparen ______________
11. bedanken ______________
12. genieten ______________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.5. **

6.6 Informatie vragen over een vacature

44 Bespreek samen. **

Angela wil graag als postbezorger werken. Het bedrijf PostNL heeft een vacature. Angela wil graag meer informatie over de vacature, dus ze belt het bedrijf.

PostNL

zoekt parttime

postbezorgers (m/v)

Voor meer informatie over de functie, de werktijden en het solliciteren kunt u bellen naar 058 233 33 31.

Of kijk op www.postnl.nl.

Wat gaat Angela vragen, denk je? Bedenk 3 vragen.

1. ____________________
2. ____________________
3. ____________________

45 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 6.6.

de postbezorger	stuk	het lid
de afdeling	parttime	de rekening
zorgen voor	zoals	de belasting
de post	zelfstandig	het pensioen
de vergoeding	de vereniging	

46 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Angela en de medewerker van PostNL over? Kies de 3 goede antwoorden.

a. over de fiets
b. over de fietsvergoeding
c. over de vakantie
d. over het soort contract
e. over de startdatum
f. over het salaris

47 Luister nog een keer naar de tekst. **

Kies het goede antwoord. Vertel waarom je dit antwoord kiest en vertel ook waarom de andere antwoorden niet goed zijn.

1. Aan welke afdeling kan Angela iets vragen over de vacature?
   a. aan de afdeling Personeel
   b. aan de afdeling Post
   c. aan de afdeling Vacatures
2. Waar heeft Angela de vacature gezien?
   a. in de supermarkt
   b. in de krant
   c. op internet
3. Welk diploma heb je nodig voor postbezorger?
   a. een mbo-diploma
   b. een speciaal diploma
   c. Je hebt geen diploma nodig.
4. Waar moet Angela zelf voor zorgen?
   a. voor een fiets
   b. voor fietstassen
   c. voor kleding
5. Hoeveel uur wil Angela werken?
   a. niet meer dan twintig uur per week
   b. twintig uur per week en soms meer
   c. veertig uur per week en soms minder
6. Heeft een postbezorger veel contact met collega's?
   a. Ja, je moet veel samenwerken.
   b. Nee, je werkt vooral alleen.
   c. Nee, want er zijn nooit activiteiten.
7. Welke woorden begrijpt Angela niet?
   a. *vergoeding* en *parttime*
   b. *vergoeding* en *bruto*
   c. *parttime* en *bruto*
8. Hoe kan Angela solliciteren?
   a. Ze moet een e-mail sturen.
   b. Ze moet een brief met haar cv sturen.
   c. Ze kan op internet een formulier invullen.

48 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 6.6.

49 Welk woord past niet in het rijtje?

1.	2.	3.	4.
de vereniging	het salaris	mooi	de piloot
het team	het geld	stuk	de postbezorger
de persoon	de afdeling	gebroken	de kapper
de club	de vergoeding	kapot	de leerling

50 Welk woord past in de zin?

1. Er zijn verschillende **rekeningen** / **afdelingen** in deze winkel. De kinderkleding en de herenkleding zijn boven, de dameskleding is beneden.
2. Onze dochter is jarig. Mijn man **zorgt voor** / **lid** een mooie taart.
3. Ik moet op mijn werk veel doen, **stuk** / **zoals** klanten bellen en brieven sturen.
4. Bij welke bank heb jij een **belasting** / **rekening**?
5. Semra voetbalt bij een club. Ze is al zestien jaar **lid** / **postbezorger** van de club.
6. 'Waarom moet je **pensioen** / **belasting** betalen?' 'Om bijvoorbeeld onderwijs, nieuwe wegen, cultuur en sport te betalen.'

51 Maak de zinnen af.

1. Laila krijgt vandaag veel post, omdat ______
2. Mijn fiets is stuk, dus ______
3. Caroline werkt parttime, want ______
4. Sarah is heel zelfstandig, dus ______
5. Mehdi gaat volgend jaar met pensioen, want ______

52 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. heb | vandaag | leuke post | Ik | gekregen | .

______

2. al twee weken | De wasmachine | stuk | is | .

______

3. gegaan | vorig jaar | met pensioen | is | Carl | .

______

4. heeft | Onze baas | voor een lekkere lunch | gezorgd | vanmiddag | .

______

53 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 4 – 5 – 6 ______
2. 4 – 5 – 6 ______
3. 4 – 5 – 6 ______
4. 4 – 5 – 6 ______

54 Zeg na. *

Luister naar de docent of de computer.

1. Mag ik u iets vragen?
2. Wat bedoelt u met *parttime?*
3. Sorry, ik begrijp het niet.
4. Kunt u dat uitleggen?
5. Bedankt. Ik begrijp het nu.
6. Ik snap het niet.
7. Wat doet een postbezorger precies?
8. Nu snap ik het.
9. Wat betekent *zelfstandig?*
10. Ik versta het niet.
11. Kunt u dat herhalen?
12. Dank u, het is duidelijk.
13. Ik heb geen vragen meer.
14. Bedankt voor de informatie.

55 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. zelf - <u>stan</u> - dig
2. ver - goe - ding
3. af - de - ling
4. be - las - ting
5. re - ke - ning
6. zo - als

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

56 Maak de puzzel. **

Kies uit: *afdeling – parttime – post – stuk – zelfstandig – zorg*

! Je hebt één woord niet nodig.

1. Ik ben morgen jarig, dus ik … voor lekkere koeken!
2. Kamilla en Berend zijn gisteren getrouwd. Daarom krijgen ze veel kaartjes via de … .
3. Veel mensen in Nederland werken … . Dat is makkelijk met kinderen.
4. Mijn vriendin en ik werken in hetzelfde bedrijf, maar op een andere … .
5. Het kopje is gevallen. Het is … .

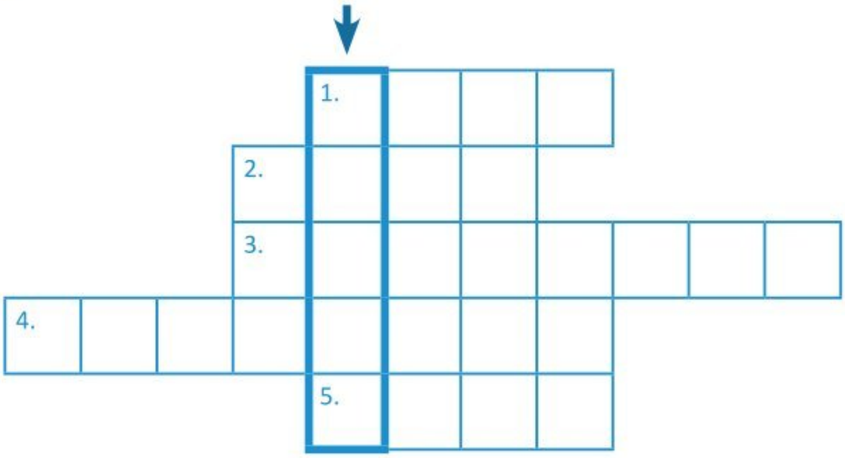

Welk woord lees je van boven naar beneden?

__ __ __ __ __

57 Vul in. **

1. 'Kan ik geld van je lenen?' 'Nee, ik heb geen geld meer op mijn r______.'
2. André wil graag l______ van een sportclub worden.
3. In Nederland moet je veel b______ betalen. Dat vind ik niet leuk.
4. Mijn vader gaat dit jaar met p______, want hij wordt in augustus 67.
5. Peter kan goed alleen werken. Hij is heel z______.
6. John is erg druk. Hij werkt veel, hij sport en hij is lid van een v______.
7. 'Krijg jij een v______ voor je reiskosten?' 'Ja, ik krijg € 0,19 per kilometer.'
8. 'Waarom wil je graag als p______ werken?' 'Omdat ik graag buiten werk.'
9. Ik eet graag fruit uit warme landen, z______ sinaasappels en bananen.

58 Vraag werkblad 6.6a aan de docent.

Je gaat een paar vacatures lezen.

59 Vraag werkblad 6.6b aan de docent. *

Je gaat vragen bedenken bij vacatures.

60 Praat samen. **

1. Iemand zegt een moeilijk woord. Je weet niet wat het betekent. Wat vraag je?
2. Iemand vertelt iets aan jou. Je begrijpt het niet. Wat zeg je en wat vraag je?
3. Iemand geeft jou informatie. Je begrijpt het. Wat zeg je?
4. Je verstaat iemand niet goed. Wat zeg je en wat vraag je?

61 Praat samen. **

Cursist A: je hebt een vacature gelezen en je hebt een paar vragen. Je belt het bedrijf. Gebruik de woorden die tussen haakjes staan. Cursist B: je werkt bij het bedrijf.
Klaar? Dan stelt cursist B vragen.

Cursist A:	Cursist B:
(tring tring)	Hallo, u spreekt met ... .
Hallo, met ... . ? *(vragen)*	Ja, natuurlijk.
... ? *(diploma nodig)*	Een diploma voortgezet onderwijs is voldoende.
... ? *(betekent – voortgezet onderwijs)*	Voortgezet onderwijs is de middelbare school.
... ? *(uur)*	38 uur per week.
... ? *(weekend)*	Nee hoor, u werkt alleen op werkdagen.
... . *(geen vragen – bedankt)*	Graag gedaan en misschien tot ziens.

62 Vraag werkblad 6.6c aan de docent. **

Je gaat bellen om iets te vragen over een vacature.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.6. **

6.7 Ik heb opgeruimd – zij hebben samengewerkt

63 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 3.6 scheidbare werkwoorden in de tegenwoordige tijd geleerd. Scheidbare werkwoorden hebben twee woorden: een werkwoord en een ander woordje.
Bijvoorbeeld:

- Ik **ruim** vandaag de kamer **op**. – Ik ga morgen de kamer **opruimen**.
- De docent **kijkt** de toets **na**. – De docent gaat de toets **nakijken**.
- **Werken** Daan en Filip **samen**? – Gaan Daan en Filip **samenwerken**?

Het andere woordje is vaak een voorzetsel, zoals *op, na, in* of *uit*.

Kijk naar zinnen.

- Ik **heb** gisteren de kamer **opgeruimd**.
- De docent **heeft** de toets **nagekeken**.
- **Hebben** Daan en Filip **samengewerkt**?

Deze zinnen staan in de voltooide tijd. Het eerste werkwoord is een vorm van *hebben* of *zijn*. Het tweede werkwoord is het voltooid deelwoord. Het voltooid deelwoord van een scheidbaar werkwoord begint met het andere woordje. Daarna komt het voltooid deelwoord van het werkwoord. Je schrijft deze woorden aan elkaar.

TIP Wil je het voltooid deelwoord weten van een onregelmatig scheidbaar werkwoord? Kijk dan in de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

64 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder het voltooid deelwoord van de scheidbare werkwoorden.
! Niet elke zin heeft een scheidbaar werkwoord.

1. Willemijn is vandaag pas om 11.00 uur opgestaan.
2. Soraya heeft een nieuw recept geprobeerd.
3. Marte heeft veel mensen uitgenodigd.
4. Kees en Ria hebben met elkaar in de stad afgesproken.
5. Heb jij een kaartje voor het concert gereserveerd?
6. Dirk heeft zich aan iedereen voorgesteld.

65 Schrijf het hele werkwoord. *

1. Marian heeft het formulier ingevuld. invullen
2. De kinderen hebben zich nog niet aangekleed. ______
3. Waar heb je het schilderij opgehangen? ______
4. Martijn heeft de pannenkoek te laat omgedraaid. ______

5. Hans heeft vandaag met Sara samengewerkt. ______________________

6. Loes heeft lekkere koekjes meegenomen. ______________________

66 Schrijf het voltooid deelwoord. *

! De onderstreepte werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Loes heeft de zolder opgeruimd (*opruimen*).
2. Heb jij de oefening al ______________ (*afmaken*)?
3. Hoe laat ben jij vandaag ______________ (*opstaan*)?
4. Heb je de deur goed ______________ (*dichtdoen*)?
5. Heeft Peter je al ______________ (*terugbellen*)?
6. Wie heb je voor je verjaardag ______________ (*uitnodigen*)?
7. Heb je je al voor de cursus ______________ (*aanmelden*)?
8. Bij de tandarts heeft mijn dochtertje mijn hand ______________ (*vasthouden*).

67 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.
! De onderstreepte werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Wat heb je vandaag thuis gedaan? (*opruimen*)
2. Wat heeft de docent gisteravond gedaan? (*nakijken*)
3. Wat heeft de verpleegkundige met de oude dame gedaan? (*aankleden*)
4. Wat heeft Tine met haar OV-chipkaart gedaan? (*opladen*)
5. Wat heb je dit weekend gedaan? (*uitrusten*)
6. Wat heb je met dit doekje gedaan? (*schoonmaken*)
7. Wat hebben jullie vrijdagavond gedaan? (*uitgaan*)
8. Wat heb je op internet gedaan? (*opzoeken*)

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.7. **

6.8 Formulier uitzendbureau

68 Lees de tekst en zoek de fouten in het formulier. **

Lukas heeft een online formulier van een uitzendbureau ingevuld. Maar hij heeft een paar fouten gemaakt. Lees de tekst over Lukas en lees het formulier. Zet een rondje om de 5 fouten in het formulier. Bespreek met elkaar waarom dit fout is.

Lukas Dombkova uit Nieuwegein heeft twee jaar als monteur gewerkt bij Garage De Groot in Den Haag. Dat werk deed hij met veel plezier. Hij vindt het namelijk erg leuk om auto's te controleren: Zijn de banden nog in orde? Doen de remmen het nog goed? Is er nog genoeg olie?

Lukas heeft op dit moment geen werk. Hij wil graag weer werken als automonteur. Hij kan alleen parttime werken. Hij heeft een autorijbewijs en hij heeft zelf een auto.

Inschrijfformulier

WERK!
Uitzendbureau

Vul dit formulier volledig in. Als we je formulier hebben ontvangen, gaan wij op zoek naar de juiste baan voor jou.

Gewenste functie:

- ☐ Winkelmedewerker
- ☐ Restaurantmedewerker
- ☐ Schoonmaker gebouwen
- ☐ Chauffeur
- ■ Automonteur
- ☐ Oppas
- ☐ Medewerker klusbedrijf
- ☐ Anders, namelijk: [ ]

Waarom wilt u dit werk graag doen? Omdat ik van auto's houd.

Uren per week: 36 tot 40 ▼ **Dagen per week:** 3 ▼

Maximale reisafstand: 30 km ▼ **Bruto salaris:** € 12 per uur ▼

Beschikbaar (vanaf): per direct ▼

Werkervaring:

Functie: garage
Werkgever: Garage De Groot
Plaats: Den Haag
Startdatum: 01-09-2014 Einddatum: 15-10-2016
Taken: controle en onderhoud van auto's, auto's repareren

Opleiding:	Opleiding:	Opleiding tot automonteur	
	Opleidingsniveau:	mbo	
	Startdatum:	10-09-2011	Einddatum: 30-06-2014

Persoonlijke gegevens:		**Adres:**	
Voornaam:	Lukas	Straat:	Nedereindseweg
Voorletters:	D.	Huisnummer:	16
Tussenvoegsel:		Postcode:	3438 AA
Achternaam:	Dombkova	Plaats:	Nieuwegein
Geslacht:	☐ m ■ v	Land:	Nederland
Geboortedatum:	19-05-1992		

Vervoer: Hoe wil je naar je werk reizen? ☐ fiets ■ auto ☐ ov

Anders:

Rijbewijzen: ☐ motor ☐ scooter ☐ auto
☐ auto met aanhanger ☐ vrachtwagen ☐ bus

de monteur	het gebouw, de gebouwen	het onderhoud
de band, de banden	de oppas	repareren
de rem, de remmen	de klus	het vervoer
de olie	de start	de scooter
volledig	de taak, de taken	de vrachtwagen

69 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

de band

het gebouw

de olie

de rem

repareren

de vrachtwagen

70 Welk woord past in de zin?

1. Als wij naar de film gaan, blijft de **monteur** / **oppas** thuis bij onze kinderen.
2. Goed **onderhoud** / **vervoer** van een huis kost tijd en geld.
3. Op 21 augustus is de **klus** / **start** van het nieuwe schooljaar.
4. De **taak** / **band** van een docent is lesgeven.
5. 'Kom je met eigen **gebouw** / **vervoer**?' 'Ja, ik kom met de auto.'

71 Welk woord past niet in het rijtje?

1.	2.	3.	4.
de fiets	volledig	de monteur	de klus
de scooter	een deel	de auto	de opdracht
de auto	helemaal	de bus	het werk
het stoplicht	alles	de taxi	het nieuws

72 Schrijf het meervoud. *

1. de monteur	de *monteurs*		5. de taak	de ______
2. het gebouw	de ______		6. de band	de ______
3. de vrachtwagen	de ______		7. de scooter	de ______
4. de rem	de ______		8. de klus	de ______

73 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. heeft | Onze auto | nodig | nieuwe olie | .

____

2. heeft | De oppas van Mieke | vanavond | geen vervoer | .

____

3. gaat | meteen | De monteur | repareren | de remmen van mijn auto | .

____

4. dit formulier volledig | Wilt | invullen | u | ?

____

5. de start | Wanneer | is | van het nieuwe schooljaar | ?

____

6. van de machines | zorgt voor | Wie | het onderhoud | ?

____

74 Vul in. **

Gebruik blauwe woorden uit tekst 6.8.

Wie?	Wat doet hij?
De vrachtwagenchauffeur	rijdt in een vrachtwagen.
	repareert auto's.
De medewerker van een klusbedrijf	
	zorgt voor kinderen.
De fietsenmaker	

75 Maak zinnen met de woorden. **

1. het gebouw ______
2. olie ______
3. de scooter ______
4. de rem ______

76 Vul in. **

1. Na het ongeluk kon Froukje niet meer v______ werken. Ze werkt nu nog maar 16 uur per week.
2. Vorige maand was mijn eerste werkdag. De s______ was moeilijk, maar nu gaat het erg goed!
3. Ik werk in een restaurant. Mijn t______ is de klanten hun eten brengen.
4. We zetten alle spullen in een grote v______ . Die brengt ze naar het nieuwe kantoor.
5. Ik ben door glas gereden, dus nu is de b______ van mijn fiets kapot.
6. Wat kost het o______ van een auto ongeveer per jaar?
7. 'Wie zorgt voor het v______ van de kinderen?' 'Thomas gaat ze brengen.'

77 Maak de zinnen af. **

1. Ik wil graag bij deze winkel werken, omdat ______
2. Ik vind autorijden leuk, dus ______
3. Ik houd van koken. Daarom ______
4. Ik heb twee jaar ______ gewerkt.
5. Ik heb van ______ tot ______
6. Ik heb veel ervaring met ______
7. Ik wil graag ______

78 Vraag werkblad 6.8 aan de docent. **

Je gaat een sollicitatieformulier invullen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.8. **

6.9 Herhaling: zinnen maken (1)

79 Lees de tekst. **

Je hebt in 1.2 hoofdzinnen geleerd. In 1.7 heb je geleerd hoe je van twee hoofdzinnen één zin kunt maken. Ten slotte heb je in 2.7 en 4.2 hoofdzinnen geleerd die beginnen met een tijd, een plaats of een ander woord.

Je oefent in de volgende opdrachten met het maken van goede hoofdzinnen.
Vind je de opdrachten moeilijk? Of maak je veel fouten? Lees dan 1.2, 1.7, 2.7 en 4.2 nog een keer.

80 Welke zin is goed?

1. a. Mijn buurman heeft een auto, maar hij gaat altijd met de trein.
   b. Mijn buurman heeft een auto, maar gaat hij altijd met de trein.
2. a. Morgen Hilde heeft een sollicitatiegesprek.
   b. Morgen heeft Hilde een sollicitatiegesprek.
3. a. Nils werk zoekt via het uitzendbureau.
   b. Nils zoekt werk via het uitzendbureau.
4. a. Paul heeft vijf jaar in een winkel gewerkt, dus hij heeft ervaring.
   b. Paul heeft vijf jaar in een winkel gewerkt, dus hij ervaring heeft.
5. a. Waarschijnlijk ze gaat volgend jaar verhuizen.
   b. Waarschijnlijk gaat ze volgend jaar verhuizen.
6. a. U kunt morgen komen of u kunt vrijdagmiddag komen.
   b. U kunt morgen komen of kunt u vrijdagmiddag komen.

81 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. mag | Misschien | ik | komen | volgende week op gesprek | .

___

2. naar vacatures op internet | elke dag | zoekt | William | .

___

3. een vast contract | krijgt | Cheung | Volgend jaar | .

___

4. in een restaurant | Ik | gewerkt | twee jaar | heb | .

___

82 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. Fien trekt mooie kleren aan, want | heeft | straks | ze | een afspraak | .

   Fien trekt mooie kleren aan, want ______________________________

2. Aslan werkt bij een bakker, dus | vroeg | hij | beginnen | moet | .

   Aslan werkt bij een bakker, dus ______________________________

3. Jo gaat niet op vakantie, maar | naar Nederland | morgen | haar zus | komt | .

   Jo gaat niet op vakantie, maar ______________________________

4. Anna zorgt overdag voor de kinderen en | in een café | 's avonds | ze | werkt | .

   Anna zorgt overdag voor de kinderen en ______________________________

83 Maak de zinnen af. **

1. Op zaterdag ______________________________
2. Ik heb twee dochters. Ze ______________________________
3. Gisteravond ging ik laat naar bed. Vanavond ______________________________
4. Ik heb geen werk, dus ______________________________
5. Milan zoekt werk. Daarom ______________________________
6. Onze auto moet naar de garage, want ______________________________
7. Thomas is vandaag vrij, maar ______________________________
8. Morgen komt mijn familie op bezoek, dus ______________________________
9. Tatjana gaat niet werken, want ______________________________
10. Noa kan goed met kinderen omgaan. Daarom ______________________________
11. Ik heb drie jaar in een garage gewerkt en ______________________________
12. Bart heeft een nieuwe baan. Morgen ______________________________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.9. **

6.10 Het sollicitatiegesprek

84 Bespreek samen.

1. Heb je weleens een sollicitatiegesprek gehad? Hoe vond je dat?
2. Over welke onderwerpen praat je tijdens een sollicitatiegesprek? Schrijf 6 dingen op.

______________________ ______________________

______________________ ______________________

______________________ ______________________

85 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 6.10.

Je ziet Colin. Hij heeft gesolliciteerd bij hotel De Smaak. Hij heeft een gesprek met meneer De Vries.

het hotel	geloof (geloven)	eerlijk
de zaak	vooral	Dat geeft niet.
wat voor	creatief	de werktijden
gevolgd (volgen)	vers, verse	fulltime
de kok	de stress	

86 Luister nog een keer naar de tekst. **

Kies het goede antwoord. Vertel waarom je dit antwoord kiest en vertel ook waarom de andere antwoorden niet goed zijn.

1. Wanneer is Colin naar Nederland gekomen?
   a. 2 jaar geleden
   b. 9 jaar geleden
   c. 33 jaar geleden
2. Heeft Colin ervaring in een restaurant?
   a. Nee, hij heeft geen ervaring.
   b. Ja, hij heeft zes jaar ervaring.
   c. Ja, hij heeft negen jaar ervaring.
3. Waar heeft Colin een opleiding gevolgd?
   a. in Nederland
   b. in Frankrijk
   c. in Kingston
4. Wat kan Colin goed?
   a. zelfstandig werken en rekenen
   b. hard werken en organiseren
   c. koken en altijd vriendelijk blijven
5. Hoeveel dagen per week is het restaurant van hotel De Smaak open?
   a. drie dagen
   b. vijf dagen
   c. zeven dagen
6. Hoeveel dagen per week mag Colin in het restaurant komen werken?
   a. twee dagen
   b. drie dagen
   c. vijf dagen

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 6.10.

87 Maak de zinnen af.

1. Ik kan niet fulltime werken, want ______
2. We slapen in een hotel, als ______
3. Brahim heeft veel stress, omdat ______
4. Lianne werkt als kok, dus ______
5. Sasha is erg creatief, want ______

88 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. **Wat voor** auto heb je?
   a. Welk soort auto heb je?
   b. Waarom heb je een auto?
2. **Dat geeft niet.**
   a. Dat is heel vervelend.
   b. Dat is geen probleem.
3. Dit brood is **vers**.
   a. Dit brood is oud.
   b. Dit brood is niet oud.
4. Ik **volg** een leuke opleiding.
   a. Ik doe een leuke opleiding.
   b. Ik zoek een leuke opleiding.

89 Welk woord past in de zin?

1. Jacob heeft deze **werktijden** / **zaken**: van 8.30 uur tot 17.00 uur.
2. Ik eet graag rijst en pasta, maar ik eet **vooral** / **vers** veel groenten.
3. Hij zegt altijd wat hij denkt. Hij is heel **creatief** / **eerlijk**.
4. John werkt in de **zaak** / **stress** van zijn zus.
5. Ik heb mijn rijexamen gehaald, maar ik kan het nog niet **volgen** / **geloven**!

90 Schrijf de goede vorm. *

1. Mijn oma is een ____________________ *(creatief)* vrouw.
2. Dat brood is niet ____________________ *(vers)*.
3. Hij is een ____________________ *(eerlijk)* jongen.
4. Mijn dochter is heel ____________________ *(zelfstandig)*.

91 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. full - time
2. ho - tel
3. voor - al
4. werk - tij - den
5. vol - gen
6. ge - lo - ven

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

92 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 3 – 4 – 5 ____
2. 3 – 4 – 5 ____
3. 4 – 5 – 6 ____
4. 4 – 5 – 6 ____
5. 4 – 5 – 6 ____

93 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Werk jij parttime? *(fulltime)*
2. Heb jij een opleiding gedaan? *(volgen)*
3. Is dit brood oud? *(vers)*
4. Hoe laat moet je werken? *(werktijden)*
5. Wat is het probleem? *(stress)*
6. Waar ga je op vakantie slapen? *(hotel)*

94 Vul in. **

1. Mia is heel c__________ : ze kan goed tekenen, dansen en zingen.
2. 'Sorry dat ik een beetje laat ben.' 'Dat g__________ niet .'
3. Mijn man kan erg goed koken, want hij is k__________ in een restaurant.
4. 'Mevrouw, u geeft mij te veel geld terug.' 'O, wat e__________ dat u het zegt!'
5. Ik studeer soms overdag, maar v__________ 's avonds. Dan is het rustig in huis.
6. Hoe gaat het met je nieuwe z__________? Verkoop je veel?
7. 'W__________ boeken lees je graag?' 'Ik lees graag spannende boeken.'
8. Mark zegt dat hij heel rijk is. G__________ jij hem? Ik niet.

95 Vul in. *

Kies de antwoorden die bij jou passen.

1. Heeft u in uw land gewerkt?
   - O Nee, ik heb nog nooit gewerkt.
   - O Ja, ik heb als __________ gewerkt.
2. Heeft u al in Nederland gewerkt?
   - O Nee, nog niet.
   - O Ja, ik heb als __________ gewerkt.
3. Wat doet u op dit moment?
   - O Ik heb geen werk, maar ik leer Nederlands.
   - O Ik zoek werk en ik leer Nederlands.
   - O Ik werk als __________ .
4. Wat voor werk wilt u graag doen? Ik wil graag __________ .
5. Heeft u ervaring?
   - O Ja, ik heb _____ jaar ervaring.
   - O Nee, ik heb geen ervaring.
6. Wilt u fulltime werken?
   - O Ja, ik wil graag fulltime werken.
   - O Nee, ik wil liever parttime werken.
7. Hoe wilt u naar uw werk reizen? Met de __________ .
8. Wat kunt u goed? Ik kan goed ... .
   - O met kinderen werken
   - O met mensen omgaan
   - O koken
   - O met de computer werken
   - O machines repareren
   - O organiseren
   - O dingen verkopen
   - O mensen verzorgen
   - O met stress omgaan
   - O rekenen
   - O Nederlands verstaan
   - O Nederlands spreken
   - O __________

9. Wat kunt u niet zo goed?

Ik kan niet zo goed ... .

- O met kinderen werken
- O met mensen omgaan
- O koken
- O met de computer werken
- O machines repareren
- O organiseren
- O dingen verkopen
- O mensen verzorgen
- O met stress omgaan
- O rekenen
- O Nederlands verstaan
- O Nederlands spreken
- O ______________________________

10. Welke talen spreekt u?

Ik spreek ______________________________ .

Klaar? Cursist A: lees de vragen. Cursist B: lees je antwoorden.
Daarna leest cursist B de vragen.

96 Praat samen. **

Cursist A: je werkt bij een uitzendbureau. Lees de vragen.
Cursist B: je zoekt werk en je hebt een afspraak bij het uitzendbureau. Geef antwoord met hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

Cursist A:	Cursist B:
Goedemiddag. Gaat u zitten. Heeft u het makkelijk kunnen vinden?	...
Wilt u koffie of thee?	...
Kunt u iets over uzelf vertellen?	...
Sinds wanneer woont u in Nederland?	...
Heeft u een diploma? Wat voor diploma?	...
Heeft u in uw land gewerkt? Wat voor werk heeft u gedaan?	...
Wat waren uw taken?	...
Hoelang heeft u dat werk gedaan?	...
Heeft u al in Nederland gewerkt? Wat voor werk heeft u gedaan?	...
Wat doet u op dit moment?	...
Wat voor werk wilt u graag doen?	...
Heeft u ervaring met dat werk?	...
Hoe wilt u naar uw werk reizen?	...
Wat kunt u goed?	...
En wat kunt u niet zo goed?	...
Welke talen spreekt u?	...

97 Praat samen. **

1. Vind je solliciteren leuk? Vertel ook waarom.
2. Wat voor opleiding heb je gevolgd? Vertel ook waar je die opleiding hebt gevolgd.
3. Wat voor werk doe je nu? Of wat voor werk wil je doen? Vertel ook waarom.
4. Werk je liever alleen of samen met anderen? Vertel ook waarom.
5. Werk je liever parttime of fulltime? Vertel ook waarom.
6. Heb je een rijbewijs? Waarom wel of waarom niet?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.10. **

6.11 Woorden met *-tie*

98 Lees de tekst. **

Je kunt ook op de computer naar de tekst luisteren.

Je ziet: *-tie*. Je zegt: *-tsie*.

- politie
- vakantie
- operatie
- situatie
- advertentie
- locatie
- informatie
- sollicitatie
- relatie

Staat er een *c* of een *p* voor *-tie*? Dan zeg je: *-sie*.

- functie
- reactie
- receptie

99 Zeg na.

Luister naar de docent of de computer.

1. operatie
2. informatie
3. relatie
4. traditie
5. locatie
6. vakantie
7. garantie
8. organisatie
9. actie
10. reactie
11. functie
12. receptie

100 Werk samen. *

Cursist A: zeg de woorden uit opdracht 100. Cursist B: luister naar cursist A.
Is het goed? Dan zegt cursist B de woorden.

101 Wat hoor je? **

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. __________
2. __________
3. __________
4. __________
5. __________
6. __________
7. __________
8. __________
9. __________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.11. **

6.12 Ik heb bedoeld – hij heeft ontdekt

102 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 2.5 de voltooide tijd van regelmatige werkwoorden geleerd. Bijvoorbeeld:
- Ik **heb** in België **gewerkt**.
- Hij **heeft** de fiets **gerepareerd**.

Kijk naar de zinnen.
- Sorry, ik **heb** dat niet zo **bedoeld**.
- Kiki **heeft** mijn telefoon **gebruikt**.
- De cursist **heeft** de zin **herhaald**.
- Tom **heeft** vandaag veel geld **verdiend**.
- Columbus **heeft** Amerika **ontdekt**.

Werkwoorden die beginnen met *be-, ge-, her-, ver-* of *ont-* krijgen geen *ge-* in het voltooid deelwoord.

Hoe maak je het voltooid deelwoord van deze werkwoorden?

1. Kijk naar het hele werkwoord. Haal *-en* weg.	ontdekk~~en~~	bedoel~~en~~
Maak de ik-vorm.	ontdek	bedoel
2. Kijk naar de laatste letter.		
Is de laatste letter een *s, f, t, k, t, ch* of *p*?	ontde**k**	bedoe**l**
JA → het voltooid deelwoord krijgt een *t*		
NEE → het voltooid deelwoord krijgt een *d*		
3. Schrijf een *t* of een *d* aan het einde.	ontdek**t**	bedoel**d**

! Het voltooid deelwoord van *beloven* en *verhuizen* krijgt een *d*: beloof**d**, verhuis**d**.

103 Kijk naar de woorden.

Schrijf je *ge-* in het voltooid deelwoord?

1. verrassen	ja	(nee)	7. ontmoeten	ja	nee
2. beschrijven	ja	nee	8. reserveren	ja	nee
3. leveren	ja	nee	9. verzorgen	ja	nee
4. groeien	ja	nee	10. bewaren	ja	nee
5. organiseren	ja	nee	11. repareren	ja	nee
6. beschermen	ja	nee	12. controleren	ja	nee

104 Schrijf het voltooid deelwoord. *

1. Heb jij dit doekje *gebruikt* (*gebruiken*)?
2. De juf heeft een mooi verhaal ______________ (*vertellen*).
3. Wie heb je op het feestje ______________ (*ontmoeten*)?
4. Ik heb nog niets ______________ (*bestellen*).

5. Mevrouw De Boer heeft de afspraak ____________________ *(verzetten)*.
6. Wat is er ____________________ *(gebeuren)*?
7. Mijn werkrooster is ____________________ *(veranderen)*.
8. Rachid heeft ____________________ *(beloven)* dat hij morgen komt.

105 Beantwoord de vragen. **

Schrijf hele zinnen.

! De onderstreepte werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Wat heeft de verpleegkundige gedaan? ____________________
____________________ *(verzorgen)*
2. Waarom ligt Kristien in het ziekenhuis? ____________________
____________________ *(bevallen)*
3. Wanneer is het pakje gebracht? ____________________
____________________ *(leveren)*
4. Hebben jullie een leuke vakantie gehad? ____________________
____________________ *(genieten)*
5. Wat heb je in het weekend gedaan? ____________________
____________________ *(verhuizen)*
6. Ben je naar de kapper geweest? ____________________
____________________ *(knippen)*
7. Wat hebben jullie vandaag in de les gedaan? ____________________
____________________ *(herhalen)*
8. Wie heeft de taart gekocht? ____________________
____________________ *(zorgen voor)*
9. Waarom heb je de dokter gebeld? ____________________
____________________ *(verzetten)*
10. Heb je een auto gekocht? ____________________
____________________ *(lenen)*

106 Stuur een bericht. **

Je stuurt je vriend Gijs een bericht, omdat je binnenkort een sollicitatiegesprek hebt bij een sportschool. Schrijf de zinnen hieronder in de voltooide tijd in het bericht. Gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

Voorbeeld
Ik schrijf een sollicitatiebrief. *(vorige week)*
Ik heb vorige week een sollicitatiebrief geschreven.

Ik zoek vacatures. *(vorig weekend)*
Ik kijk op internet.
Ik vind een vacature bij een sportschool.
Ik stuur een e-mail. *(gisteren)*
Ik ontvang een reactie. *(vanochtend)*
Ze nodigen mij uit voor een gesprek!

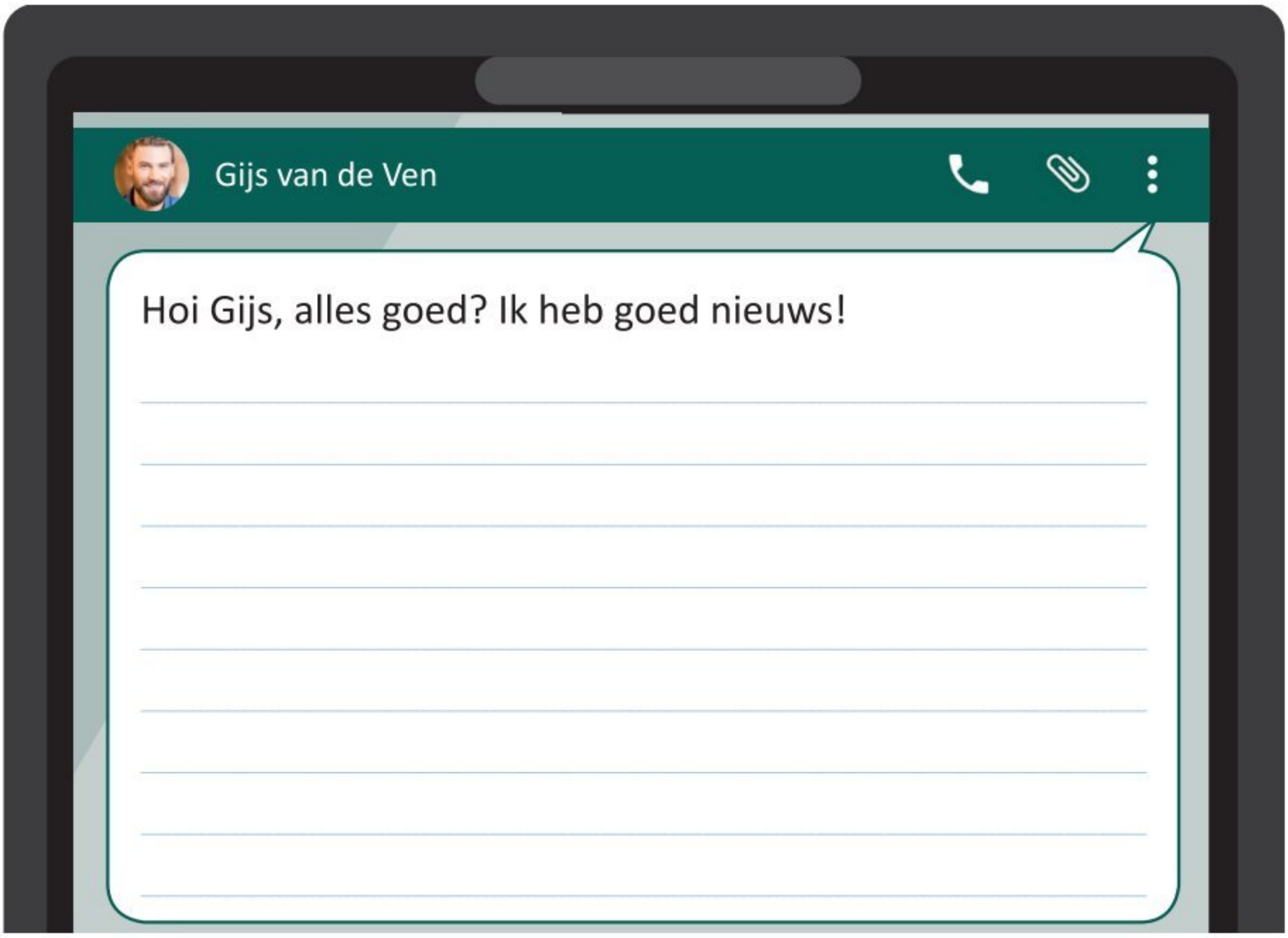

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 6.12. **

Wat kun je nu?

- Ik kan informatie lezen en begrijpen in een tekst over werk zoeken. 6.1
- Ik kan zinnen maken over nu. 6.2
- Ik kan vacatures lezen en begrijpen. 6.4
- Ik kan vertellen wat mensen op hun werk doen. 6.4
- Ik kan een bericht op een antwoordapparaat over openingstijden verstaan en begrijpen. 6.4
- Ik kan werkwoorden met een vast voorzetsel gebruiken. Bijvoorbeeld: gaan naar / wachten op. 6.5
- Ik kan in een gesprek informatie vragen over een vacature. 6.6
- Ik kan laten weten of ik een gesprek wel of niet versta en begrijp. 6.6
- Ik kan zinnen maken met scheidbare werkwoorden in de voltooide tijd. Bijvoorbeeld: Ik heb opgeruimd. / Hij is opgestaan. 6.7
- Ik kan een sollicitatieformulier lezen en begrijpen. 6.8
- Ik kan een sollicitatieformulier invullen. 6.8
- Ik kan opschrijven welk werk ik heb gedaan. 6.8
- Ik kan opschrijven welk werk ik graag wil doen. 6.8
- Ik kan zinnen maken die beginnen met wie of wat. Bijvoorbeeld: Ik bel morgen. 6.9
- Ik kan zinnen maken met *en, maar, want, dus* en *of*. 6.9
- Ik kan zinnen maken die beginnen met een tijd, een plaats of een ander woord. Bijvoorbeeld: Morgen bel ik. 6.9
- Ik kan een sollicitatiegesprek verstaan en begrijpen. 6.10
- Ik kan over mezelf vertellen tijdens een sollicitatiegesprek. 6.10
- Ik kan vertellen over de opleidingen die ik heb gedaan. 6.10
- Ik kan woorden met *-tie* uitspreken. 6.11
- Ik kan zinnen maken in de voltooide tijd met werkwoorden die beginnen met *be-, ge-, her-, ver-* of *ont-*. 6.12

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 6. **

Thema 7 Werken

Inhoudsopgave

7.1	De rondleiding	266
7.2	Door de gang, langs de vergaderzaal	270
7.3	Let op de tijd	273
7.4	Wat moet ik doen?	276
7.5	Let op! Gevaar!	281
7.6	Herhaling: je moet – je mag – je kunt	284
7.7	Ziek melden en vrij vragen	287
7.8	Herhaling: zinnen maken (2)	292
7.9	Het einde van de werkdag	293
7.10	Herhaling: praten over vroeger	297
7.11	Een nieuwe collega	299
7.12	Herhaling: klein – kleine, groot – grote	302
7.13	De lunchpauze	304
7.14	Soms of vaak?	309
7.15	Herhaling: groot, groter, het grootst	310

7.1 De rondleiding

1 Bespreek samen.

1. Waar zijn de toiletten in het gebouw waar je Nederlandse les hebt?
2. Is er ook een keuken in het gebouw? Waar?

2 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 7.1.

Je hoort Philip en Ella. Ella is een nieuwe collega. Philip laat haar het kantoor zien.

de ingang	vuil, vuile	aan de rechterkant
de directeur	de kraan	het bureau
storen	wast af (afwassen)	de map, de mappen
de koelkast	het toilet, de toiletten	de plank
de pot	aan de linkerkant	

3 Luister nog een keer naar de tekst. **

Kijk naar het plaatje van het kantoor. Schrijf de cijfers 1-6 op de goede plaats in het plaatje.
! Eén plaats krijgt geen cijfer.

1. de kamer van de directeur
2. de keuken
3. het herentoilet
4. het damestoilet
5. de tuin
6. de kamer met materiaal

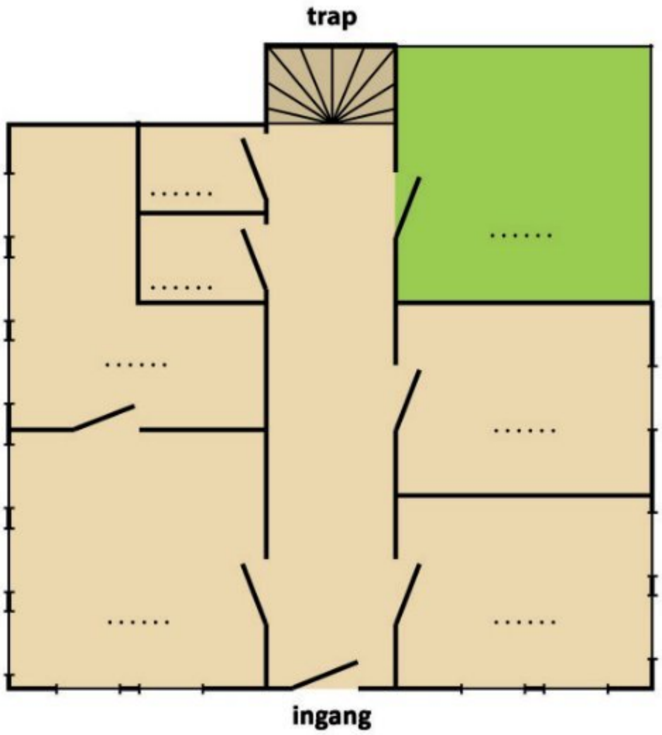

4 Luister nog een keer naar de tekst. **

Kijk naar de plaatjes. Schrijf het cijfer van de vraag in het goede rondje.

! Je hebt niet alle rondjes nodig.

Plaatje 1

1. Waar staan de glazen?
2. Waar staat de soep?
3. Waar liggen de vorken?
4. Waar kan Ella haar eten leggen?
5. Waar kan Ella de vieze kopjes zetten?

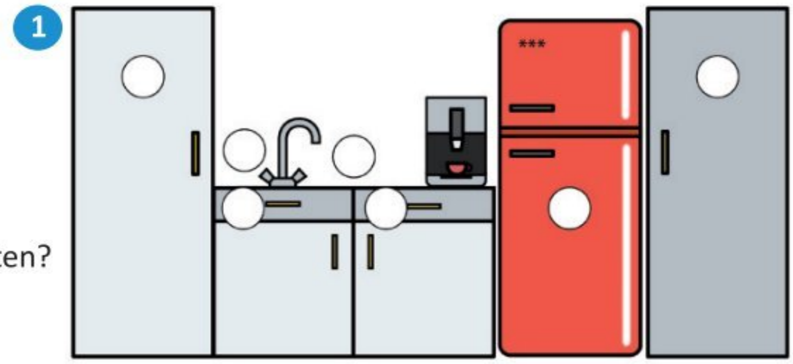

Plaatje 2

6. Waar staat het bureau van Ella?
7. Waar staan haar mappen?

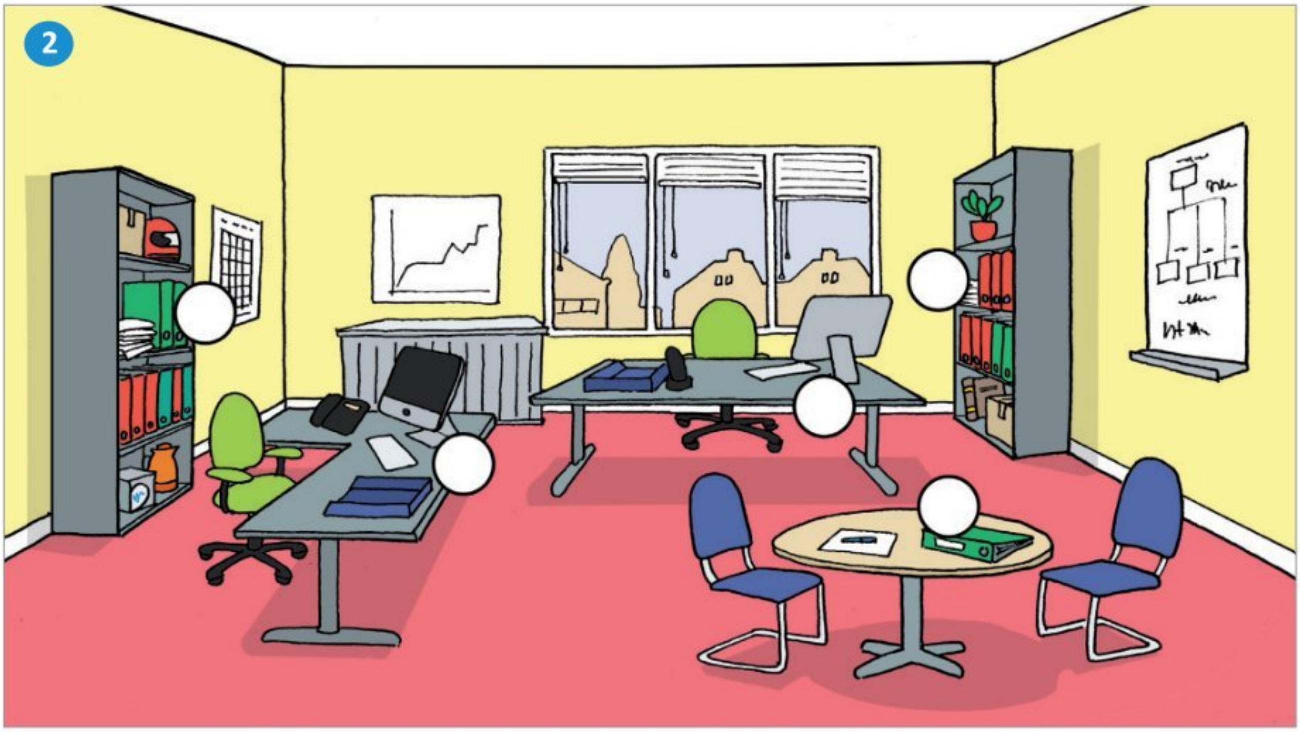

5 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 7.1.

6 Welk woord past in de zin?

1. In Nederland moet je aan de **linkerkant** / **rechterkant** van de weg rijden.
2. Mag ik u even **afwassen** / **storen**? Ik heb een vraag.
3. Ik houd van een nette werkplek. Er liggen weinig spullen op mijn **bureau** / **toilet**.
4. Zullen we naar binnen gaan? Waar is de **map** / **ingang**?
5. De **directeur** / **plank** is op vakantie.
6. Ik slaap **aan de linkerkant** / **in de koelkast** van het bed.

7 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

afwassen

de koelkast

de kraan

de mappen

de planken

de suikerpot

het toilet

vuil

8 Schrijf het meervoud. *

1. de map	de	mappen	4. de kraan	de	______
2. de ingang	de	______	5. de plank	de	______
3. de koelkast	de	______	6. de pot	de	______

9 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Mag ik je even ______________________ ?
2. Twaalf jaar geleden is de ______________________ begonnen met dit bedrijf.
3. Wil jij de kopjes even ______________________ ?
4. In Engeland moet je aan de ______________________ van de weg rijden.
5. Doe die ______________________ kleren maar meteen in de wasmachine.
6. De buren aan de ______________________ van ons zijn op vakantie.
7. Hij bewaart alle brieven in een ______________________ .

10 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op. Deze woorden hebben allemaal twee woordjes. Schrijf deze twee woordjes ook op met het goede lidwoord.

1. het *keukenkastje* = *de keuken* + *het kastje*
2. het ____________ = ____________ + ____________
3. de ____________ = ____________ + ____________
4. de ____________ = ____________ + ____________

11 Vul in. **

Kijk naar de plaatjes.

1. In de ____________ met jam staat een lepel.

2. Op elk ____________ staat één computer.

3. Bram heeft ____________ handen.

4. Er ligt lekker brood op de ____________ .

5. De monteur repareert de ____________ .

6. In de ____________ liggen veel groenten.

12 Vul in. **

1. Ik ben druk bezig, dus je mag me niet *s*____________ .
2. Ik moet naar de wc. Weet jij waar een *t*____________ is?
3. De borden staan rechts en de kopjes staan aan de *l*____________ .
4. Ik heb een afspraak met de *d*____________ van het bedrijf.
5. Ik doe al mijn papieren in een *m*____________ .
6. ‘Waar kan ik naar binnen?’ ‘De *i*____________ is daar, meneer.’
7. Wil jij de vieze borden even *a*____________ ?
8. Rechts zijn de wc’s. De keuken is ook aan de *r*____________ van de gang.

13 Welk woord past in de zin? *

Liggen, staan, hangen

Waar is de foto?

De foto **ligt** op de kast. De foto **staat** op de kast. De foto **hangt** boven de kast.

1. De pennen **hangen** / **liggen** in de la.
2. De lamp **hangt** / **ligt** boven de tafel.
3. De kopjes **staan** / **liggen** in de keuken.
4. De krant **staat** / **ligt** op tafel.
5. De boterhammen **staan** / **liggen** op het bord.
6. De klok **ligt** / **hangt** aan de muur.
7. De papieren **staan** / **liggen** op het bureau.
8. De kleren **staan** / **hangen** in de kast.
9. Het bed **staat** / **ligt** tegen de muur.
10. De plant **staat** / **ligt** in de hoek van de kamer.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.1. **

7.2 Door de gang, langs de vergaderzaal

14 Lees de tekst. **

Je hebt in TaalCompleet A1 geleerd hoe je iets zegt over een plaats. Bijvoorbeeld:

- De computers staan ***op*** *de bureaus*.
- De bloemen staan ***voor*** *het raam*.
- De plant staat ***naast*** *de kast*.
- De boeken staan ***in*** *de kast*.
- De hond springt ***over*** *de doos*.
- Het rooster hangt ***aan*** *de muur*.
- De tas staat ***onder*** *het bureau*.
- De doos staat ***achter*** *de vrouw*.
- De foto staat ***tussen*** *de bloemen*.
- De muis komt ***uit*** *het gat*.
- De collega's zitten ***tegenover*** *elkaar*.
- De lamp hangt ***boven*** *de bureaus*.

Er zijn meer woorden die informatie geven over de plaats. Kijk naar de zinnen.

- ***Bij** de ingang* kun je je jas ophangen.
- Het kantoor is ***op** de vierde verdieping*.
- De wc's zijn ***aan de linkerkant** van de gang*.
- Loop ***door** de gang, **langs** de vergaderzaal*.
- ***Aan de rechterkant*** is de keuken.
- Jouw kamer is ***aan het einde** van de gang*.
- Mijn bureau staat ***in het midden** van de kamer*.
- Jouw bureau staat links ***tegen** de muur*.
- ***In de hoek** van de kamer* staat de printer.

15 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder de woorden die informatie geven over de plaats.

1. U loopt eerst langs de kerk.
2. De toiletten zijn bij de ingang.
3. Boven de tafel hangt een mooie lamp.
4. De foto's van mijn familie hangen aan de muur.
5. In het midden van de kamer ligt een kleed.
6. Mijn fiets staat tegen het muurtje.
7. In de hoek van de kamer staat de televisie.
8. Wij wonen aan het einde van de straat.

16 Welk woord past in de zin? *

1. Rosanne loopt **tegen** / **door** de straat.
2. Peter komt **op** / **langs** een groot park.
3. Mischa werkt **in** / **op** de vierde verdieping van het kantoor.
4. De keuken is **aan** / **bij** het einde van de gang.
5. De tafel staat **aan** / **in** het midden van de kamer.
6. Het kookboek ligt **op** / **door** de derde plank.
7. De suiker staat **langs** / **bij** het koffieapparaat.
8. De kast staat **aan** / **in** de hoek van de keuken.

17 Vul in. *

Kies uit: *aan – in – langs – midden – op – rechterkant – tegen – tegenover*

1. De klok hangt ________________ de muur.
2. In het ________________ van de kamer hangt een grote lamp.
3. De borden staan ________________ de tweede plank.
4. Als je naar school gaat, fiets je dan ________________ de supermarkt?
5. Mijn auto staat aan de ________________ van de straat.
6. Kinderen moesten vroeger ________________ de hoek staan als ze niet luisterden.

7. De fietsen staan ________________ de muur.

8. Het park is ________________ ons huis. Ik zie het als ik naar buiten kijk.

18 Wat zie je op het plaatje? **

Schrijf op waar de dingen zijn. Schrijf hele zinnen.

1. ______________________________
2. ______________________________
3. ______________________________
4. ______________________________
5. ______________________________
6. ______________________________

19 Vraag werkblad 7.2a aan de docent. **

Je gaat praten over waar mensen en dingen zijn.

20 Vraag werkblad 7.2b aan de docent. **

Je gaat praten over waar dingen in de kamer zijn.

21 Praat samen. **

Cursist A: laat cursist B de school zien. Vertel over 4 plekken in de school. Zeg waar alles is.
Klaar? Dan laat cursist B cursist A de school zien. Vertel over 4 andere plekken.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.2. **

7.3 Let op de tijd

22 Lees de tekst. **

Op het examen krijg je een vaste tijd om alle opdrachten te maken. Als de tijd voorbij is, moet je meteen stoppen. Ook als je nog niet klaar bent. Je moet de tijd dus goed verdelen.

Lezen

23 Bespreek samen. **

Het examen Lezen heeft 25 vragen. Je krijgt 65 minuten de tijd. Hoeveel minuten heb je ongeveer per vraag? ______

Bespreek samen: Is dat genoeg voor jou, denk je?

24 Lees de vragen en zoek de antwoorden in de tekst. **

Maak deze opdracht in 10 minuten. Kijk op de klok.

Cynthia krijgt een brief van haar nieuwe werkgever, een grote winkel in Amsterdam.

Amsterdam, 12 februari

Beste Cynthia Berry,

Donderdag hebben we elkaar aan de telefoon gesproken over je sollicitatie. We zijn blij dat jij bij ons verkoopteam komt werken! In deze brief geef ik je alvast informatie over je eerste werkdag.

Op dinsdag 1 maart ga je bij ons beginnen. Je moet dan om 9.30 uur in de winkel zijn. Hayat Amiri komt je ophalen bij de ingang. Je hebt dan eerst een gesprek met haar over je contract. En van haar krijg je een pasje voor je kluisje.

Om 10.00 uur zal Mariem Aziza met je meelopen door de winkel. Je kunt de andere medewerkers dan ontmoeten. Mariem zal je ook laten zien waar de kluisjes zijn. Je krijgt een eigen kluisje. Daar kun je je tas en kleding in hangen. Het kluisje gaat op slot met het pasje.

Het laatste gesprek zul je met mij hebben om 10.30 uur. Dan hoor je meer over je taken in het verkoopteam en het werkrooster. Verder krijg je dan je werkkleding. Als je aan het einde van je werkdag weggaat, kun je deze kleren in je kluisje hangen.

Bij deze brief vind je een formulier. Het formulier kun je alvast thuis invullen. Wil je het formulier op 1 maart meenemen? En wil je voor 25 februari een foto van jezelf mailen? De foto hebben we nodig voor je pasje.

Als je vragen hebt, kun je mij altijd mailen of bellen.

Met vriendelijke groet,

Judith Lansveld
Verkoopteam

1. Waarom stuurt Judith Lansveld deze brief?
   a. om een afspraak te verzetten
   b. om informatie te geven
   c. om te solliciteren
2. Hoe laat ontvangt Cynthia het pasje voor haar kluisje?
   a. om 9.30 uur
   b. om 10.00 uur
   c. om 10.30 uur
3. Wie gaat Cynthia uitleggen wat voor werk ze precies moet doen?
   a. Mariem Aziza
   b. Hayat Amiri
   c. Judith Lansveld
4. Wat moet Cynthia meenemen op haar eerste werkdag?
   a. een formulier en een foto
   b. een pasje en een formulier
   c. alleen een formulier

Bespreek samen: Hoeveel minuten had je nodig? ______
Als je meer dan 10 minuten nodig had: Waarom duurde het langer, denk je? Hoe kun je het de volgende keer sneller doen?

Luisteren

25 Bespreek samen. **

Het examen Luisteren heeft 25 vragen. Je krijgt 45 minuten de tijd. Hoeveel minuten heb je ongeveer per vraag? ______
Bespreek samen: Is dat genoeg voor jou, denk je?

26 Doe een oefenexamen. **

Ga naar *www.inburgeren.nl*. Klik op *Examen doen*. Kies *Luisteren*. Doe een *Oefenexamen Luisteren*. Let op de tijd. Je hebt maximaal 45 minuten.

Bespreek samen: Hoeveel vragen heb je kunnen beantwoorden in 45 minuten? ______
Als je nog niet klaar was met het examen na 45 minuten: Hoe kun je het de volgende keer sneller doen?

> **TIP Tips bij de examens Lezen en Luisteren**
> - Verdeel je tijd goed.
> - Lees altijd eerst de vraag en de antwoorden goed. Kijk of luister daarna naar de tekst.
> - Denk niet te lang na over een antwoord. Weet je het antwoord niet? Kies toch een antwoord.
> - Heb je tijd over aan het einde van het examen? Kijk dan nog een keer naar de vragen die je moeilijk vond.

Schrijven

Het examen Schrijven heeft verschillende soorten opdrachten. Je moet ongeveer 5 zinnen afmaken. En je moet 2 of 3 korte teksten schrijven. Dit kan een briefje of een e-mail zijn, of je moet een formulier invullen. Je hebt in totaal 35 minuten de tijd.

27 Bespreek samen. **

1. Hoeveel tijd heb jij ongeveer nodig om 1 zin af te maken, denk je?
   a. 30 seconden
   b. 2 minuten
   c. 5 minuten
2. Hoeveel tijd heb jij nodig per briefje, e-mail of formulier, denk je?
   a. 2 tot 4 minuten
   b. 7 tot 10 minuten
   c. 12 tot 15 minuten
3. Is 35 minuten voor het hele schrijfexamen voor jou genoeg?

28 Maak de zinnen af. **

Maak deze opdracht in 10 minuten. Kijk op de klok.

1. Ik wil een computer kopen, maar ______________________________
2. We gaan op bezoek bij onze buren, want ______________________________
3. Ayse gaat vandaag niet naar school, omdat ______________________________
4. Wij wonen op de derde verdieping. Ik ga meestal met de trap, maar ik neem de lift als ______________________________
5. In de periode voor de Kerst heb ik hard gewerkt. Daarom ______________________________ ______________________________

Bespreek samen: Hoeveel minuten had je nodig? ______
Als je meer dan 10 minuten nodig had: Waarom duurde het langer, denk je? Hoe kun je het de volgende keer sneller doen?

29 Maak de e-mail af. **

Maak deze opdracht in 10 minuten. Kijk op de klok.

Je bent net klaar met de opleiding tot monteur. Je hebt gesolliciteerd bij een technisch bedrijf en je hebt de baan gekregen. Je schrijft een e-mail aan je vriend Nasrdin om dat te vertellen. Schrijf wanneer je gaat beginnen, hoeveel dagen je gaat werken en wat voor werk je gaat doen.

Van: ______________________________

Aan: nasrdin89@mail.nl

Onderwerp: nieuwe baan

______________________________ ,

Hoe gaat het met je? Met mij gaat het erg goed, want ______________________________
____
____
____

______________________________ ,
____

Bespreek samen: Hoeveel minuten had je nodig? ______
Als je meer dan 10 minuten nodig had: Waarom duurde het langer, denk je? Hoe kun je het de volgende keer sneller doen?

Spreken
Het examen Spreken heeft twee delen. In deel 1 moet je antwoord geven op vragen. Je moet dan zelf praten. In deel 2 moet je het goede antwoord kiezen. Je hoeft dan niet zelf te praten. Je krijgt 35 minuten de tijd voor het examen Spreken.

30 Bespreek samen. **

Deel 1 heeft 12 vragen en deel 2 ook. Hoeveel minuten heb je ongeveer per vraag? ______

31 Doe een oefenexamen. **

Ga naar *www.inburgeren.nl*. Klik op *Examen doen*. Kies *Spreken*. Doe een *Oefenexamen Spreken*. Let op de tijd. Je hebt maximaal 35 minuten.

Bespreek samen: Hoeveel vragen heb je kunnen beantwoorden in 35 minuten? ______
Als je nog niet klaar was met het examen na 35 minuten: Hoe kun je het de volgende keer sneller doen?

TIP **Tips bij de examens Schrijven en Spreken**

- Verdeel je tijd goed.
  - Probeer bij Schrijven de zinnen in ongeveer 10 minuten af te maken. Voor de 2 of 3 andere schrijfopdrachten (mail, briefje en/of formulier) heb je dan ongeveer 20 minuten de tijd. Je hebt dan nog 5 minuten over om de opdrachten te controleren.
  - Bij Spreken heb je ongeveer 1,5 minuut per vraag de tijd.
- Denk niet te lang na over één vraag.
- Weet je het antwoord niet zeker? Beantwoord de vraag wel! Als je niks invult of niks zegt, is het altijd fout.
- Heb je tijd over? Controleer dan je antwoorden. Heb je overal iets ingevuld?

TIP Als je vaak oefent, gaat het steeds makkelijker en sneller!

7.4 Wat moet ik doen?

32 Bespreek samen.

1. Wat zijn jouw taken thuis?
2. Wat zijn jouw taken op je werk?

33 Lees de vragen en luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 7.4a, b en c.

Je hoort Ricardo, Samuel en Olivia. Ze hebben een nieuwe baan. Hun collega's leggen uit wat ze moeten doen.

netjes	binnenkomt (binnenkomen)	opzoeken
de vlek, de vlekken	het respect	print (printen)
let op (opletten)	is aan de beurt (aan de beurt zijn)	laat (laten)
recht	in de rij staan	de handtekening
waarvoor	plastic	

Luister eerst naar tekst 7.4a.

1. Je hoort de baas van een restaurant. Zij geeft haar nieuwe medewerker Ricardo uitleg. Wat moet hij eerst doen? En wat daarna? Schrijf de cijfers 1-5 onder de plaatjes.

Luister dan naar tekst 7.4b.

2. Je hoort een medewerker van een winkel. Zij geeft haar nieuwe collega Samuel uitleg. Wat moet hij eerst doen? En wat daarna? Schrijf de cijfers 1-5 onder de plaatjes.

Luister als laatste naar tekst 7.4c.

3. Je hoort een medewerker op een school. Hij geeft zijn nieuwe collega Olivia uitleg. Wat moet zij eerst doen? En wat daarna? Schrijf de cijfers 1-5 onder de plaatjes.

34 Luister nog een keer naar de tekst. **

Tekst 7.4a

1. Ricardo moet 's ochtends eerst het restaurant schoonmaken. waar niet waar
2. De kleedjes liggen op de tweede plank. waar niet waar

Tekst 7.4b

3. Iedere klant heeft hulp nodig. waar niet waar
4. Samuel moet de spullen altijd in een tasje doen. waar niet waar

Tekst 7.4c

5. De cursist vult zelf het formulier in. waar niet waar
6. De cursist moet het formulier nakijken. waar niet waar

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 7.4.

35 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

binnenkomen

de handtekening

in de rij staan

plastic

printen

de vlek

36 Welk woord past in de zin?

1. Kinderen hebben niet altijd **respect** / **recht** voor hun ouders.
2. Morgen **laat** / **print** ik mijn haar knippen door de kapper.
3. '**Waarvoor** / **Waar** gebruik je een pen?' 'Om te schrijven.'
4. Let op! De fles staat niet **recht** / **aan de beurt**. Hij gaat vallen!

37 Maak de zinnen af.

1. Ik kleed me netjes aan, want ______________________
2. Je moet goed opletten als ______________________
3. Soraya zoekt het woord op, omdat ______________________
4. U bent nog niet aan de beurt, dus ______________________
5. Ik probeer de kast recht te zetten, maar ______________________

38 Schrijf het voltooid deelwoord. *

! De onderstreepte werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Ik heb tien minuten in de rij gestaan ______ (staan).
2. Anneke heeft het formulier ______ (printen).
3. Wat is het huiswerk voor morgen? Ik heb niet goed ______ (opletten).
4. Er is een klant ______ (binnenkomen). Ik ga hem even helpen.
5. Ik heb dat moeilijke woord in het woordenboek ______ (opzoeken).

39 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ______
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______
6. ______
7. ______
8. ______
9. ______

40 Vul de goede vorm van het werkwoord in. **

Gebruik de tegenwoordige tijd.
Kies uit: *binnenkomen – laten – opletten – opzoeken – printen – ~~tellen~~*

1. Carl telt ______ het geld in de kassa.
2. Lies ______ haar huis schilderen.
3. De docent ______ het werkblad voor de cursisten.
4. De cursist ______ de betekenis van het moeilijke woord ______ .
5. Stoor ik? Of mag ik ______ ?
6. Ik ga de opdracht nu uitleggen. ______ jullie goed ______ ?

41 Vul in. **

1. Shen leest het contract en hij zet zijn h______ .
2. Het is druk bij de bakker. Er staan veel mensen i______ .

3. Ik heb veel *r* ______________ voor de brandweer. Zij doen belangrijk werk.
4. '*W* ______________ heb je de schaar nodig?' 'Om de doos open te maken.'
5. Filip gaat zijn broek schoonmaken, want hij heeft een *v* ______________ in zijn broek.
6. De stoelen in het restaurant staan niet *r* ______________ . Dat ziet er niet mooi uit.
7. De bakker doet het brood in een *p* ______________ zak.
8. Het was niet druk bij de kapper. Ik was snel *a* ______________ .
9. Als je gaat solliciteren, moet je er *n* ______________ uitzien.

42 Maak het briefje af. **

Je schrijft een briefje voor je nieuwe collega in de winkel.
Kijk naar de plaatjes. Gebruik de woorden die tussen haakjes staan.

1.

2.

3.

4.

Beste Jelle,

Deze taken kun je vandaag doen.

Eerst ______________ *(leggen)*

Dan ______________ *(bestellen)*

Daarna ______________ *(schoonmaken)*

Ten slotte ______________ *(recht zetten)*

Bedankt!
Groetjes, Mark

43 Vraag werkblad 7.4 aan de docent. **

Je gaat vertellen wat iemand moet doen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.4. **

7.5 Let op! Gevaar!

44 Bespreek samen.

1. Wat vind je gevaarlijk in Nederland? Wat vind je veilig?
2. Wat is hier gevaarlijker of minder gevaarlijk dan in jouw land?
3. Wat doe je als er brand is in jouw huis?

45 Lees de tekst en zoek bij elkaar. **

a

b

c

d

e

f

g

h

i

j

k

l

1. Verboden toegang. j
2. Hier staat een ladder. ____
3. Je mag hier niet roken. ____
4. Je moet handschoenen dragen. ____
5. Je mag hier geen vuur maken. ____
6. Je moet een helm dragen. ____
7. Je mag hier niet parkeren. ____
8. Je moet je handen wassen. ____
9. Hier hangt de brandslang. ____
10. Verboden te bellen. ____
11. Let op! Hier werken mensen aan de weg. ____
12. Je moet veiligheidsschoenen dragen. ____
13. Let op! Gevaar! ____
14. Hier hangt een apparaat om brand te blussen. ____
15. Daar is de uitgang. ____
16. Let op! De vloer is glad. ____

m

n

o

p

46 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 7.5.

Je hoort Sara en haar baas. Haar baas vertelt wat ze moet doen bij brand.

verboden (te)	de slang	glad
de ladder	het gevaar	meegemaakt (meemaken)
roken	blussen	de rook
de helm	de uitgang	waarschuwt (waarschuwen)
parkeren	de vloer	

47 Luister nog een keer naar de tekst. **

Maak deze opdracht in 9 minuten.

1. Waarom vertelt de baas van Sara over brand?
   a. Zijn werknemers zijn bang voor brand.
   b. Hij heeft een keer brand meegemaakt.
   c. Hij vindt veiligheid belangrijk.
2. Wat moet Sara eerst doen als ze rook of vuur ziet?
   a. haar collega's waarschuwen
   b. een brandblusser pakken
   c. 112 bellen
3. Wat moet Sara doorgeven aan de brandweer?
   a. waar de brandblussers zijn
   b. waar de brand precies is
   c. hoe laat de brand begon
4. Wat moet Sara doen als ze buiten is?
   a. naar huis gaan
   b. buiten wachten
   c. de brandweer helpen
5. Er is brand. Sara kan niet naar buiten. Wat moet ze doen?
   a. de ramen en deuren dichtdoen
   b. de ramen en deuren opendoen
   c. de deuren opendoen en de ramen dichtdoen

48 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 7.5.

49 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. een vuur...
2. een ongeluk...
3. een helm...
4. collega's...
5. een auto...

a. ...dragen
b. ...waarschuwen
c. ...blussen
d. ...parkeren
e. ...meemaken

50 Welk woord past in de zin?

1. De auto is stuk. Er komt veel **rook** / **gevaar** uit de motor!
2. Chauffeurs die bellen, zijn een **gevaar** / **uitgang** voor andere mensen op de weg.
3. 'Heb jij vroeger **geblust** / **gerookt**?' 'Nee, want dat is niet gezond.'
4. Ik wil graag naar buiten. Waar is de **vloer** / **uitgang**?
5. Op de **vloer** / **helm** ligt een mooi kleed.

51 Vul in.

Bedenk zelf woorden.

1. Ik gebruik een ladder om op ______________ van mijn huis te komen.
2. De straat is erg glad, want er ligt ______________ .
3. Het is verboden om in de klas te ______________ .
4. Uit een tuinslang komt ______________ .

52 Schrijf de voltooide tijd. *

1. Vincent *heeft* zijn kapotte band zelf *gerepareerd*. *(repareren)*
2. Ik ______________ nog nooit ______________ . *(roken)*
3. Waar ______________ je de auto ______________ ? *(parkeren)*
4. De politie ______________ alle mensen in de buurt ______________ . *(waarschuwen)*
5. De brandweermannen ______________ de brand snel ______________ . *(blussen)*
6. Dat meisje ______________ in haar leven al veel ______________ . *(meemaken)*

53 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 5 – 6 – 7 ______________
2. 5 – 6 – 7 ______________
3. 5 – 6 – 7 ______________
4. 5 – 6 – 7 ______________
5. 5 – 6 – 7 ______________

6. 7 – 8 – 9 ______

7. 7 – 8 – 9 ______

54 Vul in. **

1. De brandweerman gebruikt een lange s______ om het vuur te blussen.
2. Ik wil de ramen op de eerste verdieping wassen. Mag ik jullie l______ lenen?
3. Gisteren heb ik iets leuks m______ . Ik heb de koning gezien!
4. De brandweermannen zien weinig, omdat er veel r______ is.
5. Sommige mensen dragen voor de veiligheid een h______ op de fiets.
6. Te veel alcohol is een g______ voor je gezondheid.
7. U kunt uw auto achter het bedrijf p______ .
8. Er waren vandaag veel klanten in de winkel. De v______ is nu erg vuil.

55 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. In een ziekenhuis zijn veel regels. Kun je één regel noemen? *(roken)*
2. Wat moet je doen bij een kleine brand? *(blussen)*
3. Wat mag je niet in de auto doen? *(verboden)*
4. Je ziet thuis rook. Wat doe je? *(waarschuwen)*
5. Het is winter. Er ligt ijs op straat. Wat zeg je? *(glad)*
6. Je bent in een museum. Je voelt je ziek en je wilt naar buiten. Wat vraag je? *(uitgang)*

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.5. **

7.6 Herhaling: je moet – je mag – je kunt

56 Lees de tekst. **

Je hebt in 5.9 geleerd hoe je de werkwoorden *mogen, moeten* en *niet hoeven* gebruikt.
Bijvoorbeeld:

- **Mag** ik hier **roken**? — Nee, dat **mag niet**.
- **Mag** ik iets **vragen**? — Ja, dat **mag**.
- **Moet** ik op tijd **zijn**? — Ja, dat **moet**.
- **Moeten** we stil **zijn**? — Nee, dat **hoeft niet**.

Kijk naar de zinnen.

Je **moet** hier handschoenen **dragen**.

Je **mag** hier niet **bellen**.

Je **kunt** hier naar de wc **gaan**.

Na *mogen*, *moeten* en *kunnen* gebruik je vaak een tweede werkwoord. Het tweede werkwoord is het hele werkwoord.

57 Welke zin past bij het plaatje?

1.

a. Je mag hier niet slapen.
b. Je moet hier slapen.
c. Je kunt hier slapen.

2.

a. Je hoeft hier niet te eten.
b. Je mag hier niet eten.
c. Je moet hier eten.

3.

a. Je kunt hier tanken.
b. Je moet hier tanken.
c. Je hoeft hier niet te tanken.

4.

a. Je kunt veiligheidskleding dragen.
b. Je mag veiligheidskleding dragen.
c. Je moet veiligheidskleding dragen.

5.

a. Je kunt een hoed dragen.
b. Je moet een hoed dragen.
c. Je mag geen hoed dragen.

6.

a. Je kunt je kind vasthouden op de trap.
b. Je mag je kind niet vasthouden op de trap.
c. Je moet je kind vasthouden op de trap.

58 Vul in. *

Kies uit: *hoef – hoeft – Kun – kunnen – Mag – mogen – moet – moeten*

1. In Nederland ________________ auto's aan de rechterkant van de weg rijden.
2. 'Zal ik even afwassen?' 'Nee, hoor. Je ________________ niet te helpen.'
3. ________________ ik naar buiten? Ik wil graag even roken.
4. ________________ jij zelf kleding maken? Wat knap!
5. Als je de cursus wilt volgen, ________________ je dit formulier invullen.
6. Zaterdag hebben we geen tijd, maar we ________________ zondag wel op bezoek komen.
7. Op ons werk ________________ we niet bellen.
8. Morgen is het Koningsdag. Ik ________________ dan niet te werken!

59 Praat samen. **

Wat zeg je? Maak hele zinnen.

Voorbeeld

Je kunt hier eten.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

60 Vraag werkblad 7.6 aan de docent. **

Je gaat met een collega over brand praten.

61 Praat samen. **

Cursist A: je bent een nieuwe werknemer. Je wilt weten wat je moet doen bij brand.
Cursist B: je bent een collega. Geef antwoord met de woorden die tussen haakjes staan. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan is cursist B de nieuwe werknemer.

Cursist A:	Cursist B:
Wat moet ik doen bij brand?	*(rustig – waarschuwen)*
Moet ik zelf blussen?	*(kleine brand – brandblusser – natte doek)*
En als het een grote brand is?	*(112)*
Wat moet ik dan zeggen?	*(naam – adres – telefoonnummer – mensen)*
Wat moet ik daarna doen?	*(buiten)*
En als ik niet naar buiten kan gaan?	*(ramen – deuren – vloer)*

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.6. **

7.7 Ziek melden en vrij vragen

62 Bespreek samen.

1. Wanneer ga je niet werken?
2. Wat doe je als je niet gaat werken?

63 Goed of niet goed? **

Op de volgende bladzijde staat een stukje tekst uit een contract.
Lees de zinnen hieronder en zoek de antwoorden in de tekst.
Doen Arjan, Laila, Rachida en hun baas het goed of niet goed?

Arjan wordt ’s morgens wakker. Hij is ziek.

1. Arjan belt zijn baas om 9.30 uur.	goed	niet goed
2. Arjan belt daarna de bedrijfsarts.	goed	niet goed
3. Arjan zegt dat hij waarschijnlijk donderdag weer komt.	goed	niet goed

Laila heeft een maand geleden een ongeluk gehad. Ze heeft een arm en een been gebroken.

4. Laila heeft met haar baas afgesproken dat ze vrijdag om 14.00 uur met elkaar bellen.	goed	niet goed
5. Omdat Laila ziek is, geeft haar baas haar de helft van haar loon.	goed	niet goed
6. Laila maakt een afspraak met de bedrijfsarts.	goed	niet goed

Rachida wil graag op 7 mei op bezoek gaan bij familie in Marokko.

7. Rachida schrijft een e-mail aan haar baas om vrij te vragen.	goed	niet goed
8. Rachida vraagt drie weken vrij.	goed	niet goed
9. Ze schrijft de e-mail op 4 mei.	goed	niet goed

Ziek melden
Als u ziek bent en u uw werk niet kunt doen, moet u meteen uw werkgever waarschuwen. U moet zich op de eerste dag van uw ziekte voor 9.00 uur 's ochtends telefonisch ziek melden. Als u zelf te ziek bent, moet u iemand anders laten bellen.

Soms kunt u niet uw eigen werk doen, maar wel ander werk. Als uw werkgever u vraagt om ander werk te doen, moet u dat doen.

U hoeft uw werkgever niet te vertellen welke ziekte u heeft, als u zich ziek meldt. Dat is niet verplicht. U moet wel vertellen hoelang u al ziek bent en wanneer u terugkomt. U weet niet altijd wanneer u weer op uw werk aanwezig kunt zijn. Daarom moet u uw baas vertellen waar en wanneer hij u kan bereiken. U moet op dat moment op die plaats aanwezig zijn.

Als u lang ziek en afwezig bent, neemt de bedrijfsarts contact met u op. U moet met hem een afspraak maken. Dat is verplicht. Hij mag de reden van uw afwezigheid vragen. De dingen die u met hem bespreekt, blijven geheim. De bedrijfsarts geeft geen persoonlijke informatie aan uw werkgever. Soms praat hij met uw huisarts, maar alleen als u dat wilt. Vervolgens gaat de bedrijfsarts over uw situatie nadenken en u advies geven: Wanneer kunt u weer gaan werken? En hoe gaat u dat doen?

Als u ziek bent, moet uw werkgever u de eerste twaalf maanden 70% van uw loon betalen.

Vrij vragen
Elke werknemer krijgt een aantal vakantiedagen per jaar: vier keer het aantal gewerkte werkdagen per week. Een werknemer moet een vakantie(dag) op tijd schriftelijk aanvragen: minimaal twee weken van tevoren. U schrijft in uw e-mail of brief duidelijk de begin- en einddatum van uw vakantie. U mag maximaal twee weken achter elkaar vrij nemen. Als u tegelijk met andere collega's vrij wilt nemen, moet u samen overleggen.

Als u tijdens uw vakantie ziek wordt, moet u zich officieel ziek melden. Dan worden uw vakantiedagen ziektedagen.

zich ziek melden	afwezig	schriftelijk
verplicht	geheim	aanvragen
aanwezig	nadenken (over)	overleggen
bereiken	het loon	officieel

64 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. vuil	a. het salaris
2. afwezig	b. bespreken
3. het loon	c. vies
4. verplicht zijn	d. moeten
5. overleggen	e. weg

65 Maak de zinnen af.

1. Ik bel mijn baas, als ______
2. Je moet schriftelijk vrij vragen, dus ______
3. Annabelle is vandaag niet aanwezig, omdat ______
4. Je kunt me niet bereiken, als ______
5. Mijn pincode is geheim, dus ______

66 Welk woord past in de zin?

1. Tom kan Kasia niet **bereiken** / **overleggen**, omdat Kasia op vakantie is.
2. Als je gaat trouwen, zet je een handtekening op een **officieel** / **schriftelijk** papier.
3. Kristien gaat haar rijbewijs **aanvragen** / **overleggen**, want ze is geslaagd voor haar rijexamen.
4. Ik wil even over die vraag **bereiken** / **nadenken**.

67 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. mel - den
2. af - we - zig
3. ver - plicht
4. be - rei - ken
5. na - den - ken
6. schrif - te - lijk
7. ge - heim
8. aan - vra - gen
9. of - fi - ci - eel

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

68 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ______
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______

69 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Jan is ziek. Wat doet hij? *(zich ziek melden)*
2. Zijn alle cursisten vandaag in de klas? *(aanwezig)*
3. Wanneer krijg jij je salaris? *(loon)*
4. Moet je stoppen voor rood licht? *(verplicht)*

70 Maak de puzzel. **

! De *ij* is één letter.

1. Hans gaat met zijn collega o… over het probleem.
2. Ik wil je iets vertellen. Maar je mag het tegen niemand anders zeggen, want het is g… .
3. Je moet je vakantie s… aanvragen, bijvoorbeeld via een e-mail.
4. Ik weet niet waar Frits is en ik kan hem niet b… .
5. Mohammed heeft zijn examen gehaald. Hij mag nu o… in Nederland blijven.
6. Ik weet nog niet wat ik doe. Ik wil even over je voorstel n… .
7. Elena is vandaag niet op school. Ze is a… .
8. Het paspoort van Mounir is oud. Daarom gaat hij een nieuw paspoort a… .

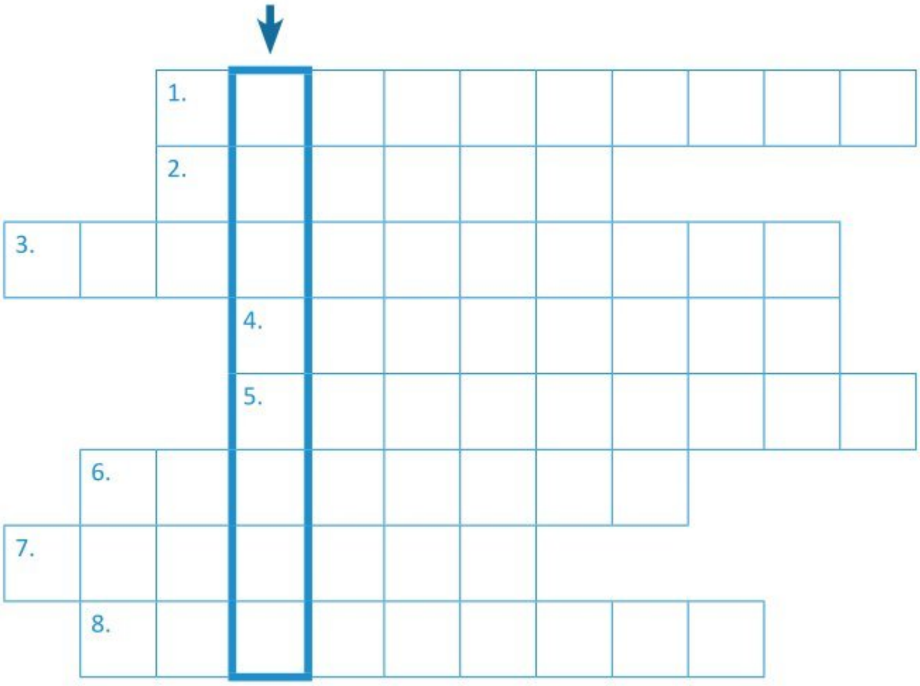

Welk woord lees je van boven naar beneden?

__ __ __ __ __ __ __ __

71 Vraag werkblad 7.7 aan de docent. *

Je gaat praten over berichten om je ziek te melden of om vrij te vragen.

72 Maak de e-mail af. *

Je wordt over twee weken geopereerd. Je stuurt een e-mail naar je werkgever.
Schrijf wanneer en waarom je niet kunt werken, wie jouw werk kan doen en wanneer je terugkomt.

Van: ______

Aan: Sonja Lammers

Onderwerp: afwezig

______ Sonja,

Ik kan van ______ tot ______ niet werken, want ______

______. ______ kan mijn werk doen.

Ik denk dat ______.

______,

______

73 Schrijf een e-mail. **

Maak deze opdracht in 10 minuten. Kijk op de klok.
Je kunt niet naar de les komen. Je stuurt een e-mail naar je docent.
Schrijf wanneer en waarom je niet kunt komen, en wanneer je weer naar de les komt.

Van: ______

Aan: ______

Onderwerp: afwezig

______

______

______

______

______

______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.7. **

7.8 Herhaling: zinnen maken (2)

74 Lees de tekst. **

Je hebt in 3.2 geleerd over de bijzin na *omdat* en *als*. Bijvoorbeeld:

- We moeten al onze spullen inpakken, **omdat** we gaan verhuizen.
- Maria gaat naar haar familie in Barcelona, **als** zij vakantie heeft.

Je hebt in 3.8 geleerd hoe je bijzinnen kunt maken na *zeggen*, *denken* en *vragen*.
Bijvoorbeeld:

- Tom zegt **dat** hij de papieren heeft geprint.
- Ik denk **dat** je gelijk hebt.
- Malika vraagt **of** ze naar huis mag.

Je oefent in de volgende opdrachten met het maken van bijzinnen.
Vind je de opdrachten moeilijk? Of maak je veel fouten? Lees dan 3.2 en 3.8 nog een keer.

75 Is de zin goed of fout?

1.	Veerle vraagt dat het raam open mag.	goed	fout
2.	Gera eet veel fruit, als ze is ziek.	goed	fout
3.	Leen krijgt pijn in zijn buik, als hij te veel eet.	goed	fout
4.	Tjandra zegt dat ze een auto wil kopen.	goed	fout
5.	Karen kan niet zwemmen, omdat ze heeft last van haar been.	goed	fout
6.	Inge vraagt of je haar morgen wilt bellen.	goed	fout

76 Vul in. *

Kies uit: *omdat – als – dat – of*

! Soms zijn twee antwoorden goed. Kies dan één antwoord.

1. Mia moet vandaag hard leren, ______________ ze morgen een examen heeft.
2. Fabian zegt ______________ hij zijn baan heel leuk vindt.
3. Wiebe neemt twee dagen vrij, ______________ hij gaat verhuizen.
4. Ron voetbalt graag, ______________ hij vrij is.
5. Joke vraagt ______________ we morgen koffie komen drinken.
6. Wij gaan morgen fietsen, ______________ het mooi weer is.
7. Ik denk ______________ ik voor het examen Schrijven ben geslaagd.
8. John wordt morgen geopereerd, ______________ hij al maanden rugpijn heeft.

77 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. De docent zegt dat | tijd voor pauze | is | het | .

2. Ik doe een jas aan, omdat | is | het | koud | .

3. Hij zegt dat | vertraging | tien minuten | de trein | heeft | .

4. Shivan koopt een ladder, omdat | zijn dak | repareren | hij | wil | .

5. Charlotte gaat in Delft studeren, als | is | voorbij | de vakantie | .

6. De dokter vraagt of | elke dag | Lars | inneemt | zijn pillen | .

78 Maak de zinnen af. **

1. Karel zegt tegen zijn baas dat ______
2. Ik voel me erg gelukkig, als ______
3. Sjaak wil graag een andere baan, omdat ______
4. Het kind roept zijn moeder, omdat ______
5. Ik ga weer naar mijn eigen land, als ______
6. Anke vraagt of Marit koffie komt drinken. Marit zegt dat ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.8. **

7.9 Het einde van de werkdag

79 Bespreek samen.

1. Welke dingen schrijf jij in het Nederlands?
2. Schrijf jij veel in je eigen taal? Wat schrijf je dan?

80 Lees de tekst. **

Mark werkt in een kleine supermarkt. Hij moet vandaag de winkel sluiten. Hij schrijft een kort verslag van de werkdag voor zijn collega's Joslin en Nina. En hij schrijft wat er morgen moet gebeuren. Nina en Joslin moeten morgen om 8.00 uur de winkel openen.

Datum: 26 mei	**Tijd:** 20.00 uur	**Naam medewerker:** Mark

We hebben vanavond de meeste dozen uitgepakt. Er is wel een probleem: sommige producten zijn niet geleverd. Maar ze staan wel in de reclamefolder. Joslin, wil jij daarom morgen zeep, tandpasta en tandenborstels bestellen? En er is ook bijna geen snoep meer.

Ik had ook een klant met een probleem. Zij kwam een worst terugbrengen, want ze vond hem niet lekker ruiken. Hij rook inderdaad vreemd. Ik heb haar een nieuwe gegeven.

We hebben al een heleboel sollicitaties gekregen voor de vacature. Zullen we overmorgen samen naar de brieven kijken, Joslin?

Nina, wil jij de personeelskamer nog even dweilen? Ik heb al gestofzuigd, maar er zitten nog vlekken op de vloer. En wil je daarna de dozen met sigaretten uitpakken?

Succes morgen!
Groet, Mark

PS: Er staat een stuk taart voor jullie in de koelkast! Lea vierde vandaag haar verjaardag.

het verslag	de tandpasta	een heleboel
openen	de tandenborstel, de tandenborstels	dweilen
uitgepakt (uitpakken)	het snoep	gestofzuigd (stofzuigen)
de reclame	ruiken	de sigaret, de sigaretten
de zeep	vreemd	het stuk

81 Lees de tekst nog een keer. **

1. Wat heeft Mark gedaan? Kies de 3 goede antwoorden.
   a. Hij heeft producten uit dozen gehaald.
   b. Hij heeft tandenborstels besteld.
   c. Hij heeft een probleem besproken met een klant.
   d. Hij heeft sollicitatiebrieven gelezen.
   e. Hij heeft de vloer gestofzuigd.
   f. Hij heeft de dozen met sigaretten uitgepakt.

2. Wat moeten Joslin en Nina doen? Kies de 3 goede antwoorden.
   a. het snoep in de winkel leggen
   b. zeep, tandpasta en tandenborstels bestellen
   c. de dozen met worsten uitpakken
   d. de vloer schoonmaken
   e. sigaretten bestellen
   f. de dozen met sigaretten uitpakken

82 Wat zie je op het plaatje?

1.
a. de zeep
b. de tandpasta
c. de tandenborstel

2.
a. het snoep
b. het verslag
c. het stuk

3.
a. de reclame
b. de zeep
c. de sigaret

4.
a. dweilen
b. ruiken
c. stofzuigen

5.
a. de tandenborstel
b. de tandpasta
c. de zeep

6.
a. uitpakken
b. de sigaret
c. het verslag

7.
a. openen
b. het stuk
c. de reclame

8.
a. dweilen
b. uitpakken
c. ruiken

83 Welk woord past in de zin?

1. Hans heeft alle cadeaus meteen **uitgepakt** / **geroken**.
2. Wendy heeft een **heleboel** / **snoep** theekopjes, want ze spaart kopjes.
3. Gert heeft de deur met zijn sleutel **geopend** / **gestofzuigd**.
4. Kim moet een **verslag** / **reclame** over haar stage schrijven.
5. Deze bloemen zijn erg mooi en ze **dweilen** / **ruiken** ook erg lekker.
6. De deur is open, maar ik had hem op slot gedaan. Wat **vreemd** / **stuk**!
7. Heb je de nieuwste **reclame** / **sigaret** van Coca-Cola gezien?

84 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. Lydia koopt de roze zeep, omdat | die zeep | ruikt | lekker | .

2. Mijn kinderen krijgen geen snoep, want | niet gezond | snoep | is | .

3. Anna zegt dat | in de reclamefolder | staat | deze aanbieding | .

4. Jason heeft geen tijd, omdat | een verslag voor school | schrijven | hij | moet | .

5. Yuna zegt dat | heeft | een heleboel | ze | boeken | .

85 Schrijf de voltooide tijd. *

1. Joslin heeft ______ zich vanochtend ziek gemeld ______ . *(melden)*
2. Mark ______ gisteren de winkel ______ . *(openen)*
3. ______ jij de vloer ______ ? *(dweilen)*
4. Ik ______ de dozen nog niet ______ . *(uitpakken)*

86 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen op.

1. ______
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______

87 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Het kleed in de woonkamer is vuil. Wat doe je? *(stofzuigen)*
2. Wat heb je nodig om je tanden te poetsen? *(tandenborstel – tandpasta)*
3. Je komt terug van een reis voor je werk. Wat doe je? *(een verslag)*
4. Je kinderen hebben met vieze schoenen in huis gelopen. Wat doe je? *(dweilen)*
5. Wat doen veel mensen in de pauze? *(een sigaret)*

88 Schrijf de tegenstelling. **

1. donker licht
2. inpakken ______
3. normaal ______
4. weinig ______
5. dichtdoen ______
6. een hele taart ______

89 Vul in. **

1. S ______________ is slecht voor je tanden, want er zit veel suiker in.
2. Ik vind r ______________ tijdens televisieprogramma's erg vervelend.
3. Mijn moeder kookt. Het r ______________ lekker in de keuken!
4. Eric wil zijn handen wassen, maar er is geen z ______________ .

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.9. **

7.10 Herhaling: praten over vroeger

90 Lees de tekst. **

Je hebt in 2.5 de voltooide tijd van regelmatige werkwoorden geleerd. Bijvoorbeeld:
- Ik **heb** de dozen **geopend**.
- Hij **heeft** de brand **geblust**.
- Suze **heeft** het formulier **geprint**.

Je hebt in 2.15 de voltooide tijd van onregelmatige werkwoorden geleerd. Bijvoorbeeld:
- **Heb** je een nieuwe jas **gekocht?**
- Wij **zijn** naar het strand **gegaan**.

Je hebt in 6.7 de voltooide tijd van scheidbare werkwoorden geleerd. Bijvoorbeeld:
- Jan **heeft** de kamer **opgeruimd**.
- Anita en Tanja **hebben** goed **samengewerkt**.

Je hebt in 6.12 de voltooide tijd geleerd van werkwoorden die beginnen met *be-, ge-, her-, ver-* of *ont-*. Bijvoorbeeld:
- Ik **heb** mijn nieuwe buren gisteren **ontmoet**.
- Wilco **heeft** zijn kamer **veranderd**.

Je oefent in de volgende opdrachten met het maken van de voltooide tijd.
Vind je de opdrachten moeilijk? Of maak je veel fouten? Lees dan 2.5, 2.15, 6.7 en 6.12 nog een keer.

91 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. waarschuwen	a. hebben verrast
2. blijven	b. hebben beschermd
3. genieten	c. zijn gebleven
4. verrassen	d. hebben geleefd
5. beschermen	e. hebben gewaarschuwd
6. leven	f. hebben genoten
7. beloven	g. hebben gegeven
8. geven	h. hebben beloofd

92 Schrijf het hele werkwoord. *

1. Julia heeft van het uitje genoten. genieten
2. Heb je al een nieuw rijbewijs aangevraagd? ______
3. Wat is er gebeurd? ______
4. Gert heeft het hek geschilderd. ______
5. Wat voor plan heb je bedacht? ______
6. Heeft mijn collega u teruggebeld? ______
7. Wij hebben de wedstrijd verloren. ______
8. Ik ben de hele middag in de stad geweest. ______

93 Schrijf het voltooid deelwoord. *

! Sommige werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Ben jij voor je examen ______ *(slagen)*?
2. Karel heeft de papieren al ______ *(printen)*.
3. We zijn tot 23.00 uur in het restaurant ______ *(blijven)*.
4. Hella heeft haar auto voor haar huis ______ *(parkeren)*.
5. Ik ben gisteren naar een museum ______ *(zijn)*.
6. De hond heeft in mijn been ______ *(bijten)*.
7. Wat heb je Yunus ______ *(beloven)*?
8. Jan heeft zich voor de cursus ______ *(inschrijven)*.

94 Maak de zinnen af. **

Gebruik de voltooide tijd.
! Sommige werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in het boek.

1. Vrijdag ______ *(film – gaan)*
2. Zaterdagochtend ______ *(huis – schoonmaken)*
3. En ______ *(dieren – verzorgen)*
4. Zaterdagmiddag ______ *(sporten)*
5. Zaterdagavond ______ *(op bezoek – zijn)*
6. We ______ *(samen – eten)*
7. Mijn neef ______ *(heerlijk – koken)*
8. Zondag ______ *(lang – slapen)*

9. Ik ______________________________ *(bos – wandelen)*

10. 's Avonds ______________________________ *(op bezoek – komen)*

95 Schrijf een tekst. **

Wat heb je vorig weekend gedaan? Schrijf 8 zinnen. Gebruik de voltooide tijd.

____

____

____

____

____

____

____

____

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.10. **

7.11 Een nieuwe collega

96 Bespreek samen.

Wanneer vind jij iemand een goede collega?

- O Als hij of zij hard en vlug werkt.
- O Als hij of zij niet praat tijdens het werk.
- O Als hij of zij vriendelijk is.
- O Als hij of zij mijn verjaardag niet vergeet.
- O Als hij of zij me helpt als ik problemen heb.
- O Als hij of zij goed samenwerkt.
- O Als hij of zij samen naar het werk wil reizen.
- O Als ______________________________

97 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 7.11.

Je hoort twee collega's en hun baas. Ze zoeken een nieuwe collega.

de operatie	de liefde	herinner me (zich herinneren)
de balie	vrolijk	het geduld
blond, blonde	grappig	positief
dun	negatief	de gegevens
de spijkerbroek	lelijk, lelijke	

98 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Wat hoor je over André? André *is lang.*
   André ____
   André ____
2. Wat hoor je over Clara? Clara *heeft ook achter de balie gewerkt.*
   Clara ____
   Clara ____
3. Wat hoor je over Els? Els ____
   Els ____

99 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Ria kan binnenkort drie weken niet werken.	waar	niet waar
2. André is dun en draagt een bril.	waar	niet waar
3. Clara werkte langzaam.	waar	niet waar
4. Els zoekt werk.	waar	niet waar
5. Els heeft vier jaar ervaring als baliemedewerkster.	waar	niet waar

100 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 7.11.

101 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. fulltime	a. serieus
2. dun	b. verdrietig
3. zich herinneren	c. parttime
4. negatief	d. mooi
5. lelijk	e. vergeten
6. blond	f. donker
7. grappig	g. positief
8. vrolijk	h. dik

102 Kies het goede antwoord.

1. Wat doen mensen aan een balie?
   a. Ze drinken een biertje.
   b. Ze vragen informatie.
   c. Ze spelen een spelletje.
2. Wat zijn je persoonlijke gegevens?
   a. je familie en vrienden
   b. je opleiding en werkervaring
   c. je naam, adres en telefoonnummer

3. Wanneer moet je geduld hebben?
   a. Als je slaapt.
   b. Als je moet wachten.
   c. Als je een boek leest.
4. Wat doen dokters bij een operatie?
   a. Ze snijden in het lichaam van een patiënt.
   b. Ze praten met een patiënt.
   c. Ze doen een onderzoek.
5. Wanneer voel je liefde voor iemand?
   a. Als je van iemand houdt.
   b. Als je boos bent op iemand.
   c. Als iemand je helpt.
6. Welke kleur heeft een spijkerbroek meestal?
   a. bruin
   b. blauw
   c. zwart

103 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. De hond is heel ________________ , want hij is ziek.
2. Die vrouw is heel ________________ .
3. Nanda is voor de ________________ naar Nederland verhuisd.
4. Dat is een ________________ bericht!
5. Veel Nederlanders zijn ________________ .
6. Onze buurman is een ________________ man.
7. Maria heeft ________________ kinderen.
8. Ik ________________ me dat niet meer.

104 Welke zin is goed? *

1. a. Elvira krijgt operatie.
   b. Elvira krijgt een operatie.
2. a. Sofie draagt nooit spijkerbroek.
   b. Sofie draagt nooit een spijkerbroek.
3. a. De man vraagt hulp aan balie.
   b. De man vraagt hulp aan de balie.
4. a. Hans vult de gegevens in.
   b. Hans vult een gegevens in.
5. a. Zij heeft veel geduld.
   b. Zij heeft een veel geduld.
6. a. Ik vind dat lelijke trui.
   b. Ik vind dat een lelijke trui.

105 Schrijf de tegenstelling. **

1. Ik vind die bank niet mooi, maar *lelijk* ________________ .
2. Zijn haar is niet donker, maar ________________ .
3. Mijn collega is niet serieus, maar ________________ .
4. Die resultaten zijn niet negatief, maar ________________ .
5. Die baby is niet dik, maar ________________ .
6. Die vrouw is niet verdrietig, maar ________________ .
7. Hij is bijna alles vergeten, maar hij ________________ zich mijn naam nog wel.

106 Maak zinnen met de woorden. **

1. gegevens ______
2. de operatie ______
3. de balie ______
4. lelijk ______
5. geduld ______
6. liefde ______
7. negatief ______
8. een spijkerbroek ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.11. **

7.12 Herhaling: klein – kleine, groot – grote

107 Lees de tekst. **

Je hebt in 1.9 geleerd hoe je informatie kunt geven over dingen, mensen of dieren. Je gebruikt dan bijvoeglijke naamwoorden. Bijvoorbeeld:

- De jongen is **blond**. – de **blonde** jongen
- De vrouw is **dun**. – de **dunne** vrouw

Je oefent in de volgende opdrachten met bijvoeglijke naamwoorden.
Vind je de opdrachten moeilijk? Of maak je veel fouten? Lees dan 1.9 nog een keer.

108 Vul in.

Kijk naar de plaatjes. Wie is het?

Jan

Diederik

Rachid

René

Luyi

Ekram

Jurgen

Patricia

Aluna

Lotte

Gideon

Tamara

Sabia

Monica

Kees

Noni

1. Hij is een oude man. Hij is vriendelijk en hij helpt graag andere mensen. Hij heeft grijze haren en hij draagt vaak een pak. Hij heeft een bril. ______________________
2. Zijn haar is kort en bruin. Hij heeft een baard en een snor. Hij draagt vaak een overhemd en een spijkerbroek. In het weekend maakt hij graag muziek. ______________________
3. Zij heeft een donkere huid en donkere haren. Ze heeft vandaag een paarse trui aan. Ze houdt van zwemmen en ze doet vaak mee aan wedstrijden. ______________________
4. Hij heeft geen haar op zijn hoofd en geen snor en geen baard. Hij heeft een donkere huid. Hij kan heel goed voetballen. Hij draagt bijna altijd een T-shirt. ______________________
5. Zij heeft zwarte, lange haren. Ze draagt een bril. Ze werkt in een hotel, dus ze heeft vaak nette kleding aan. Ze heeft veel vrienden. ______________________
6. Zij is een jonge vrouw met lange, blonde haren en een lichte huid. Ze geeft les op een basisschool. Ze vindt politiek erg interessant. ______________________

109 Schrijf de goede vorm. *

1. Hij draagt altijd een ______________________ *(blauw)* spijkerbroek.
2. Frank is een ______________________ *(vrolijk)* man.
3. Ik heb ______________________ *(aardig)* collega's.
4. Ellen draagt altijd ______________________ *(net)* kleren.
5. Bastiaan is een ______________________ *(dun)* jongen.
6. Jacob is een ______________________ *(negatief)* man.

110 Schrijf de goede vorm. *

1. Al mijn kinderen zijn gelukkig ______________________ *(gezond)*.
2. De ______________________ *(ziek)* jongen ligt in zijn bed.
3. De man van Karen is erg ______________________ *(knap)*.
4. Dit is een heel ______________________ *(gevaarlijk)* weg.
5. Ik vind deze jurk ______________________ *(lelijk)*.
6. De jas van Isabel is ______________________ *(kapot)*.
7. De ______________________ *(boos)* man gooide het glas op de grond.
8. Mijn werkgever is erg ______________________ *(aardig)*.

111 Schrijf een tekst. **

Kies een cursist in de klas en schrijf een tekst over hem of haar. Schrijf de naam van deze cursist niet in je tekst! Hoe ziet hij of zij eruit? Wat kan deze cursist goed en wat is leuk aan hem of haar?
Klaar? Lees de tekst dan in de klas. Weten de andere cursisten wie je bedoelt?

112 Praat samen. **

Vertel over een goede vriend of vriendin of over je broer of zus. Bijvoorbeeld:
- Hoe ziet hij/zij eruit?
- Wat is leuk aan hem/haar?
- Wat kan hij/zij goed?
- Wat voor werk doet hij/zij?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.12. **

7.13 De lunchpauze

113 Bespreek samen.

1. Heb jij leuke vrienden of collega's in Nederland? Waar heb je ze ontmoet?
2. Wat doe jij met je vrienden?

114 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 7.13.

Je ziet Adam en Lies. Ze zijn collega's. Ze praten in de pauze.

heb honger (honger hebben)	gehandicapt, gehandicapte	de maaltijd, de maaltijden
gaat over (gaan over)	is gewend (gewend zijn)	zoet
werkloos	gek, gekke	de gitaar
de uitkering	het leven	de ster, de sterren
rijk, rijke	de smaak	knoeit (knoeien)

115 Luister nog een keer naar de tekst. **

Waar praten Adam en Lies over? Kies de 5 goede antwoorden.

a. over boeken
b. over films
c. over tv-programma's
d. over eten zonder zout
e. over eten zonder suiker
f. over hun hobby's
g. over een ongelukje met koffie
h. over hun werk

116 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. De film die Adam heeft gezien is **serieus** / **grappig**.
2. De familie voelt zich beter **met** / **zonder** suiker.
3. Een hobby van Adam is **muziek maken** / **koken**.
4. De papieren van Lies zijn **vuil** / **schoon**.

117 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 7.13.

118 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

gehandicapt

de gitaar

knoeien

de maaltijd

rijk

de ster

119 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. De kinderen hebben **honger**.
   a. De kinderen willen graag drinken.
   b. De kinderen willen graag eten.
2. José krijgt een **uitkering**.
   a. José krijgt geld van de overheid.
   b. José krijgt eten van de overheid.
3. Jonathan is **werkloos**.
   a. Jonathan heeft een baan.
   b. Jonathan heeft geen baan.
4. Frouke doet vaak **gekke** dingen.
   a. Frouke doet vaak serieuze dingen.
   b. Frouke doet vaak rare dingen.

120 Vul in.

Bedenk zelf woorden.

1. ____________________ is zoet.
2. Ik ben nog niet gewend aan ____________________ in Nederland.
3. Ik houd van de smaak van ____________________ .
4. Ik heb een mooie film gezien. De film gaat over ____________________ .
5. Ik heb het grootste deel van mijn leven in ____________________ gewoond.

121 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer.

	/oe/	/ij/	/ui/		/oe/	/ij/	/ui/
1.	☐	☐	☐	4.	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	5.	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	6.	☐	☐	☐

122 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. De vrouw zegt dat | is | haar zoon | gehandicapt | al twintig jaar | .

   ____

2. Ik wil niet naar die film, omdat | gaat | hij | over oorlog | .

   ____

3. Frank zegt dat | geen geld | die werkloze man | krijgt | al een maand | .

   ____

4. De vrouw lacht, omdat | een gek verhaal | zij | heeft | gehoord | .

   ____

5. Layla wil niet verhuizen, omdat | ze | in dit huis | woont | al haar hele leven | .

   ____

6. Jonas wordt altijd om 7.00 uur wakker, omdat | gewend | hij | is | dat | .

   ____

123 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Ik heb hard gewerkt en ik heb nu ____________________ .
2. 's Nachts kun je buiten veel ____________________ zien.
3. Mijn zoon kan heel goed ____________________ spelen.
4. Deze winkel heeft veel bijzondere ____________________ thee.

124 Maak zinnen met de woorden. **

1. honger hebben ______
2. een uitkering ______
3. zoet ______
4. gewend zijn ______
5. werkloos ______
6. ster ______
7. gek ______
8. rijk ______

125 Vul in. **

1. Dit boek g______ o______ de geschiedenis van Nederland.
2. Sorry, ik heb g______ ! Nu zit er een vlek op je kleed.
3. Solomon kookt graag een lekkere m______ .
4. Jij kunt goed g______ spelen! Heb je les gehad?
5. Mijn oma heeft een mooi, lang l______ gehad. Ze is overleden toen ze 96 was.
6. Ping heeft een ongeluk gehad. Hij is nu g______ .
7. Deze melk is niet goed. De s______ is heel raar!

126 Kies het goede antwoord.

Je excuses aanbieden
- Sorry.
- Het spijt me.
- Mijn excuses.

Reageren op excuses
- Het geeft niet.
- Geen probleem.

Je komt te laat bij je vriendin.

1. Wat zeg je tegen je vriendin?
   a. Geen probleem.
   b. Sorry.
   c. Kom je de volgende keer op tijd?
2. Wat zegt je vriendin?
   a. Geen probleem.
   b. Sorry.
   c. Mijn excuses.

Je knoeit water op de tafel van een andere cursist.

3. Wat zeg je?
   a. Ben je dom?
   b. Het geeft niet.
   c. Het spijt me!
4. Wat zegt de andere cursist?
   a. Ben je dom?
   b. Het geeft niet.
   c. Het spijt me!

Je hebt een vriend beloofd een boek mee te nemen, maar je bent het boek vergeten. Je vriend

heeft het boek vandaag niet nodig.

5. Wat zeg je?
   a. Geen probleem.
   b. Wat slecht!
   c. Sorry.

6. Wat zegt hij?
   a. Geen probleem.
   b. Wat slecht!
   c. Sorry.

127 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Het spijt me. Ik heb je niet gebeld, omdat...
2. Sorry. Ik ben te laat, omdat...
3. Mijn excuses. Ik heb mijn huiswerk niet gemaakt, want...
4. Het spijt me. Ik heb op je boek geknoeid, omdat...
5. Sorry. Ik kom iets later, want...

a. ...het kopje heet was.
b. ...ik moest gisteren werken.
c. ...mijn telefoon kapot is.
d. ...er file was.
e. ...de trein heeft vertraging.

128 Vraag werkblad 7.13 aan de docent. *

Je gaat je excuses aanbieden.

129 Praat samen. **

1. Cursist A: je bent te laat op je werk. Leg uit waarom en bied je excuses aan.
   Cursist B: je bent de werkgever van cursist A. Luister naar cursist A en reageer.
2. Cursist B: je hebt vandaag een toets, maar je hebt niet geleerd. Bied je excuses aan.
   Cursist A: je bent de docent van cursist B. Luister naar cursist B en reageer.
3. Cursist A: je hebt water geknoeid op de broek van cursist B. Bied je excuses aan.
   Cursist B: luister naar cursist A en reageer.
4. Cursist B: je bent vergeten boodschappen te doen. Bied je excuses aan.
   Cursist A: luister naar cursist B en reageer.

130 Maak zinnen met de woorden. *

Gebruik *graag* of *niet graag*.

1. met de trein reizen — Ik *reis niet graag met de trein.*
2. een boek lezen — Ik ______
3. naar muziek luisteren — Ik ______
4. koken — Ik ______
5. buiten sporten — Ik ______
6. televisie kijken — Ik ______
7. de wc schoonmaken — Ik ______
8. naar een museum gaan — Ik ______

131 Praat samen. **

Maak hele zinnen.

1. Naar welk televisieprogramma kijk je graag? Waar gaat dat programma over?
2. Welke film vind je mooi? Waar gaat die film over?

3. Wat doe je graag in je vrije tijd? Met wie doe je dat?
4. Wat doe je graag als het mooi weer is? Waar doe je dat?
5. Wat doe je als het slecht weer is? Waar doe je dat?
6. Maak jij graag je huis schoon? Wanneer doe je dat?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.13. **

7.14 Soms of vaak?

132 Lees de tekst. **

Met deze woorden kun je zeggen hoe vaak je iets doet:

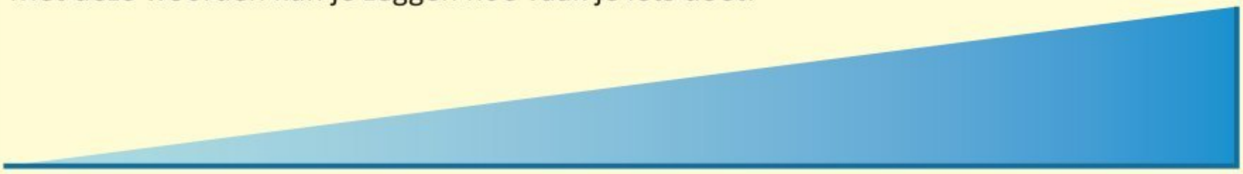

nooit	weleens	af en toe soms	regelmatig	vaak	meestal	altijd steeds

Andere woorden die zeggen hoe vaak je iets doet:

- een keer per dag
- elke dag
- iedere dag
- dagelijks

- een keer per week
- elke week
- iedere week
- wekelijks

- een keer per maand
- elke maand
- iedere maand
- maandelijks

- een keer per jaar
- elk jaar
- ieder jaar
- jaarlijks

133 Vul in.

Hoe vaak doe je dit? Bedenk zelf ook 2 dingen.

	dagelijks	wekelijks	maandelijks	jaarlijks	nooit
1. douchen	☐	☐	☐	☐	☐
2. sporten	☐	☐	☐	☐	☐
3. boodschappen doen	☐	☐	☐	☐	☐
4. een nieuwe kalender ophangen	☐	☐	☐	☐	☐
5. je belastingpapieren invullen	☐	☐	☐	☐	☐
6. eten koken	☐	☐	☐	☐	☐
7. Nieuwjaar vieren	☐	☐	☐	☐	☐
8. huur betalen	☐	☐	☐	☐	☐
9. ______________	☐	☐	☐	☐	☐
10. ______________	☐	☐	☐	☐	☐

134 Wat is goed?

1. In Nederland regent het **nooit** / **altijd** / **vaak**.
2. Nederlanders eten 's middags **af en toe** / **meestal** / **weleens** brood.
3. Het is **meestal** / **altijd** / **maandelijks** op 25 en 26 december Kerst.
4. Heb jij de koning van Nederland **altijd** / **weleens** / **steeds** gezien?
5. Nederlanders fietsen **steeds** / **vaak** / **weleens**.
6. Nederlandse vrouwen dragen **steeds** / **vaak** / **nooit** een broek.
7. In de zomer is het **altijd** / **soms** / **nooit** heel warm in Nederland.
8. Nederlanders gaan **altijd** / **maandelijks** / **af en toe** op vakantie.

135 Vraag werkblad 7.14 aan de docent. *

Je gaat praten over hoe vaak je iets doet.

136 Praat samen. **

Maak hele zinnen.

1. Ga jij weleens naar de markt? Vertel ook hoe vaak.
2. Lees jij weleens een Nederlandse krant? Vertel ook hoe vaak.
3. Wandel jij weleens in een bos of in een park? Vertel ook hoe vaak.
4. Zwem jij weleens in de zee of in een zwembad? Vertel ook hoe vaak.
5. Speel jij weleens spelletjes op de computer? Vertel ook hoe vaak.
6. Ga jij weleens uit eten? Vertel ook hoe vaak.
7. Spreek jij weleens met familie via de computer? Vertel ook hoe vaak.
8. Maak jij weleens puzzels? Vertel ook hoe vaak.

Klaar? Bedenk zelf nog 2 vragen over hoe vaak je iets doet. Stel ze vervolgens aan elkaar.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.14. **

7.15 Herhaling: groot, groter, het grootst

137 Lees de tekst. **

Je hebt in 1.15 en 2.2 geleerd hoe je mensen en dingen kunt vergelijken. Bijvoorbeeld:

- IJs is **zoeter dan** brood.
- Ik vind bier **lekkerder dan** wijn.
- Weinig suiker eten is gezond, maar suikervrij eten is **het gezondst**.

Je oefent in de volgende opdrachten met vergelijkingen.
Vind je de opdrachten moeilijk? Of maak je veel fouten? Lees dan 1.15 en 2.2 nog een keer.

138 Welk woord past in de zin?

1. Wat vind je **leuker** / **leukst**, gitaar spelen of naar de sterren kijken?
2. De gehandicapte man uit de film is **rijker** / **rijkst** dan zijn verzorger.
3. Ik vind bruin brood het **lekkerder** / **lekkerst**.
4. Welke auto vind je **mooier** / **mooist**, de rode of de zwarte auto?
5. Ga je lopen, fietsen of met de auto? Met de auto ga je het **sneller** / **snelst**.
6. Het haar van mijn moeder is **blonder** / **blondst** dan mijn haar.

139 Schrijf de goede vorm. *

1. Mijn broer is veel ____________________ *(grappig)* dan ik. Ik moet vaak om hem lachen.
2. Wat doe je het ____________________ *(graag)*, zwemmen of voetballen?
3. Ik werk één dag ____________________ *(weinig)* dan mijn partner.
4. De kleur van de jas is ____________________ *(donker)* dan de kleur van de jurk.
5. Hoe leer jij ____________________ *(goed)*, uit een boek of achter de computer?
6. Wat eet jij het ____________________ *(veel)*, brood, rijst of pasta?
7. Van al mijn collega's vind ik Barbara het ____________________ *(aardig)*.
8. Michael werkt veel ____________________ *(hard)* dan de andere cursisten.

140 Praat samen. **

Maak hele zinnen.

1. Kijk je graag tv of lees je liever? Hoe vaak doe je dat?
2. Wat vind je leuker, fietsen of wandelen? Waar doe je dat?
3. Welk land vind je het mooist? Waarom?
4. Wat doe je vaker, een e-mail sturen of bellen? Waarom?
5. Wat vind je het vervelendst, de wc schoonmaken of afwassen? Waarom?
6. Welke taal spreek je het meest, Nederlands of je eigen taal? Waarom?
7. Wat vind je belangrijker, geld of je gezondheid? Waarom?
8. Waar ben je het liefst, binnen of buiten? Waarom?

141 Maak zinnen. **

Maak vergelijkingen.

1. december – juli *De maand december is kouder dan de maand juli.*
2. een flat – een huis ______________________________
3. een gram – een kilo ______________________________
4. snoep – fruit ______________________________

142 Maak zinnen. **

Maak vergelijkingen.

1. een auto – een trein – een vliegtuig *Een vliegtuig is het snelst.*
2. een baby – een moeder – een oma ______
3. een koe – een kat – een vogel ______
4. € 25,00 – € 50,00 – € 75,00 ______

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 7.15. **

Wat kun je nu?

○ Ik kan verstaan en begrijpen waar dingen en mensen in een gebouw zijn.	7.1
○ Ik kan een rondleiding geven op mijn werk of op school.	7.2
○ Ik kan uitleg over mijn taken op mijn werk verstaan en begrijpen.	7.4
○ Ik kan uitleg geven over taken op mijn werk.	7.4
○ Ik kan borden over regels en waarschuwingen begrijpen.	7.5
○ Ik kan verstaan en begrijpen wat ik moet doen bij brand op het werk.	7.5
○ Ik kan zinnen maken met de werkwoorden *mogen, moeten, niet hoeven* en *kunnen*.	7.6
○ Ik kan uitleggen wat je moet doen bij brand op het werk.	7.6
○ Ik kan regels over ziek melden en vrij vragen lezen en begrijpen.	7.7
○ Ik kan een e-mail schrijven om te zeggen dat ik niet kan komen.	7.7
○ Ik kan zinnen maken met *omdat, als* en *dat*.	7.8
○ Ik kan een briefje van een collega over het werk lezen en begrijpen.	7.9
○ Ik kan zinnen in de voltooide tijd maken.	7.10
○ Ik kan schrijven wat ik in het weekend heb gedaan.	7.10
○ Ik kan beschrijvingen van mensen verstaan en begrijpen.	7.11
○ Ik kan vertellen hoe mensen eruitzien.	7.12
○ Ik kan begrijpen waar collega's in de pauze over praten.	7.13
○ Ik kan mijn excuses aanbieden en ik kan reageren op excuses.	7.13
○ Ik kan vertellen wat ik graag of niet graag doe.	7.13
○ Ik kan in de pauze met collega's praten, bijvoorbeeld over hobby's en tv.	7.13
○ Ik kan vertellen hoe vaak ik dingen doe.	7.14
○ Ik kan dingen en mensen met elkaar vergelijken. Bijvoorbeeld: groot – groter – het grootst	7.15

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 7. **

Thema 8 De gemeente

Inhoudsopgave

8.1	De website van de gemeente	314
8.2	Ik voel me niet goed. – Jij meldt je ziek.	317
8.3	Op het gemeentehuis	319
8.4	Herhaling: praten over de toekomst	325
8.5	Problemen in je huis	327
8.6	Herhaling: zinnen maken (3)	331
8.7	Bij de politie	332
8.8	Een mooie tas – een mooi huis	337
8.9	Nieuws uit Eindhoven	338
8.10	Herhaling: vragen maken	342
8.11	Afval	344
8.12	Het inburgeringsexamen	349

8.1 De website van de gemeente

1 Bespreek samen.

1. Wat moet je allemaal doen en regelen als je gaat verhuizen?
2. Zijn er problemen in jouw wijk? Welke problemen zijn er?

2 Lees de tekst. **

Dit is de website van een gemeente.

Wonen | Zorg | Onderwijs | Werk | Bedrijf | Bestuur

Een verhuizing doorgeven

Gaat u verhuizen? Dan moet u dit melden bij de gemeente waar u gaat wonen. U kunt uw nieuwe adres doorgeven vanaf vier weken voor de verhuizing tot vijf dagen na de verhuizing. Bent u te laat? Dan kunt u problemen krijgen met uw uitkering, belasting enz.

Wie kan een verhuizing doorgeven?
- volwassenen en kinderen vanaf 16 jaar
- ouders voor hun kinderen onder de 16 jaar

Bent u gescheiden en wilt u de verhuizing van uw kinderen doorgeven? Klik hier.

Gaat u bij iemand anders wonen?
De eigenaar van het huis moet dan schriftelijk toestemming geven.
Dit hoeft niet, als u:
- een deel van een woning gaat huren
- in een studentenhuis gaat wonen

Wat moet u doen?

DigiD

U kunt snel en simpel een online formulier invullen. U heeft dan uw DigiD nodig. Heeft u geen DigiD? Dan kunt u die aanvragen via *www.digid.nl*. U krijgt binnen vijf werkdagen bericht.

Wilt u de verhuizing liever persoonlijk doorgeven? Maak dan een afspraak bij het gemeentehuis. Vergeet niet om uw identiteitsbewijs mee te nemen, bijvoorbeeld uw rijbewijs of uw paspoort.

Meldingen over de buurt

Heeft u problemen in uw buurt? Dan kunt u die melden via een online formulier. U vindt dit formulier hier. Binnen drie weken krijgt u bericht van ons.

Wat voor problemen?
U kunt bijvoorbeeld de volgende problemen bij ons melden:
- Er is iets kapot in uw buurt. Een deel van de stoep ligt bijvoorbeeld los.
- Uw buurt is vuil. Er ligt bijvoorbeeld hondenpoep op straat.
- U heeft last van lawaai. U hoort bijvoorbeeld voor 7.00 uur al mensen van de gemeente aan de weg werken.
- Bedrijven in uw buurt geven problemen. Het afval van een bedrijf stinkt bijvoorbeeld heel erg.

de gemeente	de toestemming	de stoep
enz. (enzovoort)	de woning	los
de volwassene, de volwassenen	simpel	de poep
gescheiden (scheiden)	binnen	het afval
de eigenaar	het paspoort	stinkt (stinken)

3 Lees de tekst nog een keer. **

1. Abdel is 18 jaar. Hij gaat verhuizen. Hij moet dit zelf melden bij de gemeente. waar niet waar
2. Abdel mag dit vier weken voor de verhuizing melden. waar niet waar
3. Abdel kan via internet zijn verhuizing doorgeven. waar niet waar
4. Abdel wil zijn verhuizing liever persoonlijk doorgeven. Hij heeft een DigiD nodig. waar niet waar
5. Evi heeft vaak last van het lawaai van een café in haar straat. Ze wil dit bij de gemeente melden. Ze moet een afspraak maken. waar niet waar

4 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. los
2. stinken
3. de woning
4. simpel
5. gescheiden
6. de gemeente

a. makkelijk
b. de stad, het dorp
c. vies ruiken
d. het huis, de flat
e. niet vast
f. niet meer getrouwd

5 Vul in.

Bedenk zelf woorden.

1. Ik heb een paspoort nodig om naar ______________________ te gaan.
2. Ik ben de eigenaar van ______________________ .
3. Je moet ______________________ bij het plastic afval gooien.
4. Het museum kost € 12,- voor volwassenen en € 4,- voor ______________________ .
5. Op een stoep mag je niet ______________________ .

6 Welk woord past in de zin?

1. Mijn baas geeft mij **toestemming** / **paspoort** om op vakantie te gaan.
2. Mijn dochtertje heeft een **gescheiden** / **losse** tand in haar mond.
3. Ik heb veel nieuwe kleren nodig: onderbroeken, sokken, hemden **enzovoort** / **binnen**.
4. Let op! Daar op straat ligt **poep** / **stoep** van een hond.
5. U krijgt **binnen / simpel** twee weken een reactie.

7 Hoeveel woorden hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 5 – 6 – 7 ____________________
2. 5 – 6 – 7 ____________________
3. 5 – 6 – 7 ____________________
4. 5 – 6 – 7 ____________________
5. 5 – 6 – 7 ____________________
6. 5 – 6 – 7 ____________________
7. 5 – 6 – 7 ____________________

8 Waar ligt de klemtoon? *

Luister naar de docent of de computer.

1. sim - pel
2. ge - meen - te
3. wo - ning
4. toe - stem - ming
5. ei - ge - naar
6. vol - was - se - ne
7. en - zo - voort
8. ge - schei - den
9. af - val

Klaar? Luister nog een keer naar de woorden. Zeg de woorden na.

9 Vul in. **

Kijk naar de plaatjes.

1.

De vrouw loopt in de ____________________ .

2.

De bakken staan op de ____________________ .

3.

Er staat veel ____________________ op straat.

4.

Deze ____________________ komen uit Thailand.

5.

De luier ____________________ .

6.

De knoop is ____________________ .

10 Vul in. **

1. Iedereen kan een ei bakken. Dat is heel s_______________ !
2. Ik houd van fruit: appels, peren, sinaasappels e_______________ .
3. Als je een huis wilt bouwen, moet je eerst t_______________ vragen aan de gemeente.
4. Emma gaat b_______________ een maand bevallen, want ze is al acht maanden zwanger!
5. Van wie is deze auto? Bent u de e_______________ ?

11 Maak zinnen met de woorden. **

1. volwassenen _______________
2. gemeente _______________
3. gescheiden _______________
4. een woning _______________

12 Praat samen. **

1. In welke wijk woon jij?
2. Welke problemen zijn er in jouw wijk? Rijdt er bijvoorbeeld veel verkeer, of staat er afval naast de bakken?
3. Wat doe jij als er problemen zijn in jouw wijk?
4. Heb jij tips voor de gemeente om de problemen in jouw wijk op te lossen?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.1. **

8.2 Ik voel me niet goed. – Jij meldt je ziek.

13 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Sommige werkwoorden krijgen een extra woordje. Kijk naar de zinnen.

zich voelen				**zich ziek melden**			
Ik	voel	**me**	niet goed.	Ik	meld	**me**	ziek.
Jij	voelt	**je**	niet goed.	Jij	meldt	**je**	ziek.
	Voel jij	**je**	niet goed?		Meld jij	**je**	ziek?
U	voelt	**zich**	niet goed.	U	meldt	**zich**	ziek.
Hij/Zij	voelt	**zich**	niet goed.	Hij/Zij	meldt	**zich**	ziek.
Wij	voelen	**ons**	niet goed.	Wij	melden	**ons**	ziek.
Jullie	voelen	**je**	niet goed.	Jullie	melden	**je**	ziek.
Zij	voelen	**zich**	niet goed.	Zij	melden	**zich**	ziek.

Kijk nu naar de volgende zinnen.

- Ik kleed mijn zoontje aan. – Ik kleed **me** aan.
- Leonie wast de baby. – Leonie wast **zich**.
- Wij bereiden de verhuizing voor. – Wij bereiden **ons** voor.
- De buren stellen hun kinderen voor. – De buren stellen **zich** voor.

Er zijn werkwoorden die dit extra woordje soms niet en soms wel krijgen. Je gebruikt dit woordje alleen als je over jezelf praat.

14 Kijk naar de zinnen.

Zet een streep onder het extra woordje.

! Niet elke zin heeft een extra woordje.

1. Marco voelt zich niet lekker.
2. Hebben jullie je bij de balie gemeld?
3. De vader kleedt de baby aan.
4. Ik was mijn kleren altijd op zaterdag.
5. De docenten bereiden hun lessen voor.
6. We maken ons zorgen over jou.

15 Welk woord is weg?

1. De oude man kan … niet meer zelf wassen.
   a. me
   b. zich
   c. je
2. Mijn zoontje kan … nog niet zelf aankleden.
   a. je
   b. zich
   c. me
3. De cursisten bereiden … voor op hun examen.
   a. zich
   b. ons
   c. je
4. Ik voel … vandaag niet lekker.
   a. me
   b. je
   c. zich
5. Harriëtte meldt … ziek. Ze blijft in bed.
   a. me
   b. ons
   c. zich
6. Je kunt … via internet zelf inschrijven.
   a. je
   b. ons
   c. zich

16 Vul in. *

1. Heeft u zich __________ afgemeld voor de vergadering?
2. De cursist meldt __________ ziek, want hij is erg misselijk.
3. Wij herinneren __________ dat feest nog goed!
4. Oude mensen kunnen __________ vaak niet meer zelf verzorgen.
5. Hebben jullie __________ al ingeschreven?
6. ‘Hoe voel je __________ nu?’ ‘Ik voel __________ beter dan gisteren.’
7. We hebben __________ voor een cursus aangemeld.
8. U kunt __________ melden bij de ingang.

17 Vraag en antwoord. *

Cursist A: lees de vraag. Cursist B: lees het antwoord.
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

1. Hoe voel je je?	Ik voel me niet goed.
2. Heb je je voorgesteld?	Nee, ik heb me niet voorgesteld.
3. Heeft hij zich al gewassen?	Nee, hij heeft zich nog niet gewassen.
4. Hebben jullie je afgemeld?	Ja, wij hebben ons afgemeld.
5. Maken zij zich zorgen?	Ja, zij maken zich zorgen.
6. Heeft zij zich ingeschreven?	Ja, zij heeft zich ingeschreven.

Kijk nog een keer naar de vragen.
Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord zonder te lezen. Je mag zelf een antwoord bedenken!
Klaar? Dan leest cursist B de vragen.

18 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: geef antwoord met het woord dat tussen haakjes staat. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Wat doe je ’s ochtends als je bent opgestaan? *(zich aankleden)*
2. Ik wil een cursus volgen. Wat moet ik doen? *(zich inschrijven)*
3. Wat doet een sportman voor een belangrijke wedstrijd? *(zich voorbereiden)*
4. Wat doe jij na het sporten? *(zich wassen)*
5. Wat moet een zieke werknemer doen? *(zich ziek melden)*
6. Wat doen jullie als jullie nieuwe buren krijgen? *(zich voorstellen)*

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.2. **

8.3 Op het gemeentehuis

19 Bespreek samen.

1. Je krijgt een kind. Wat moet je in Nederland bij het gemeentehuis gaan doen? Hoe gaat dat in jouw land?
2. Waarvoor gaan mensen in Nederland nog meer naar het gemeentehuis?

20 Lees de vragen en luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 8.3a, b en c.

de batterij	de boom, de bomen	gemerkt (merken)
stom	de bank	de grap
de brug	om de hoek	de kopie
de richting	trots (op)	de pasfoto
het plein	de grond	

Luister eerst naar tekst 8.3a.

Je hoort Mehmet en een mevrouw op straat. Mehmet zoekt het gemeentehuis.

1. Mehmet staat bij het rode kruisje. Hoe moet hij lopen? Kies het goede kaartje.

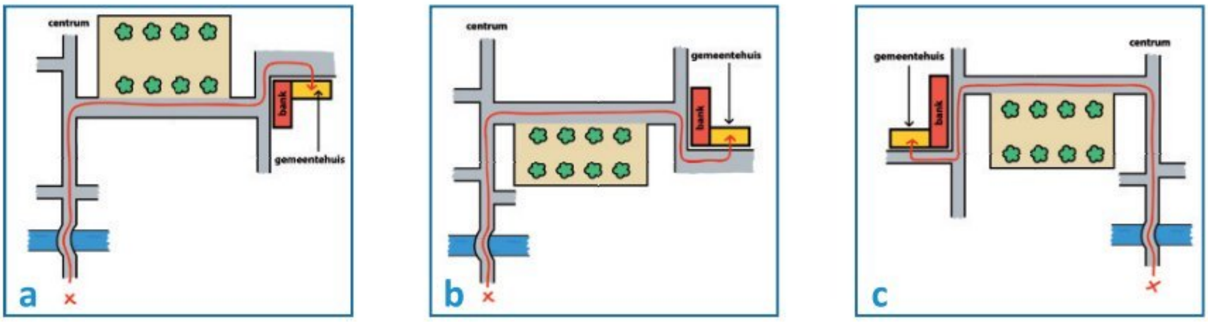

2. De telefoon van Mehmet is kapot. waar niet waar
3. Mehmet moet bij de tweede straat rechtdoor. waar niet waar

Luister dan naar tekst 8.3b.

Mehmet heeft het gemeentehuis gevonden. Je hoort Mehmet met een medewerker praten.

4. Mehmet gaat naar het gemeentehuis, want zijn **vrouw** / **dochter** heeft een kind gekregen.
5. Mehmet voelt zich heel **moe** / **blij**.
6. Mehmet heeft zijn **paspoort** / **rijbewijs** meegenomen.

Luister als laatste naar tekst 8.3c.

Mehmet is nu op de eerste verdieping. Je hoort Mehmet met een andere medewerker praten.

7. Van wie krijgt de dochter de achternaam? ______________________
8. Wat zijn de voorletters van Mehmets vrouw? ______________________
9. Van welke dingen maakt de medewerker een kopie? ______________________

____

21 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 8.3a, b en c.

22 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

a

b

c

de batterijen

de boom

de brug

om de hoek

de pasfoto

het plein

d

e

f

23 Welke zin betekent bijna hetzelfde?

1. We rijden in de **richting** van Den Haag.
   a. We rijden naar Den Haag.
   b. We rijden in Den Haag.
2. Ik **merk** dat mijn dochter blij is.
   a. Ik hoor en zie dat mijn dochter blij is.
   b. Ik denk dat mijn dochter blij is.
3. Dat is **stom** van me.
   a. Dat is niet slim van me.
   b. Dat is heel slim van me.
4. John vertelt een **grap** aan Lies.
   a. John vertelt iets. Lies moet huilen.
   b. John vertelt iets. Lies moet lachen.
5. De krant ligt op de **grond**.
   a. De krant ligt op de tafel.
   b. De krant ligt op de vloer.
6. Ik ben **trots op** Tim.
   a. Ik vind dat Tim iets goed heeft gedaan.
   b. Ik vind dat Tim iets fout heeft gedaan.

24 Beantwoord de vragen.

Bedenk zelf antwoorden.

1. In welke apparaten doe je een batterij? ______
2. Welke Nederlandse banken ken jij? ______
3. Waarvan maak jij weleens een kopie? ______
4. Wanneer ben jij trots? ______

25 Schrijf het meervoud. *

1. de woning — de *woningen*
2. de bank — de ______
3. het plein — de ______
4. de brug — de ______

5. de boom de ______ 7. de batterij de ______
6. de pasfoto de ______ 8. de grap de ______

26 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. merkt | niet | De vrouw | dat haar handschoen op de grond is gevallen.

   ______ dat haar handschoen op de grond is gevallen.
2. Semra geeft haar zoon een kus, omdat | is | trots | ze | op hem | .

   Semra geeft haar zoon een kus, ______
3. Je komt bij het strand, als | rijdt | in de richting van | je | het dorp | .

   Je komt bij het strand, als ______
4. Ik moet mijn bril pakken, omdat | lezen | de kopie | ik | niet goed kan | .

   Ik moet mijn bril pakken, omdat ______
5. De man zegt dat | om de hoek | is | de apotheek | .

   De man zegt dat ______
6. Paulien zegt dat | een stomme fout | gemaakt | ze | heeft | .

   Paulien zegt dat ______

27 Vul in. **

1. Ik ben mijn boek vergeten. Heel s______ van me!
2. In mijn tuin staat een prachtige hoge b______ . Hij is al 200 jaar oud.
3. Jan loopt verkeerd. Hij loopt niet in de goede r______ .
4. Op 1 april maken veel mensen g______ .
5. De bushalte is om de h______ van de straat.

28 Maak de puzzel. **

1. een weg over het water
2. een kleine foto van een gezicht
3. iets zien of voelen
4. een ding of papier dat hetzelfde is als een ander ding of papier
5. de vloer

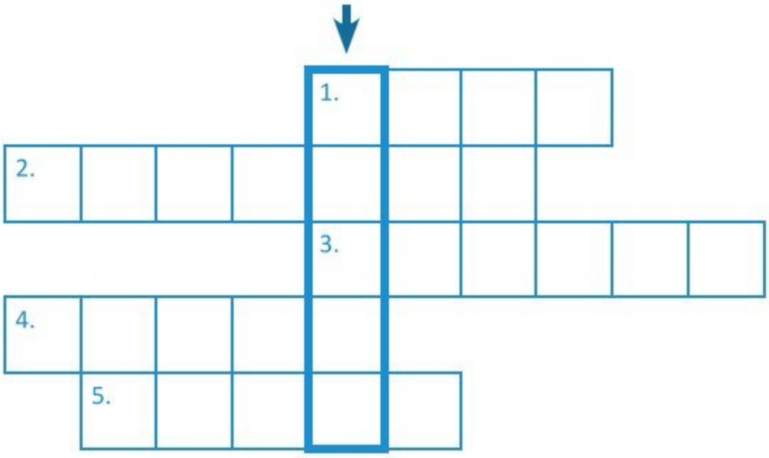

Welk woord lees je van boven naar beneden?

de __ __ __ __ __

29 Maak zinnen met de woorden. **

1. de bank ______________________________
2. batterijen ______________________________
3. het plein ______________________________
4. trots op ______________________________

30 Vraag werkblad 8.3a aan de docent. **

Je gaat luisteren naar een tekst. Iemand vertelt hoe je moet lopen.

31 Vraag werkblad 8.3b aan de docent. **

Je gaat vragen en vertellen hoe je moet lopen. Gebruik de zinnen hieronder.

De weg vragen

- Weet u de weg naar … ?
- Waar is … ?

De weg wijzen

- Je gaat in de richting van … .
- Je gaat rechtdoor.
- Je loopt tot het einde van de straat.
- Je steekt het kruispunt over.

- Je gaat naar links / rechts.
- Je gaat linksaf / rechtsaf.
- Je neemt de eerste / tweede straat links / rechts.

- … is links / rechts.
- … is om de hoek.
- … is aan de linkerkant / rechterkant.

32 Schrijf op. **

Als je iets netjes wilt vragen, zeg je: *Ik wil graag...* Bijvoorbeeld:
- Ik wil graag een kopje koffie.
- Ik wil me graag voor de cursus aanmelden.

1. Je bent bij het gemeentehuis. Je wilt een nieuw rijbewijs aanvragen. Wat zeg je?
2. Je bent bij de bank. Je wilt een nieuwe bankrekening openen. Wat zeg je?
3. Je belt de doktersassistent. Je wilt een afspraak maken. Wat zeg je?
4. Je bent in een café. Je hebt zin in wijn. Wat zeg je?
5. Je belt de woningbouwvereniging. Je wilt kijken bij een huis in de Tuinstraat. Wat zeg je?
6. Je bent bij een uitzendbureau. Je wilt solliciteren bij een garage. Wat zeg je?
7. Je bent bij het zwembad. Je wilt je inschrijven voor een zwemcursus. Wat zeg je?
8. Je bent bij een roc. Je wilt je aanmelden voor een opleiding. Wat zeg je?

33 Vraag werkblad 8.3c aan de docent. **

Je gaat dingen netjes vragen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.3. **

8.4 Herhaling: praten over de toekomst

34 Lees de tekst. **

Je hebt in 5.14 geleerd hoe je over de toekomst kunt praten. Bijvoorbeeld:

- Ik **ga** mijn rijbewijs **ophalen**.
- Ik **maak straks** een kopie voor je.

Hoe praat je over de toekomst?

1. Je gebruikt een vorm van *gaan* en een tweede werkwoord. Het tweede werkwoord is het hele werkwoord.
2. Of: je gebruikt de tegenwoordige tijd en één of meer woorden die informatie over tijd geven. Bijvoorbeeld: *morgen, straks* of *volgende week*.

35 Wat hoor je?

Luister naar de docent of de computer. Gaat de zin over nu of over de toekomst?

	nu	de toekomst
1.	☐	☐
2.	☐	☐
3.	☐	☐
4.	☐	☐
5.	☐	☐
6.	☐	☐

36 Vul in. *

Kies uit: *dit weekend – één minuut – ga – gaan – meteen – straks – verven*

! Je hebt één woord niet nodig.

1. Vorig weekend was ik druk, maar _______________ heb ik tijd om af te spreken.
2. Ik ga de kinderen van school halen. Ben jij _______________ nog thuis?
3. Wij _______________ een nieuw paspoort aanvragen.
4. Ik kom over _______________ ! Ik maak nog snel even een kopie!
5. Fred gaat volgend weekend de deuren _______________ .
6. Waar _______________ jij in de vakantie naartoe?

37 Vul in. *

Bedenk zelf woorden.

1. Het _______________ morgen hard waaien, zegt de weerman.
2. _______________ wil ik een dagje naar Utrecht.
3. De kinderen _______________ overmorgen bij mijn schoonouders slapen.
4. Mijn zus wordt _______________ 44 jaar.

5. ________________ jij vanavond nog studeren?

6. Nuri moet ________________ een extra dag werken.

38 Praat samen. **

Cursist A: lees de vraag.
Cursist B: kijk naar de agenda van Tom en geef antwoord. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan leest cursist B een vraag.

1. Wat gaat Tom op maandag doen?
2. Kan ik dinsdag om 11.00 uur een afspraak maken met Tom?
3. Welke plannen heeft Tom woensdag?
4. Welke plannen heeft Tom zaterdag?
5. Waarom heeft Tom op zondagmiddag geen tijd?
6. Je wilt een keer 's middags met Tom thee drinken. Op welke dag of dagen kunnen jullie afspreken?

39 Vraag werkblad 8.4 aan de docent. **

Je gaat een afspraak maken en een agenda invullen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.4. **

8.5 Problemen in je huis

40 Bespreek samen.

Welke problemen heb jij met je woning gehad?

- O Een kraan lekte.
- O Ik had geen stroom.
- O Ik rook gas in mijn woning.
- O Een raam kon niet dicht.
- O Ik had last van beestjes in mijn huis.
- O Mijn verwarming was kapot.
- O Er was een storing in de lift.
- O Mijn buren maakten veel lawaai.
- O Er was brand.
- O Iemand had een steen door de ruit gegooid.
- O Ik kon de huur niet betalen, want ik had schulden.
- O Iets anders, namelijk: ____________________

____

41 Lees de vragen en luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en luister naar tekst 8.5a en b.

lekte (lekken)	de steen	komt langs (langskomen)
de stroom	de ruit	de storm
het gas	de schuld, de schulden	plotseling
het beestje, de beestjes	de keuze	de tak
de storing	eergisteren	het plakband

Luister eerst naar tekst 8.5a.

Geert belt de woningbouwvereniging, want in zijn huurhuis zijn dingen kapot. Hij hoort eerst een keuzemenu.

1. Welke nummers moet Geert kiezen? ________ en ________

Luister dan naar tekst 8.5b.

Je hoort Geert en twee medewerkers van de woningbouwvereniging.

2.	Geert woont in de Bloemenstraat.	waar	niet waar
3.	Geert moet bij de afdeling Klachten zijn.	waar	niet waar
4.	De kraan in de keuken is stuk.	waar	niet waar
5.	De monteur komt vandaag tussen 10.00 uur en 12.00 uur.	waar	niet waar
6.	Het raam in de keuken is kapot.	waar	niet waar
7.	Geert is thuis als de monteur voor het kapotte raam komt.	waar	niet waar

42 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 8.5a en b.

43 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. het beestje
2. de ruit
3. de tak
4. de storm
5. eergisteren
6. plotseling

a. de dag voor gisteren
b. een deel van een boom
c. Het waait heel hard.
d. heel snel en niet verwacht
e. het raam
f. een heel klein dier

44 Welk woord past in de zin?

1. Ons huis is gemaakt van **ruit** / **steen**.
2. De zolder is nat, want het dak van ons huis **komt langs** / **lekt**.
3. Het telefoonbedrijf heeft een **storing** / **storm**. Daarom kunnen we nu niet bellen.
4. Jan heeft veel geld geleend bij de bank. Hij heeft nu een grote **schuld** / **keuze**.

45 Maak de zinnen af.

1. Ik gebruik gas om ______
2. Ik heb plakband nodig, want ______
3. We kunnen morgen niet langskomen, omdat ______
4. We hebben geen stroom, dus ______
5. Ik moet een keuze maken, maar ______

46 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op de goede plaats.

korte klank		lange klank	
tak	______	*taak*	______
______	______	______	______
______	______	______	______

47 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. had | Bert | Vroeger | veel schulden | bij de bank | .

______

2. op de stoep | Plotseling | viel er | een grote tak | .

______

3. op de deur | de tekening | hangt | met plakband | Hij | .

______

4. mijn broer | Morgen | even | komt | langs | .

____

5. rijden | Door een storing | niet | de treinen | .

____

6. jarig | Eergisteren | mijn vader | was | .

____

7. moet | U | maken | een keuze | na de piep | .

____

8. kapot | van de achterdeur | is | De ruit | .

____

48 Wat zie je op het plaatje? **

1.

De kraan ______________ .

2.

De ______________ is kapot.

3.

Aan de zee is een harde ______________ .

4.

De hond speelt met een ______________ .

5.

Ze maakt de doos dicht met ______________ .

6.

Weet jij de naam van dit ______________ ?

49 Vul in. **

1. ‘Ben je gisteren van vakantie teruggekomen?’ ‘Nee, *e* ______________ al.’
2. De monteur kan morgenmiddag *l* ______________ . Bent u dan thuis?
3. Door een *s* ______________ kunnen we vandaag helaas geen internet gebruiken.
4. Het begon *p* ______________ hard te regenen. We zijn gauw naar binnen gegaan.
5. ‘Wil je de groene of de blauwe schoenen?’ ‘Ik kan geen *k* ______________ maken.’

50 Maak zinnen met de woorden. **

1. schulden ______
2. gas ______
3. stroom ______
4. steen ______

51 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Komen jullie dit repareren?
2. Ik verbind u door met de goede afdeling.
3. Betalen jullie de kosten?
4. Is er maandag iemand thuis?
5. Daar kan ik u niet mee helpen.

a. Nee, we sturen u de rekening.
b. Ja, ik zal een monteur sturen.
c. Nee, op maandag niet. Op dinsdag wel.
d. Dank u wel.
e. Bij welke afdeling moet ik dan wel zijn?

52 Maak de zinnen af. *

Gebruik de plaatjes.

1.

Mevrouw, ik heb last van ______

2.

Meneer, ik wil iets melden: ______

3.

Mevrouw, ik wil een probleem doorgeven: ______

53 Praat samen. **

Cursist A: je werkt bij een woningbouwvereniging.
Cursist B: je huurt een woning en je hebt een paar problemen.
Klaar? Dan werkt cursist B bij de woningbouwvereniging.

Cursist A:	Cursist B:
Goedemorgen, met de afdeling Reparaties en Onderhoud. Waar kan ik u mee helpen?	*(huren – twee problemen)*
Ja, zegt u het maar...	*(ruit – lekken)*

Ik ga een medewerker sturen. Is er op woensdagochtend iemand thuis?	*(nee – school)*
En 's middags?	*(ja – partner)*
Prima. Dan komt één van mijn collega's woensdagmiddag langs.	*(bedankt)*

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.5. **

8.6 Herhaling: zinnen maken (3)

54 Lees de tekst. **

In 6.9 en 7.8 hebben we de hoofdzin en de bijzin herhaald.

Je oefent in de volgende opdrachten met het maken van hoofdzinnen en bijzinnen.
Vind je de opdrachten moeilijk? Of maak je veel fouten? Lees dan 1.2, 1.7, 2.7, 3.2, 3.8 en 4.2 nog een keer.

55 Wat hoor je?

Luister naar de docent of de computer. Is de zin goed of fout?

1.	goed	fout	3.	goed	fout	5.	goed	fout
2.	goed	fout	4.	goed	fout	6.	goed	fout

56 Zoek bij elkaar. Trek een lijn. *

1. Mick is zelf niet handig. Daarom...	a. ...of Lars goed kan schilderen.
2. Frank belt een timmerman, ...	b. ...dat de deur kapot is.
3. Dirk vraagt...	c. ...dus ze koopt verf.
4. Eva gaat naar het buitenland...	d. ...als ze genoeg geld heeft.
5. Doris zegt...	e. ...belt hij een monteur.
6. Fien wil haar deur verven, ...	f. ...omdat de deur kapot is.

57 Vul in. *

Kies uit: *Als – Daarom – dat – dus – Eergisteren – In Utrecht – maar – of – omdat – want*

1. Jef praat graag met de medewerker, ________________ ze erg vriendelijk is.
2. ________________ je problemen in je woning hebt, kun je de woningbouwvereniging bellen.
3. Het dak lekt. ________________ ga ik de woningbouwvereniging bellen.
4. De medewerker vraagt ________________ ik dinsdag thuis ben.
5. Het is koud in mijn flat, ________________ de verwarming doet het niet.

6. Deze deur sluit niet goed meer, ________________ ik ga de woningbouwvereniging bellen.
7. ________________ zijn veel winkels met materiaal om te klussen.
8. Ik moet de kosten zelf betalen, ________________ ik heb niet genoeg geld.
9. Gerard zegt ________________ de ruit in zijn flat is gebroken.
10. ________________ heeft de monteur onze wasmachine gerepareerd.

58 Maak de zinnen af. **

1. Ik begrijp de opdracht niet. Daarom ________________
2. Ik word boos als ________________
3. Mijn fiets is kapot, dus ________________
4. Mijn zus is heel blij, omdat ________________
5. Over een maand ________________
6. Mijn vriend zegt dat ________________, maar ik geloof hem niet.
7. Geert heeft geen auto, want ________________
8. Erika hoeft morgen niet te werken, maar ________________

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.6. **

8.7 Bij de politie

59 Bespreek samen.

1. Wanneer ga jij naar de politie?
2. Zijn er verschillen tussen de politie in Nederland en in jouw land?
3. Heeft iemand weleens iets van jou gestolen? Wat? En wat heb je toen gedaan?

60 Luister naar de tekst. **

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en kijk naar video 8.7.

Je ziet Annet. Ze is op het politiebureau en doet aangifte bij een politieagent.

de politie
de (politie)agent
zat in (zitten in)
de portemonnee
de dief
trok aan (trekken aan)
vechten
herkennen
de rits, de ritsjes
de paraplu
niet/geen … meer
gewond
het bloed
zeer

61 Luister nog een keer naar de tekst. **

1. Wat is er gebeurd? Kies de 2 goede antwoorden.

a

b

c

d

2. Hoe zag de tas eruit?

a

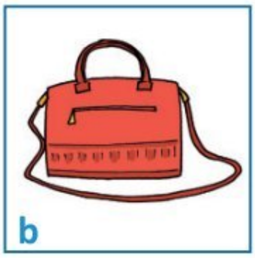
b

c

3. Welke spullen zaten er in de tas?

a

b

c

4. De agent zegt tegen Annet dat ze iets moet doen. Wat moet ze doen?

a

b

c

5. Waar had de man bloed?

a

b

c

62 Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en print tekst 8.7.

63 Wat zie je op het plaatje?

1.

a. de paraplu
b. de dief
c. de politie

2.

a. de portemonnee
b. de paraplu
c. de agent

3.

a. vechten
b. trekken
c. herkennen

4.

a. de portemonnee
b. de politie
c. de rits

5.

a. het bloed
b. de agent
c. de rits

6.

a. gewond
b. het bloed
c. de agent

7.

a. herkennen
b. het bloed
c. de politie

8.

a. herkennen
b. trekken
c. vechten

64 Kies het goede antwoord.

1. Wanneer ben je gewond?
   a. Als je een huis hebt.
   b. Als je iets normaal vindt.
   c. Als je pijn en bloed hebt.
2. Wat doet de politie?
   a. De politie zorgt dat het veilig is op straat.
   b. De politie steelt spullen.
   c. De politie repareert spullen.
3. Hoe herken je mensen?
   a. aan hun kleding en gezicht
   b. aan hun vrienden en collega's
   c. aan hun spullen en geld
4. Wat heb je als iets zeer doet?
   a. Dan heb je veel geld.
   b. Dan heb je pijn.
   c. Dan heb je plezier.
5. Wat zit er in een portemonnee?
   a. een tas
   b. geld
   c. een stoel
6. Wanneer heb je geen appels meer?
   a. Als je veel appels hebt.
   b. Als de appels op zijn.
   c. Als je eerst geen appels had, maar nu wel.

65 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op de goede plaats.

werkwoorden	mensen	dingen	andere woorden
stinken	*de eigenaar*	*de batterij*	*trots*

66 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. voet | Doet | zeer | je | ? ______
2. bloed | heb | Ik | mijn vinger | aan | . ______
3. de plastic tas | zitten | De boodschappen | in | . ______
4. heeft | meer | Aan het einde van de maand | hij | bijna geen geld | . ______
5. Rafael | niet meer | sinds vorige week |geweest | is | in de les | . ______

67 Maak de puzzel. **

1. Als het regent, blijf je droog onder een ... .
2. Als je ziet dat iemand iets steelt, bel je de ... .
3. Iemand die bij de politie werkt, is een ... .
4. Als je in je vinger snijdt, komt er ... uit je vinger.
5. Iemand die steelt is een ... .
6. Je doet je jas of vest dicht met een ... .
7. In een oorlog ... mensen met elkaar.
8. Als je pijn hebt in je been, dan heb je een ... been.

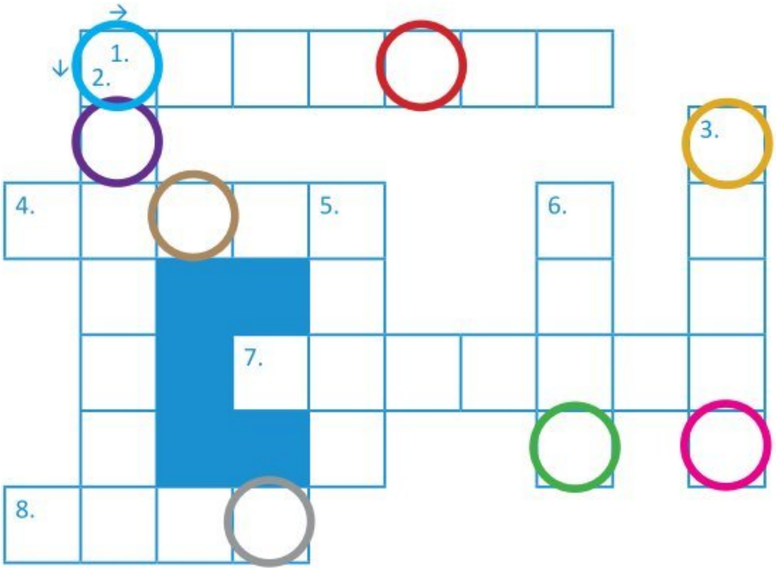

Welk woord kun je maken van de letters in de rondjes?

het __ __ __ __ __ __ __ __

68 Maak de zinnen af. **

1. Mijn sleutel ______ *(zitten in)*
2. De zusjes hebben ruzie. Emmy ______ *(trekken aan)*

3. Ik heb mijn pasta nog niet op, maar ______________________________ *(niet meer)*
4. De man belt 112, want ______________________________ *(gewond)*
5. Je moet naar de politie gaan, als ______________________________ *(portemonnee)*
6. Ik heb jouw man maar één keer kort gezien. Daarom ______________________________ ______________________________ *(herkennen)*
7. Ik ben naar de supermarkt geweest, omdat ______________________________ ______________________________ *(geen ... meer)*

69 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Wat is er gebeurd?
2. Waar is het gebeurd?
3. Hoe zag de dief eruit?
4. Hoe ziet uw tas eruit?
5. Wat zat er in uw tas?
6. Bent u gewond?

a. Nee, maar ik heb wel een zere knie.
b. Mijn laptop, portemonnee en sleutels.
c. Iemand heeft mijn tas gestolen.
d. Hij was lang en dun en hij had blond haar.
e. Het is een zwarte tas met een rits.
f. Op het stationsplein.

70 Praat samen. *

Cursist A: je bent politieagent.
Cursist B: je komt op het politiebureau iets melden. Maak hele zinnen.
Klaar? Dan is cursist B de politieagent.

Cursist A:	Cursist B:
Wat is er gebeurd?	*(fiets – gestolen)*
Wat voor fiets had u?	*(rood – merk – fietstassen)*
Waar stond uw fiets?	*(supermarkt)*
Wat zat er in uw fietstassen?	*(regenjas)*
Hoe zag de dief eruit?	*(niet gezien)*
Bent u gewond?	*(nee)*

71 Vraag werkblad 8.7a aan de docent. **

Er is iets gestolen. Je gaat aangifte doen op het politiebureau.

72 Vraag werkblad 8.7b aan de docent. **

Er is iets gestolen. Je gaat een formulier invullen.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.7. **

8.8 Een mooie tas – een mooi huis

73 Lees de tekst. **

Je kunt ook naar de video op de computer kijken.

Je hebt in 1.9 geleerd om informatie over iets of iemand te geven. Bijvoorbeeld:

- de **mooie** tas
- de **grote** kamer
- het **mooie** huis
- het **grote** balkon

Leuke, strenge en *nieuwe* zijn bijvoeglijke naamwoorden. Ze staan voor de woorden waar ze informatie over geven. Ze krijgen daarom een *e* aan het einde.

Kijk naar de woorden.

- de **mooie** tas
- het **mooie** huis
- een **mooie** tas
- een **mooi** huis

Voor een *het*-woord met *een* schrijf je geen *e* achter het bijvoeglijk naamwoord.

74 Wat hoor je?

Luister naar de docent of de computer.

1. groot / grote
2. leeg / lege
3. goedkoop / goedkope
4. vervelend / vervelende
5. knap / knappe
6. moeilijk / moeilijke
7. goed / goede
8. modern / moderne
9. mooi / mooie
10. fijn / fijne

75 Wat is de goede vorm van het woord? *

1. Ik wandel naar het **groot** / **grote** plein.
2. Is dat een **lekker** / **lekkere** snoepje?
3. Mijn **nieuw** / **nieuwe** buurvrouw is heel aardig.
4. Gert zet het **vuil** / **vuile** bord in de afwasmachine.
5. Mijn broer heeft een **lief** / **lieve** vrouw.
6. Ferdinand draagt vaak een **grijs** / **grijze** pak.
7. Wil jij deze **oud** / **oude** boeken hebben?
8. Is deze **blauw** / **blauwe** paraplu van u?

76 Schrijf de goede vorm. **

Op een ________________ *(warm)* dag in april is mijn ________________ *(nieuw)* tas gestolen. Ik was in een ________________ *(groot)* park in mijn buurt. Daar zat ik op een ________________ *(hout)* bankje en ik keek naar mijn kinderen. Ik lette dus niet erg goed op mijn spullen. Plotseling voelde ik een ________________ *(koud)* hand op mijn arm.

Een ________________ *(jong)* meisje rende weg met mijn tas! Ik rende achter haar aan, maar ze was te snel. Ze gaf de tas aan een ________________ *(dik)* man met een ________________ *(zwart)* vest en ________________ *(duur)* schoenen. Samen stapten ze op een ________________ *(snel)* scooter en ze reden heel hard weg. Ik ben toen gauw naar het politiebureau gegaan!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.8. **

8.9 Nieuws uit Eindhoven

77 Bespreek samen.

1. Heb je gisteren het nieuws gelezen of gehoord?
2. Wat was er in het nieuws?

78 Lees de vragen en zoek de antwoorden in de tekst. **

Maak deze opdracht in 15 minuten.

1. Wat voor soort tekstjes staan er in de tekst ‘Stadsblad Eindhoven’?
   a. brieven
   b. krantenberichten
   c. advertenties
2. Hoe is de man uit het water gekomen?
   a. De man kon zelf uit het water komen.
   b. Een hond heeft hem uit het water getrokken.
   c. Een paar mensen hebben hem uit het water getrokken.
3. Waar kun je de grote maan dinsdag zien?
   a. in het noorden van Nederland
   b. in het zuiden van Nederland
   c. in het noorden en zuiden van Nederland
4. Wanneer haalt de gemeente het oud papier op?
   a. op 1 januari
   b. elke week op dinsdag en donderdag
   c. één keer in de twee weken op dinsdag
5. Op welke bladzijde kun je meer lezen over betaald parkeren?
   a. op bladzijde 3
   b. op bladzijde 4
   c. op bladzijde 5

Stadsblad Eindhoven

Man gered door hond

Gisteren is in de haven een man uit zijn boot gevallen tijdens de storm. Hij maakte zijn boot aan een paal vast met een touw. Daarna wilde hij op de kant springen, maar de boot draaide en de man viel in het ijskoude water. De man probeerde op de kant te klimmen, maar dat lukte niet. Hij riep om hulp, maar niemand hoorde hem door de harde wind. Een vrouw liep met haar hond te wandelen. De hond rende naar de plek waar de man in het water lag. Hij begon hard te blaffen. Toen het baasje de man zag, ging ze meteen hulp halen. Samen met een paar mannen heeft ze de man uit het water getrokken. Het gaat nu weer goed met de man, maar hij is wel erg geschrokken.

Grootste maan in 70 jaar

Dinsdag kunnen we de grootste maan in 70 jaar zien. Dan staat de maan namelijk dichter bij de aarde dan normaal. Helaas gaat het die nacht wel regenen in het noorden van Nederland. Daarom kunnen alleen de mensen in het zuiden van het land dinsdag van de grote maan genieten.

Oud papier

Vanaf 1 januari krijgt iedereen in Eindhoven een eigen bak om oud papier in te verzamelen. Bij flats zullen grote bakken komen te staan. De gemeente komt het papier één keer in de twee weken op dinsdag ophalen. Wie het papier naast de bak zet, krijgt een boete. De gemeente gaat streng controleren.

Gemeentehuis nu ook op dinsdagavond open, blz. 3.

Nieuwe speeltuin voor kinderen van 2 t/m 12 jaar aan de Vestdijk, blz. 3.

In het weekend betaald parkeren in het centrum, blz. 4.

Steeds minder werklozen in Eindhoven, blz. 4.

Brand in de bioscoop aan de Westsingel, blz. 5.

gered (redden)	draaide (draaien)	de aarde
de haven	klimmen	verzamelen
de paal	de wind	de boete
het touw	geschrokken (schrikken)	de speeltuin
springen	de maan	de bioscoop

79 Lees de tekst nog een keer. **

1. Wat betekent *blaffen*, denk je? ____________________
2. Waarom hoorde niemand de man roepen? ____________________
3. Wanneer kun je de grote maan zien? ____________________
4. Wanneer was de maan ook zo groot? ____________________

5. Waar moeten flatbewoners hun oud papier weggooien? ____________________

6. Wat gaat de gemeente controleren? ____________________

80 Welk woord past niet in het rijtje?

1.	2.	3.	4.
de wind	de haven	de vlek	trekken
vechten	de boot	de boete	duwen
waaien	het water	de straf	draaien
de storm	de boom	de politie	wennen

81 Wat zie je op het plaatje?

1.

a. schrikken
b. springen
c. klimmen

2.

a. de maan
b. de paal
c. de aarde

3.

a. de paal
b. de bioscoop
c. het touw

4.

a. verzamelen
b. redden
c. draaien

5.

a. de boete
b. de wind
c. de aarde

6.

a. klimmen
b. schrikken
c. draaien

7.

a. draaien
b. verzamelen
c. schrikken

8.

a. de havens
b. de paaltjes
c. de boetes

82 Beantwoord de vragen.

Bedenk zelf antwoorden. Schrijf hele zinnen.

1. Wanneer schrik jij? ____________________
2. Wat kun je in een speeltuin doen? ____________________
3. Wat verzamel jij? ____________________
4. Wat zie je in een bioscoop? ____________________

83 Schrijf de voltooide tijd. *

! Sommige werkwoorden zijn onregelmatig. Gebruik de lijst met onregelmatige werkwoorden achter in je boek.

1. De man _is_ plotseling op de grond _gevallen_. *(vallen)*
2. De kat __________ uit de boom __________. *(springen)*

3. De brandweer ______________ een baby uit het huis ______________________ . *(redden)*
4. Mijn tas is gestolen. Ik ______________ erg ______________________ ! *(schrikken)*
5. ____________ jij deze fles dicht__________________ ? *(draaien)* Ik krijg hem niet meer open.
6. Ik ______________ vroeger tijdschriften ______________________ . *(verzamelen)*
7. De kat ______________ in de boom ______________________ . *(klimmen)*

84 Hoeveel woorden heeft de zin? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de zinnen ook op.

1. 6 – 7 – 8 ____
2. 6 – 7 – 8 ____
3. 8 – 9 – 10 ____
4. 8 – 9 – 10 ____

85 Maak goede zinnen met de woorden. *

1. gaan | naar de speeltuin | We | , als het niet meer regent.

   ____ , als het niet meer regent.
2. Let op, want | tegen een paaltje | je | bijna | rijdt | .

   Let op, want ____
3. Ik ga met de auto naar mijn werk, omdat | is | vandaag | er | veel wind | .

   Ik ga met de auto naar mijn werk, omdat ______________________________
4. Zullen we uit eten gaan, of | liever | naar de bioscoop | je | wil | ?

   Zullen we uit eten gaan, of ____________________________________
5. Er was een dief in mijn huis, dus | erg geschrokken | ben | ik | .

   Er was een dief in mijn huis, dus ________________________________

86 Vul in. **

1. Onze tent waaide weg door de harde w________________ !
2. We gaan in de vakantie naar de top van een berg k________________ .
3. Peter maakt de boot vast aan een p________________ .
4. We gaan vanavond naar een spannende film in de b________________ .
5. Jacob heeft zijn auto verkeerd geparkeerd. Nu moet hij een b________________ betalen.
6. Rotterdam heeft de grootste h________________ van Europa.
7. Goede medicijnen kunnen het leven van zieke mensen r________________ .

8. Als je de garagedeur wilt openen, moet je aan dat *t*____________ trekken.

9. De danser kan heel snel rondjes *d*____________ .

87 Praat samen. **

Maak zinnen met de woorden.

1. de aarde
2. schrikken
3. springen
4. verzamelen
5. de maan
6. de speeltuin

88 Vraag werkblad 8.9 aan de docent. *

Je gaat een paar nieuwsberichten lezen en vragen beantwoorden.

89 Praat samen. **

Wat was er deze week in het nieuws? Zeg ook wat je daarvan vindt.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.9. **

8.10 Herhaling: vragen maken

90 Lees de tekst. **

Je hebt in 4.8 van TaalCompleet A1 geleerd hoe je vragen kunt maken met een vraagwoord. Bijvoorbeeld:

- **Waar** heb je die krant gekocht?
- **Wanneer** haalt de gemeente het oud papier op?

Het vraagwoord staat op de eerste plaats in de zin. Het werkwoord staat op de tweede plaats.

In 4.11 van TaalCompleet A1 heb je geleerd dat een vraag ook kan beginnen met een werkwoord. Bijvoorbeeld:

- **Kom** je morgen bij me langs?
- **Verzamel** jij iets?

Het werkwoord staat in deze vragen op de eerste plaats. Wie of wat staat op de tweede plaats. Het antwoord op deze vragen begint altijd met *ja* of *nee*.

91 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. Wanneer krijgen we regen?
2. Gaat het morgen regenen?
3. Waarom kunnen we de maan niet zien?
4. Kunnen we de maan zien?
5. Hoe laat kunnen we de maan zien?
6. Wie kunnen de maan zien?

a. Omdat het bewolkt is.
b. Overmorgen.
c. De mensen in het zuiden van het land.
d. Nee, want het is bewolkt.
e. Om 22.05 uur.
f. Nee, dan blijft het droog.

92 Maak goede vragen met de woorden. *

1. gisteren | naar de bioscoop | Zijn | geweest | jullie | ?
2. begint | het concert | Hoe laat | in de kerk | ?
3. kan | Waar | pasfoto's | ik | laten maken | ?
4. je | moet | Wanneer | in deze straat | voor het parkeren | betalen | ?
5. ben | je portemonnee | verloren | jij | Waar | ?
6. gezien | Heb | eergisteren | jij | die grote maan | ?

93 Maak vragen. **

Je ziet het antwoord. Schrijf de vraag op.

1. *Wanneer ga jij zwemmen?* In het weekend.
2. ______ Drie keer per week.
3. ______ Ja, heel vaak.
4. ______ In het park.
5. ______ Twee broeken en een trui.
6. ______ Nee, dat vind ik niet lekker.

94 Vraag werkblad 8.10a aan de docent. *

Je gaat vragen bij een tekst afmaken.

95 Vraag werkblad 8.10b aan de docent. **

Je gaat vragen bij een tekst bedenken en beantwoorden.

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.10. **

8.11 Afval

96 Bespreek samen.

1. Heb jij veel afval in een week? Wat doe je met het afval?
2. Wat doen mensen in jouw land met afval?

97 Lees de tekst. **

Elke dag zorgt iedere persoon in Nederland voor anderhalve kilo afval. Dat is heel veel. Ongeveer de helft van dit afval kunnen we opnieuw gebruiken.

Hoe kun je afval scheiden?

- Je kunt veel plastic flessen en bierflesjes terug naar de winkel brengen. Je krijgt dan geld: statiegeld. Dat geld heb je betaald toen je de volle flessen kocht. Andere glazen flessen en potten zonder statiegeld kun je in de glasbak gooien. De deksels mogen ook in de bak. Maar let op: ander glas, zoals drinkglazen en schalen, moet je bij het restafval doen.
- Plastic, blikken en drinkpakken mogen bij het plastic afval. Daarvan maken ze nieuwe producten. In sommige gemeentes heet het plastic afval PMD. In andere gemeentes heet het PBP.
- Boeren kunnen afval van groente en fruit gebruiken om de kwaliteit van de grond beter te maken. Daarom hebben veel mensen een gft-bak voor groente-, fruit- en tuinafval. Een tip: als je een krant op de bodem van je bak legt, kan het afval niet aan je bak plakken of in de winter vastvriezen.
- Papier, zoals brieven, kranten en folders, mag bij het oud papier. Van dit oude papier wordt weer nieuw papier gemaakt.
- Kleren die je niet meer draagt, omdat ze bijvoorbeeld niet meer in de mode zijn, kun je naar een kringloopwinkel brengen. Daar verkopen ze tweedehands spullen en kleren. Als je kleren kapot zijn, kun je ze in een textielbak gooien. De kleding moet wel schoon zijn. Er mogen geen verf- of olievlekken op zitten. Ook oude handdoeken en gordijnen mogen in de textielbak. Van dit oude textiel wordt nieuw textiel gemaakt. Sommige kledingwinkels geven je korting op nieuwe kleren in ruil voor oud textiel.
- In veel gemeentes komen ze groot afval, zoals meubels en matrassen, ophalen.

Wil je meer informatie over afval scheiden? Kijk dan op *www.milieucentraal.nl*.

Afval opnieuw gebruiken is goed. Maar voor de natuur is het nóg beter als we minder afval maken. Hoe doe je dat?

- Krijg je veel reclamefolders in je brievenbus? Je kunt aanbiedingen ook op internet bekijken. Wil je geen folders meer krijgen? Plak dan een 'NEE-JA'-sticker op je brievenbus. Of plak een 'NEE-NEE'-sticker op je brievenbus. Dan krijg je ook geen gratis krantjes meer met nieuws uit je buurt. Vraag een sticker aan via *www.neeneeneeja.nl.*
- Elk jaar gooien we per persoon vijftig kilo eten in de vuilnisbak. De oplossing is: slim kopen, koken en bewaren. Maak een boodschappenlijstje. Kook niet te veel en controleer goed de datum op je producten. Eet restjes van je maaltijd de volgende dag op.
- Ga naar een Repair Café. Daar repareren ze je kapotte kleding, apparaten en speelgoed. Zo krijgen je spullen een tweede leven! Kijk op *www.repaircafe.org*.
- Ga naar een kringloopwinkel. Je vindt daar altijd leuke en speciale dingen die iemand niet meer nodig heeft. En alles voor een lage prijs. Je kunt ook heel veel tweedehands spullen kopen op internet. Bijvoorbeeld op *www.marktplaats.nl*.
- Je kunt sommige spullen ook lenen in plaats van kopen. Hoe vaak gebruik jij bijvoorbeeld een koffer, of een apparaat om te klussen? Op de website *www.peerby.com* kun je je aanmelden en zien welke spullen je in jouw buurt kunt lenen.

het deksel, de deksels	vriezen	de matras, de matrassen
de schaal, schalen	de mode	de brievenbus
het blik, de blikken	de verf	de vuilnisbak
de bodem	de handdoek, de handdoeken	het speelgoed
plakken	het gordijn, de gordijnen	de koffer

98 Lees de tekst nog een keer. **

Ivo gaat zijn huis opruimen. Doet hij het goed?

1. Hij doet zijn lege colaflessen bij het restafval. goed niet goed
2. Hij beschermt zijn gft-bak met een krant. goed niet goed
3. Hij gooit tijdschriften bij het oud papier. goed niet goed
4. Hij brengt zijn kapotte kleding naar de kringloopwinkel. goed niet goed
5. Hij vraagt of de gemeente zijn kapotte bank wil ophalen. goed niet goed

99 Lees de tekst nog een keer. **

Wat kunnen deze mensen het beste doen?

1. Piet heeft geen hamer.
2. Simone wil geen nieuwe kleding kopen.
3. De stofzuiger van Adil is kapot.
4. Hester wil geen folders krijgen.
5. Afra kookt vaak te veel.
6. Mostafe gebruikt zijn koffer bijna nooit.

a. Bewaar het eten voor de volgende dag.
b. Ga naar een kringloopwinkel.
c. Plak een sticker op je brievenbus.
d. Leen hem van je buren.
e. Meld hem aan op *www.peerby.com*.
f. Ga naar een Repair Café.

100 Beantwoord de vragen.

Bedenk zelf antwoorden. Schrijf hele zinnen.

1. Wanneer gebruik je een koffer? ______
2. Welke dingen hebben een bodem? ______
3. Wat doe je in een schaal? ______
4. Wanneer gebruik je een handdoek? ______
5. Wat gooi je in een brievenbus? ______
6. Welke kleding is nu in de mode? ______

101 Zoek bij elkaar. Trek een lijn.

1. het kind	a. het bed
2. het afval	b. het ijs
3. vriezen	c. de bonen
4. schilderen	d. de pot
5. de matras	e. plakken
6. het gordijn	f. het raam
7. het deksel	g. de vuilnisbak
8. het blik	h. de verf
9. het plakband	i. het speelgoed

102 Schrijf het meervoud. *

1. het gordijn	de	gordijnen	5. de schaal	de	______
2. de brievenbus	de	______	6. de matras	de	______
3. de koffer	de	______	7. het blik	de	______
4. het deksel	de	______	8. de vuilnisbak	de	______

103 Wat hoor je? *

Luister naar de docent of de computer. Schrijf de woorden op.

1. Wil jij even de ______ dichtdoen, alsjeblieft?
2. Ik heb nieuw ______ voor mijn zoontje gekocht.
3. Dit snoep ______ erg aan mijn tanden.
4. Het ______ , dus het is erg koud.
5. De kleuren van die ______ zijn nu in de ______ .
6. Karen maakt de ______ van de ______ schoon.
7. Welke kleur ______ zullen we kopen?

104 Wat zie je op het plaatje? **

1.
de ______________

2.
de ______________

3.
de ______________

4.
de ______________

5.
de ______________

6.
de ______________

7.
de ______________

8.
het ______________

105 Maak zinnen met de woorden. **

1. in de mode ______________________________
2. het deksel ______________________________
3. plakken aan ______________________________
4. vriezen ______________________________
5. de verf ______________________________
6. speelgoed ______________________________
7. de bodem ______________________________

106 Praat samen. **

Kijk naar het afvalrooster op de volgende bladzijde. Bedenk samen met een andere cursist 5 vragen over het rooster. Maak bijvoorbeeld vragen over de datum, de tijd, de plaats, de kleur van de bak en het soort afval.

UW AFVALKALENDER	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Plastic afval Gooi plastic, blik en drinkpakken in de grijze bak. Zet de bak voor 7.30 uur buiten op deze dagen:	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21	4 11 18 25	2 9 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19
Oud papier Gooi oud papier in de blauwe bak. Zet de bak voor 7.30 uur buiten op deze dagen:	7 21	4 18	3 17 31	14 28	12 26	9 23	7 21	4 18	1 15 29	13 27	10 24	1 15 29
GFT-afval Gooi groente-, fruit- en tuinafval in de bruine bak. Zet de bak voor 7.30 uur buiten op deze dagen:	12 26	9 23	8 22	5 19	3 15 31	14 28	12 26	9 23	6 20	4 18	15 29	13 27
Restafval Gooi uw zakken met restafval weg in de bak aan de Groenstraat. U kunt de bak openen met uw pasje.												

1. ______________________________

2. ______________________________

3. ______________________________

4. ______________________________

5. ______________________________

Klaar? Stel dan je vragen aan een andere cursist. Hij of zij geeft antwoord.
Daarna stelt deze cursist zijn of haar vragen.

107 Praat samen. **

1. Scheid jij je afval? Waarom wel of waarom niet?
2. Wat doe jij met … ?
   - a. een lege jampot
   - b. een leeg melkpak
   - c. oude kranten
   - d. een oude jas
   - e. een oud boek
   - f. lege batterijen
   - g. een oude kast
   - h. een kapotte radio
   - i. dode bloemen
3. Wat doe jij verder om minder afval te krijgen? Welke tips uit de tekst vind jij interessant?

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak de opdrachten bij 8.11. **

8.12 Het inburgeringsexamen

108 Lees de tekst. **

Je bent bijna aan het einde van TaalCompleet. Je kent nu ongeveer 2.000 Nederlandse woorden. En je hebt geleerd om in veel verschillende situaties Nederlands te gebruiken: op school, op het werk en in het dagelijks leven. Het is tijd om je aan te melden voor het examen. Je gaat nu lezen hoe het inburgeringsexamen eruitziet en hoe je je kunt aanmelden.

Lezen
Het examen Lezen maak je op de computer. Je moet 25 vragen beantwoorden bij ongeveer 10 teksten. Je krijgt 65 minuten de tijd. Links op het scherm zie je steeds de tekst. Rechts zie je de vraag met antwoorden.

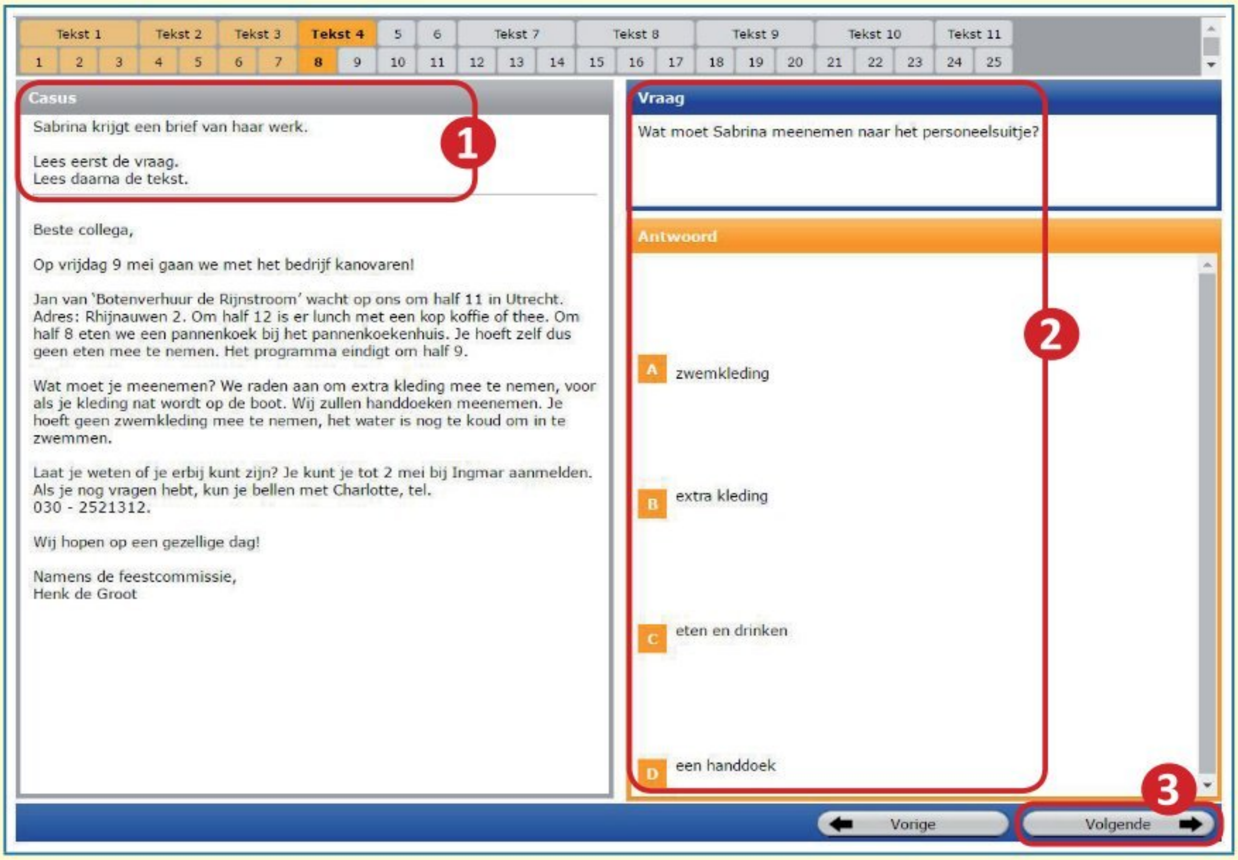

bron: www.inburgeren.nl

1. Lees altijd eerst de situatie boven de tekst. Je weet dan wat voor tekst je gaat lezen.
2. Lees dan de vraag en de antwoorden. Zoek het goede antwoord in de tekst. Lees dus niet de hele tekst, want daar is geen tijd voor. Klik op het goede antwoord. Het vraagnummer boven aan het scherm wordt dan oranje. Als je niet klikt, blijft het vraagnummer grijs.
3. Klik ten slotte op *Volgende* en beantwoord dan de volgende vraag.

Luisteren
Het examen Luisteren maak je ook op de computer. Je krijgt 25 vragen bij ongeveer 10 teksten. Je krijgt 45 minuten de tijd. Op het scherm zie je links de situatie en een plaatje of een filmpje. Rechts staat de vraag met de antwoorden.

1. Lees altijd eerst de situatie. Je weet dan waar de tekst over gaat. Je kunt ook naar de situatie luisteren.
2. Lees dan de vraag en de antwoorden. Je kunt ook naar de vraag en de antwoorden luisteren.
3. Luister daarna naar de tekst. Als je de tekst nog een keer wilt horen, klik je op ▷.
4. Kies daarna het goede antwoord.

Schrijven
Het examen Schrijven maak je op papier. Je krijgt 4 opdrachten. Je moet 1 of 2 briefjes of e-mails schrijven en je moet 1 of 2 formulieren invullen. Je moet ook in 1 of 2 opdrachten over jezelf schrijven. Je schrijft bijvoorbeeld iets over je huis, je buurt of je familie. Je krijgt 40 minuten de tijd.
1. Lees eerst de opdracht goed. Wat moet je precies schrijven en voor wie?
2. Welke woorden ga je gebruiken? Hoe schrijf je de woorden? En waar moeten de woorden staan in de zin? Gaat de zin over nu of over vroeger? Schrijf de werkwoorden in de goede vorm.
3. Schrijf netjes! Als iemand je zinnen niet kan lezen, is je antwoord fout.
4. Controleer je briefje, e-mail, formulier en tekst over jezelf goed. Ben je niks vergeten?

Spreken
Het examen Spreken doe je op de computer. Je krijgt een koptelefoon met een microfoon. Het examen heeft 2 delen met in ieder deel 12 filmpjes.
In deel 1 stelt de persoon in het filmpje steeds twee vragen. Je moet je antwoorden in de microfoon zeggen. Klik op de groene knop om je antwoorden op te nemen.
1. Kijk en luister altijd eerst goed naar het filmpje. Welke twee vragen hoor je? Geef antwoord op beide vragen.
2. Maak hele zinnen. Spreek duidelijk en niet te zacht.

In deel 2 zie je steeds een filmpje met twee mensen. Als het filmpje stopt, moet je het goede antwoord kiezen. Je hoeft dan niet zelf te praten.

Extra oefenen
Wil je graag extra oefenen voor het examen? Of moet je lang wachten voordat je examen kunt doen? Herhaal dan de belangrijkste opdrachten uit TaalCompleet (dit zijn de opdrachten met twee sterren: **). Ook kun je de proefexamens van TaalCompleet maken om je goed voor te bereiden op het echte examen. Op *www.inburgeren.nl* kun je op filmpjes zien hoe de examens gaan. En je kunt op die website ook oefenen met examens.

KNM en ONA
Behalve de examens Lezen, Luisteren, Schrijven en Spreken, moet je nog twee examens doen:
1. Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM)
2. Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA)

Lees meer over deze examens op *www.inburgeren.nl*.

De onderdelen van het inburgeringsexamen kunnen soms veranderen. Ook daarom is het belangrijk dat je de informatie over het inburgeringsexamen op *www.inburgeren.nl* goed leest.

Aanmelden
DUO organiseert het inburgeringsexamen. Je kunt je voor het examen aanmelden op *www.inburgeren.nl*. Je kunt je zelf aanmelden met een DigiD of met een formulier. Misschien kan de school je aanmelden. Vraag het op de school waar je de cursus doet.

Informatie over de examendag
- Je moet minimaal 30 minuten van tevoren aanwezig zijn. Kom op tijd! Als je te laat bent, mag je het examen die dag niet maken.
- Je moet je identiteitsbewijs laten zien, bijvoorbeeld je paspoort.
- Al je spullen moeten tijdens het examen in een kluisje. Dus ook je horloge, je telefoon en je pen!
- De examenvragen zijn geheim. Voor het begin van het examen moet je daarom je handtekening zetten. Zo beloof je dat je niemand iets over het examen vertelt.

TIP **Tips voor op het examen**
- Probeer rustig te blijven. Dan kun je het examen makkelijker maken.
- Lees de opdrachten en de vragen altijd goed. Je weet dan waar je op moet letten in de tekst. Of je weet wat je moet schrijven.
- Schrijf netjes bij het examen Schrijven. Als ze je antwoord niet goed kunnen lezen, is het fout!
- Spreek duidelijk in de microfoon bij het examen Spreken.
- Gebruik de tips die je in dit boek geleerd hebt bij Lezen (2.3), Schrijven (3.13), Luisteren (4.5) en Spreken (5.10). Lees ook nog een keer de tips over meerkeuzevragen (6.3) en de tijd (7.3).
- Geef altijd een antwoord, ook als je het niet zeker weet.
- Let op de tijd! Denk niet te lang na over een antwoord.
- Heb je aan het einde van het examen nog tijd? Controleer dan je antwoorden. Je kunt je antwoorden nog veranderen.

109 Bespreek met elkaar. **

Wat ga jij nog doen om je voor te bereiden op het inburgeringsexamen?
- ○ Ik ga opdrachten uit het boek van TaalCompleet herhalen.
- ○ Ik ga op *elo.kleurrijker.nl* opdrachten herhalen met de Memotrainer en met Extra oefening.
- ○ Ik ga de proefexamens van TaalCompleet doen.
- ○ Ik ga op *www.inburgeren.nl* kijken naar filmpjes over de examens.
- ○ Ik ga op *www.inburgeren.nl* examens oefenen.
- ○ ______________________________
- ○ ______________________________

Veel succes!

Wat kun je nu?

- Ik kan informatie op een website lezen en begrijpen. 8.1
- Ik kan werkwoorden met *me, je, zich* en *ons* gebruiken. 8.2
- Ik kan iemand verstaan en begrijpen als hij de weg wijst. 8.3
- Ik kan begrijpen waar een klant en een medewerker van het gemeentehuis over praten. 8.3
- Ik kan de weg wijzen. 8.3
- Ik kan iets aanvragen bij het gemeentehuis, bijvoorbeeld een rijbewijs of een paspoort. 8.3
- Ik kan dingen netjes vragen met *Ik wil graag…* . 8.3
- Ik kan praten over de toekomst. 8.4
- Ik kan een afspraak opschrijven in mijn agenda. 8.4
- Ik kan een keuzemenu aan de telefoon verstaan en begrijpen. 8.5
- Ik kan begrijpen waar een klant en een medewerker van de woningbouwvereniging over praten. 8.5
- Ik kan aan de telefoon naar de goede afdeling vragen. 8.5
- Ik kan de woningbouwvereniging bellen om te zeggen dat er iets in mijn huis kapot is. 8.5
- Ik kan zinnen maken die beginnen met wie of wat. Bijvoorbeeld: Ik bel morgen. 8.6
- Ik kan zinnen maken die beginnen met een tijd, een plaats of een ander woord. Bijvoorbeeld: Morgen bel ik. 8.6
- Ik kan zinnen maken met *en, maar, want, dus* en *of*. 8.6
- Ik kan zinnen maken met *omdat, als* en *dat*. 8.6
- Ik kan beschrijvingen van dingen en situaties verstaan en begrijpen. 8.7
- Ik kan dingen, mensen en plaatsen beschrijven. 8.7 en 8.8
- Ik kan informatie vinden in krantenberichten. 8.9
- Ik kan praten over het nieuws. 8.9
- Ik kan vragen maken. 8.10
- Ik kan een tekst in een folder lezen en begrijpen. 8.11
- Ik kan informatie vinden in een rooster met tijden. 8.11

Kun je iets nog niet goed? Herhaal dan de tekst, de woorden en de opdrachten!

Ga naar *elo.kleurrijker.nl* en maak toets 8. **

Onregelmatige werkwoorden

In TaalCompleet A2 thema 2 leer je hoe je over vroeger kunt praten. Je leert ook dat sommige werkwoorden onregelmatig zijn. Je kunt het woord *softketchup* dan niet gebruiken. Deze **onregelmatige werkwoorden** moet je leren. Of je zoekt ze op. Dan kun je zien hoe je de **verleden tijd** en de **voltooide tijd** maakt.

In TaalCompleet A2 thema 2 leer je ook dat je de voltooide tijd maakt met *hebben* of met *zijn*. Je gebruikt meestal *hebben* in de voltooide tijd, maar soms gebruik je *zijn*.

werkwoord	*verleden tijd enkelvoud*	*verleden tijd meervoud*	*voltooide tijd*
aanbieden	bood aan	boden aan	hebben aangeboden
aankomen	kwam aan	kwamen aan	zijn aangekomen
aantrekken	trok aan	trokken aan	hebben aangetrokken
aanvragen	vroeg aan	vroegen aan	hebben aangevraagd
aanwijzen	wees aan	wezen aan	hebben aangewezen
afspreken	sprak af	spraken af	hebben afgesproken
bakken	bakte	bakten	hebben gebakken
bedenken	bedacht	bedachten	hebben bedacht
beginnen	begon	begonnen	zijn begonnen
begrijpen	begreep	begrepen	hebben begrepen
beschrijven	beschreef	beschreven	hebben beschreven
besluiten	besloot	besloten	hebben besloten
bespreken	besprak	bespraken	hebben besproken
bestaan	bestond	bestonden	hebben bestaan
bevallen	beviel	bevielen	zijn bevallen
bewegen	bewoog	bewogen	hebben bewogen
bezoeken	bezocht	bezochten	hebben bezocht
bieden	bood	boden	hebben geboden
bijten	beet	beten	hebben gebeten
binnenkomen	kwam binnen	kwamen binnen	zijn binnengekomen
blijven	bleef	bleven	zijn gebleven
breken	brak	braken	hebben / zijn gebroken
brengen	bracht	brachten	hebben gebracht
denken	dacht	dachten	hebben gedacht
doen	deed	deden	hebben gedaan
doorgaan	ging door	gingen door	zijn doorgegaan
doorgeven	gaf door	gaven door	hebben doorgegeven
dragen	droeg	droegen	hebben gedragen
drinken	dronk	dronken	hebben gedronken
eruitzien	zag eruit	zagen eruit	-
eten	at	aten	hebben gegeten
gaan	ging	gingen	zijn gegaan
genieten	genoot	genoten	hebben genoten
geven	gaf	gaven	hebben gegeven
hangen	hing	hingen	hebben gehangen
hebben	had	hadden	hebben gehad

werkwoord	*verleden tijd enkelvoud*	*verleden tijd meervoud*	*voltooide tijd*
helpen	hielp	hielpen	hebben geholpen
heten	heette	heetten	-
hoeven	hoefde	hoefden	-
houden	hield	hielden	hebben gehouden
inschrijven	schreef in	schreven in	hebben ingeschreven
kiezen	koos	kozen	hebben gekozen
kijken	keek	keken	hebben gekeken
klinken	klonk	klonken	-
komen	kwam	kwamen	zijn gekomen
kopen	kocht	kochten	hebben gekocht
krijgen	kreeg	kregen	hebben gekregen
kunnen	kon	konden	hebben gekund
lachen	lachte	lachten	hebben gelachen
laten	liet	lieten	hebben gelaten
lesgeven	gaf les	gaven les	hebben lesgegeven
lezen	las	lazen	hebben gelezen
liggen	lag	lagen	hebben gelegen
lijken	leek	leken	-
lopen	liep	liepen	hebben / zijn gelopen
meenemen	nam mee	namen mee	hebben meegenomen
meten	mat	maten	hebben gemeten
moeten	moest	moesten	-
mogen	mocht	mochten	-
nemen	nam	namen	hebben genomen
omgaan	ging om	gingen om	zijn omgegaan
onthouden	onthield	onthielden	hebben onthouden
ontvangen	ontving	ontvingen	hebben ontvangen
ophangen	hing op	hingen op	hebben opgehangen
opnemen	nam op	namen op	hebben opgenomen
opstaan	stond op	stonden op	zijn opgestaan
opzoeken	zocht op	zochten op	hebben opgezocht
overlijden	overleed	overleden	zijn overleden
oversteken	stak over	staken over	zijn overgestoken
rijden	reed	reden	hebben / zijn gereden
roepen	riep	riepen	hebben geroepen
ruiken	rook	roken	hebben geroken
scheiden	scheidde	scheidden	zijn gescheiden
schijnen	scheen	schenen	-
schrijven	schreef	schreven	hebben geschreven
schrikken	schrok	schrokken	zijn geschrokken
slaan	sloeg	sloegen	hebben geslagen
slapen	sliep	sliepen	hebben geslapen
sluiten	sloot	sloten	hebben / zijn gesloten
snijden	sneed	sneden	hebben gesneden
spreken	sprak	spraken	hebben gesproken
springen	sprong	sprongen	hebben / zijn gesprongen

werkwoord	*verleden tijd enkelvoud*	*verleden tijd meervoud*	*voltooide tijd*
staan	stond	stonden	hebben gestaan
stelen	stal	stalen	hebben gestolen
sterven	stierf	stierven	zijn gestorven
stinken	stonk	stonken	-
strijken	streek	streken	hebben gestreken
trekken	trok	trokken	hebben getrokken
uitgaan	ging uit	gingen uit	zijn uitgegaan
uitzoeken	zocht uit	zochten uit	hebben uitgezocht
vallen	viel	vielen	zijn gevallen
vangen	ving	vingen	hebben gevangen
varen	voer	voeren	hebben / zijn gevaren
vasthouden	hield vast	hielden vast	hebben vastgehouden
vechten	vocht	vochten	hebben gevochten
verbieden	verbood	verboden	hebben verboden
vergeten	vergat	vergaten	zijn vergeten
verkopen	verkocht	verkochten	hebben verkocht
verliezen	verloor	verloren	hebben / zijn verloren
verstaan	verstond	verstonden	hebben verstaan
vertrekken	vertrok	vertrokken	zijn vertrokken
vinden	vond	vonden	hebben gevonden
vragen	vroeg	vroegen	hebben gevraagd
vriezen	vroor	vroren	het heeft gevroren
wassen	waste	wasten	hebben gewassen
wegen	woog	wogen	hebben gewogen
weggaan	ging weg	gingen weg	zijn weggegaan
weten	wist	wisten	hebben geweten
winnen	won	wonnen	hebben gewonnen
worden	werd	werden	zijn geworden
zeggen	zei	zeiden	hebben gezegd
zien	zag	zagen	hebben gezien
zijn	was	waren	zijn geweest
zingen	zong	zongen	hebben gezongen
zitten	zat	zaten	hebben gezeten
zoeken	zocht	zochten	hebben gezocht
zullen	zou	zouden	-
zwemmen	zwom	zwommen	hebben / zijn gezwommen

Handige zinnen

Zeggen dat je iets leuk of niet leuk vindt (blz. 21)

Wil je zeggen dat je iets heel leuk, heel mooi of heel duur vindt? Dan gebruik je: *Wat ... !*

Bijvoorbeeld:
- Wat leuk!
- Wat fijn!
- Wat groot!
- Wat mooi!
- Wat duur!
- Wat jammer!

Praten over het weer (blz. 73)

Als je praat over het weer, gebruik je vaak *het*.

- Het is koud.
- Het is warm.
- Het is heet.
- Het is droog.
- Het regent.
- Het waait.
- Het sneeuwt.
- Het is winter.
- Het is lente.
- Het is zomer.
- Het is herfst.
- Het is mooi weer.
- Het is slecht weer.

Kaartjes schrijven (blz. 88)

Wanneer schrijf je een kaartje?	**Wat schrijf je?**
Iemand is jarig.	Gefeliciteerd met je verjaardag. Ik wens je een fijne dag.
Iemand heeft een baby gekregen.	Gefeliciteerd met jullie baby. Veel geluk met elkaar.
Iemand is overleden.	Gecondoleerd. Sterkte.
Iemand gaat trouwen.	Gefeliciteerd met jullie huwelijk. Veel geluk samen.
Iemand is ziek.	Beterschap. Sterkte.
Iemand heeft een nieuw huis.	Gefeliciteerd met je nieuwe woning. Ik wens je veel geluk in je nieuwe huis.
Iemand moet iets moeilijks doen.	Sterkte met ... . Veel succes met ... .
Iemand heeft nieuw werk.	Gefeliciteerd met je nieuwe baan. Veel succes met je nieuwe baan.
Iemand heeft iets aan je gegeven. Of iemand heeft iets voor je gedaan.	Bedankt voor ... .

Je mening geven (1) (blz. 130)

- Wat vind jij?
- Wat is jouw mening?
- Ik vind dat ook. / Ik vind dat niet.
- Ik vind dat een goed idee. / Ik vind dat geen goed idee.

Bellen (blz. 154)

Belt iemand je? Groet en zeg je naam als je de telefoon opneemt. Bijvoorbeeld:
- Hallo, met Thomas.
- Goedemorgen, u spreekt met Ria Lutters.

Bel jij iemand? Wacht tot de ander zijn naam zegt.
Dan groet jij. Zeg ook je naam.

Is het gesprek klaar? Dan groeten jullie allebei weer. Bijvoorbeeld:
- Dag.
- Tot ziens.

Om hulp vragen (blz. 170)

- Kun je me helpen? / Kunt u me helpen?
- Hoe werkt ...?
- Ik begrijp het. / Ik zie het. / Ik snap het.
- Bedankt voor de hulp.

Je mening geven (2) (blz. 177)

Je kunt deze zinnen gebruiken om je mening te geven:

Wonen in Nederland is duur.
- **Ik vind dat ook, want** ik betaal € 800,- huur!
- **Ik ben het ermee eens, want** ik betaal € 800,- huur!

Het weer in Nederland is fijn.
- **Ik vind dat niet, want** het regent vaak.
- **Ik ben het er niet mee eens, want** het regent vaak.

Een afspraak maken (blz. 224)

Je kunt deze zinnen gebruiken als je iets wilt afspreken met iemand:

• Zal ik … ?	Zal ik morgen komen?
• Zullen we … ?	Zullen we zaterdag winkelen?
• We kunnen … .	We kunnen naar een museum gaan.

Je kunt deze zinnen gebruiken om te reageren:

• Wat … !	Wat leuk!
• Dat vind ik … .	Dat vind ik een goed idee!
• Ik houd niet van … .	Ik houd niet van winkelen.
• Ik kan dan helaas niet.	

Liggen, staan, hangen (blz. 270)

Waar is de foto?

De foto **ligt** op de kast.

De foto **staat** op de kast.

De foto **hangt** boven de kast.

Excuses aanbieden (blz. 307)

Je excuses aanbieden

- Sorry.
- Het spijt me.
- Mijn excuses.

Reageren op excuses

- Het geeft niet.
- Geen probleem.

De weg vragen en de weg wijzen (blz. 323)

De weg vragen

- Weet u de weg naar ... ?
- Waar is ... ?

De weg wijzen

- Je gaat in de richting van ... .
- Je gaat rechtdoor.
- Je loopt tot het einde van de straat.
- Je steekt het kruispunt over.

- Je gaat naar links / rechts.
- Je gaat linksaf / rechtsaf.
- Je neemt de eerste / tweede straat links / rechts.

- ... is links / rechts.
- ... is om de hoek.
- ... is aan de linkerkant / rechterkant.

Iets netjes vragen (blz. 324)

Als je iets netjes wilt vragen, zeg je: *Ik wil graag...* Bijvoorbeeld:

- Ik wil graag een kopje koffie.
- Ik wil me graag voor de cursus aanmelden.

Index grammaticale termen

algemene term	*paragraafnummer*	*Latijnse term*
aanwijzend voornaamwoord	A1: 8.12 A2: 1.3	demonstratief pronomen
alfabet	A1: 1.5	-
bezittelijk voornaamwoord	A1: 7.12	possessief pronomen
bijvoeglijk naamwoord	A2: 1.9, 1.15, 2.2, 7.12, 7.15, 8.8	adjectief
bijzin	A2: 3.2, 3.8, 7.8, 8.6	-
er is en *er zijn*	A2: 1.6	-
formeel of informeel	A1: 5.8	-
frequentie (woorden van)	A2: 7.14	-
gebiedende wijs	A2: 2.10	imperatief
hoofdzin	A1: 3.13, 8.4 A2: 1.2, 1.7, 2.7, 4.2, 6.9, 8.6	-
indirecte rede	A2: 3.8, 7.8	oratio obliqua
interpunctie	A1: 1.9, 1.14	-
inversie	A2: 2.7, 4.2, 6.9	-
klank:		-
• korte klank, lange klank	A1: 1.3	-
• tweetekenklank	A1: 1.7, 1.11	-
klemtoon	A1: 5.2	-
klokkijken	A1: 6.10, 6.12, 6.15	-
lettergreep	A1: 4.14, 5.2	syllabe
lidwoord	A1: 6.2, 8.7	artikel
meervoud:		pluralis
• *-en*	A1: 5.4, 5.6 A2: 2.13	-
• *-s*	A1: 5.10 A2: 2.13	-
• *'s*	A2: 3.12	-
• uitzonderingen	A2: 2.13	-
om te...	A2: 3.4	-
ontkenning	A1: 8.9	negatie
persoonlijk voornaamwoord:		personaal pronomen
• als onderwerp	A1: 1.6 A2: 4.4	als subject
• als lijdend voorwerp	A2: 4.10, 4.12	als object
• na een voorzetsel	A2: 4.10	na een prepositie
softketchup	A2: 2.5, 6.12	-
tegenwoordige tijd:		presens
• regelmatig	A1: 2.13, 3.2, 3.6, 3.11 A2: 1.11, 6.2	regularis
• onregelmatig	A2: 6.2	irregularis
○ zijn	A1: 1.12	-
○ hebben	A1: 1.15	-
○ komen, gaan	A1: 4.2	-
○ willen	A1: 6.9	-
○ kunnen, mogen	A1: 7.4	-
• scheidbaar werkwoord	A2: 3.6	separabel verbum
telwoord:		-
• hoofdtelwoord	A1: 2.2, 2.6, 6.13	cardinale
• rangtelwoord	A1: 3.9	ordinale
toekomende tijd	A2: 5.14, 8.4	futurum
trappen van vergelijking		comparatio
• vergrotende trap	A2: 1.15, 7.15	comparatief
• overtreffende trap	A2: 2.2, 7.15	superlatief

algemene term	*paragraafnummer*	*Latijnse term*
verleden tijd	A2: 5.5	imperfectum
voegwoord:		conjunctie
• *en, maar, want, dus, of*	A2: 1.7, 6.9	-
• *omdat, als*	A2: 3.2, 7.8	-
voltooid deelwoord	A2: 2.5, 2.15, 6.7, 6.12	participium perfectum
voltooide tijd:		perfectum
• regelmatig	A2: 2.5, 7.10	regularis
• onregelmatig	A2: 2.15, 7.10	irregularis
• scheidbaar werkwoord	A2: 6.7, 7.10	separabel verbum
• werkwoorden met *be-, ge-, her-, ver-* of *ont-*	A2: 6.12, 7.10	-
voorzetsel:		prepositie
• van plaats	A1: 7.6 A2: 7.2	-
• van tijd	A1: 7.10	-
vraagwoord:		interrogatief pronomen
• *wie, wat, waar*	A1: 1.14, 4.8 A2: 8.10	-
• *hoeveel, wanneer*	A1: 2.5, 4.8 A2: 8.10	-
• *waarom*	A1: 5.13 A2: 8.10	-
• *welk(e)*	A1: 6.6 A2: 8.10	-
• *hoe*	A1: 7.2 A2: 8.10	-
vraagzin:		interrogatief
• met vraagwoord	A1: 1.14, 2.5, 4.8, 5.13, 6.6, 7.2 A2: 8.10	met interrogatief pronomen
• met werkwoord	A1: 4.11 A2: 8.10	met verbum
werkwoord:		verbum
• regelmatig	A1: 2.13, 3.2, 3.6, 3.11 A2: 1.11, 2.5, 3.6, 5.5, 6.2, 6.7, 6.12, 7.10	regularis
• onregelmatig:	A2: 6.2	irregularis
○ zijn	A1: 1.12	-
○ hebben	A1: 1.15	-
○ komen, gaan	A1: 4.2	-
○ willen	A1: 6.9	-
○ kunnen, mogen	A1: 7.4	-
• scheidbaar	A2: 3.6, 6.7, 7.10	separabel verbum
• modaal	A2: 5.9, 5.12, 7.6	modaal verbum
• met vast voorzetsel	A2: 6.5	-
• met *be-, ge-, her-, ver-* of *ont-*	A2: 6.12, 7.10	-
• wederkerend	A2: 8.2	reflexief verbum
zelfstandig naamwoord	A1: 5.4, 5.6, 5.10, 6.2, 8.7 A2: 2.13, 3.12	substantief